

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA

ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 23 aprilie 2020

SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	3 – 11
2.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat. Nr. 161 din 21.04.2020	19 – 72
3.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul mecanismului de creditare rapidă (RCF). Nr. 159 din 21.04.2020	73 – 90
4.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul instrumentului de finanțare rapidă (RFI). Nr. 160 din 21.04.2020	73 – 91
5.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative (<i>Codul fiscal – art. 5, 12, 19, 20 ș.a.; Legea cu privire la tariful vamal – art. 28; anexa nr. 2; Legea privind sistemul public de pensii – anexa nr. 1; ș.a.</i>). Nr. 155 din 17.04.2020	91 – 149

6.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019 (<i>art. 1, 2, 3 ș.a.</i>). Nr. 156 din 17.04.2020	149 – 210
7.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 nr. 174/2019 (<i>art. 1, anexa nr. 1, anexa nr. 1.1</i>). Nr. 157 din 17.04.2020	210 – 238
8.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2019 (<i>art. 1, anexa nr. 1, anexa nr. 2</i>). Nr. 158 din 17.04.2020	238 – 264
9.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă – art. 14; Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura – art. 29; Legea cu privire la arenda în agricultură – art. 22; Codul contravențional – art. 110; Legea cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații – art. 1, 2, 5, 30, 31; Legea apelor – art. 25, 27</i>). Nr. 169 din 25.05.2018	264 – 266

Ședința începe la ora 10.08.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanii, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanii:

Stimați colegi deputați,

Cei invitați,

Bună dimineața.

Și Hristos a înviat!

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților.

Doamna Evelina Bubuioc – *șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:*

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,
Stimați deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că, la începutul ședinței de astăzi, din 101 deputați nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Grigoriu Inga – cerere, Ciobanu Maria – cerere, Bologan Victor, Oleinic Alexandr, Glavan Ruxanda, Moțpan Chiril, Sîrbu Oleg și Babuc Monica.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Câți suntem?

Doamna Evelina Bubuioc:

91.

Doamna Zinaida Greceanîi:

N-am auzit.

Doamna Evelina Bubuioc:

91.

Doamna Zinaida Greceanîi:

91 de deputați. Avem cvorumul.

Stimați colegi deputați,

Rog să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

La începutul ședinței, ca de obicei, vin cu câteva anunțuri. Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 8 din 24 martie 2020, a validat mandatul de deputat al domnului Ștefan Gațcan, candidat din partea Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, ales în Parlamentul Republicii Moldova în cadrul alegerilor parlamentare noi din 15 martie 2020, desfășurate în circumscripția electorală uninominală nr. 38, municipiul Hâncești.

Felicitări, domnule Gațcan.

Bine ați venit în echipa parlamentară! (*Aplauze.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Noi demult nu ne-am convocat și de aceea... în perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-au sărbătorit zilele de naștere: doamna Svetlana Rotundu, domnul Grigore Repeșciuc, doamna Monica Babuc, domnul Vlad Batrîncea, domnul Denis Ulanov, domnul Iurie Reniță, doamna Ruxanda Glavan, domnul Eugeniu Nichiforciuc, domnul Ștefan Gațcan, domnul Pavel Filip, domnul Dinu Plîngău, domnul Dumitru Alaiba și domnul Corneliu Padnevici.

Stimați colegi,

Felicitări. Vă dorim din suflet multă sănătate, răbdare, izbândă și mai multă omenie.

Stimați colegi,

23 aprilie este Ziua Internațională a Cărții și a Drepturilor de Autor, care este sărbătorită anual pe data de 23 aprilie și este organizată de UNESCO în scopul promovării lecturii, publicității și a drepturilor de autor.

Tot astăzi este Ziua Bibliotecarului. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 8 februarie 2010, la 23 aprilie în Republica Moldova este consemnată sărbătoarea profesională Ziua Bibliotecarului. Această zi evidențiază atât importanța lecturii, artei, culturii și a bibliotecii în societate, cât și aprecierea la justa valoare a rolului cărții ca temelie a educației, comunicării și vieții sociale.

Aducem sincere felicitări bibliotecarilor, le urăm sănătate, împliniri profesionale și le mulțumim pentru aportul lor la răspândirea luminii cărții, îndrumându-ne în viitor și făcându-ne mai buni la suflet. Le dorim „La mulți ani”.

Stimați colegi,

Celor care sunt angajați în bibliotecile noastre din Republica Moldova nu le este simplu, cu atât mai mult în veacul XXI. Dar cred că totuna pe parcursul vieții fiecare din noi revenim la carte.

Stimați colegi,

Biroul permanent s-a întrunit, ieri, în ședință și a decis convocarea, astăzi, a plenului Parlamentului pentru a examina proiectele propuse cu titlu prioritar de către Guvern. Proiectele respective au fost distribuite deputaților.

La Biroul permanent, cu votul majorității membrilor Biroului permanent, s-a decis ca alte subiecte, decât aceste 8 subiecte care sunt propuse de Biroul permanent și au fost propuse de către comisiile parlamentare, să nu fie incluse.

Dar văd insistența unor colegi din unele fracțiuni pentru a fi incluse unele subiecte pe ordinea de zi. De aceea eu, cum se cuvine, am să rog deputații să prezinte aceste propuneri ale lor.

Prima propunere este venită, semnată de deputații din Grupul domnului Candu.

Vă rog, cine prezintă?

Domnule Candu,

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Sergiu Sîrbu va prezenta.

Vă rog frumos.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc.

Din numele Grupului „PRO MOLDOVA”, în temeiul prevederilor articolului 46 din Regulamentul Parlamentului, în temeiul articolului 22 din Legea privind tratatele internaționale, în temeiul Deciziei Curții Constituționale nr. 17/2013, solicităm excluderea din ordinea de zi a punctului nr. 1 ce ține de ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Țin să vă informez că, astăzi, a fost înregistrată o sesizare la Curtea Constituțională prin care am solicitat, în temeiul prevederilor legale, verificarea compatibilității acestui Acord, semnat la 17 martie la Moscova, cu prevederile Constituției Republicii Moldova.

Reieșind din prevederile Legii privind tratatele internaționale și jurisprudența Curții, ținem să vă informăm că odată sesizată și odată inițiată verificarea unui tratat internațional, acesta nu poate fi aprobat de către Parlament, nu pot să fie încheiate procedurile de intrare în vigoare, deoarece, conform legii, orice tratat internațional se examinează doar a priori, doar până la intrarea în vigoare a acestuia.

De aceea considerăm că, până când Curtea Constituțională nu va examina pe fond asupra acestei sesizări, Parlamentul nu are dreptul să aprobe și să ratifice acest Acord internațional, în caz contrar va fi o gravă

sfidare a Constituției, a legii și deja va fi pasibil de nulitate deja din punct de vedere procedural.

De aceea, vă rog frumos, să nu vă grăbiți, deoarece sunt unele prevederi cel puțin discutabile, dacă nu chiar păguboase pentru interesele naționale. De aceea este foarte important să avem și avizul Curții Constituționale, deoarece nici un alt aviz al Ministerului Justiției și multe altele nu au fost prezentate, cu părere de rău.

Rugăm să...

Doamna Zinaida Greceanîi:

V-am oferit două minute.

Poziția este clară.

Stimați colegi,

Cine este pentru ca să fie exclus din ordinea de zi subiectul sub nr. 1, proiectul nr. 161 din 21 aprilie 2020, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Proiectul rămâne în ordinea de zi.

Următoarea propunere vine din partea Frațiunii Partidului „Șor”.

Cine prezintă?

Doamnă Tauber,

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Domnul Ulanov va prezenta.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Ulanov,

Vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Уважаемая госпожа Председатель!

Уважаемые коллеги!

Вчера на заседании Постоянного бюро я предложил включить в повестку дня законопроект № 148 от 2 апреля, зарегистрированный Партией «Шор», о возвращении соотечественников. Мы считаем, что данный законопроект носит абсолютно своевременный социальный характер. Этот законопроект не менее важен, чем проекты о кредитах или об ирригации полей. Тем более что наш законопроект носит системный характер, а не какие-то хаотичные действия Правительства по поддержке наших граждан, которые по экономическим причинам,

уважаемые коллеги, находятся за границей. И наша обязанность и задача как депутатов, – помочь этим гражданам вернуться в страну, предоставить им возможности.

Тем не менее вчера на заседании бюро большинство голосов отказалось включить данный проект в повестку дня. Мы предлагали рассмотреть его на заседаниях комиссий, которые сегодня утром собрались, для этого не было никакой проблемы это сделать, тем не менее мы получили отказ. Отказ характерен тем, что власть не хочет рассматривать законопроекты, представленные оппозицией, несмотря на их характер и значимость.

Поэтому мы настаиваем на том, чтобы во время сегодняшнего пленарного заседания был объявлен перерыв на 30 минут для того, чтобы комиссии рассмотрели данный законопроект и включили его в повестку дня.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu vreau pe toți dumneavoastră să vă informez încă o dată: toate propunerile dumneavoastră, care au parvenit și au trecut prin Președintele Parlamentului, au fost remise Guvernului, ca să ia decizii centralizate.

Dar regulamentar supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 148 din 2 aprilie 2020, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Acestea au fost propunerile care au parvenit regulamentar.

Da, vă rog. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Eu... Secretariatul mie... dumneavoastră ieri ați depus la ședința Biroului permanent.

Secretariatul,

Vă rog.

Să uite răul de voi. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Poftim? Toate demersurile care au parvenit, au fost puse pe masă. Eu am văzut doar aceste două demersuri, doar aceste două demersuri. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Nu, ieri la ședința Biroului permanent...

Domnule Grosu,

Ieri, la ședința Biroului permanent le-am văzut, am atras atenția. Astăzi, nu văd nici un fel de demers.

Secretariatul,

Vă rog să... Nu, eu nu fac nimic. Doar pe aceste două le-am văzut. A, îmi cer scuze. Recunosc.

Domnule Grosu,

Aveți mai multe demersuri: nr. 178, nr. 180, nr. 181. Care le dați citire? Cine le prezintă? Începem cu... după număr, 178.

Domnule Grosu,

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Hristos a înviat, colegi.

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Fracțiunea „Partidul Acțiune și Solidaritate” vine cu demers privind excluderea de pe ordinea de zi a ședinței Parlamentului a proiectului privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Federația Rusă.

Noi considerăm că acest Acord este unul păgubos, periculos atât pentru noi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Grosu,

Doar s-a votat deja.

Domnul Igor Grosu:

Nu al nostru s-a votat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Păi, îi tot același subiect, îi același subiect.

Domnul Igor Grosu:

Eu vă mai aduc alte argumente. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Este periculos pentru noi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Prezentați.

Domnul Igor Grosu:

... pentru generațiile viitoare, pentru că conține prevederi care nu se conțin în nici un alt tratat, pe care Federația Rusă l-a semnat cu alte țări. În special 7.2, prevedere care face posibil ca împrumuturile luate de agenții

economici de la entități financiare ruse să ajungă într-o bună zi să fie plătite de cetățenii Republicii Moldova.

Noi chemăm deputații în al 12-lea ceas, vă rugăm, gândiți-vă foarte bine care sunt consecințele pentru Republica Moldova. O să mai deschideți încă o oportunitate, o porțiță pentru încălcări și pentru împovărarea Republicii Moldova.

De aceea noi, Frațiunea „Partidul Acțiune și Solidaritate”, cerem ca acest punct să fie exclus de pe ordinea de zi. Să-l discutăm amănunțit. Să facem tot posibilul ca 7.2, prin care toate datoriile particulare ale agenților economici pot ajunge să fie garantate și plătite din bugetul de stat, adică de cetățenii Republicii Moldova, să dispară acest articol din tratat.

Și mai sunt și alte considerente de ordin juridic. Ce se întâmplă atunci când trebuie să ajungem în Arbitraj? Unde se întâmplă lucrul acesta? Lucru care nu este prevăzut în documentul vizat.

Cu alte cuvinte, acest Acord, în varianta în care este acum, este în detrimentul intereselor Republicii Moldova și aduce mari prejudicii și imaginii, și securității...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumim, domnule Grosu.

Eu, de fapt, nici nu sunt obligată să supun votului, fiindcă o dată subiectul respectiv a fost votat.

Voce din sală:

Din alte motive...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Supun votului, stimați colegi.

Cine este pentru a fi exclus punctul 1 din ordinea de zi repetat, rog să votați.

N-ați convins deputații, n-a trecut.

Următoarea propunere a dumneavoastră sub nr. 179.

Domnule Grosu,

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Demers... nu, demersurile noastre sunt pentru acei care știu să asculte și să înțeleagă. În rest, nu vă vizează, domnule deputat.

Demers din partea fracțiunii, prin care noi dorim să-l invităm în Parlament pe domnul ministru al economiei și infrastructurii Sergiu Railean, care să vină să ne prezinte o informație detaliată, care sunt acțiunile pe care

le întreprinde ministerul pe care îl conduce, întru susținerea sectorului privat, micilor afaceri care sunt afectate grav de efectele pandemiei.

Deocamdată, am văzut doar niște acțiuni răzlețe, care vin să susțină marile companii și nicidecum nu sunt acțiuni îndreptate spre susținerea micilor antreprenori, agricultorilor și altor categorii sociale, implicate în domeniul economic.

Vă rugăm să supunem votului această inițiativă și de a-l chema pe domnul Sergiu Railean în Parlament.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului propunerea domnului Grosu, pentru a fi invitat ministrul economiei și infrastructurii, domnul Railean, în ședința plenară de astăzi.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect nr. 180. Solicitare adică, nu proiect.

Domnul Igor Grosu:

Da, da, solicitarea sub nr. 180. În contextul Acordului pe care l-am menționat în prima intervenție, venim cu rugămintea, solicitarea de a-l invita în Parlament pe ministrul afacerilor externe și integrării europene, domnul Oleg Țulea, care este cel mai indicat să vină și să ne explice, care a fost procesul de negociere a acestui Acord.

Cum ministerul, pe care are onoarea să-l conducă, a fost implicat în acest proces? Care au fost etapele de negociere? Cine a fost împuternicit? Și multe alte întrebări, la care noi, din păcate, nu am putut primi răspuns nici în comisii, nici în discuțiile publice pe care le-am inițiat. De aceea solicităm prezența domnului Oleg Țulea în Parlamentul Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Cine este pentru a fi invitat ministrul afacerilor externe și integrării europene, astăzi, în ședința plenară a Parlamentului, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul subiect sub nr. 181.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Acest demers îl vizează pe domnul ministru Ion Perju, ministrul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului. Cu toții vedem că am avut și o toamnă, și o iarnă, și o primăvară secetoasă. Și cei mai mult afectați, bineînțeles, sunt agricultorii sau persoanele implicate în domeniul agricol.

De aceea solicităm prezența domnului ministru Perju în Parlament, pentru a discuta care sunt măsurile sau care sunt viziunile ministerului pe care îl conduce.

În acest sens, cum ajutăm noi agricultorii, în special în condițiile pandemiei. De aceea rugăm prezența domnului ministru în Parlament.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului și această propunere: invitarea ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului în ședința de astăzi a plenului Parlamentului.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Sper...

Secretariatul,

Vă rog să-mi confirmați, alte propuneri au fost, n-am pierdut nimic?

Nu.

Stimați colegi,

Mulțumesc.

Acestea au fost propunerile.

Acum supun votului aprobarea în întregime a ordinii de zi pentru ședința plenară de astăzi.

Cine este pentru, rog să votați aprobarea ordinii de zi.

Majoritatea deputaților prezenți.

Ordinea de zi este aprobată.

Stimați colegi,

Eu vreau să salut prezența astăzi în sală la tribuna guvernamentală, pentru a prezenta proiectele, ținând cont de importanța proiectelor...

Un minut, o secundă. Dați-mi voie să închei gândul.

Pentru a prezenta proiectele acestea destul de importante, domnul Prim-ministru a venit cu solicitarea și cu propunerea ca dumnealui, personal, să prezinte proiectele care sunt astăzi foarte importante pentru discuții în ședința plenară a Parlamentului.

Îl salutăm pe domnul Prim-ministru la tribuna guvernamentală.

Da, de procedură, domnule Popșoi, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

În numele Frațiunii „PAS”, solicit o pauză de 30 de minute. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Regulamentar, pentru a ieși la presă, poate câte unul ieșiți, nu toți odată? *(Voci nedeslușite din sală.)*

Stimați colegi,

Regulamentar, se anunță pauză pe 30 de minute până la ora 11.00. *(Rumoare în sală.)*

Le dăm voie colegilor să meargă la presă.

Domnule Prim-ministru,

Așa-i în Parlament.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

Colegi,

Este ora 11.00.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

V-ați convins unul pe altul?

Voce din sală:

Aproape.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aproape?

(Voce nedeslușită din sală.)

Domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, doamnă Președinte.

Într-adevăr, este o zi importantă astăzi, nu numai din cauza acestui Acord, despre care se discută atât de mult, dar din cauza celorlalte proiecte care sunt în ordinea de zi, rectificarea bugetului, bugetul asigurărilor sociale, bugetul în medicină și sigur că o țară întreagă așteaptă decizia Parlamentului, pentru ca noi să deblocăm aceste procese în Republica Moldova. Și noi avem pretenții la Acord, și avem propuneri de îmbunătățire, o să discutăm când o să vină timpul.

Noi ieri la Biroul permanent ne-am înțeles, doamnă Președinte, că acceptăm sau adoptăm un Regulament special, fiindcă totuși noi suntem într-o atmosferă destul de complicată acum. Am adunat 120 de oameni aici în sală...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pur și simplu, n-am izbutit să-l propun.

Domnul Dumitru Diacov:

Și n-ați izbutit să-l propuneți. Vă rog să propuneți acest Regulament. Eu cred că și colegii trebuie să demonstreze înțelegere și să nu încercăm să întindem toată... sau să sabotăm această ședință.

Propun ca să votăm acest Regulament și să parcurgem ordinea de zi.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Stimați colegi,

De fapt, ceea ce a propus domnul Diacov, noi ieri am discutat la ședința Biroului permanent, fiindcă suntem în situația în care suntem, suntem în situație de urgență, am convocat ședința Parlamentului. Noi prea mult s-o întindem cu ședința de astăzi, cred că nu este absolut corect. De aceea eu vreau să vă propun, cu atât mai mult că este siguranța și a deputaților, a fiecărui din noi.

De aceea, stimați colegi, eu vă propun următoarea modalitate, să aprobăm următorul Regulament pentru ședința de astăzi, pentru cele 8 chestiuni pe care urmează să le examinăm în ședința plenară.

Acum, fiți foarte atenți. Dumneavoastră cu toți aveți în față ordinea de zi.

Se propune ca fiecare proiect de lege, autorii când prezintă proiectul de lege să fie cât mai succinți, să se încadreze în 15–20 minute, cât îi posibil.

Pentru runda de „Întrebări și răspunsuri” se propune următoarea modalitate. Pentru punctele 1, 2, 3, 6 și 7 – ora de „Întrebări și răspunsuri”

câte 30 minute. Pentru punctele 4 și 5 – runda de „Întrebări și răspunsuri” câte 1 oră.

Se propune să aprobăm ca astăzi să nu mai facem pauze la infinit, chiar dacă Regulamentul prevede că poate fi solicitarea fracțiunilor. Noi am acordat această pauză care a fost solicitată de către colegii noștri de la PAS.

Acum haideți, vă chem pe toți să aprobăm acest Regulament, să-l votăm și să începem lucrul. Și plus la aceasta, la fiecare proiect se propune câte o luare de cuvânt de la fiecare fracțiune sau grup parlamentar, că avem și un grup parlamentar.

Cine este pentru...

Domnul Mihail Popșoi:

De procedură...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine este pentru a aproba acest...

Domnul Mihail Popșoi:

De procedură...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pe urmă vă acord...

Domnul Mihail Popșoi:

La procedura asta. Exact la procedura asta. (Rumoare în sală.)

Domnul Alexandru Slusari:

Încălcarea Regulamentului.

Domnul Mihail Popșoi:

Să ne expunem și pe urmă votați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru...

Vă ofer de procedură pe urmă să vă expuneți.

Domnul Mihail Popșoi:

(Rumoare în sală.)

Nu, înainte de vot. Aveți bun simț, doamnă Greceanîi.

... exact cum domnul Diacov a vorbit, așa ne expunem și noi. (Rumoare în sală.)

Vă rog, de procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Noi...

Stimați colegi,

Domnule Creangă,

Vă rog să-mi spuneți cum trebuie să procedăm.

Domnul Mihail Popșoi:

Procedura de vot. Ce proiect votăm?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul...

Eu am propus un proiect de Regulament al ședinței de astăzi.

Domnul Alexandru Slusari:

Contravine Regulamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Creangă,

Parlamentul poate să organizeze.

Domnule Creangă,

Vă rog.

Domnul Ion Creangă – *șef al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:*

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Deci pentru situația creată în Parlamentul Republicii Moldova, luând în considerare principiul autonomiei regulamentare a Parlamentului, Parlamentul poate decide oricare altă procedură de examinare a proiectelor în ordinea de zi și este discreția Parlamentului să decidă asupra acesteia.

Domnul Alexandru Slusari:

Dar nu poate să contravină...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobat Regulamentul pe care l-am enunțat eu...

(Rumoare în sală.)

Vă ofer pe urmă de procedură.

Rog să votați.

Domnul Mihail Popșoi:

De procedura de vot e legată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Majoritatea deputaților prezenți.

Domnul Mihail Popșoi:

Rușine.

(Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu altceva...

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnul Mihail Popșoi:

De procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De procedură, domnule Popșoi. De procedură – 1 minut.

Domnul Mihail Popșoi:

E mare păcat că în aceste zile de sărbătoare, zile luminate, lumea își ia asemenea păcate pe suflet și începem ziua de muncă cu asemenea porcării.

Nu putem încălca Regulamentul Parlamentului. Dacă am avut timp să felicităm cu ziua de naștere la începutul ședinței pe zeci de oameni, dacă am avut timp să citim elogiile bibliotecarilor care sunt importanți, dacă am găsit timp pentru asta, trebuie să găsim timp și pentru respectarea Regulamentului Parlamentului.

Eu știu că toți vreți acasă, toți vă faceți griji de sănătatea dumneavoastră, dar dacă am venit la muncă, trebuie să respectăm Regulamentul Parlamentului. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

De procedură, domnule Reniță. Aveți 1 minut.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc.

Mai puțin de 1 minut.

Distinsă doamnă Președinte,

V-aș ruga foarte respectuos să respectați Regulamentul Parlamentului care este lege și nu acțiuni de conjunctură „ad-hoc” în funcție de circumstanțe. Este Regulamentul și mergem perfect pe prevederile stabilite de lege.

Și regret foarte mult că se dau interpretări de la Direcția generală juridică, iarăși în funcție de conjuncturi politice, nu de Regulamentul care este legea de bază.

Mulțumesc.

Și, stimați colegi,

Să urmăm întocmai Regulamentul. Astăzi e o conjunctură, mâine va fi alta. Veți regreta enorm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Fiecare...

Domnul Alexandru Slusari:

De procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Eu la toți pe rând le ofer de procedură, îi am înscrisi aici pe ecran, la fiecare este.

Domnule Candu,

De procedură.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

În primul rând, de procedură și în baza Regulamentului. Aceste chestiuni de procedură se dau posibilitatea înainte de vot, fiindcă noi voiam să ne exprimăm, în primul rând, poziția înainte de vot la propunerea făcută de domnul Diacov și de Biroul permanent.

Într-al doilea rând. Regulamentul permite votarea unui alt Regulament în cazul în care însuși Regulamentul nu prevede, de exemplu, pentru audieri noi făceam acest lucru sau pentru alte chestiuni.

Însă, pentru proiectele de legi, Regulamentul Parlamentului, care este lege, prevede clar care sunt procedurile.

Îmi pare foarte rău, domnule Creangă, că dumneavoastră vă transformați într-o „olecuțică de jurist” deja și luați exemplul unui domn de peste drum, dar Regulamentul Parlamentului este lege și trebuie respectată ca atare și nu vă bateți joc măcar din punctul de vedere al unor reguli ale democrației.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Și noi vă mulțumim.

Domnule Candu,

Noi cu dumneavoastră nu o singură dată la unele proiecte de legi mai specifice am aprobat Regulament mai specific și am votat acest Regulament și ne-am supus cu toți. Haideți să urmărim și ceea ce a fost în experiență.

Domnule Slusari,

De procedură.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Nu știu ce ați făcut specific cu domnul Candu, cum a fost, dar...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și cu dumneavoastră, inclusiv.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu. (*Aplauze.*)

Noi niciodată nu am votat încălcarea Regulamentului. Parlamentul este în drept să stabilească un Regulament procedural, câte minute ar trebui la întrebări, câte la alocarea pentru alocuțiuni, dar prin altă organizare, Parlamentul nu poate încălca Regulamentul care are statut de lege. Eu vă rog frumos. Sunt mulți juriști aici, în sală, în afară de domnul Candu.

Mai repuneți încă o dată la vot această procedură. Deoarece noi toți acum punem la îndoială juridică toată procedura de azi privind votarea mai multor legi importante. În afară de acest Acord cu Federația Rusă, sunt și multe alte proiecte și punem la bătaie și celelalte. Vă rog frumos, mai puneți la vot, poate și alte fracțiuni vor vrea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, noi înțelegem scopul dumneavoastră de a duce la infinit ședința de azi doar în pauză. Regulamentul s-a votat pentru ședința de astăzi, suntem în situație de urgență și acestei situații de urgență cu toții trebuie să ne supunem.

Domnule Litvinenco,

Vă rog, de procedură.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc, doamnă Greceanîi.

Domnule Creangă,

Regulamentul prevede două tipuri de norme: norme imperative, norme permissive. Acolo unde legea indică expres o anumită procedură nu poate Parlamentul, prin votul său, să deroge de la această lege. De exemplu, conform Regulamentului, fiecare fracțiune are dreptul la o luare de cuvânt la un proiect de lege aprobat în prima lectură sau dezbătut în prima lectură –

7 minute, totodată, fiecare deputat are dreptul la cinci minute – luare de cuvânt. Lucrul acesta nu poate fi pus la vot de Parlament ca să se poată deroga de la lucrul acesta.

Vă rog frumos să respectați, că altfel noi ne vom înscrie toți cu luare de cuvânt și o să stăm aici până mâine-dimineață, și o să avem dreptate prin prisma prevederilor Regulamentului.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pe toți deputații ce-i interesează? Să depășim situația aceasta de criză de sănătate și de criză economică și financiară care s-a abătut nu doar peste Moldova sau să facem show politic aici, în Parlament? (*Rumoare în sală.*) Mă iertați, vă rog. Mă iertați, vă rog.

Haideți să purcedem la muncă. Regulamentul este aprobat, purcedem la muncă.

Primul proiect... Primul proiect de lege... Temperați-vă emoțiile. Cu toții haideți să muncim.

Primul proiect de Lege este proiectul nr. 161 din 21 aprilie 2020.

Domnule Prim-ministru,

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Ion Chicu – *Prim-ministru al Republicii Moldova*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Hristos a înviat!

Bună dimineața.

În primul rând, vreau să mulțumesc pentru faptul că ați acceptat ca să vin în fața dumneavoastră cu aceste proiecte. Într-adevăr, sunt extrem de importante pentru Republica Moldova în situația foarte, foarte complicată în care ne aflăm și noi, și marea majoritate a statelor de pe mapamond. Sunt bucuros că măcar din a treia tentativă am acces la această tribună și vă pot prezenta ceea ce, sunt sigur, prezintă interes pentru cetățenii Republicii Moldova. Pentru că nu am nici o îndoială că fiecare din această sală, și partea Guvernului, și, bineînțeles, Parlamentul, dorește doar bine țării, soluționarea problemelor cu care ne confruntăm. De aceea încă o dată apreciez faptul că îmi permiteți să expun aceste proiecte.

Cu permisiunea dumneavoastră, prezint atenției proiectul Legii pentru ratificarea Acordului între Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat. Suma acordului este divizată în două tranșe și este

planificată pentru perioada anului 2020, cu o eventuală posibilitate de debursare a primei tranșe în sumă de 100 milioane de euro nu mai târziu de 30 de zile de la data intrării în vigoare a Acordului. Scopul împrumutului oferit este de a finanța necesitățile bugetului Republicii Moldova.

Și aici vreau să fac o remarcă, din ceea ce ați văzut inclusiv în proiectul de rectificare a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat și a Fondului de asigurări obligatorii de asistență medicală, ați observat că deficitul bugetar al Republicii Moldova pentru anul 2020 va crește de două ori cel puțin până la 16,2 miliarde de lei. Este o sumă enormă, este un pronostic coordonat cu Fondul Monetar Internațional și asta înseamnă că Republica Moldova va avea o diferență dintre cheltuieli și venituri de 16,2 miliarde de lei. Asta mai înseamnă că Guvernul și toți acei care sunt responsabili trebuie să identifice aceste 16,2 miliarde de lei ca să putem achita salarii, pensii, să finanțăm sistemul medical, care, într-adevăr, este subfinanțat și n-a fost prioritate de 30 de ani. Deci sunt finanțări absolut necesare pentru care noi toți cu dumneavoastră trebuie să găsim aceste 16,2 miliarde de lei.

Respectiv, și cunoașteți mai bine ca mine, sursa principală de finanțare a deficitului în Republica Moldova, deja de 30 de ani, sunt împrumuturile fie de pe extern, fie de pe intern.

Mă aflu în fața dumneavoastră pentru a prezenta câteva din aceste împrumuturi care în sumă totală ar însemna o finanțare a deficitului de circa 8,5–8,6 miliarde de lei, adică exact suma cu care crește deficitul bugetar planificat în rectificarea bugetului de stat.

Deci scopul acestui împrumut este de a finanța necesitățile bugetului Republicii Moldova ori fără aceste împrumuturi, din luna mai, cel târziu din iunie, Republica Moldova nu are posibilitatea să achite pensii, salarii, inclusiv la medici, de care noi toți, până acum, a trebuit să avem grijă și măcar acum să considerăm această prioritate.

Rata dobânzii pentru împrumutul oferit constituie 2% anual, maturitatea împrumutului constituie 11 ani, perioada de grație este aproximativ un an, adică până la 15 martie, când vine prima tranșă spre achitare. Împrumutul din partea Federației Ruse va acoperi aproape o jumătate din creșterea deficitului bugetar de 8,8 miliarde de lei sau 4,16 miliarde de lei, ceea ce va permite asigurarea cheltuielilor prioritare incluse în bugetul public național.

Fiecare dintre dumneavoastră ați examinat Acordul respectiv semnat, știu că sunt foarte multe întrebări, sunt încă mai multe interpretări și de zece ori mai multe speculații pe aceste articole. Eu sunt gata să răspund la fiecare dintre întrebările dumneavoastră. Vreau doar să vă asigur că acest Acord nu comportă riscuri nici financiare, nici politice sau de alt gen, Republica Moldova nu-și asumă nici un angajament decât să restituie aceste 200 milioane de euro, să achite rata dobânzii.

Mai mult decât atât, Acordul respectiv prevede:

1. Că putem lua doar o tranșă.

2. Putem restitui banii luați în orice moment când dorim noi, fără nici o penalitate, fără nici o taxă sau altceva.

În momentul când Republica Moldova... Si eu sper foarte mult ca în iulie-august să revenim înapoi la veniturile celea inițiale pe care le-am avut. Deci în acel moment când Republica Moldova fie are venituri suplimentare, fie noi cu toții găsim alte surse de finanțare mai avantajoase decât creditul rusesc, noi în aceeași zi întoarcem acești bani.

Încă un moment important. Eu cred că Republica Moldova, dacă evoluția acestei pandemii va fi sub control, să zicem așa, ca și întreg restul lumii, va reveni la situația când se poate autofinanța, putem reveni la acea situație pe care am avut-o până la 15 martie 2020, când am acumulat în două luni jumătate în 2020 cu 1,5 miliarde de lei mai mult decât anul trecut. Și vreau să vă spun că inclusiv în luna aprilie ne-am permis să achităm pensiile și salariile inclusiv pentru că am avut acea supraacumulare de venituri.

Mai mult, și dumneavoastră cunoașteți toți, până la data de 23 aprilie 2020, în bugetul public al Republicii Moldova n-a intrat nici un cent de pe extern, cu excepția ultimei tranșe de 20 milioane de dolari din Programul precedent cu FMI, în rest toate sumele care se vehiculează, se discută n-a intrat nici un cent.

Vă bucur pe dumneavoastră și pe mine, în primul rând, alaltăieri, Fondul Monetar Internațional a transferat acea sumă de două sute treizeci aproape cinci milioane de dolari pe contul Băncii Naționale, așa este procedura, iar bugetul... Guvernul va putea cheltui acești bani doar după ce Parlamentul va aproba și acel împrumut. Exact așa se va întâmpla și cu banii din Federația Rusă, banii vor veni pe contul Băncii Naționale, deci nu vorbim de bănci comerciale, nu știu ce acolo, deci pe contul Băncii Naționale, iar ulterior pe contul deschis, bineînțeles, pe contul bugetului în Trezoreria de Stat.

Din acest punct de vedere, considerând importanța asigurării sustenabilității financiare a Republicii Moldova, considerând necesitatea onorării obligațiilor financiare pe care le are statul față de cetățeni, vă rog foarte mult să aprobăm acest proiect de lege, să ratificăm acest Acord, deoarece, într-adevăr, vine să salveze o situație fără precedent pentru Republica Moldova.

Am urmat sugestia, ca să fiu foarte succint în prezentarea proiectului, pentru a oferi mai mult timp pentru întrebări.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

După cum am convenit, 30 de minute runda întrebări-răspunsuri. Până la 11.55 – întrebări-răspunsuri. Chiar și oleacă mai mult de 30 de minute.

O să merg, stimați colegi, după fracțiuni, după mărimea fracțiunilor, componența fracțiunilor.

Prima întrebare – domnul Lipskii.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule Premier-ministru,

Vreau să infirmați sau să confirmați condițiile de acordare a împrumutului. Există doar o singură condiție, după cum eu înțeleg, este că partea Moldovei nu are datorii restante. Alte condiții înțeleg că nu sunt ascunse în acest Acord. Vreau să confirmați sau să infirmați aceasta.

(Rumoare în sală)

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog să vă calmați.

Stimați colegi,

Vă rog să vă calmați.

Domnul Ion Chicu:

Eu am încercat să răsfoiesc foile, poate este ceva aici ascuns. Într-adevăr, nu este nimic ascuns. Acordul este transparent, fără protocoale secrete, fără nu știu ce acolo. Nu trebuie de citit între rânduri, pentru că între rânduri este foarte alb, doar ceea ce vedeți negru pe alb. Mai mult nu-i nimic.

Punctul... dacă vă referiți la articolul 2, este scris foarte clar că acest împrumut se acordă cu condiția că nu există aceste datorii. Dacă ar exista aceste datorii, nu s-ar oferi creditul. Acesta este sensul articolului 2.

Deci nu există alte condiții, decât celea care se văd vădit, care-s incluse în acest Acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Domnule Lipskii,

Aveți a doua întrebare? Da, o precizare, vă rog.

Domnul Oleg Lipskii:

O precizare. Cam aceasta eu am vrut să aud de la dumneavoastră, fiindcă, ieri în timp de o oră, la Comisia economie, buget și finanțe s-a dezbătut și s-au căutat „păduchi” în acest Acord.

Și a doua întrebare, care tot era o situație foarte discutată ieri, este vorba de articolul 7 punctul 2, „cu acordul părții Moldovei”. Și erau niște fantezii, diferite invenții, că poate nu știu cine acolo și ministru să iscălească, și nu știu cine.

După cum eu înțeleg, și aceasta este întrebarea mea: Ministerul Finanțelor care este parte a acestui Acord din partea Moldovei, el fără Parlament doar nu poate da nici o garanție. Deci fără Parlament, ca să fie discutată garanția în Parlament, nimeni nu poate să dea așa garanție din partea Moldovei. Vreau să confirmați sau infirmați aceasta, să confirmați aceasta.

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc, domnule deputat.

Bineînțeles, eu nu pot traduce ceea ce ați spus dumneavoastră, dar nu cred că este vorba de fantezii. Probabil, au fost întrebări, care necesită mai multă comunicare. Tocmai de aceea am venit aici, să răspund la toate întrebările.

Vreau să punctez două lucruri absolut importante, ca să eliminăm orice să zicem speculații sau interpretare. Dacă citim articolul 2, este scris foarte clar: pentru creditele de stat acordate sau de creditele... sau creditele acordate de bănci. Este clar că se referă doar la angajamente financiare. Nu-i vorba de mărfuri, de gaz, de nu știu ce acolo am mai auzit. Este clar, fie e vorba de credite de stat, fie e vorba de credite comerciale.

La punctul 7.2, dacă nemijlocit la punctul pe care îl spuneți. Guvernul Republicii Moldova nu poate da acordul pe un credit angajat de cineva, dacă nu este prevăzut de legislație.

Mai mult, din câte am înțeles, în cadrul examinării proiectului vor fi unele propuneri, care să mai întărească o dată acest drept exclusiv al Parlamentului de a decide: oferă asemenea posibilități sau nu oferă. Guvernul, ministrul finanțelor, Prim-ministrul sau alți funcționari nu au dreptul să dea acest acord, fără permisiunea Parlamentului, adică al dumneavoastră.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Pavel Filip.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc.

Domnule Prim-ministru,

Cred că și dumneavoastră ați văzut, în toate aceste zile, discuțiile care au provocat foarte multă agitație în societate pe acest Acord, inclusiv am să repet și eu, sunt legate de punctul 7.2 din acest Acord.

Atât mai mult, în paralel cu aceste discuții, am vrut să vă pun această întrebare, dacă dumneavoastră puteți să răspundeți ferm. Pentru că aceasta se discuta mult în societate, că în baza acestui punct pot fi trecute datoriile „Moldovagaz” ca parte componentă a acestui Acord.

Și noi știm că datoriile pe partea transnistreană reprezintă o sumă enormă. Dar atât mai mult că și „Moldovagaz” oricum întotdeauna are niște datorii către „Gazprom” din Federația Rusă.

Astfel încât să audă toți cetățenii și noi, pentru că am avut întrebări la acest punct. Dumneavoastră cunoașteți acest lucru. Dacă este posibil sau dumneavoastră puteți să răspundeți ferm, să garantați că nu este posibil acest lucru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Într-adevăr, pot răspunde ferm, cum am făcut-o de fiecare dată, că nu există acest risc pentru gaze, mărfuri, eu nu știu ce alte angajamente, decât cele stipulate în articolul 2 sau punctul 7.2. Este scris: „pentru împrumuturile de stat”. Definiția „împrumut de stat” nu este necesar să o citesc eu acum aici, că o știți mai bine ca mine. „Sau pentru credite acordate cu acordul părții Moldovei de către băncile rusești”.

Deci este vorba de bani, nu este vorba de gaz, de altceva. Prima parte – credit de stat. Republica Moldova actualmente, apropo, mai are un credit de stat angajat de la Federația Rusă. Suma restantă este în jur de 30 de milioane de dolari. Rata dobânzii este cu mult peste... decât 2%.

Și eu cred că dacă o să ajungem la acea zi fericită, când o să avem mai mulți bani, noi și pe acest credit o să trebuiască să-l întoarcem.

De fapt, Ministerul Finanțelor, poate cine nu cunoaște, pe parcursul anului trecut a convertit credite externe, care ne-a permis să avem economii mai mult de 90 de milioane de lei. Se uita, e bine în euro, haideți să schimbăm acei dolari în euro sau invers. Această procedură la Ministerul Finanțelor este și eu vă asigur că acest management eficient al lichidităților va fi aplicat și în continuare.

Deci actualmente, Republica Moldova mai are un credit din partea Federației Ruse. Nu-i nimic strașnic, condiții sunt, noi ne achităm frumos obligațiunile. De aceea nu este cazul să facem aici interpretări sau alte speculații, care au mai mult, să zicem, sens politic.

De aceea, domnule deputat, nu există acest risc. Și eu răspund ferm că este vorba doar de credite de Guvern și credite rusești.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Filip, aveți a doua întrebare?

Domnule Grosu,

Nu încălcați Regulamentul. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog, nu se admite discuție în sală între deputați decât la microfon.

Domnule Filip,

Vă rog.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Regulamentul Parlamentului.

Domnul Pavel Filip:

O precizare. Noi am făcut scrisori oficiale și către Ministerul Justiției, și către Ministerul Finanțelor, și cunoaștem acest lucru. Și credem în aceea ce spuneți, domnule Prim-ministru. Dar pentru orice eventualitate, noi am înaintat o propunere în hotărâre, să ne asigurăm ce înseamnă, de fapt, „acordul părții moldovenești”, ca acest lucru să fie reprezentat sau partea moldovenească să fie reprezentată de către Parlament. Și vom insista pe acest amendament.

Și a doua întrebare scurtă, altă chestiune dezbătută și noi tot am pus această întrebare: în caz că se va ajunge la litigii, unde vor fi examinate aceste litigii? Pentru că în Acord este indicat doar că amiabil părțile vor ajunge... vor soluționa litigiile eventuale.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Într-adevăr, în Acord este scris că, în primul rând, părțile vor soluționa orice posibilă problemă, care sper că n-o să se întâmple, prin cale amiabilă, prin negocieri. În caz, totuși, dacă se va ajunge la litigii, este practica judiciară respectivă: se adresează fie debitorul, fie creditorul în instanța unde consideră și, respectiv, se discută aceste litigii. (*Rumoare în sală.*) Deci este vorba de arbitraje care trebuie să fie...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Alaiba,

Acuș vă ofer cuvântul.

Domnul Ion Chicu:

... internațional, pentru că este vorba de posibile litigii între state, trebuie să fie arbitraj recunoscut internațional. Nu poate să fie într-o... să zicem, instanță sau alta, care nu are putere de a decide asupra unor litigii.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu aveți, domnule Filip?

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Vă rog, calm... toată lumea aude.

Și rugați-i pe colegi să vă asculte.

Domnule Alaiba,

Vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Mersi mult.

Domnule Prim-ministru,

Eu, iarăși, la articolul 7.2 din Acord. Acesta prevede clar posibilitatea ca statul să preia anumite datorii private, coordonate... coordonate cu partea moldovenească, nu garanții de stat, coordonate, repet.

Mai mult decât atât, decizia de a pune această datorie pe umerii statului sau așa-numita consolidare este a Federației Ruse, nu bilateral, a Federației Ruse unilaterală. Asemenea prevederi nu sunt în nici un Acord încheiat între Federația Rusă cu alte state și nu sunt în nici un Acord încheiat dintre Moldova și alte state, apropo, cu nimeni.

Întrebarea este foarte simplă: de ce a fost inclusă această prevedere, de ce a fost admisă această prevedere în acest Acord și pentru ce a trebuit acest alineat? Eu înțeleg că domnul ministru al finanțelor a negociat Acordul... cel puțin, așa s-a spus la Biroul permanent.

Vă rog să răspundeți, dar cât mai sincer, dacă e posibil.

Domnul Ion Chicu:

Doar sincer, domnule deputat. Dumneavoastră știți că eu doar sincer, mai ales în raport cu dumneavoastră.

Nu-i scris „cu coordonarea”, da-i scris „cu acordul”, în măsura în care înțeleg eu limba română, îs două noțiuni diferite. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Deci cu acordul... eu citesc versiunea care îmi place cel mai mult, da, deși ele-s similare. Cu acordul, domnule deputat, cu acordul și eu mai fac încă o dată remarcă că o să fie o propunere pe care am discutat-o suplimentar că acest acord va fi exclusiv cu voința dumneavoastră. Dacă dumneavoastră n-o să dați acest acord, n-o să se întâmple acest lucru.

În rest, sunt articole care se negociază prin proceduri de negociere. N-am ce vă... mai mult să vă subliniez. Deci este exclusiv cu acordul... în cazul când Parlamentul nu va da acest acord, bineînțeles, nu va fi această sumă. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Aveți răbdare și ascultați-l pe domnul Prim-ministru ce vă răspunde.

Am impresia că dumneavoastră puneți întrebarea și nu vă interesează răspunsul. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Din gălăgia pe care o faceți.

Domnule Alaiba,

Vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizare.

Domnul Dumitru Alaiba:

Domnule Prim-ministru,

Ne ascultă o țară întreagă și declarațiile dumneavoastră pot induce în eroare deputații și cetățenii. Trebuie să fiți atenți.

Vrem un răspuns, vă rog, foarte concret, nu generalități și nu interpretări, nu opinii. Noi ne bazăm pe Acordul... pe textul Acordului, concret.

Poate apare situația în care datoria asta de 6 miliarde de dolari... 6,5 miliarde de dolari față de „Gazprom” să fie inclusă în datoria... în datoria Moldovei sau alte datorii istorice pe gaz, sau alte... pe care le avem în alte litigii internaționale. Vă rog să țineți minte că aceste declarații sunt importante, pentru că în baza lor o să-și exprime votul.

Eu înțeleg că aici uneori se validează decizii, nu se iau decizii, asta e regretabil. Noi suntem, totuși, o democrație. Aici, în ultima sută de metri, unii oameni s-ar putea să-și schimbe opinia în baza la ce spuneți dumneavoastră și în baza la ce discutăm aici.

Vă rog mult.

Domnul Ion Chicu:

Domnule deputat,

Eu am impresia că am răspuns la această întrebare cu fermitate și mai citez o dată ce-i prevăzut în articolul 2, dar și în articolul 7.2. Este vorba de împrumuturi de stat. Și dumneavoastră vă dau definiția ce înseamnă împrumut de stat: este vorba de un împrumut care se angajează de un Guvern față de altul în bani. De aceste împrumuturi în relația cu Federația Rusă, actualmente, Republica Moldova are doar unul, cred că are vreo 15, dacă nu mai mulți ani de când este angajat, noi îl stingem încet, cum facem cu zeci, dacă nu sute, de alte acorduri. Deci vine data rambursării, achităm tranșa și tot așa mai departe. Și cu România, și cu Polonia, și cu mulți, mulți, mulți alții. Mai este un asemenea acord, deci este vorba de împrumut de stat – primul element.

Și al doilea. Încă o dată, este vorba de credite acordate de bănci rusești cu acordul părții Moldovei. Dacă acordul părții Moldovei, adică al Parlamentului, nu va exista, aceste credite nu vor fi. Aceasta este clară explicația și pentru aceasta și am venit în fața dumneavoastră – să vă conving încă o dată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

A doua întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare.

Domnul Dumitru Alaiba:

Nu asta scrie în textul Acordului și Federația Rusă nu se subordonează...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

E a doua întrebare.

Vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

A doua întrebare. E important să înțelegeți.

A doua întrebare.

Domnule Prim-ministru,

Dumneavoastră ați venit... adică nu dumneavoastră, domnul ministru al finanțelor a venit ieri cu un fel de compromis în care să încercați să dați anumite asigurări pentru acest Acord... care vine... eu îs convins, în detrimentul intereselor țării.

Vă dau așa o situație. Chiar dacă avem o lege specială, cu care trebuie, apropo, să venim în paralel sau în același timp, și asta nu se întâmplă astăzi, în paralel cu ratificarea Acordului. Pentru Federația Rusă nu se aplică legea, se aplică doar Acordul. Ei nu... lor nu le pasă ce legi noi avem, ei au Acordul bilateral semnat. Ei pot să înțeleagă această coordonare sau acord al părții moldovenești cum vor ei, ei pot să înțeleagă asta... Și nu spun acum, spun asta peste 2 ani, când o să fie alt Prim-ministru, alt ministru al finanțelor și într-o parte, și în alta, asta este problema. Pentru că noi vorbim de un risc de termen lung. Asta poate să fie o semnătură a Președintelui, a unui Prim-ministru, a unui ministru sau a unui ambasador, dacă partea rusă decide așa. Și Acordul, la moment, prevede această posibilitate, pentru că este vag la punctul ăsta anume.

Mai mult decât atât, chiar dacă noi zicem că nu suntem de acord, (*voce nedeslușită din sală*) că nu a fost în conformitate cu nu știu ce lege internă, Federația Rusă ne prezintă nota de plată. Și unde mergem noi atunci să rezolvăm această diferență de opinii, dacă acest Acord nici măcar nu prevede mecanismul, mai mult decât atât, exclude... în punctul respectiv, se exclude un mecanism de soluționare a disputelor internațional, fiind stipulat clar că orice divergență se rezolvă prin negocieri? Și asta-i alt risc imens.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Eu sunt bucuros că, totuși, am avansat în dezbaterile cu dumneavoastră. Deja recunoașteți că, totuși, trebuie să fie un acord formal din partea Republicii Moldova, fie, cum ați spus dumneavoastră, de la oricine, dar partea rusă trebuie să obțină acest acord. Eu sunt sigur că nu va exista în Republica Moldova un Prim-ministru care va da acest acord, fără ca să vină să întrebe Parlamentul, atâta timp cât este în lege scris acest lucru. Or, dacă va face acest lucru, acordul lui nu va fi sau al persoanei respective nu va avea nici o valabilitate și Republica Moldova, bineînțeles, nu poate să recunoască asemenea datorii.

De aceea eu vreau încă o dată să vă conving și contez pe susținerea dumneavoastră că nu există riscul respectiv, și vă rog mult să susțineți acest Acord. Este în beneficiul Republicii Moldova. Și mai mult, încă o dată mă adresez dumneavoastră, știu că ați spus de mai multe ori că sunt posibilități de a atrage finanțe mai multe, mai ieftine și mai repede. Imediat cum le

avem, vin să discutăm, imediat întoarcem și creditul rusesc, și românesc, și toate care sunt mai scumpe decât le luăm de la Uniunea Europeană sau de la alți donatori. Eu vă asigur că facem acest lucru.

Hai deți să conlucrăm acum împreună, să acoperim această necesitate de finanțare a cheltuielilor statului și atunci va fi perfect totul.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. (*Gălăgie în sală.*)

Domnule Alaiba,

Precizare.

Domnul Dumitru Alaiba:

Sunteți prea optimist.

Au existat Prim-miniștri care au legitimizat crime mult mai grave, probabil. Și eu tare mă tem, și asta este rezerva... marea grijă a noastră că aceasta este, probabil, cea mai mare crimă de la furtul miliardului. Hai deți s-o spunem...

Asta este ceea ce permite și asta este scenariul pesimist al acestui Acord la care avem dreptul să-l discutăm aici.

Soluția nu este o lege specială, pentru că rușii nu o să ia în considerare legile noastre pentru a reglementa această coordonare sau Acord și așa mai departe, ci includerea acestor prevederi concrete despre procedura de acordare a consimțământului cum este în alte acorduri. Noi nu inventăm aici roata, noi, pur și simplu, vrem să se respecte aceleași proceduri ca și în alte acorduri. Așa prevederi nu există în alte acorduri și asta e ceea ce trebuie să înțelegeți toți, dragi colegi.

Ca să precizez, dacă va apărea o diferență de interpretare între Federația Rusă și Republica... *Moldova, ea este posibilă și probabilă, ce se întâmplă atunci, cine este responsabil?*

Voce din sală:

Dacă o să fie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Noi am înțeles poziția dumneavoastră. Precizarea am auzit-o. Tot Parlamentul, toți deputații au auzit.

Următoarea întrebare – domnul Moțpan.

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Colegi,

Este adevărat, Republica Moldova are nevoie de bani, dar nu în orice condiții. votarea acestui Acord din punctul meu de vedere în formula propusă de Guvern va fi „hârtia de turnesol”, care va arăta adevărata față-calitate a elitei politice din Republica Moldova.

Deoarece Acordul de împrumut a fost semnat netransparent, Guvernul nu a demarat procedura oficială de negocieri cu partea rusă, nu sunt clare condițiile creditului și cine este responsabil de întoarcerea banilor. Iar în condițiile în care datoriile private pot fi convertite unilateral de Federația Rusă în datorie publică a Republicii Moldova, în timp ce soluționarea juridică a litigiilor nu este reglementată și nici legea statului care guvernează o asemenea procedură nu este stipulată în Acord, este sau nu o amenințare la securitatea economică a Republicii Moldova.

Întrebarea. Acordul respectiv, domnule Prim-ministru, a fost pregătit și supus negocierilor cu participarea specialiștilor de calificare corespunzătoare și cu participarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene așa cum prevede Legea nr. 595? Prima întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Vreau să vă asigur că acest Acord nu atentează la securitatea economică a Republicii Moldova, cum nu atentează și celelalte sute de acorduri de împrumut pe care le are Republica Moldova.

În ceea ce privește dacă au fost sau nu specialiști, eu remarc încă o dată. Actualmente, avem Ministerul Finanțelor unde sunt concentrați cei mai buni specialiști în domeniu din Republica Moldova, care, repet, în 2,5 luni în condițiile creșterii economice zero în trimestrul IV 2019 au asigurat o creștere de venituri cu 27% în 2 luni în 2020. Pe acești bani trăim, stimați deputați și cetățeni.

Dacă la acel minister nu avea să fie specialiști, eu cred că avea să avem o altă situație. De aceea negocierile au fost purtate de specialiști, au fost în strictă conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 169 și ca rezultat al acestor negocieri avem Acordul, pe care vă rog foarte mult să-l susțineți, pentru că este în beneficiul țării.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Prim-ministru.

Domnule Moțpan,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Chiril Motpan:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Avem temerea că prin acest Acord se urmărește, de fapt, delapidarea banului public prin intermediul unor agenți economici a căror beneficiari finali sunt oameni politici de la guvernare, care vor lua credite de la băncile comerciale din Federația Rusă sub garanția de stat a Federației Ruse și nu le vor restitui. Iar aceste datorii private vor fi convertite în mod unilateral de către Federația Rusă în datorie publică externă a Republicii Moldova.

Chiar dacă se schimbă guvernarea, Republica Moldova nu va putea refuza plata acestor datorii Federației Ruse, deoarece este semnat un Acord.

Totodată, în caz de litigiu, nu este reglementată procedura judiciară sau arbitrară de soluționare, nu este indicat locul și legislația statului, conform căreia aceasta va fi soluționată.

Reieșind din prevederile articolului 7, combinat cu articolul 8 din Acord, care este temeiul și necesitatea consolidării unilaterale de către Federația Rusă a datoriilor private și de ce Republica Moldova își asumă datoriile companiilor private din Republica Moldova față de băncile din Rusia?

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Și noi vă mulțumim.

Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Domnule deputat,

Eu pot să înțeleg temerea, pot să înțeleg îngrijorarea, pentru că în mod normal când specialiștii citesc... „nespecialiștii” citesc asemenea Acorduri apar întrebări, de ce primul cuvânt e în față sau invers.

Eu vă reasigur cred că a 5-a oară, că nu există acest risc, dacă Parlamentul Republicii Moldova nu va decide altfel la momentul respectiv. Nu pot fi aceste sume nicicum atribuite la datoria statului Republica Moldova, dacă dumneavoastră sau altă legislatură nu va decide altceva. Iar dacă Parlamentul decide, aceasta înseamnă că este voința poporului. Haideți să o respectăm cu toții.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Himici.

Domnul Igor Nimici:

Спасибо, госпожа Председатель.

Сразу же хочу сказать, чтобы убрать все спекуляции, троллинги в дальнейшем: мы не против России, не против кредита.

Но первое. За то выступали, чтобы все-таки дождаться решений Конституционного суда и, как предложили наши коллеги, так как есть вопросы, получить на них разъяснения от суда. Это первое.

И второе. Часто в СМИ в последнее время были публикации, что это помощь. Я сразу хочу сказать, что это не помощь, чтобы все понимали, что это не помощь. Это кредит. Это коммерческая сделка. И Российская Федерация на этом зарабатывает деньги точно также, как зарабатывали деньги любые другие страны или коммерческие банки, которые дают кредиты.

И у меня вопрос, господин Премьер-министр. Условия жёсткие и обременительные для граждан нашей страны, по этому хотелось бы узнать, проверяло ли Правительство Молдовы возможность получения такого же кредита в других странах, в других крупных европейских или неевропейских банках. Может быть, условия были бы другие.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Încă o dată, în ceea ce privește condițiile de acordare, noi le considerăm favorabile, reieșind din conjunctura care este astăzi.

Eu am o informație foarte complexă despre creditele pe care le angajează alte țări în condițiile respective și vă asigur că 2% astăzi este condiție foarte-foarte bună.

În ceea ce privește eforturile Guvernului Republicii Moldova de a identifica surse de finanțare suplimentare, vă asigur că le depunem de la 14 noiembrie 2019, de când dumneavoastră ne-ați acordat susținerea acestui Guvern.

Noi avem mai multe surse de finanțare, dar suntem încă o dată în situația când trebuie să identificăm 16,2 miliarde de lei. Ceea ce găsim noi, unde 10, unde 50 nu este suficient. În momentul când o să avem sursele necesare sau excedent pentru finanțarea deficitului, încă o dată Ministerul Finanțelor va face acel exercițiu care se numește „management al lichidităților”, va restitui creditele care noi o să considerăm la acea etapă că nu sunt favorabile, și nu e vorba despre acesta, sunt altele care sunt mai nefavorabile, și o să facem astfel încât bugetul Republicii Moldova să beneficieze de toate instrumentele financiare posibile.

Vreau să vă spun că am avansat inclusiv în discuții cu Uniunea Europeană. Probabil, cu toții v-ați bucurat ieri când ați văzut anunțul Comisiei Europene că vor acorda la 10 state 3,1 sau... 2 miliarde de euro,

dintre care Republicii Moldova – 100 de milioane. Tot credit, tot contra cost, dar dați-mi voie să vă contrazic.

În condițiile respective, chiar și creditele se numesc „ajutor”. Pentru că prin esența lor sunt puțini acum creditorii, care ar aloca aceste mijloace în condiții de criză, când nu-i clar ce se va întâmpla mai departe. Dar dumneavoastră toți sunteți conștienți că nimeni nu cunoaște ce va fi mai departe.

De aceea eu consider că acesta e ajutor și din partea Uniunii Europene, chiar dacă e credit, și din partea Rusiei, chiar dacă e credit, și din partea FMI, chiar dacă e credit, și de la toți. Eu le mulțumesc tuturor pentru acest lucru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Himici,

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți.

Următoarea întrebare – domnul Candu.

A doua întrebare?

Nu am auzit, domnule Himici.

A doua întrebare.

Domnul Igor Himici:

Domnul Ulanov, a doua întrebare.

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, haideți, încălcăm oare Regulamentul.

Domnule Ulanov,

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Denis Ulanov:

Учитывая право фракции, второй вопрос от меня.

Спасибо, госпожа Председатель.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Domnul Denis Ulanov:

Уважаемый Премьер-министр!

В информационной записке указано, что кредит будет потрачен на реализацию инвестиционных проектов, в частности проектов по

реабилитации дорог. В кредитном соглашении цель другая – бюджетная поддержка. Так, где же истина? На что будет потрачен кредит? Давайте скажем так.

И почему конкретно 200? Эту цифру определило Правительство Российской Федерации или они уже определили под какие-то конкретные бюджетные проекты?

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Este și în nota informativă și ceea ce am vociferat eu, e scris „pentru finanțarea necesităților bugetului Republicii Moldova”. Iar necesitățile bugetului Republicii Moldova înseamnă și investiții capitale.

Pentru că, iarăși, dumneavoastră mai bine ca mine știți că Republica Moldova trebuie să investească în infrastructură ca să creeze locuri de muncă, ca să achite salarii, dar nu ajutoare de șomaj cetățenilor, de aceea banii respectivi vin în bugetul Republicii Moldova. Dumneavoastră, peste o oră, sper că o să susțineți rectificarea bugetului și o să vedeți că aceste 4,1... 16 miliarde de lei se duc la diferite articole de cheltuieli, inclusiv pentru salarii, inclusiv pentru investiții. O să vedeți că acolo sunt aceste modificări și dumneavoastră le-ați văzut foarte bine.

Dar dacă revin concret la întrebare, suport bugetar aceasta înseamnă finanțarea necesităților bugetului de orice natură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți dreptul la o precizare.

Domnul Denis Ulanov:

При всем уважении, господин Премьер-министр, ответ не понятен. Так все-таки эти деньги будут потрачены без того, чтобы они давали какой-то конкретный результат экономике либо каким-то инвестиционным проектам? Я все понимаю по поводу изменения в проекте госбюджета, мы до него еще дойдем, и там есть тоже много вопросов по направлениям трат.

Так вы, как Премьер-министр, этот кредит распределяете или понимаете как кредит для трат или кредит для инвестиций? Можете, пожалуйста, конкретно – с точки зрения уточнения – ответить на этот вопрос?

Domnul Ion Chicu:

... Я готов с вами после этого прочесть вместе все соглашение, если вы где-то увидите, что там написано, куда конкретно идут эти деньги, кроме finanțarea necesităților bugetului, atunci am să fiu de acord cu

dumneavoastră. Dumneavoastră ați înțeles foarte bine că acești bani vin în bugetul Republicii Moldova, iar distribuirea, repartizarea acestor bani este la discreția Parlamentului, tocmai de aceea venim cu rectificarea sau venim astăzi cu această rectificare.

Și aș fi foarte recunoscător dacă o să susțineți și acel proiect de rectificare. Deci acolo este prevăzută repartizarea acestor bani și nu este vorba de „тратя”, nu este vorba de tocarea banilor, este vorba de finanțare conform Legii rectificării bugetului de stat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Prim-ministru.

Stimați colegi,

Conform Regulamentului aprobat... și ultimele două întrebări – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult, doamnă Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Noi aici, în Parlament, și în baza experienței mele de aproape 10 ani aici, în Parlamentul Republicii Moldova, am ratificat foarte multe acorduri, inclusiv de împrumut, și este pentru prima dată când vedem un astfel de acord de împrumut care prevede alte dispoziții legate de alte subiecte, și mă refer la utilizarea împrumutului. Pe de-o parte, scopul împrumutului în articolul 1 este, cum ați spus dumneavoastră, suportul bugetar. Pe de altă parte, utilizarea împrumutului la următorul articol vorbește despre companiile rusești care trebuie să participe la anumite achiziții sau competiții. Apoi se vorbește despre consolidarea împrumutului, inclusiv a companiilor moldovenești care iau împrumuturi de la băncile comerciale rusești sau sunt garantate de acea agenție.

Vă rugăm frumos, poate noi nu știm, poate Republica Moldova mai are astfel de acorduri de împrumut, poate Federația Rusă a mai semnat acorduri de acest gen cu altcineva și noi nu suntem primii, dați-ne exemple clare. Deoarece noi în Parlamentul Republicii Moldova așa acorduri n-am mai văzut.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

... În principiu, întrebarea dumneavoastră repetă și întrebarea domnului Ulanov, credeam că le coordonați. (*Rumoare în sală.*) Dar,

domnule deputat, Republica Moldova, într-adevăr, a încheiat multe, multe acorduri, mai puține bilaterale, e adevăr, este o raritate. Nu știu dacă în experiența dumneavoastră din 2013–2014, când prin asumarea de răspundere a Guvernului ați dat 9 și apoi încă 5 miliarde de lei nu știu cum, nu știu dacă atunci ați consultat ce fel de acorduri mai încheie Republica Moldova.

Acest acord este încheiat, semnat totalmente în interesul Republicii Moldova și vă rog să mă credeți și să susțineți. Pentru că dumneavoastră o să mergeți, mâine, în teritoriu (*aplauze*) și o să spuneți că prin votul meu am ajutat Guvernul să plătească salariile și pensiile.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Candu,

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Precizare. În primul rând, domnule Prim-ministru, încercați să nu fiți obraznic. Totuși, aici e plenul Parlamentului și aici lucrurile sunt puțin mai diferite decât în Guvern.

În al doilea rând, când eu am să încep să coordonez sau să colaborez cu domnul Ulanov mai consolidat, zilele acestui Guvern sunt numărate.

Și în al treilea rând, v-am pus o întrebare clară și dumneavoastră n-ați dat nici un răspuns, ceea ce este cu încălcarea Regulamentului Parlamentului, ceea ce, probabil, dumneavoastră nici nu ați luat la cunoștință.

A doua întrebare, potrivit Regulamentului, spuneți-ne, vă rugăm frumos, cine și care este echipa care a negociat acest Acord?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Domnule deputat,

Vă mulțumesc.

N-o să comentez prea mult remarca dumneavoastră la prima întrebare. Observații în privința a șapte ani de acasă ș.a.m.d. e de dorit să le faceți când priviți oglinda, dar nu mie.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Acum răspuns la întrebarea dumneavoastră. Încă o dată, Acordul a fost negociat de Guvernul Republicii Moldova, conform Hotărârii de Guvern

nr. 169. Și aveți în față un Acord negociat, semnat în interesul Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

Și vă rog încă o dată să susțineți acest Acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Ultima precizare – domnul Candu.

Stimați colegi...

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Mă adresez dumneavoastră să solicitați celor care sunt invitați în plenul Parlamentului, indiferent că este Prim-ministru sau, pur și simplu, ministru, să respecte Regulamentul Parlamentului, nu are dreptul să comenteze ceea ce declară deputații, în primul rând.

În al doilea rând, v-am întrebat, domnule Prim-ministru, cine este și care este această echipă care a negociat acest Acord? Ca să știe o țară întreagă pe cine să „tragă de urechi” după o anumită perioadă de timp, dacă tot vorbim despre comentarii. Dar am înțeles că dumneavoastră veniți aici să faceți spectacol, de aceea rămânem la spectacolul dumneavoastră.

Vă mulțumim mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi,

11.57, 11.55 a fost ora întrebărilor-răspunsurilor.

Domnule Prim-ministru,

Vă rog să luați loc.

Comisia economie, buget și finanțe.

Domnul președinte.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui

împrumut financiar de stat, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Acordul interguvernamental prevede contractarea unui împrumut în valoare de 200 milioane de euro, suma împrumutului se prevede a fi debursată în două tranșe egale, fiecare în valoare de 100 milioane de euro.

Scopul împrumutului dat este de a finanța necesitățile bugetului Republicii Moldova. Rata dobânzii pentru împrumutul oferit constituie 2% anual. Maturitatea împrumutului constituie 11 ani, perioada de grație aproximativ un an. Frecvența de plată a dobânzii este semianuală pentru fiecare tranșă, cu posibilitatea consolidării datelor de plată pentru tranșe diferite de împrumut.

Acordul în cauză este compatibil cu Constituția Republicii Moldova, cât și cu instrumentele internaționale la care Republica Moldova este parte. Acordul nu contravine politicii interne și externe promovată de către stat.

Urmare a examinării proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat, Comisia economie, buget și finanțe a decis susținerea proiectului de lege în prima și a doua lectură, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Însă, stimați colegi, ieri, după ședința Biroului permanent, a fost luată decizia: în cazul apariției unor amendamente pe la sfârșitul zilei, comisia noastră să decidă.

В тоже время сегодня утром была комиссия, то есть заседание комиссии, и мы рассмотрели амендаменты, которые пришли по проектам № 155, 156 – «politica fiscală și modificarea Legii bugetului». По данному проекту амендаменты пришли позже. В связи с этим я просил бы поставить на голосование поступившие амендаменты. (*Rumoare în sală.*)

Амендамент депутата Игоря Гросу. Amendament la proiectul de Lege nr. 161 din 21 aprilie 2020 privind ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat în cuantum de 200 milioane de euro.

„În temeiul dispozițiilor articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, înaintez următorul amendament.

La proiectul legii, propun amendamentul care include două rezerve.

1. Având în vedere că Acordul de credit este unul de acordare a împrumutului financiar de stat, Republica Moldova nu se consideră legată de prevederile articolului 3 punctul 3), toate procedurile aferente contractelor achizițiilor publice din bugetul public național fiind reglementate de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

2. Republica Moldova nu se consideră legată de prevederile articolului 7 punctul 2), în partea ce ține de consolidarea sumelor datorii restante și/sau a dobânzilor la datoria restantă pentru creditele acordate, cu acordul părții Moldovei, de către băncile rusești debitorilor moldoveni și asigurate cu garanții de stat ale Federației Ruse sau asigurate de către Societatea pe acțiuni «Agenția rusă pentru asigurarea creditelor de export și investiții»." Acesta a fost amendamentul domnului Grosu, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Spuneți-mi, vă rog, dar ați mai avut, ați mai primit amendamente?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Păi, citiți-le, dați-le citire pe toate și toate pe rând le supunem votului.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da, amendamentul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Grosu,

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Colegul vrea să facă o precizare, după care eu am să zic o explicație.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Președinte,

Conform Convenției de la Viena, conform Constituției, conform Legii cu privire la tratatele internaționale într-un final, pentru ca o anumită prevedere să nu se aplice față de un anumit stat, se formulează rezerve, fie rezerve, fie declarații.

Esența amendamentului nostru este să fie formulată o rezervă în raport cu aceste două prevederi ale acestui tratat bilateral. Prima ține de articolul 3, referitoare la agenții economici și a doua ține de articolul 7, ca noi să spunem foarte clar, că statul Republica Moldova nu recunoaște această clauză.

Doar în așa situații legal această prevedere, despre care am discutat foarte mult 7.2, nu va fi obligatorie pentru Republica Moldova.

Altfel, ceea ce voi vreți să faceți, nu poate fi reținut, întrucât principiul „pacta sunt servanda” presupune că contractul, actul bilateral sau

internațional devine lege pentru părți, e mai degrabă așa pentru presă sau beletristică, cum spunea un clasic în viață.

Deci unica posibilitate ca noi să contracaram efectele acestei prevederi față de Republica Moldova pentru viitor, este să aprobăm rezervă, în formula care a fost prezentată de către dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următorul amendament, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Amendamentul...

Doamna Zinaida Greceanîi:

D-apoi, ați spus că domnul Litvinenco argumentează. Un singur amendament. Și v-am auzit pe dumneavoastră. Argumentarea domnului Litvinenco am auzit-o foarte clar.

Da, vă rog, domnule Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Amendamentul domnului Dumitru Diacov.

„În conformitate cu articolul 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, în urma examinării proiectului Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat, prezentăm următorul amendament.

După articolul 2 se introduce un articol nou cu următorul cuprins, iar restul articolelor se renumerotează:

1. Prevederile articolului 7 punctul 2) se aplică relațiilor de creditare și/sau asigurare, care apar între debitorii moldoveni și creditorii și/sau asiguratorii ruși, după intrarea în vigoare a prezentului Acord.

2. Guvernul Republicii Moldova acordă dreptul companiilor autohtone să obțină împrumuturi de la creditorii ruși sau asigurare de la asiguratorii ruși, sub garanția Guvernului Federației Ruse, numai în baza unei hotărâri a Parlamentului Republicii Moldova.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Diacov,

Vă rog, argumentarea.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, doamnă Președinte al ședinței,

Acest amendament a apărut în urma numeroaselor consultări cu experții din Republica Moldova. Și vreau să vă spun că unii din tabăra opoziției.

Acest amendament dacă va fi acceptat, dar noi rugăm să fie acceptat integral, creează condiții ca să nu existe nici un risc. De aceea vă rugăm, la hotărârea Parlamentului... În condițiile Republicii Moldova nu poate să apară nici un fel de credit garantat de Guvern, fără știrea Parlamentului.

De aceea nu trebuie să ne creăm probleme. Eu propun ca să punem la vot și să fie acceptat acest articol.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi,

Noi discutăm acum amendamentele. Din numele autorului a expus domnul Litvinenco.

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnule Diacov,

Unde plecați?

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Votăm acum amendamentele.

Vă rog, domnița aceea care a venit să vă ia de subțiori, vă rog să aștepte puțin.

Stimați colegi,

Sunt două amendamente. Eu supun votului ambele amendamente.

Mai este vreun amendament, domnule Golovatiuc?

Nu este.

Supun votului ambele amendamente. Prin vot decidem.

Se supune votului amendamentul prezentat de domnul Grosu.

Se supune votului amendamentul prezentat de către domnul Grosu. Cine este... Cu argumentarea care a fost expusă de către domnul Litvinenco.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi. Putem să numărăm de zece ori.

Acum supun votului amendamentul expus de către domnul deputat Diacov.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Amendamentul este acceptat.

Stimați colegi,

Fără ca să numărăm. Parcă... nu, cu două perechi de ochelari și tot vedem.

Majoritatea voturilor.

A fost acceptat amendamentul domnului Diacov.

Acum, stimați colegi, la raportul comisiei, cu acceptarea amendamentelor care au fost. Sunt întrebări la raportul comisiei? La raportul comisiei.

Prima întrebare – domnul Bolea.

Eu am să merg așa pe fracțiuni. Câte o întrebare de la fiecare fracțiune. Pregătiți-vă.

Domnul Vasile Bolea:

De fapt, am vrut să adresez această întrebare domnului Prim-ministru.

Domnule Golovatiuc,

Luând în considerare că dumneavoastră, ca și președinte al comisiei, în aceste zile ați stat și ați suportat acele întrebări, pe alocuri... bine, caraghioase din partea unor colegi, vreau să vă adresez dumneavoastră această întrebare. *(Gălăgie în sală.)*

Astăzi noi ratificăm acest Acord de împrumut care ne va da posibilitatea să primim pentru necesitățile bugetului o sumă de 200 de milioane de euro.

Mai mulți deputați, zilele trecute, iarăși, bine, unii din opoziție, au început să speculeze că, ditamai, vin tancurile rusești din nou, „katiușele” și celelalte.

Eu vă rog mult, doamnă Președinte.

Iată eu aici, în mâini, am o cupiură de 5 euro... de fapt, ceea ce va veni mai multe cupiuri... în euro în Republica Moldova. *(Rumoare în sală.)*

Spuneți, vă rog, dumneavoastră vedeți iată aici vreun tanc rusesc, vreo „katiușă” sau ceva din armament și ce... pentru ce anume, încă o dată, pentru cei din opoziție, vor fi cheltuiți acești bani care vor veni în bugetul Republicii Moldova?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnule președinte...

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Сложно ответить на вопрос. Деньги не пахнут, деньги приходят в бюджет, как неоднократно было подчеркнуто уважаемым господином Премьер-министром, на потребности бюджета... la orice necesitate a bugetului, поэтому усматривать в этом происхождение, ну я думаю, что это неправильно.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Mai aveți a doua întrebare?

Domnul Vasile Bolea:

Nu. Ca și precizare.

Domnule Golovatiuc,

Eu aici văd desenat un acveduc. Alte clădiri și alte lucruri care, de fapt, Republica Moldova în aceste clipe ar trebui să investească ceea ce-a spus și Prim-ministrul. Și nu văd aici nici un tanc, nici o „katiușă”, nici alt armament (*strigăte din sală*) pentru care ar trebui noi să cheltuim. În aceste clipe, noi trebuie să ținem cont de necesitățile cetățenilor, să asigurăm salarii, pensii, inclusiv acele investiții pe care Republica Moldova trebuie să le facă pentru a porni motoarele economiei.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

La fel am vrut și eu, ca și colegul Bolea, să adresez o întrebare domnului Prim-ministru.

Întrebarea mea era una foarte simplă la care, din păcate, domnul Prim-ministru n-a răspuns.

Domnule președinte,

Eu m-am uitat pe site-ul Ministerului rus al Afacerilor Externe și am găsit absolut toate acordurile de finanțare semnate de Federația Rusă din

1991 până în ziua de astăzi... cred că vreo 50–70 de acorduri. Nicăieri nu am găsit așa o clauză cum este la noi – 7.2.

Întrebarea mea este simplă: care este raționamentul acestei clauze, ce câștigăm noi de la ea? Dar un răspuns foarte simplu vreau.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mie mi se pare că întrebarea nu este la raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Ce câștigăm noi? (*Strigăte din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebarea nu este la raportul comisiei.

Da, vă rog, domnule președinte, răspundeți.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Все очень просто. Се câștigăm noi? Noi câștigăm възможность осуществлять бюджетные расходы в это достаточно тяжелое время. Я уже говорил, что деньги не пахнут, – это все другой вопрос – цена денег. Цена денег – это процентная ставка и условия. И процентная ставка, и условия данного кредитного соглашения являются благоприятными в нынешней, повторяю, в нынешней конъюнктуре.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. (*Gălăgie în sală.*)

Domnule Litvinenco...

Stimați colegi...

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Наши отношения, отношения между Республикой Молдова и Российской Федерацией, выходят далеко за пределы финансовых отношений, в том числе по данному кредитному соглашению. Это и обмен товарами, и обмен услугами, это и рабочая сила, ну, про культурные взаимоотношения я в данном случае не хотел бы говорить. И это кредитное соглашение было составлено с учетом вышесказанного.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

A doua întrebare sau o precizare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Precizare.

Domnule președinte,

Întrebarea mea a fost foarte concretă și exactă: care este raționamentul și ce câștigă Republica Moldova și cetățenii ei de la clauza prevăzută la punctul 7.2? Nu în general. Nu aveți un răspuns, din păcate. Îmi pare rău să constat, dar constat eu deja că această clauză nu are nimic în comun cu interesele Republicii Moldova, cu interesele cetățenilor săi. Probabil, este o clauză care are ceva beneficii pentru anumite clanuri pe care urmează să le vedem în continuare.

Domnule președinte,

A doua întrebare, în principiu, ține tot de această prevedere 7.1. Acolo apare formula „по согласованию с молдавской стороной”.

Întrebarea mea este următoarea. Dacă, de exemplu, o companie din Republica Moldova, afiliată partidului din care faceți parte, de exemplu, compania fratelui domnului Dodon sau, de ce nu, compania care ține de domnul Ceaika, pentru că el este coproprietar la două televiziuni, ia un credit de la o bancă din Federația Rusă de 500 de milioane de dolari și acest credit este contrasemnat pe prima filă de către Ambasadorul Republicii Moldova în Federația Rusă. Întrebarea mea este: această situație se circumscrie și, urmare a acestei situații, cetățenii Republicii Moldova vor trebui să plătească ulterior aceste 500 de milioane de dolari?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Я прошу прощения, вы притворяетесь или действительно не слышите? (*Râsete în sală.*) (*Aplauze.*) (*Rumoare în sală.*) Об этом столько говорилось уже сегодня. Ну, не надо тратить время. Если вам не жалко своего времени, повторяю еще раз, вы, лично вы, будете принимать решение по поводу принимать этот кредит... под государственную гарантию Республики Молдова или нет.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Precizare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Domnule Golovatiuc,

Tratatele internaționale cad sub incidența principiului „pacta sunt servanda”. Acordurile internaționale sunt legi pentru părți.

Ceea ce prevedem noi în legislație sau ceea ce spunem noi aici pentru stenogramă, Parlamentul va aproba, asta nu este lege, conform acestui principiu, pentru Federația Rusă. Federația Rusă este liberă să decidă cum se aplică acest Acord în funcție de ceea ce este semnat... nu în funcție de ceea

ce avem noi în legislația Republicii Moldova. Prin urmare, riscul despre care am vorbit este unul real, și nu imaginar.

Și vă rog încă o dată, înainte de a vota această lege, să vă gândiți la aceste consecințe, pentru că ele pot fi nu doar pentru generația noastră, dar pentru următoarele generații.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. (*Aplauze.*)

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Уважаемый...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Eu nu știu dacă se cere răspuns.

Dumneavoastră ați răspuns foarte concret.

Colegii o să vină cu diferite declarații.

Ce să facem, asta este consecințele democrației la noi în Moldova.
(*Râsete în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Ca să nu...

Domnul Reniță – următoarea întrebare.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc.

Mi-aș fi dorit foarte mult să pun această întrebare domnului academician, cunoscător de toate în lume, domnului Prim-ministru Chicu. Evident că nu mi-ați oferit această ocazie, de aceea am să-i acord această întrebare domnului Golovatiuc.

Apreciez foarte mult pregătirea dumneavoastră economică, financiară, domnule președinte, dar vroiam să vă atrag atenția la aspectul legal, este o problemă cu aspectul legal. Nu știu în ce măsură o cunoașteți dumneavoastră, doar dacă ați fi băștinaș din Pârjolteni, s-ar putea să cunoașteți, dar vă atrag atenția la următorul detaliu.

Anexa nr. 7 a Hotărârii Guvernului nr. 1136 din 18 octombrie 2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419 din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat prevede că, în cazul în care contractul de împrumut constituie un tratat internațional, încheierea acestuia se va face în conformitate cu prevederile Legii nr. 595 din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Legea cu privire la tratatele internaționale prevede expres că tratat internațional este orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova destinat a produce efecte juridice și guvernate de normele dreptului internațional, perfectat într-un instrument unic fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratate, acord, convenție, act general, pact, memorandum și așa mai departe.)

Totodată, articolele 7, 8 (1) din Legea cu privire la... *tratatele internaționale...*

Vă rog frumos, să termin.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă ofer minutul de la precizare.

Domnul Iurie Reniță:

Nu, de la...

Mersi mult, apreciez generozitatea dumneavoastră, doamnă Președinte.

Totodată, articolele 7, 8 (1) din Legea cu privire la tratatele internaționale stipulează expres: în cazul tratatelor internaționale specificate la articolul 11 alineatul (1), printre care fiind stipulat expres tratatele care implică un angajament financiar, adoptarea deciziei cu privire la inițierea, atenție, vă rog, la inițierea negocierilor și aprobarea semnării acestora este precedată de consultarea Comisiei politice externe și integrare europeană a Parlamentului.

Vă rog frumos, cunoașteți, a fost o asemenea decizie până a se purcede ca Comisia politică externă să dat un aviz prealabil? Nu acest de astăzi, prealabil sau dacă doamna președinte Ivanov, cumva în mod individual... *(Voce nedeslușită.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Leccióni avem multe... Întrebarea, e clar că a fost întrebare.

Domnule Prim-ministru,

Dacă puteți să aduceți o claritate. După câte eu cunosc pentru Acordul respectiv nu a fost necesitatea de avizul prealabil al Comisiei politice externe.

Domnul Ion Chicu:

Eu vreau să mulțumesc domnului deputat, întrebarea este foarte bună, răspunsul este același.

Acordul este negociat și semnat de Guvernul Republicii Moldova în exclusivitate și în strictă concordanță cu legislația Republicii Moldova. Consultați Legea nr. 419.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Domnule Reniță,

A doua întrebare, dacă aveți.

Nu aveți. Nu aveți a doua întrebare.

Următoarea întrebare – doamna Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult, stimată doamnă Președinte.

Stimate domnule Golovatiuc,

De fapt, ca și alți colegi, trebuie să menționez că tare am vrut să adresez întrebarea domnului Prim-ministru. Probabil și dumneavoastră o să ne răspundeți la această întrebare, pentru că de la răspunsurile lui, ca de obicei evazive, noi practic nu am înțeles, dacă totuși a venit să răspundă la întrebări deputaților ori să joace în jocurile politice.

Întrebarea noastră este: care este oportunitatea unor investiții capitale și proiecte investiționale în condițiile unei crize internaționale inevitabile? În ce măsură a fost studiată oportunitatea proiectelor investiționale care vor fi finanțate din contul împrumutului contractat reieșind din noile condiții economice nefavorabile?

Și aș vrea să menționez că ceea ce a fost comentat în mod foarte urât și arogant de domnul Prim-ministru Chicu, cred că totuși nu ați negociat foarte bine și foarte intensiv aceste condiții, pentru că altfel probabil și Federația Rusă ne-ar acorda condiții mai bune. Cred că dacă vorbim... *despre economii cu economisirea banilor statului, târgul este probabil relevant.*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Меня... Требования Регламента не позволяют мне отвечать вопросом на вопрос, тем более депутатам. Но, оттолкнувшись от этого, прозвучало – и не только из ваших уст, но и из уст других коллег – „condițiile nefavorabile”. Я не усмотрел в этом соглашении ни одного

неблагоприятного условия для Республики Молдова. Ни одного! Это первое.

Второе. Я думаю, что все мы помним, когда возникла идея этого российского кредита. Ну, более осознанно осенью. Тогда называлась одна сумма, потом другая, третья, условия были только для инвестиционных целей, только на дороги, инвестиционные проекты и так далее. И вот постепенно переговорщики уходили от этой «завязанности рук», и это очень благоприятно для Республики Молдова.

В данном случае в рамках соглашения даются просто деньги – 200 миллионов евро, а вы, уважаемые, используйте по необходимости, как сочтете нужным.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Inclusiv pentru proiecte investiționale.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Inclusiv pentru proiecte investiționale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai este a doua întrebare.

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult, stimate domnule Golovatiuc.

Totuși, întrebarea a fost: care este oportunitatea la ziua de astăzi în condițiile nefavorabile ale acestor investiții capitale și proiecte investiționale? Dumneavoastră așa și nu ați răspuns la această întrebare.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Ну... я не имею...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

După pandemie mai există viață, care trebuie să asigure creșterea economică.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Вот я это и хотел. Правительство сегодня пришло с целым рядом законопроектов, реализация которых не только позволяет более эффективно бороться с нераспространением вируса, но и думает о том, что наступит нормальная жизнь после этого. И не надо думать о том, что через месяц или через два мы придем... и не с чем будет прийти. Нам надо будет запускать экономику, нам нужно будет иметь доходы в

бюджете для того, чтобы своевременно государство выполняло свое обязательство перед работниками бюджетной сферы и перед бюджетным сектором и перед экономикой.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

O precizare.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult.

Totuși, nu ați răspuns la întrebare. Noi înțelegem foarte bine că, la fel ca și la domnul Prim-ministru, răspunsul dumneavoastră este evaziv. Dar vrem să comentăm încă o dată și mă refer aici la toate cele spuse de colegii mei.

Fracțiunea Partidului „Șor” se va abține de a vota acest proiect de lege și vrem să vă spunem, domnule Chicu, că e rușinos să mergem în teritoriu și să spunem că noi am susținut acest Guvern, care nu a fost susținut de noi și toate acțiunile și activitățile dumneavoastră.

(Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu, așa-i în Parlamentul nostru.

Mai avem un grup – domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Nu am auzit răspuns la această întrebare, dar ține de raportul comisiei. Dacă este la materialele acestui dosar avizul prealabil consultativ al Comisiei politică externă, în conformitate cu prevederile articolului 7 alineatul (2) din Legea privind tratatele internaționale? Am înțeles că nu este acest aviz.

Totodată, conform aceluiași prevederi legale, orice inițiere de negocieri trebuie să fie însoțită și de avizul Ministerului Justiției privind compatibilitatea proiectului tratatului cu prevederile Constituției. De ce întreb, deoarece dumneavoastră în raport ați menționat că el este compatibil Constituției. Dacă este compatibil, am vrea să ne spuneți dacă există avizul Ministerului Justiției, aviz separat privind această compatibilitate?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Комиссия по внешней политике – со-апорт are. Пожалуйста...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da. Am înțeles că nu există nici un aviz. Adică s-a încălcat articolul 7 din lege, dar deja ține de Curtea Constituțională să aprecieze.

A doua întrebare.

Domnule președinte al comisiei,

S-a vorbit la acest aspect, mai ales că ați votat deja amendamentul Frațiunii Partidului Democrat, dar în afară de articolul 26 din Convenția de la Viena din 1969 privind dreptul tratatelor „Pacta sunt servanda”, mai există și alt articol 27 ce ține de respectarea dreptului intern și respectarea tratatelor. Acest articol prevede că o parte nu poate invoca dispozițiile dreptului său intern, adică ceea ce ați votat dumneavoastră astăzi, pentru a justifica neexecutarea unui tratat. Adică, pentru a justifica neexecutarea articolului 7 punctul 2 din acest Acord, pe care dumneavoastră ați încercat să-l interpretați.

Domnule președinte,

Cum considerați, în cazul în care intră în vigoare acest proiect, acest Acord, care normă va avea prioritate: norma internațională sau amendamentul pe care l-ați votat acum?

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Амендамент который проголосовал Парламент Республики Молдова. (*Rumoare în sală.*) (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

На сколько вы все гениальны рассудит народ. Гениальность каждого.

Stimați colegi...

Domnule președinte,

Fiecare fracțiune și fiecare grup parlamentar a avut posibilitatea să vă acorde și dumneavoastră, câte un deputat, întrebări.

Vă rog să luați loc.

Coraportul comisiei...

Există coraport? Da.

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul articolului 27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege în cadrul ședinței de astăzi și constată următoarele.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Scopul Acordului nominalizat constă în acordarea de către Guvernul Federației Ruse, în calitate de împrumutător, Guvernului Republicii Moldova, în calitate de împrumutat, a unui împrumut în valoare de 200 milioane de euro, care urmează a fi debursate în două tranșe egale, fiecare câte 100 milioane de euro în anul 2020.

Comisia menționează că Acordul de împrumut supus examinării, potrivit alineatului (2) al articolului 3 din Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat și în conformitate cu prevederile secțiunii a treia din anexa nr. 7 a Hotărârii Guvernului nr. 1136 din 18 octombrie 2007 cu privire la unele măsuri de executare a legii respective, se încadrează în categoria acordurilor supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia politică externă și integrare europeană, cu votul majorității membrilor prezenți, s-a pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Domnule Reniță,

Dumneavoastră deja ați acordat întrebări. Dați-mi voie să le dau cuvântul la acei care n-au pus nici o întrebare și au fost scriși în rând. (*Rumoare în sală.*) Și? La comisie ce nu ați acordat întrebări? (*Rumoare în sală.*) Eu știu, dar trebuie să le dau posibilitatea.

Stimați colegi,

Haideți să vedem așa, eu aș vrea ca întrebările la coraportul comisiei să fie din partea deputaților care n-au mai acordat nici o întrebare. Fiindcă tot aceiași „bat apa în piuă” pe același subiect.

Da, doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Doamnă Președinte,

Spuneți, vă rog, dar care întrebări deja? Toate întrebările posibile au fost deja expuse. (*Râde.*) (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați...

Au fost... (*Rumoare în sală.*) Au fost expuse toate... Au fost acordate toate întrebările.

Da, vă rog, domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Chiar, înțelegem, trebuie să avem răbdare, fiecare are opinie, fiecare are dreptul să se expună și chiar, mie îmi pare, într-adevăr, au avut posibilitatea fracțiunile să se expună de mai multe ori și chiar este de prisos. Totuși, eu, chiar n-aș vrea, dar sunt nevoit să vă aduc aminte că noi suntem în situație excepțională, aici stă Guvernul care trebuie să lucreze și de aceea pozițiile sunt absolut clare. (*Rumoare în sală.*)

Nu, stimați colegi, eu cu respect, vă rog, și dumneavoastră tot cu respect, haideți respectul să fie absolut. Eu am tăcut, eu nu m-am expus la subiect, eu nu mă expun la subiect.

Și colegi,

Haideți să ne deprindem, dacă o să vorbiți voi și noi o să vorbim cu colegii paralel, o să fie greu, foarte greu. Și noi o să încercăm într-o zi, dar haideți să nu o facem.

Așa că, stimați colegi, cu tot respectul, dar chiar încă avem agendă, banii aceștia trebuie... trebuie rectificat bugetul, trebuie de venit cu programe pentru cetățeni și trebuie să ieșim din criză. După revenim în activitate normală, când Parlamentul o să fie câmp de dezbateri inutile „de la” și „până la”.

De aceea chiar s-au expus și propun aplicarea articolului 108 și să trecem la votare.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A fost... E dreptul... (*Rumoare în sală.*) E dreptul unui deputat. Întrebări ați avut suficiente. (*Rumoare în sală.*) Întrebări ați avut suficiente. (*Rumoare în sală.*)

Supun votului aplicarea articolului 108.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Acum avem luări de cuvânt.

Prima luare de cuvânt – domnul... Unde-i domnul Popșoi? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Popșoi,

Vă rog, luare de cuvânt. (*Voce nedeslușită din sală.*)

La mine e scris rândul.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați cetățeni,

Până și în aceste zile de grea cumpănă, propaganda PSRM-lui dezbină societatea și instigă la ură interetnică în legătură cu acest credit. Eu personal am amintiri frumoase despre Rusia, unde m-am născut și am trăit primii ani de viață. Deși părinții mei au mers acolo de bună voie, spre deosebire de unii colegi părinții cărora au fost deportați. Și mi-aș fi dorit foarte mult ca măcar acum acea proverbială „mâna Moscovei” să fie o mână de ajutor sinceră pentru poporul moldovenesc, dar n-a fost să fie. Acest credit are foarte multe „pietre” ascunse și comportă riscuri economice enorme.

Să le luăm pe rând. Acest credit este mai scump decât creditul de la FMI, de la UE, dar pentru unii asta nu-i o problemă, pentru că achită poporul, nu Guvernul care a negociat cică sau Parlamentul, sau deputații care ratifică, dar vor plăti cetățenii din puținul pe care îl au.

Mai mult decât atât, majoritatea banilor nu vor merge pentru combaterea epidemiei, că pentru asta sunt partenerii europeni, firește, dar se vor întoarce la companii rusești care vor construi drumuri în jur la Mărculești, Ceadâr-Lunga, unde domnul Dodon vrea aeroporturi, în timp ce spitalele sunt în colaps și medicii se sufocă zilnic.

Acest credit mai este și unul electoral, pentru că jumătate din bani vin în octombrie, chiar în pragul alegerilor. Deci cinismul este că domnul Dodon vrea să-și facă campanie electorală pe spinarea bugetarilor, exact așa cum a

făcut-o adineauri cu ajutoarele din China, care au fost plătite de către cetățenii din Republica Moldova și companiile din Republica Moldova. Dar mult mai grav decât toate cele enumerate anterior și nimic nu se compară cu prevederea de la punctul 7 punctul 2, unde se oferă garanții de stat pentru credite private de la băncile rusești și prin urmare consolidarea unilaterală a datoriei Republicii Moldova față de Federația Rusă.

Deci noi abdicăm dreptul de a ne decide singuri datoria de stat, oferim acest drept unui alt stat, iar dacă vor fi careva neînțelegeri, acestea vor trebui rezolvate amiabil și nu într-un arbitraj internațional, deci vom fi la cheremul Federației Ruse.

Partea rusă a cerut acest punct, din câte am aflat astăzi la comisie, iar Republica Moldova nu s-a obosit să refuze. Cine a aprobat? Cui servește? Oare nu cumva anumite firme din Moldova ale unui careva Ceaika sau unui oarecare Alexandru Dodon vor lua credite pentru lucruri vrednice cu siguranță și vor uita să le întoarcă, iar Guvernul le va pune pe spinarea cetățenilor? Se deschid larg porțile pentru hoții ca în anii '90, stimați cetățeni.

Domnule Diacov, doamnă Greceanî,

Ne întoarceți în anii '90? Așa garanții de stat au fost interzise prin lege. Și dumneavoastră știți bine de ce. Pentru că contravin legii și comportă riscuri enorme. Ne povestiți că datoria Transnistriei către „Gazprom” nu cade sub incidență, că, vedeți Doamne, avem filtre, Parlament care va decide.

Am mai auzit. Sună dureros de cunoscut în cazul BEM, Aeroport, în cazul miliardului a fost exact așa.

De ce au insistat acei de la Kremlin pe această prevedere, care nu se regăsește în nici un acord semnat de către Federația Rusă cu alte țări?

Dar să-l credem pe cuvânt pe domnul Dodon? Pe acel pe care îl prinzi cu minciuna mai ușor ca pe un câine șchiop?

Colegilor din PSRM nu cred că are sens să mă adresez. Pentru că Putin l-a umilit pe Dodon, pentru că nici Venezuela, Nicaragua sau Nauru n-au acceptat asemenea condiții. Iar Dodon vă umilește pe voi, din păcate. Pentru că știu că mulți dintre dumneavoastră nu vor să voteze pentru asemenea prevedere păguboasă. Știu că sunteți contra, dar „партия сказала”.

Vreau însă să fac apel la colegii din Partidul Democrat. Ați făcut lucruri de frica lui Plahotniuc, pe care le regretați, sunt sigur. Acum vă amenință Dodon cu dosare, vă șantajează familiile. Și unii din acei șantajați au avut demnitate și nu au venit astăzi în sală. Unii au venit. Vă sperie cu anticipatele. Cum numai ridicați capul și apărați interesele poporului, el vă sperie cu anticipatele.

Anticipatele nu le decide Dodon, le decide Parlamentul. Și anticipatele sub aspect legal sunt imposibil de organizat deja. Nu vă fie frică. Aveți șansa

să demonstrați vouă înșivă că lumea nu are dreptate când vă blamează pe toți pentru păcatele unora.

Dar votul pentru legalizarea furtului din buget prin garanții de stat va fi păcatul fiecăruia din cei care vor ridica astăzi mâna. Aveți șansa să vă impuneți în fața unui impostor politic, ce crede că v-a luat ostatici. Prin refuzul de a vă supune orbește, veți elibera cetățenii de povara unor noi miliarde furate.

Aveți șansa să demonstrați că Partidul Democrat al lui Pavel Filip nu este ce-a fost. Și n-a ajuns să fie PDM-ul lui Dodon. Nu este complice la subminarea securității economice a țării.

Astăzi, fiecare avem de ales între a îngenunchea Republica Moldova în fața hoției, a corupției și a intereselor obscure sau de a demonstra demnitate și grijă față de oameni. Pentru oamenii care ne-au votat în speranța că cel puțin noi nu-i vom trăda și nu-i vom fura, cum au făcut-o alții mulți ani înaintea noastră.

Acest credit trebuie renegociat, așa încât să nu mai fie un dictat care pune la bătaie securitatea economică a statului, cum a fost în anii '90, când unii luau credite, fugeau cu banii, iar statul urma să achite nota de plată. Vremuri de tristă faimă, stimați colegi, când unii se îmbogățeau, în timp ce poporul devenea tot mai sărac și primea salariile în caloși, dacă primea.

Sărăcia, stimați colegi, are un nume. Nu puneți numele dumneavoastră în șirul negru al rușinii.

Domnul Vlad Batrîncea:

10 secunde.

Domnul Mihail Popșoi:

Sănătate să aveți. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Următorul deputat este Andrian Candu. Vă rog, la tribuna centrală, 7 minute.

Domnul Andrian Candu:

Stimate Președinte al ședinței,

Dragi colegi,

Onorat Plen,

Stimate domnule Prim-ministru,

De ce oare la noi în Republica Moldova parcă deja devine un sport național, o tradiție când o idee bună sau o intenție bună se face lată, cum se spune, o faci lată până la sfârșit. O idee a unui credit de 500 de milioane, care a ajuns să fie 200, și s-o dai în bară în halul în care o țară întregă, și societatea civilă, și presa, și mediul de afaceri, și clasa politică, și comunitatea

diplomatică, chiar și o parte din majoritatea parlamentară să discute și să critice un acord de finanțare cu Federația Rusă.

Și aceasta în situația în care noi, într-adevăr, avem nevoie de bani în buget. Și mai mult decât atât, faceți în așa fel, încât să blamăm sau să acuzăm poate pe nedrept Federația Rusă.

Neprofesionalismul și abordarea superficială pe alocuri, pe alocuri chiar nerespectuosă, face în așa fel, încât noi toți, o țară întreagă, să suspectăm Federația Rusă, Guvernul Republicii Moldova, Președintele Dodon că urmăresc și alte interese decât interesele naționale.

Și să trecem la argumente. Fiecare articol din acest Acord... a, cer scuze, cu excepția preambulului, dar fiecare articol din acest Acord ridică foarte mari semne de întrebare.

Articolul 1 prevede că banii vor fi pentru suportul bugetar în Republica Moldova. Dar atunci cum se explică articolul 3, care se numește „Utilizarea împrumutului” și vorbește despre companiile rusești, care vor participa în competiții, în tot felul de tendere ș.a.m.d. Ce legătură are aceasta?

Articolul 2 vorbește despre împrumut cu debitorii moldoveni, care au împrumutat de la băncile rusești sau asigurate de către Agenția rusă pentru asigurarea creditelor de export și investiții. Unde ați mai văzut acordurile Republicii Moldova să prevadă așa ceva?

Despre articolul 7 alineatul (2) deja nu mai vorbesc. Și acel amendament, pe care l-ați semnat, n-are nici o aplicabilitate potrivit Convenției de la Viena.

Articolul 3 vorbește despre cea de a doua tranșă, care va veni pe 31 octombrie. Surprise – fix în campania prezidențială.

Articolul 6 vorbește despre dobânda de 2 la sută. Dar întrebarea este: de la ce? De la sold? N-am văzut. Din care sumă anume se va aplica 2 la sută?

Articolul 7, atenție! privește dobândă la dobândă. Ați mai văzut așa ceva? În acordurile internaționale se aplică dobândă la dobândă? Nu mai vorbesc deja de legislația națională și Codul civil al nostru care interzice așa ceva.

Articolul 11. Aici cineva a încercat nouă să ne dea o lecție de drept internațional. Și să ne spună, nu, că articolul 11, de fapt, poate fi și mediere internațională. Nu, articolul 11 aici, în Acord, aceasta și înseamnă convenția de arbitraj, potrivit dreptului internațional. Și se limitează doar la discuții între două părți. Aceasta exclude posibilitatea de a merge în arbitrajul internațional.

Întrebarea mea a fost, stimate domnule Prim-ministru, cine a negociat acest Acord? Că avem noi impresia că, de fapt, n-a negociat nimeni.

L-am întrebat și pe domnul Pușcuța, ieri, n-a putut să-mi răspundă. Nu vreți să ne spuneți? Păi, da-i simplu, haideți să citim articolul... haideți să

citim Hotărârea Guvernului din 13 martie. 13 martie, faceți diferența. 13 martie și în ce dată suntem azi? 23 aprilie, cât de repede s-a negociat.

Într-o singură hotărâre de Guvern se ia act de proiectul Acordului. Al doilea articol - se inițiază negocierile. Al treilea articol – se aprobă semnarea. Bum. Unde s-a mai văzut așa ceva?

V-am întrebat cine a semnat acest Acord, pentru ca o țară întregă să știe, după aceasta, pe drept cuvânt, să vină să-l tragă de urechi.

Noi, Grupul „PRO MOLDOVA” am căutat justificări și motive pentru a susține Acordul de împrumut cu Federația Rusă. Am încercat să găsim scuze pentru dobânda de 2 la sută și pentru felul în care a fost negociat documentul. Am vrut să-l susținem, pentru că suntem conștienți că Moldova este în criză, iar inacțiunile Guvernului Dodon ne-au adus în prag de catastrofă economică. Am vrut, dar nu putem.

Ne-am obișnuit deja cu minciuni, fie că Președintele a negociat 500 de milioane, apoi Ministerul Finanțelor a coborât cifra la 300, apoi Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, prin domnul Neguță, semnează 200. Și nu-i clar cine a negociat așa inspirat? Ne facem că nu înțelegem cum s-au împlinit pericolos puterile în Republica Moldova.

Noi ne-am obișnuit, ne-am obișnuit cu bâlbâielile autorităților. Ba controlează totul în țară, ba nu controlează mai nimic, când este vorba de vreo problemă. Ba fac, ba zic alta. Ne-am obișnuit. Dar nu ne-am obișnuit și nu sperați că ne vom obișnui vreodată cu atitudinea aceasta obraznică și lipsită de respect pentru oameni și pentru țară.

Nu sperați că starea de urgență induce o stare de inconștiență în rândul oamenilor. Nu sperați că puteți să faceți bani pe timp de pandemie și după asta să scăpați nepedepsit. Opriți-vă până nu este târziu. Și nu sperați că noi, închiși în casă, ne puteți închide gura.

Noi, bineînțeles, Grupul „PRO MOLDOVA” nu vom vota pentru acest Acord. Astăzi noi am sesizat Curtea Constituțională și ar fi fost corect, astăzi, acest subiect să fie amânat până la momentul când Curtea Constituțională examinează constituționalitatea prevederilor acestui Acord, fiindcă asta-i potrivit legii.

Dar, bineînțeles, majoritatea parlamentară face ce vrea, încălcând și legea. Iarăși, noi ne-am obișnuit.

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Potrivit Regulamentului Parlamentului, cerem votul nominal pentru ratificarea acestui Acord.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Luare de cuvânt – domnul Țârdea. (*Rumoare în sală.*)

În genere nu sunteți.

Domnul Alexandru Slusari:

Cum nu sunt?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu sunteți. (Râsete în sală.)

Domnul Alexandru Slusari:

Cum nu sunt?

Domnul Bogdat Țârdea:

Îmi dați un minut în plus că mi-a luat 3.

Dragi concetățeni,

Nici un credit și tratat nu a fost studiat așa intens ca creditul din Federația Rusă, nici Acordul de Asociere, nici DSFTA, nici cedarea a 40% din teritoriul național Firmei „Frontera Resources”, nici acordurile cu Banca Mondială despre optimizarea școlilor și spitalelor. S-o spunem deschis, unicul minus al acestui credit este faptul că este rusesc. Dacă-i schimbăm denumirea, pe nemțesc, să vedeți cum dispar toate întrebările și cum votează unanim și se întrec încă.

Iată de ce ați invadat spațiul public cu tot felul de aberații și v-ați întrecut astăzi în concursuri de rusofobii.

Prima aberație. Că banii vor fi transferați într-o bancă privată, afiliată guvernării. Care e banca, nu vreți s-o numiți? Nu avem nici o bancă moldovenească. Toate le-ați vândut la străini în 2016–2019. Și da, banii vor ajunge la BNM.

A doua aberație. Guvernul Moldovei își asumă, prin garanții, datoriile companiilor private din Moldova față de băncile din Rusia. Asta deja e culmea. Orice garanție de stat... așa a fost, este și va fi, se votează de Guvern, apoi de Parlament și nicicum altfel.

A treia. Companiile din Rusia vor avea prioritate la contractele de infrastructură. Măi, măi, măi, ce crimă. Apropo, unde asta-i scris acolo? În Acord se solicită garantarea unor drepturi egale, nu discriminarea, dar egale, pentru companiile ruse la participarea la concursuri, alături de companiile locale și externe.

Să nu uitați că în toate acordurile cu statele vecine, care vreți, Polonia 2010, care vreți, există așa clauze. Apropo, dar câte tendere pe drumuri, spre exemplu, au câștigat firmele rusești în ultimii 10 ani? Chiar mi-i interesant.

A patra aberație. Creditul prevede penalități... de 150%. De la 200 de milioane, vom plăti 300 de milioane. Chiar în așa hal să mințiți, fraților? Doamne ferește!

Suma penalității nu există. Acolo e scris că se vor calcula penalități de 3% anual pentru suma restantă, adică pentru 10 milioane. Deci vom achita 3% și nu din tot creditul, și nu imediat, dar peste 10 zile, și pe zi va fi 838 euro. Asta numiți penalități? Îmi pare rău.

Acum despre ultimul argument expus că, chipurile, s-a negociat... în două săptămâni, s-a negociat nu știu cum. Despre credit se știa din decembrie, fraților, de vreo 4 luni de zile.

Despre ce noi vorbim acum, ce încercăm s-o sucim... să mințim lumea?

Despre isteria cu necesitatea creditului.

Fraților,

Voi unde vă aflați, pe Marte?

Oare nu avem situație excepțională, nu avem pandemie cu peste 100 mii de morți doar în Uniunea Europeană? Nu avem criză economică mondială fără precedent cu blocarea importurilor, exporturilor, închiderea hotarelor, ruinarea a mii de întreprinderi în toată lumea?

Apropo, FMI anunță reducerea PIB în UE – cu 7,5%, în SUA – cu 5,9%, în Rusia – cu 5,5%, în lume cu 3%, la noi – minimum 3%. Nu avem oare noi scăderi fiscale la buget de 40%, scăderea PIB-ului estimată la 3%? Avem creștere, tot îi bine, da?

Ne putem permite aceste discuții și aceste jonglări verbale? Nu avem deficit de bani în toată lumea? Sau poate avem zeci de creditori și investitori care se bat crâncen între ei ca să investească în cel mai sărac stat din UE și din CSI?

Despre creditele anterioare. Apropo, oare nu voi ați luat credite în stânga și în dreapta, acceptând cele mai umilitoare condiții pentru țară? Și atunci nu era pandemie. Criza economică... (*Voce nedeslușită din sală.*)

O, mai bine tăceai. Mersi că mi-ai dat mingea. (*Rumoare în sală.*)

Așa, la 25 septembrie 2019, Maia Sandu a luat credit de la FMI în sumă de 46 milioane de dolari, promițând Fondului o creștere a tarifelor pentru gazele naturale. Apropo, „Moldovagaz” cerea 40%, majorarea... punctul 28, Acordul cu FMI... majorarea TVA pentru HoReCa – de la 10 la 20, eliminarea scutirii personale pentru veniturile anuale de peste 360 mii de lei și, apropo, în punctul 2, (*strigăte în sală*) 25 septembrie, se spune... se spune despre vinderea unei bănci – Moldindconbank.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Noi pe voi v-am ascultat...

Domnul Bogdat Țîrdea:

Așa, v-am atins, vă doare, da. Bine. (*Rumoare în sală.*)

Continuăm. Acel credit era OK, da? (*Aplauze.*)

Voce din sală:

Bravo, bravo.

Domnul Bogdat Țîrdea:

În 2010, ne-am împrumutat de la polonezi cu 15 milioane de dolari, dobânda anuală nu 2%, dar 2,8%, plus obligația de...

Păi, nu urlați, și nu voi urla. (*Strigăte în sală.*)

... plus obligația de procurare a tehnicii poloneze. V-ați revoltat atunci? N-am auzit.

Știți cum au fost finanțate cheltuielile bugetare în 2015? Vă spun. Guvernul s-a împrumutat de la băncile comerciale moldovenești cu 22%, apoi cu 26%. Deci 26% îi OK, 2% din Rusia îi rău. Bine, clar.

Ziceți că avem oferte, că avem alte bănci... creditori. Cine concret? Numiți, vă rog. UE care a blocat suportul macrofinanciar, punând anterior 28 condiții, iar azi 8? Câți bani îs în buget transferați? Zero. (*Strigăte în sală.*) FMI, BERD, BEI, concret?

FMI deja ne-a dat un credit prin programul EFF, procentul e de 1,7, dar vrea și comision 0,5% din suma totală a împrumutului. Și FMI are surse limitate pentru fiecare țară.

Banca Mondială oferă 2,82 – în dolari. International Fund for Agricultural Development – 2,85. Și da, cu o mulțime de condiții politice și economice.

Banii respectivi sunt cheltuiți pentru ceea ce arată creditorii dați. Gen: închiderea școlilor ca în cazul proiectului prim din 2013, semnat de Maia Sandu, atunci s-au închis 204 școli, minus 11 mii pedagogi optimizați. Sau proiectul „Modernizarea sectorului sănătății din Republica Moldova” din 2015 – valoarea 1,5 milioane, care prevedea raționalizarea închiderea spitalelor. Voi l-ați semnat. Atunci probleme nu erau, așa-i?

Sau ca în cazul FMI. Privatizarea întreprinderilor de stat prin Memorandumul din 2007, 2010 sau a băncilor, ca să aibă beneficiari transparenți, ca în 2016. Plahotniuc așa și a făcut – a vândut toate băncile străinilor. Toți erau mulțumiți. Nu-i așa?

Despre creditul rusesc de 20 milioane de euro... 200 milioane de euro. Dobânda este simbolică – 2%. Achitarea – în 10 ani, nu în 5 ani, cum o cere creditul cu FMI. Creditul este unul suveran – îl cheltuim pe ce dorim și cum dorim. Nu există condiții politice, cum ar fi: vânzarea băncilor, privatizarea proprietății strategice, închiderea de școli etc...

... Deranjează, da, că este din Rusia, că este destinat pentru dezvoltare, drumuri, magistrale. Un miliard și 200 milioane pentru medicină, câteva sute de milioane pentru sectorul social, că reduce dependența externă unilaterală? Se pare că da. Și Dumnezeu cu voi.

Iar la urmă un cuvânt doar să spun în limba rusă. Я обращаюсь к великому китайскому народу и к республике... к Китайской Народной Республике за ту огромную помощь, которую нам дал во время пандемии великий китайский народ не на словах, а на деле. Своим трудом, своей благородностью они нам помогли в тяжелый момент.

Также я обращаюсь и к Российской Федерации за то, что они нам помогли и термометрами, и тестами, они помогли нам в этот тяжелый момент, когда все отказались, они нам дали этот кредит.

Спасибо вам за все.

И, я думаю, вместе мы победим назло нашим критиканам, русофобам и всяким соросятam. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, de procedură, domnule Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

O întrebare minoră, probabil, în contextul dat. Dar, totuși, cum se face că atunci când s-a terminat timpul meu, microfonul s-a închis, dar când s-a terminat timpul domnului Țirdea, microfonul nu s-a închis? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Domnule Furculiță,

Dumneavoastră aveți ceva tot de procedură?

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Doamnă Președinte,

Noi am asistat la o tratare neregulamentară a unui vorbitor, a unui deputat care a ținut un discurs la tribună. Vreau să menționez că antevorbitorii nu au fost cu mult mai amabili și noi am fost răbdători, și am răbdat toate discursurile lor.

Vă rog frumos să atragem atenția la aceste încălcări și vă rog frumos să nu vă supărați când noi 37 vă vom bloca în modul care ați blocat, și cu mult mai puternic.

(*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următorul...

Stimați colegi,

Vă rog să vă calmați.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Vă rog să vă calmați.

Noi nu suntem veșnici în funcțiile și în fotoliile de deputați.

De aceea aveți grijă, că fiecare ajunge acolo unde îi este locul.

Vă rog, domnule Slusari, următoarea luare de cuvânt.

Domnul Mihail Popșoi:

Numai nu aplicați armele.

(Voce nedeslușită din sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar nu e amenințare. Ce e amenințare? La ce e amenințare? *(Rumoare în sală.)*

Domnul Alexandru Slusari:

După domnul Țirdea, eu voi fi foarte calm, mai ales că probabil sunt cel mai mare rusofob. Și voi vorbi în afară de cetățenii Republicii Moldova, mă adresez în special către deputații Partidului Democrat. Și voi vorbi foarte calm.

Iată aveți un credit, un proiect de credit, unde e scris că este un credit suveran, dar peste un punct nu știu de ce apar companiile rusești cu interesele lor. Fără perioadă de grație, fără claritatea cum este calculată dobânda, pe toată suma sau pe suma restantă, vom plăti 5 milioane sau 20 de milioane, cu penalitatea de 150 la sută, cu dobândă peste dobândă, cu cuplarea datoriilor private la datoriile Republicii Moldova și mai târziu am să vă spun cum va fi posibil acest lucru, și în principal fără indicarea instanței de judecată, unde toate aceste interpretări pot fi examinate. Noi azi am înțeles că judecata va fi în Federația Rusă, undeva acolo pe „Басманный”. Banii n-au să meargă la Ministerul Finanțelor, dar iar apare o bancă comercială care urmează să fie autorizată.

Eu vă întreb pe fiecare din dumneavoastră, iată personal dumneavoastră, pentru dumneavoastră, pentru familia dumneavoastră ați fi semnat așa un acord de împrumut? *(Aplauze.)*

Sunteți... marea majoritatea din dumneavoastră aveți experiența de management în întreprinderi, în instituțiile publice. Dacă ar fi venit un jurist la dumneavoastră cu asemenea proiect de acord, ce ați fi... cum ați fi procedat

dumneavoastră? Cu certitudine, eu nu spun că ați fi respins acest acord, dar cu certitudine acest jurist a doua zi nu ar fi lucrat la voi, dar următorul jurist care ar fi venit trebuia să meargă la renegociere, și dacă... eu sunt ferm convins că dumneavoastră ați fi procedat așa. Și dacă așa, de ce împingeți țara în altă cale, în hău? De ce împingeți? În această situație foarte incertă, de unde această grabă?

4 miliarde de lei, peste 4 miliarde de lei au intrat pe conturile Republicii Moldova, mâine-poimâine nu... se va prăbuși țara. Avem pentru strictul necesar pentru o lună, două. Acest Acord a fost negociat foarte prost, fără implicarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Și noi ieri la comisie, cu părere de rău, domnul Pușcuța care de regulă pe mai multe probleme financiare răspunde foarte bine, nu a putut să răspundă la nici o întrebare la toate aceste momente. Unicul răspuns a fost – așa a vrut partea rusă, așa a vrut Federația Rusă. Deci negocierea a fost în stilul colonial. Ne place nouă așa ceva, pentru ce noi facem acest lucru?

Și când vorbim despre datorii. S-a votat aici acest amendament, Dimitrie Gheorghievici – „foaie verde”. Uitați-vă la început ce e scris acolo că: „Молдавская сторона – Правительство” și „по согласованию с молдавской стороной”, dar la final dumneavoastră ați ticluit aici că Parlamentul va decide acest lucru. Dar în Acord e scris că Guvernul – „Молдавская сторона”, nu-i Parlamentul?

Acum cu datoriile. Și să luăm pe bune, vedeți că eu niciodată nu am pronunțat numele „Dodon”. N-am vorbit despre electorală, despre interesele ascunse, despre care s-a vorbit foarte mult aici.

Dar, haideți pe bune, peste 2–3 luni „Gazprom”, care știți care e situația în Federația Rusă, deloc bună și „Gazprom” impune pe „Moldovagaz”, unde are majoritatea, să achite datoriile 6,5 miliarde de dolari. De unde? Nu avem. Aveți o posibilitate, luați la „Gazprombank” niște credite garantate de... „Gazprombank” e o bancă de stat. Și tot la Parlament, la Dimitrie Gheorghievici, o să venim sau la Guvern și o să spunem: „Noi nu avem acești bani. Trebuie să dăm acordul la această garanție, altfel Republica Moldova intră în faliment.”

Și tot atunci o să amintim cine a făcut acest lucru, și cum au fost cuplate aceste datorii la acest credit de stat, așa cum ne amintim de promisiunile lui Leancă, că „Tot e sub control”, când în august au fost aceste garanții de stat, modificată legea care nu a fost apropo amendată până în ziua de azi. Să vă amintiți cum s-a întâmplat. Și toate promisiunile au fost că: „Situația e sub control, că totul se face în interesul Republicii Moldova.” Peste 3 luni „Bah!” și interesele Republicii Moldova s-au dus nu știu unde. Și noi până în ziua de azi facem acest lucru și plătim pe intern.

Dar acum se încearcă cuplarea Republicii Moldova la interesele financiare străine, mai mult mafiote, nici nu vreau să vorbesc că sunt aici

interesele Federației Ruse, câteva grupări pe lângă anturajul Kremlinului, că acolo sunt știți cum, mai multe tunuri.

Ce facem noi? Dumneavoastră azi aveți această posibilitate să delimitați. Și noi nu vă cerem categoric acest lucru, nu avem unde să ne grăbim. Haideți să amânăm această întrebare. Să împuternicim Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene să renegocieze în interesele Republicii Moldova și fără ideea că Moldova să se transforme într-o colonie, și face tot timpul așa cum vrea partea rusă. O săptămână, două și dacă nu, o să vedem care sunt intențiile adevărate de la Moscova. Avem în paralel creditul și grantul de la Uniunea Europeană – 100 milioane de euro. Mai avem și o să vorbim la buget cum putem optimiza lucrurile, dar cel puțin nu transformăm definitiv Republica Moldova în colonie.

Haideți să ne gândim foarte bine la interesele cetățenilor. Sunteți oameni maturi, aveți multă experiență. Știu la ce vă gândiți și vă rog frumos azi nu treceți această linie roșie, deoarece greșeala pe care putem să o facem azi, va fi irecuperabilă. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Acum, stimați colegi deputați,

Vă rog să vă ocupați locurile.

Acestea au fost luările de cuvânt.

Domnul Octavian Țîcu:

Doamnă Greceanîi,

Eu m-am înscris...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu sunteți înscris.

Domnule Țîcu,

Nu sunteți înscris.

Stimați colegi,

O să-l lăsăm pe domnul Țîcu să vorbească. Vrea o oră să vorbească, putem să-i dăm o oră să vorbească.

Stimați colegi,

Secretariatul,

Azi ceva se întâmplă.

Vă rog să țineți cont.

Domnul Octavian Țîcu:

Eu am spus la punctul întâi că vreau să vorbesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Aveți 5 minute.

Domnul Octavian Țîcu:

Mulțumesc foarte mult.

Eu o să spun lucruri care nu o să vă placă astăzi, dar eu cred că v-ați obișnuit cu asta.

Este evident faptul că acest credit este unul geopolitic și politic. Și lucrul ăsta este mai mult decât evident. Geopolitic este pentru că el s-a întâmplat și se întâmplă din cauza faptului că vectorul de politică externă al Republicii Moldova s-a schimbat după înscăunarea Guvernului Chicu, Chicu-Dodon.

Din cauza acestui fapt, domnule Țîrdea, n-au mai venit finanțări europene: nici BERD, nici BEI, nici „mui”, nici alții. Și nici n-au să vină, pentru că vectorul de politică externă al Republicii Moldova s-a schimbat. Vinovați de această situație sunt toate componentele politice de factură proeuropeană, Blocul ACUM, în primul rând, pentru că a mers nesăbuit în alianță cu socialiștii după înlăturarea lui Dodon, când existau soluții foarte clare din nou a-l întări pe Dodon și Partidul Socialiștilor.

Dar cei mai vinovați de această situație sunt deputații Partidului Democrat, care, având posibilitatea alianței cu Blocul ACUM, ar fi încadrat votul proeuropean al Republicii Moldova într-o majoritate parlamentară și într-un Guvern. Ce ați făcut voi? Ați simulat o ruptură, mare ruptură. Asta-i marea păcăleală pe care Partidul Democrat a întins-o societății noastre. Și marele păcălici Andrian Candu care face pe opoziționarul acum. (*Rumoare în sală.*) Ați pus coșul cu ouă în două părți: și la putere, și la opoziție. Acuși Maia Sandu cu Andrian Candu o să fuzioneze. Mare credibilitate, da?

Și din acest punct de vedere nu trebuie să ne prostiți. V-ați creat o scuză pentru ca ulterior să aveți capacități și posibilități să vă securizați businessul și multe alte lucruri. Ce nu-i clar că Plahotniuc pe fiecare dintre voi are dosar? Cum au trecut cei 14 deputați? Cine a dus bănuții? Cum Jenea Nichiforciuc ducea banii în plic la fiecare deputat democrat? Ce nu se știe asta? Nu se știe faptul acesta? Și Plahotniuc nu știe că are pe fiecare dintre voi, că vă poate încuia când vrea?

Asta este situația în care ne aflăm. Și eu spun lucrul acesta din considerentul că a doua componentă este cea politică. Cea politică care aduce Federația Rusă în Republica Moldova și ne face sclavi financiari într-o robie pe care noi o s-o acceptăm sau voi o s-o acceptați astăzi în acest Parlament.

Este clar că prin acest vot, astăzi, Partidul Democrat își va discredita definitiv vocația declarată de partid european și să nu vă „ascundeți după deget”. Este o componentă morală foarte importantă a acestui credit. O

componentă, pentru că diferența între Uniunea Europeană și Federația Rusă este că n-am avut un război și nu ne stau trupe de ocupație rusă pe teritoriul Republicii Moldova, iar unii dintre voi ați luptat în acel război și acum o să ridicați mâna și o să băgați Republica Moldova în această sclavie financiară.

Ați intrat definitiv sub comanda Partidului Socialiștilor. V-ați trădat electoratul și cel mai important ați devenit o unealtă a intereselor Federației Ruse în Republica Moldova. Asta este finalitatea politică pe care trebuie să și-o asume Partidul Democrat.

Dar dincolo de toate, atât Partidul Socialiștilor, cât și Partidul Democrat va trage o țeapă statului rus și Guvernului rus, pentru că toate prevederile prin care s-a negociat, se va semna și se va ratifica vor putea fi contestate în orice legislație internațională și Rusia va pierde, dacă vom avea un Guvern proeuropean autentic care va dori să apere interesele naționale ale Republicii Moldova, care sunt înainte de toate: securitatea economică, financiară, militară, informațională ș.a.m.d.

Spun politic de acest Acord, pentru că el a fost o dorință de revanșă a Partidului Socialiștilor în fața Uniunii Europene și a... *(Rumoare în sală.)* ... deloc și gata. Stimez. Eu n-am vorbit azi deloc, o să răbdați un pic. *(Rumoare în sală.)*

Acest credit, cum spunea și domnul Țirdea, era cunoscut cu mult înainte, el a fost o dorință de revanșă a Partidului Socialiștilor de a arăta europenilor și partenerilor occidentali că pot găsi bani în altă parte.

Nu-i legat de pandemie, de criza pandemiei ș.a.m.d., este un credit politic, bazat pe o dorință de revanșă. Iar Guvernul Chicu – Dodon n-a epuizat întregul instrumentariu politic și diplomatic, ca să poată găsi surse de finanțare conform spiritului Acordului de Asociere, pe care, apropo, nimeni nu l-a negat.

În ultima instanță, și cu asta închei...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Minutul a expirat, vă rog.

Stimați colegi,

Acestea au fost...

Replică?

Domnule Diacov,

Da, vă rog. *(Rumoare în sală.)*

Da, e înscrisă, așa ca și a dumneavoastră. Da.

Domnul Dumitru Diacov:

Nu m-am înscris.

Domnule Slusari,

Nu vă...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul... tot e exact așa.

Domnul Dumitru Diacov:

Vreau să fiu sincer. Nu mă gândeam să iau cuvântul astăzi, fiindcă atâta gălăgie (*rumoare în sală*) ați făcut. Și eu îmi puneam mereu întrebarea: ce înseamnă asta? Noi trăim o perioadă foarte complicată. Toată lumea trăiește. Toate 181 sau câte țări pe globul pământesc. Noi vedem țări cu tradiții democratice, la care noi tindem, ce sume importante alocă pentru sprijinul micului business, pentru sprijinul celor care nu muncesc, celor săraci, pentru economie, pentru businessul mare și businessul mic ș.a.m.d. Statele Unite – câteva trilioane, Germania – câteva sute de miliarde, Franța – câteva sute de miliarde, Spania, Japonia ș.a.m.d.

Stimați colegi,

Ce aiurim noi aici de la tribuna asta? Republica Moldova nu poate să-și permită, noi astăzi avem 16 miliarde deficit bugetar. 16 miliarde deficitul bugetar. (*Rumoare în sală.*) În afară de această sală, oamenii în Republica Moldova, de la Ocnița și până la Cahul, întrebați-i cum ei reușesc să-și hrănească familiile? Cum ei reușesc să mențină flacăra asta în familie? Acolo care au micul business... Dăunezi l-am văzut pe un lucrător din agricultură care umbla prin livadă și plângea omul acesta. E secetă, nu avem roadă, avem probleme cu agricultura. Ce discutăm noi aici?

Guvernul Republicii Moldova... Eu sunt de acord, acest Acord are niște chițibușuri și niște probleme poate din lipsă de experiență, poate din grabă, poate din altceva, dar nu-i nimic intenționat acolo.

Noi avem astăzi, ian uitați-vă ora 13.00 și noi stăm și discutăm. Eu mă gândesc că seamănă a sabotaj. Eu ascultam aici unii colegi care, pur și simplu, născocesc din chestia asta. Noi vrem să devenim „buricul” pământului, să anunțăm război Rusiei. Cui vreți să mai anunțăm război? Cine? Și încă cui?

Noi suntem o țară europeană, noi vrem și tindem... și Partidul Democrat a acceptat să vină la această guvernare, vectorul acesta european să-l menținem și să încercăm să găsim limbă comună. (*Rumoare în sală.*) Și asta o s-o facem și mai departe. Dar acum noi trebuie să răspundem la întrebarea: ce facem noi cu economia națională? Ce facem cu oamenii care se gândesc... Da, dar criza și pandemia asta încă nu s-au terminat încă. Și nu s-a terminat, da, și noi nu știm încă cât mai are de suferit economia Republicii Moldova.

Domnul Prim-ministru a spus: stimați prieteni, dacă o să avem credite mai avantajoase, noi n-o să luăm toată suma, o să renunțăm, poate, definitiv,

dar nouă ne trebuie garanție că o să putem finanța datoria și deficitul bugetar, o să putem ajuta micul business, o să putem aloca niște bani ca să plătim la oamenii care n-au de lucru.

Ian uitați-vă câtă isterie ați făcut voi pe la televizoare să vină oamenii acasă, să vină cetățenii noștri. Să vină, sigur ca să vină, vin în Patria lor. Dar noi.. Oamenii aceștia n-au de lucru. Oamenilor aceștia noi trebuie să le plătim niște compensații. Oamenii aceștia au și ei familie, au și ei copii. Ce vă jucați voi aici?

De aceea, stimați colegi, noi avem încă șapte proiecte în ordinea de zi. Eu vă chem să votăm acest proiect, să votăm următorul proiect tot de împrumut din partea Fondului Monetar Internațional. Și să ne bucurăm că avem posibilitatea să ajutăm această țară, să ajutăm cetățenii Republicii Moldova.

O să vină timpurile, când o să avem posibilitatea toți să ne „flocăim” aici politic, să luptăm pentru ideologiile noastre, ideile noastre. Dar acum, haideți să salvăm țara. Lucrul acesta îl face toată lumea. În Republica Moldova s-a contestat o decizie a Guvernului, se contestă și aceasta și unde ajungem noi?

De aceea, stimați prieteni, dacă vreți să facem guvernarea mai departe, ascultați ce spunem noi, și haideți să votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Acestea au fost luările de cuvânt.

Domnule Candu,

Ce aveți? Ați fost vizat?

Da, domnule Candu, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

De procedură, vă rog frumos.

Doamnă Președinte,

În lipsa dumneavoastră, la luarea de cuvânt am făcut o propunere regulamentară, pe care, vă rog frumos, s-o supuneți votului. Legată de votul nominal pentru ratificare.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Eu eram tocmai aici. Dumneavoastră nu m-ați văzut, am auzit propunerea dumneavoastră. Și tocmai voiam s-o supun votului. Dar mulțumesc că mi-ați adus aminte.

Stimați colegi,

Cine este pentru ca votul pentru proiectul nr. 161 din 21 aprilie 2020 să fie nominal, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Acum se supune...

Domnule Nichiforciuc,

Tot dreptul la replică? Da, vă rog.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Da, stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Ca absolvent al Universității de Medicină, pot să vă spun că sportul a lăsat amprenta în logica domnului Țicu. De aceea și concluziile la care ajunge sunt de felul de care le auziți.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Și dumneavoastră aveți dreptul la replică? Nu, d-apoi stă cu microfonul apăsat. Nu, nu este. Vă rog să deconectați microfonul.

Stimați colegi,

Fiți atenți, se supune votului pentru prima lectură proiectul nr. 161 din 21 aprilie 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Prima lectură este aprobată.

Comisia a propus votul pentru lectura a doua. Pentru lectura a doua noi cu dumneavoastră am aprobat cu majoritatea voturilor un amendament procedural. Secretariatul îmi spune că noi trebuie să mai votăm încă o dată acest amendament, care a fost votat în timpul examinării în prima lectură.

Amendamentul expus de către domnul Diacov, propus de către domnul Diacov. Eu îl dau citire pentru Secretariat. L-ați citit.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi votat amendamentul acceptat la prima lectură, expus de domnul Diacov. Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Stimați colegi,

Acum supun votului adoptarea în întregime pentru lectura a doua, cu amendamentul votat de majoritatea deputaților, proiectul nr. 161 din 21 aprilie 2020, a doua lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Voci din sală:

Rușine, rușine, rușine.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Rog să votați și vă rog...

Voci din sală:

Rușine, rușine, rușine.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Lăsați-i să strige.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – 27. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

– 27.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 1.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Plus 1.

Cu 56 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.
(*Aplauze.*)

Eu cred că noi ne-am asumat această responsabilitate în interesul cetățenilor Republicii Moldova. Cei care au vrut să boicoteze, să blocheze, eu cred că este pe seama dumnealor.

Următorul proiect din ordinea de zi este...

Da, de procedură, vă rog, domnule Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimată doamnă Greceanîi,

Dacă ați simțit nevoia să comentați rezultatul, permiteți-mi s-o fac și eu. Fix așa cum ați spus dumneavoastră acum, fix așa vorbe au fost și după BEM, și după Aeroport, și după furtul miliardului. Succes.

(Voce nedeslușită din sală.)

Domnul Vlad Batrîncea:

Are dreptul. Dumneavoastră puteți, dar ea nu? Lăsați vocea mai jos, coborâți-o. Are dreptul.

Doamnă Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Eu sunt același deputat ca și dumneavoastră, și am dreptul. Vă permiteți dumneavoastră, îmi permit și eu, nu foarte des. Încercați să fiți calmi, am să fiu calmă și eu.

Mulțumesc pentru înțelegere.

Următorul proiect din ordinea de zi este proiectul nr. 159 din 21 aprilie 2020. Dar aici am să vă propun o chestie. Și este următorul proiect nr. 160 din 21 aprilie 2020.

Cu permisiunea dumneavoastră, eu aș propune ca domnul Prim-ministru să facă prezentarea concomitentă la ambele proiecte, fiindcă unul ține de altul. Adică numai că sunt diferite condiții, deci ele sunt două proiecte. Se acceptă așa abordare? Se acceptă.

Domnule Prim-ministru,

Vă rog, nr. 159 și nr. 160.

Votarea am să o facem pe ambele separat. Și raportul comisiei, de asemenea, pe ambele separat.

Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

În primul rând, vreau să vă mulțumesc că ați susținut primul Acord.

Or, proiectul pe care vreau să-l prezint actualmente, deci acum este tot destinat finanțării deficitului bugetar al Republicii Moldova. Un deficit care a fost discutat, examinat și coordonat cu Fondul Monetar Internațional. Deci acea diminuare de 3% a produsului intern brut în anul 2020 are ca reflectare, să zicem, ca impact bugetar acest deficit de 16,2 miliarde de lei.

Respectiv, încă de la începutul lunii martie, am discutat cu Fondul Monetar Internațional pe două dimensiuni.

Prima. Să negociem un nou program cu Fondul Monetar Internațional. Și astăzi va avea, de fapt, prima discuție, ca să avem, începând cu partea a doua a anului, în toamnă, încheiat un nou program cu Fondul Monetar Internațional. Iar al doilea element, acest suport de urgență financiar pentru Republica Moldova pentru a finanța deficitul bugetar.

Deci prezint atenției proiectul Legii privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional, prin intermediul mecanismului de creditare rapidă și proiectul de Lege privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul instrumentului de finanțare rapidă. Deci sunt două elemente ale acestui credit.

Economia Republicii Moldova a fost și este, și înțelegem că va fi perturbată serios de pandemia cauzată de COVID-19. Sistemul de asigurare a sănătății în Republica Moldova este sub presiune severă, având nevoie urgentă de echipamente medicale de protecție, consumabile etc.

Finanțele publice sunt supuse unor constrângeri semnificative, cauzate de reducerea veniturilor bugetare. Și vreau să fac o remarcă. Dacă la situația din 15 martie 2020 supraplusul, supraveniturile constituiau 1,5 miliarde, actualmente, la data de 22 aprilie, avem minus 200 de milioane față de anul precedent. Deci au decăzut practic 1,8 miliarde într-o perioadă de o lună.

Este clar că impactul bugetar al acestei crize economice este unul enorm. Și, într-adevăr, aceste instrumente de finanțare a deficitului sunt vitale pentru Republica Moldova.

Drept urmare a reestimării cadrului de venituri și de cheltuieli ale bugetului public național, deficitul acestuia s-a majorat cu 8,8 miliarde, ajungând până la 16,2 sau 7,6% din produsul intern brut.

Criza globală de sănătate, cauzată de această pandemie, va avea, inevitabil, un impact negativ asupra economiei, dar și a capacității multor, multor state de pe mapamond de a-și finanța cheltuielile.

La 20 martie curent, Guvernul a remis adresarea oficială către FMI privind solicitarea acestei asistențe. La 17 aprilie curent, Consiliul de Directori Executivi al FMI a aprobat acordarea unui împrumut de 172,5 drepturi speciale de tragere sau echivalentul a 235 milioane de dolari SUA, ce constituie 100% din cota Republicii Moldova la FMI. Împrumutul urmează a fi oferit, după cum am spus, prin intermediul a două instrumente

financiare: mecanismul de creditare rapidă, și aici avem... este vorba de 78,4 milioane de dolari SUA și instrumentul de finanțare rapidă de 156,7 milioane de dolari SUA. Deci suma de 235 vine prin două elemente, unul de 78 și altul de 156,7 milioane de dolari SUA.

Avem și condiții separate sau deosebite unul față de altul, care diferă unul față de altul. Rata dobânzii pentru creditele oferite prin intermediul mecanismului de creditare RCF, adică pentru acele 78,4 este egală cu 0%, perioada de grație pentru astfel de credit este 5,2... 5 întreg și o doime ani, iar termenul de scadență este 10 ani.

Asistența financiară prin al doilea element, prin intermediul instrumentului de finanțare rapidă, se acordă la rata dobânzii de 1,5%, adițional pentru acest împrumut de 156,7 milioane de dolari, Guvernul Republicii Moldova urmează să achite un comision de deservire în valoare de 0,5% de la suma împrumutului, ceea ce constituie 575 de mii de drepturi speciale de tragere, adică aproape 900 de mii de dolari trebuie să le achităm imediat cum primim acest credit de 156,7. Termenul de scadență a acestui împrumut este 5 ani, iar perioada de grație – 3 ani, ceea ce va însemna că în perioada restantă de 1 an și 9 luni va trebui să achităm toți acești bani, practic, având o presiune enormă asupra bugetului. Dar, iarăși, am mers la aceste condiții absolut dificile pentru Republica Moldova, pentru a putea finanța deficitul bugetar.

Împrumutul din partea Fondului Monetar Internațional va acoperi jumătate din creșterea deficitului de 8,8 miliarde de lei, adică 4,4, ceea ce va permite asigurarea cheltuielilor prioritare incluse în bugetul public național în anul curent, în condițiile diminuării semnificative de venituri.

Stimați deputați,

Reieșind din cele expuse și luând în considerare importanța pentru Republica Moldova a asistenței financiare pentru susținerea bugetului, vă rog să aprobați proiectul de Lege privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul acestor două instrumente, adică mecanismul de creditare rapidă și proiectul de Lege privind atragerea împrumutului de stat din partea Fondului Monetar Internațional și instrumentului de finanțare rapidă.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Sunt gata să răspund la întrebările dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule Prim-ministru.

Aveți întrebări.

Prima întrebare...

Stimați colegi,

După cum am convenit, câte jumătate de oră la fiecare subiect avem întrebări și răspunsuri.

Prima întrebare – domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Vă mulțumesc pentru o prezentare atât de detaliată.

Întrebarea mea este: dacă împrumutul de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional este rezultatul unor noi condiții impuse de către FMI sau deja este, cumva, rezultatul unor condiții sau condiționalități pe care Republica Moldova deja le-a îndeplinit?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Vreau să vă informez că acest credit, acest împrumut, oferit Republicii Moldova, este o parte componentă a pachetului global de suport, oferit de Fondul Monetar Internațional la mai multe țări, cred că mai mult de 100 de țări s-au adresat. Respectiv, el este de urgență. Nu sunt condiții incluse pentru acest Acord. Altceva este și vreau să fac o remarcă importantă: dacă Republica Moldova nu finaliza cu succes programul precedent cu FMI, ceea ce-am făcut noi pe parcursul lunii februarie, eu sunt absolut... și nu doar pe parcursul lunii februarie, acel program a durat aproape 4 ani, dacă noi nu finalizăm cu succes acel program, vă rog să mă credeți că aveau să fie cu totul alte condiții pentru acest împrumut.

În aceste condiții, încă o dată concretizez, nu sunt condiții suplimentare sau ceva impus Republicii Moldova gen: majorați taxe, scumpiți gazul, vindeți nu știu ce acolo, deci sunt condiții... fără condiții, practic.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți.

Următoarea întrebare – domnul Filip.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Domnule Prim-ministru,

Relația noastră cu Fondul Monetar Internațional este una lungă și de durată, dar și corectă. Noi apreciem suportul care ne-a fost acordat de-a lungul timpului. Și când vorbesc de suport, nu mă refer doar la suportul financiar.

Dumneavoastră cunoașteți foarte bine. Vreau să spun și de asistența în implementarea reformelor, tot am vorbit despre sistemul bancar, despre furtul miliardului. Trebuie să recunoaștem că, cu suportul Fondului Monetar Internațional, am reușit să stabilizăm sistemul bancar. Și este poate un lucru care trebuie menționat astăzi că, dacă în această criză încă am fi avut acel sistem bancar defectuos, poate o duceam și mai greu. S-a reușit, în pofida celor declarate de unii colegi, eu cred că a fost un lucru pozitiv să aducem investitori străini în băncile din Republica Moldova, precum sunt și cei din România, dar și BERD-ul. Mai mult decât atât, ca să cunoască toată lumea, o relație bună cu Fondul Monetar nu este doar suport în reforme și suport financiar, dar și o garanție cu relațiile... în relațiile cu alți parteneri externi.

De aceea și noi apreciem mult acest suport al Fondului Monetar Internațional, venind în momente complicate pentru Republica Moldova și suntem recunoscători, de aceea Partidul Democrat va susține aceste proiecte.

Dar am și eu o întrebare. Tangențial deja v-ați referit, programul pe care l-am inițiat împreună încă când eram la Guvern s-a finalizat cu succes. Republica Moldova a obținut peste 180 de milioane de euro. Și, totuși, la ce etapă sunteți acum în negocierea unui nou program cu Fondul Monetar Internațional?

Mulțumesc.

Domnul Ion Chicu:

Într-adevăr, finalizarea cu succes a programului cea de 4 ani a deschis perspective pentru a încheia un nou program cu Fondul Monetar Internațional. Eu am menționat și în momentul când era misiunea de evaluare a ultimei etape, în acea zi am semnat adresarea către FMI pentru a lansa un nou program.

Dumneavoastră cunoașteți foarte bine că, pentru a avea un nou program, întâi este o perioadă de vreo jumătate de an când se face evaluarea necesităților și pe ce trebuie să se bazeze acest nou program.

Vreau să vă informez că, chiar astăzi, la 16.30, avem prima discuție cu Paul Thomson, cu reprezentantul Fondului Monetar Internațional, pentru a discuta. Dacă nu erau condițiile acestea... să le zic „vitrege” afară, misiunea avea să se afle în Republica Moldova. Din păcate, trebuie să facem la distanță.

Și noi chiar acum discutăm cu Fondul Monetar Internațional elementele noului program, care sper foarte mult să le avem aprobate deja la Consiliu în toamnă și să începem acest program. (*Gălăgie în sală.*) Cunoaștem cu toții că elementele principale țin de reforme mai departe sustenabile, guvernare etc.

Vă asigur că acolo nu vor fi condiții în detrimentul Republicii Moldova, cum nu au fost, de fapt, și la ultima tranșă din programul precedent. Ne-au alocat ultima tranșă, practic, fără condiții, încă o dată, subliniind succesul întregului program.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă mulțumim.

Nu mai aveți întrebări.

Următoarea întrebare – domnul Alaiba. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Dumitru Alaiba:

Nu, eu, totuși, am o întrebare, doar una, dacă îmi permiteți, că mi-ați dat cuvântul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Domnule Prim-ministru,

Pentru că tot ne acuzați de iresponsabilitate în conferință de presă, eu țin să vă subliniez că este prima dată când noi nu criticăm ajutorul absolut necondiționat, fie asta de la FMI, fie asta de la UE. Timp de 4–5 ani de zile, insistența noastră era ca ajutorul să fie strict condiționat la reforme. Noi realizăm seriozitatea problemei și de aceea este prima dată când nimeni din noi nu a spus nici un cuvânt de condiționalități dure. Nu aveți dreptul să ne acuzați pe noi de iresponsabilitate.

Și acum întrebarea mai exact la subiect. Cum de-ați reușit să excludeți 7.2 din acest Acord, puteți să ne spuneți?

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc, domnule deputat.

În ceea ce privește acușări, să am iertare și să am păcat dacă credeți că v-am acuzat.

Eu remarc alt lucru foarte-foarte salutar, că aici găsim numitor comun și eu cred că de la această platformă când avem cu toții conștientizarea necesității solidarității, putem construi mai departe lucruri foarte bune pentru Republica Moldova. De aceea, dacă cumva din voie sau fără voie v-am acuzat, vă rog să fiu iertat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Alaiba,

Mai aveți a doua întrebare?

Da, precizare, vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Noi nu ne supărăm niciodată. Noi avem altă tactică. Pur și simplu, să fie clar, noi nu suntem contra împrumuturilor, fie ele de oriunde. Noi suntem contra împrumuturilor în condiții păguboase sau suspecte, sau pe baza unor acorduri neclare.

Acest Acord este cu totul altceva. Asta e important să subliniați. Nu trebuie să... că acuș o să... iarăși... acușări din partea cealaltă de rusofobie și așa mai departe. Niciodată nu am spus asemenea chestii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Fotescu.

Domnul Vadim Fotescu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Уважаемый Премьер-министр!

Скажите, пожалуйста, общая сумма всех сегодняшних обсуждаемых кредитов, составляет порядка 21% предполагаемых доходов в бюджете, уже скорректированных, которые мы тоже сегодня намерены обсуждать.

Скажите, пожалуйста, учитывая, что мы все-таки являемся парламентской республикой, какого рода контроль за распределением кредитных средств, всех кредитных средств, которые сегодня обсуждаются, будет осуществляться Парламентом?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Un pic cu matematica cred că avem diferite... dar dacă vorbim acum de 8 miliarde raportat la 60 și ceva care sunt venituri planificate, un pic nu-i aceea, dar n-are importanță. Esența întrebării este cum va fi asigurat controlul de către Parlament.

Eu cred că cel mai bun instrument și instituție care asigură controlul cheltuielilor financiare este Curtea de Conturi, care este în subordinea Parlamentului, adică a dumneavoastră. Deci acesta este instrumentul de monitorizare a corectitudinii și eficienței utilizării acestor bani. Cu atât mai mult că aceste împrumuturi se vor regăsi și în proiectul de rectificare a bugetului cu care iarăși sper să mă primiți peste jumătate de oră în fața dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, o precizare.

Domnul Vadim Fotescu:

O precizare.

С математикой у меня все в порядке, domnule Chicu, и, учитывая 8 миллиардов и планируемый доход бюджета, уже скорректированный в 37,7, — это 21%.

По поводу Curtea de Conturi... Это, конечно, их обязанность и обязательство перед Парламентом и это их работа, но я бы все-таки предложил ввести парламентский контроль за срочно взятыми кредитами. Каким образом — это уже можно обсудить в дальнейшем, но этот контроль должен быть.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A fost o precizare.

Domnul Țîcu – următoarea întrebare.

Domnul Octavian Țîcu:

Domnule Chicu,

Văd că astăzi sunteți predispuși spre sinceritate și am să vă adresez o întrebare la care chiar vă rog să răspundeți sincer. Ați recunoscut foarte franc că Republica Moldova de 30 ani trăiește din împrumuturi, din datorii ca niște cerșetori. Am așteptat sau așteptăm 200 de milioane de la ruși, 235 de milioane de la FMI, mai așteptăm de la Uniunea Europeană, de la Polonia, de la...

Dumneavoastră ați ajuns într-o ipostază de Prim-ministru în care puteți deja să faceți o concluzie și în calitate de cetățean român, nu credeți că a venit timpul în sfârșit ca Republica Moldova să renunțe la aceste dăburii și

cerșiri, să se reîntregească firesc cu România, să devină un tot întreg ca parte a Uniunii Europene și a structurilor NATO?

Vă mulțumesc.

Domnul Ion Chicu:

Domnule deputat,

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Vreau să vă aduc o statistică care știu că nu o să vă placă, dar Republica Moldova în toată regiunea are cea mai mică pondere a datoriei de stat în produsul intern brut – 25,1% era la 1 ianuarie 2020, în România depășea 40%, în alte țări și mai mult. Deci Republica Moldova la capitolul îndatorare stă cel mai bine în regiune și puteți să verificați acest lucru.

Împrumuturile pe care le vom atrage acum vor adăuga încă 5–6% la această pondere, oricum va fi cu mult mai puțin decât în statele vecine. Altceva în ceea ce eu vreau să vă susțin, trebuie cu toții să atragem acești bani exclusiv în interesele poporului Republicii Moldova, să fie investiții capitale, să fie creșteri de salarii, aceasta este.

În rest, nu trebuie să acredităm poporului Republicii Moldova complexul de inferioritate. Nu este așa ceva. Poporul nostru este un popor demn care se poate autoguverna, are resurse economice cu ce poate supraviețui. Acum suntem din păcate în situația în care suntem ca și mai mult de 150 de state ale lumii, dar Uniunea Europeană, într-adevăr, este destinația noastră firească, dar ca stat independent.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare?

Precizare.

Domnul Octavian Țîcu:

Cu regret, domnule Chicu și trebuie să recunoașteți asta, această îndatorire mai mică nu s-ar reflecta nici într-un fel, în salariile pe care le au cetățenii Republicii Moldova, în sistemul de asigurări, în pensii și așa mai departe, pentru că lucrurile astea trebuie făcute în integritate.

Este inadmisibil ca cetățenii români din Republica Moldova să trăiască într-o discrepanță flagrantă cu ceea ce se întâmplă peste Prut, în care au salarii și pensii de 3 ori mai mari. Și dumneavoastră înțelegeți foarte bine că nu există situație... ieșire din această situație decât această refacere dincolo de raționamentele pe care le avem fiecare dintre noi, de convingerile dacă suntem sau nu români. Dar există un proiect de țară pe care trebuie să ni-l asumăm toți împreună și dumneavoastră puteți fi un Prim-ministru, care pentru prima oară în calitate de cetățean român puteți să vi-l asumați.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu știu unde era demnitatea când noi am negociat, adică voi ați negociat creditul cu Federația Rusă, dar asta așa remarcă că nu am putut să vă adresez întrebarea direct.

Fracțiunea „Platforma DA” cu certitudine va susține proiectul legii cu FMI, chiar dacă tot timpul am fost și rămân rezervat la anumite condiții și știu că nu toate condițiile de la FMI sunt benefice pentru Republica Moldova și nu o dată am criticat, dar întrebarea mea este alta.

Când putem noi să așteptăm asistența financiară din partea Uniunii Europene? Am auzit ieri că domnul Pușcuța a vorbit despre prima tranșă în iunie–iulie. Și dacă vine... dumneavoastră ați remarcat că dacă vine ceva mai ieftin, mai bun și dacă vine acest ajutor, putem noi să renunțăm cel puțin la a doua tranșă din partea Federației Ruse?

Domnul Ion Chicu:

Domnule deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Eu aș vrea foarte mult ca noi să putem renunța, să fim în situația să renunțăm la orice împrumut, ba chiar mai mult să putem și noi oferi împrumuturi cuiva. Când va fi această situație, să trăim și o să vedem.

În ceea ce privește asistența macrofinanciară de la Uniunea Europeană. Cunoașteți bine că noi avem două tranșe ale asistenței macrofinanciare incluse și vorbim de tranșa a doua, pentru care Republica Moldova a îndeplinit toate condiționalitățile tehnice, știți acele 2 proiecte de lege, care sper că o să fie aprobate în Parlament. Am avansat și pe celelalte condiționalități pe care Uniunea Europeană le-a înaintat în februarie 2020. Avem o comunicare permanentă cu Comisia, cu comisarii respectivi.

La ceea ce vă referiți dumneavoastră de ieri, este o nouă asistență. Uniunea Europeană, Comisia Europeană ieri a decis că va aloca 3,1 miliarde de euro la 10 țări, inclusiv 100 de milioane Republicii Moldova, în două tranșe câte 50 de milioane credite. Deci nu este grant, este vorba de credite și 50 primele și 50 a doua tranșă. Trebuie să fim corecți.

Acum instrumentul a fost declarat, a fost promis. Nu este clar încă ce condiții vor fi, deși am înțeles că pentru prima tranșă nu vor fi condiții speciale. Această tranșă urmează să vină fie în iunie, fie în iulie, noi nu știm ce dobândă va avea acest credit. Dar remarc, noi acum suntem în căutare de bani pentru finanțarea deficitului și sunt absolut sigur că acești o sută de

milioane, 50 plus 50, vor fi foarte potriviți pentru noi, pentru țara Republica Moldova, iar în cazul când vom avea această posibilitate să restructurăm alte credite sau să le întoarcem, inclusiv acel rusesc, din contul banilor de la Uniunea Europeană, eu voi fi primul care o să vin în fața dumneavoastră pentru a face acest lucru.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule Prim-ministru.

Domnule Slusari,

A doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Care-i situația cu a treia tranșă a Uniunii Europene? Eu am înțeles că ea deja a dispărut de pe orizontul guvernării, nu figurează nicăieri. Acolo 40 de milioane de euro, dacă nu mă înșel, dintre care 60 la sută – credite, 40% – granturi. Întrebarea mea: dacă deja nu mizați pe această tranșă, de ce și cine e de vină că noi vom fi lipsiți aproape de un miliard de lei în condiții foarte facile?

Domnul Ion Chicu:

Tranșa a treia, cunoașteți bine, că erați la guvernare, când se discuta și de tranșa a treia, știți care sunt condițiile, condiționalitățile. Din păcate, nu s-a avansat nici în acea perioadă, nici acum pe această tranșă. Noi credem că probabilitatea acestei tranșe pentru anul 2020 este minimă. De aceea, pentru a avea corectitudine în planificarea cheltuielilor și veniturilor noi, am reintrodus tranșa a doua, dar am exclus tranșa a treia.

Dar ce vreau să vă spun? Că dacă o să fim solidari cu toții, o să ne ajutați și dumneavoastră, noi o să mai discutăm cu Uniunea Europeană și mai mult decât aceste 100 de milioane, și mai mult decât tranșele a doua și a treia. Eu sunt sigur că împreună putem discuta cu Uniunea Europeană, mai ales că partenerii noștri care sunt: și Uniunea Europeană, și Rusia, și Statele Unite ale Americii sunt gata să ajute, important să vadă că noi toți suntem solidari.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

O precizare. Domnul Slusari are o precizare.

Domnul Alexandru Slusari:

Constatăm că, timp de jumătate de an, Guvernul n-a întreprins nimic. Puteți să dați vina pe cine doriți, că ați fost la guvernare și până în iunie 2019, și din noiembrie 2019, și chiar și cinci luni ați fost consilierul domnului Dodon, n-ați făcut nimic, noi am pierdut peste 800 de milioane. Și eu foarte

mult sper că deja negocierile și căutarea altor mijloace peste ceva perioadă noi o să facem cu alt Guvern.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Speranța moare ultima.

Da, domnule Prim-ministru,

Nu mai aveți întrebări.

Mulțumim.

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Comisia. Vă rog, domnule Golovatiuc, raportul comisiei. Vă rog să prezentați raportul și pentru nr. 159, și pentru nr. 160.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul mecanismului de creditare rapidă, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Actualitatea proiectului rezidă din importanța susținerii bugetului de stat în condițiile situației excepționale, prin atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul mecanismului de creditare rapidă.

În cadrul examinării proiectului de lege, comisia propune completarea proiectului de lege cu următorul text:

„Articolul 3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Proiectul de lege redactat este parte integrantă a raportului comisiei.

Luând în considerare cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în prima lectură și a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Care proiect ați prezentat? Nr. 159?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar nr. 160?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ați prezentat și nr. 160?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Prezentați și nr. 160 și pe urmă supunem votului. Să nu reveniți de zece ori la tribună.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Bine. Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind atragerea împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul instrumentului de finanțare rapidă, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Actualitatea proiectului rezidă din importanța susținerii bugetului de stat în condițiile situației excepționale, prin atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional prin intermediul instrumentului de finanțare rapidă, în sumă de 115 de milioane de drepturi speciale de tragere, echivalent la 156 dolari SUA, care se vor utiliza pentru finanțarea deficitului bugetului de stat.

În cadrul examinării proiectului de lege, comisia propune completarea proiectului de lege cu următorul text:

„Articolul 3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Proiectul de lege redactat este parte integrantă al raportului comisiei.

Luând în considerare cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în prima lectură și a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi...

Stimați colegi președinți de fracțiuni,

Vă rog să vă aduceți deputații în sală.

Și domnii deputați,

Vă rog să vă ocupați locurile unde sunt în sală.

Stimați colegi,

Se supune votului... (*Rumoare în sală.*) A... (*Rumoare în sală.*)
Dragostea e deosebită.

Domnule Grosu,

Vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Și de fiecare dată tot.

Da, vă rog, domnule Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Acum câteva minute, ați votat împrumutul din partea Federației Ruse. Unul de toată rușinea, un credit toxic care ne bagă în mare încurcătură pe noi toți, dar cel mai rău și pe copiii noștri, în datorii față de hoții de azi și hoții de mâine. Și noi am adus destule argumente cât de periculos este acest împrumut pentru noi, cetățenii Republicii Moldova.

Mă simt obligat să-mi exprim admirația față de guvernele multor state, precum: Venezuela, Bangladesh, Serbia, Belarus, Cipru, Cuba, Ungaria, Armenia și multe altele care nu au admis punctul 7.2 atunci când au semnat acorduri similare cu Federația Rusă. Acum, că ați creat acest precedent, cred că o să vă înjure și pe bună dreptate. Dacă a mers experimentul cu Republica Moldova, de ce nu ar merge și cu alte guverne?

Acum, în câteva minute, veți vota un cu totul alt împrumut – împrumutul oferit de Fondul Monetar Internațional, atenție, aproximativ 233 milioane de dolari SUA. O parte dobândă – zero, altă parte – 1,5% prin intermediul mecanismului de creditare rapidă și drepturi speciale de tragere, care, desigur, vor merge pentru acoperirea deficitului bugetar, care este o problemă, cu toții recunoaștem. Va fi votat inclusiv de stimații colegi PSRM-iști, care, până numai nu demult și chiar și acum, înjurau de mama focului Fondul Monetar Internațional pentru toate relele din Republica Moldova.

Dar dincolo de această ipocrizie, da, știți care este diferența între împrumutul dintre Federația Rusă și Fondul Monetar Internațional? O să trecem peste diferența la dobândă, că o să spuneți că nu-s comparabile, aici n-o să găsiți acordurile cu Fondul Monetar Internațional, n-o să găsiți

punctul 7.2, n-o să găsiți prevederi prin care hoții de azi și de mâine vor fura copiii noștri.

Ieri, eu am ascultat foarte atent cum domnul Prim-ministru aici, prin maniera sa, scuzați-mi termenul, arogantă, tratează și Fondul Monetar, și Uniunea Europeană, atunci când este vorba de credite.

Ieri, Comisia Europeană a adoptat cele peste 3 miliarde de euro, un pachet de asistență pentru țările vecine Uniunii Europene, 10 țări. Foarte bine că suntem și noi printre aceste 10 țări. Este vorba de ajutorul în cadrul combaterii pandemiei.

Nouă, Republicii Moldova, ne vor reveni 100 milioane de euro, care vor fi puse la dispoziția țării noastre, alături de acel sprijin care vine din partea Fondului Monetar Internațional.

Nu a fost în discursul dumneavoastră sau în prezentările dumneavoastră mare entuziasm atunci când ați vorbit de suportul din partea Uniunii Europene.

Deci este vorba de o strategie, și eu țin să menționez lucrul acesta, o strategie care se numește echipa Europei, care reprezintă un răspuns al Uniunii Europene la combaterea pandemiei și vine să susțină țările din vecinătate.

Și aici o să-mi permit să-l citez pe comisarul european pentru economie, Paolo Gentiloni, care spune că: „Solidaritatea europeană nu trebuie să se oprească la granițele Uniunii Europene. În această criză globală rezistăm sau cădem împreună”.

Și aceasta trebuie de apreciat, suportul care va veni și va veni constant din partea Uniunii Europene. Câteva detalii, din aceste 3 miliarde, Albania primește – 180, Bosnia-Herțegovina – 250, noi – 100, Ucraina – 1,2 miliarde de euro. O simplă comparație a sumei care ne revine nouă și Ucrainei, trecem peste faptul că suntem necomparabili la capitolul populație, teritoriu ș.a.m.d. Dar să știți că este un criteriu, care determină această asistență. Și criteriul se numește „disponibilitatea sau caracterul guvernelor de a lupta cu corupția și de a implementa reformele”.

Mai mult decât atât, Uniunea Europeană ne oferă 86 milioane de euro sub formă de granturi pentru procurarea echipamentelor medicale și pentru susținerea întreprinderilor mici și mijlocii.

Dacă am fi avut un Guvern pus pe reforme, am fi obținut și cele 70 de milioane de euro din programul de asistență macrofinanciară, care expiră în iulie 2020.

Acest lucru ar fi posibil și eu cred că este posibil încă, dacă ar fi voință politică. Trebuia doar să facem câteva lucruri importante, pe care cel puțin în declarații le susțineți, și anume reforma justiției, care nu a fost făcută; investigarea furtului miliardului, nimic, zero. Procurorul General în general a dispărut. Apropo, ar trebui să-i scriem o scrisoare, să-l întrebăm dacă se

simte bine în condițiile pandemiei. Evaluarea externă a Consiliului Audiovizualului și Consiliului Concurenței – nimic. Și demonopolizarea sistemului energetic.

Din păcate, dumneavoastră ați fost preocupați de altceva – de a pune mâna pe mai multe televiziuni. Da, iar pentru aceasta, bineînțeles, este nevoie de un Consiliu al Audiovizualului care să fie mut și ascultător. Să nu fie condamnat nimeni pentru hoțiile de miliarde. Să apere și să promoveze judecătorii și procurorii corupți. Să apere interesele „Gazprom”-ului, ca să-i asigure venituri frumoase.

Sunt sigur că Republica Moldova nu va rămâne singură în această perioadă grea și va beneficia de ajutorul din partea statelor prietene. Da, ne vor ajuta, dar într-un final, noi, partidele, politicienii suntem cei care trebuie să decidem ce este în beneficiul țării și al oamenilor.

Noi sigur că vom susține aceste propuneri, aceste două proiecte, pentru că, într-adevăr, avem nevoie de susținerea financiară.

Și chemarea mea către domnul Prim-ministru. Domnule, eu atâta aroganță, nu vă supărați, eu mă strădui să fiu politicos, dar aici îmi sare fisa, atâta aroganță și atâta mândrie atunci când vorbiți și cu țări, vorbiți și cu guverne, vorbiți și cu Uniunea Europeană, și cu Fondul Monetar, de noi nici nu mai zic. Eu cred că dumneavoastră ați depășit toate recordurile la capitolul aroganță din partea unor prim-miniștri care au fost.

În asemenea situații când Uniunea Europeană... Nu poți să tratez cu atâta dispreț acești prieteni și să vii cu laudative numai la un partener din Est, pe care eu înțeleg că-l iubiți de nu mai puteți.

Deci noi o să susținem. Și vă îndemn pe toți, de fiecare dată când luați o decizie, gândiți-vă la viitorul țării acestea și nu la liderul vostru, care așteaptă 100 de milioane în campania electorală.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Popșoi,

De procedură.

Domnul Mihail Popșoi:

Aș vrea în mod repetat, doamnă Greceanîi, să solicit explicații de la dumneavoastră, cum se face că atunci când la cei de la PAS se termină timpul, se stinge microfonul, iar la cei de la socialiști nu li se stinge microfonul.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Am să vi le aduc separat.

Stimați colegi,

Acestea au fost înscrierile.

Doamnă Tauber,

Dumneavoastră v-ați înscris cu luare de cuvânt?

De procedură, doamna Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult, stimată doamnă Președinte.

Aș vrea să comentez care o să fie poziția noastră, a Frațiunii Partidului „Șor”, în sensul votării pentru această inițiativă legislativă.

Noi credem că, și ceea ce a fost astăzi menționat de domnul Chicu, că suntem prea dependenți de creditele externe. Așa că astăzi noi, la fel ca și în cazul primei întrebări, o să ne abținem să votăm.

Dar vrem ca să fie evitate speculațiile. Și ca cetățenii să ne înțeleagă corect, că orice guvernare, și acum în frunte cu domnul Chicu, își găsește o scuză de ce este luat încă și încă un credit.

Noi credem că trebuie să începem să dezvoltăm economia noastră. Și, da, probabil, începând cu ziua de astăzi. Și să nu ne grăbim să avem încă o datorie, pentru că la ziua de astăzi...

(Voci nedeslușite din sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Tauber,

Noi am înțeles poziția dumneavoastră.

Stimați colegi...

Stimați colegi... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi... *(Aplauze.)*

Stimați colegi,

Fiți atenți.

Stimați colegi...

Domnule Novac,

Cu fața la mine.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 159 din 21 aprilie 2020. Prima lectură, proiectul nr. 159.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea sau chiar... nu, nu, majoritatea.

Acum se supune votului, pentru a fi adoptat, conform propunerii Comisiei economie, buget și finanțe, proiectul nr. 159 din 21 aprilie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2.

N u m ă r ă t o r i i:

– 37.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 37.

Sectorul nr. 3?

Sectorul nr. 3.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 20.

Cu 85 de voturi, proiectul a fost votat pentru lectura a doua și finală.

Următorul proiect care se supune votului este proiectul nr. 160 din 21 aprilie 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Acum fiți atenți, vă rog.

Se supune votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 160 din 21 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 37.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 20.

Cu 85 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect care se supune examinării este proiectul nr. 155 din 17 aprilie 2020.

Domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Vă mulțumesc pentru susținerea proiectului anterior. *(Gălăgie în sală.)*

Cu permisiunea dumneavoastră, prezint proiectul de Lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative.

Este lesne de înțeles că acest proiect vine ca un răspuns al Guvernului pentru evoluțiile care se desfășoară, ceea ce avem noi, în legătură cu răspândirea acestei epidemii. Atenuarea efectelor acestei epidemii asupra sănătății populației Republicii Moldova și asupra economiei naționale, bineînțeles, este o prioritate nu doar a Guvernului, dar sunt sigur că și a Parlamentului.

În această perioadă complicată pentru Republica Moldova, eforturile Guvernului prioritar sunt focusate pe fortificarea sistemului de sănătate publică, protejarea cetățenilor prin acțiuni de profilaxie și tratament al

acestei epidemii, acordarea protecției sociale sporite cetățenilor cu venituri reduse, susținerea economiei naționale, menținerea sustenabilității sistemului finanțelor publice.

Acțiunile întreprinse până în prezent de către Guvern și Comisia pentru Situații Excepționale s-au axat pe măsuri cu efecte imediate în perioada... sau care au efect pe perioada stării de urgență. Și aici, în mod special, remarc extinderea termenelor la declararea și achitarea unor impozite și taxe, susținerea angajatorilor și salariaților prin subvenționarea din bugetul de stat a obligațiilor fiscale aferente salariilor achitate de angajatori... angajatorii care și-au sistat total sau parțial activitatea, dar și protecția socială a populației prin majorarea mărimii minime a indemnizațiilor de șomaj, mărimii ajutorului social, restituirea contribuțiilor de asigurări sociale titularilor de patentă, subiecților activității independente și întreprinzătorilor individuali.

În continuare, pentru a asigura relansarea economică, se impun acțiuni cu efecte și după această stare de urgență, deci aceasta este esența proiectului pe care îl prezint. Deci acțiuni care vor avea efect după starea de urgență.

În această ordine de idei, măsurile propuse pentru adoptare sunt axate pe două componente, și anume:

Prima. Măsuri de susținere directă a activității de întreprinzător.

Și a doua. Modificarea unor acte normative care au drept scop perfecționarea legislației în domeniul bugetar-fiscal, care ar face mai ușoară viața antreprenorilor.

Deci primul compartiment – măsuri de susținere directă a activității de întreprinzător care vizează implementarea a două programe de suport... pentru mediul de afaceri. Și este vorba de Programul de subvenționare a dobânzilor, iar doi – Programul de rambursare a TVA.

În ceea ce privește Programul de subvenționare a dobânzilor la credite atrase de agenți economici. Elementele principale sunt următoarele: subiecți ai programului poate fi orice întreprindere care contractează credit pentru necesitățile sale de mijloace circulante, cum ar fi, de exemplu: achitarea salariilor, alte plăți care trebuie să le... zicem, onoreze. Programul nu condiționează destinația creditului.

Vă amintiți, noi am discutat că vom subvenționa dobânda la aceste credite, dar nu este specificat sau condiționat destinația acestui credit. Agenții economici pot lua aceste credite, indiferent de scopul acestor resurse financiare. (*Gălăgie în sală.*)

Suma subvenției, însă, este limitată și va constitui... zicem, echivalentul a 3 fonduri de salarizare lunare, se are în vedere decembrie, ianuarie, februarie. Subvenția urmează a fi achitată în perioada 1 mai 2020 – 31 decembrie 2020, deci depășește termenul stării de urgență. Mărimea maximă a creditului pentru care se subvenționează dobânda, după cum am

spus, este 3 luni sau fondul salarial de 3 luni oficial declarat. Mărimea maximă a ratei dobânzii subvenționate va constitui 8,76% în monedă națională și 4,4 în valută străină. Aceștia sunt indicatori ce reprezintă rata medie ponderată la creditele acordate persoanelor juridice pentru anul 2019.

Suma subvenției care este prognozată a fi achitată agenților economici este în jur de 90 de milioane de lei. Deci din bugetul de stat vom subvenționa... zicem, dobânzi în valoare de circa 90 de milioane de lei.

Deci acesta a fost primul element al măsurilor de susținere a activității de întreprinzător.

Al doilea element ține de Programul de rambursare a TVA și aici elementele conceptuale principale sunt: subiecți ai programului sunt întreprinderile înregistrate în calitate de plătitori TVA. Programul presupune în premieră pentru Republica Moldova rambursarea TVA acumulată în cont de către întreprinderi.

Cunoașteți foarte bine că la această etapă în contul TVA al plătitorilor de TVA în Republica Moldova s-au acumulat peste 7 miliarde de lei. Noi deja este timpul să ne aliniem la practicile europene, să implementăm și la noi acele directive care prevăd rambursarea la sfârșitul perioadei de raportare a debitului TVA-ului acumulat în cont. Deci prin această măsură, noi dăm start acestei acțiuni care, pe de o parte, zicem, constituie alinierea la practicile europene, pe de altă parte, oferă un surplus de lichidități agenților economici. *(Gălăgie în sală.)*

Mărimea rambursării TVA va fi realizată treptat în mărimea impozitelor salariale achitate. Perioada de rambursare a TVA va constitui 1 mai 2020 – 31 decembrie 2020. Dar eu sper foarte mult că și la anul viitor vom continua practica de convertire în lichidități a acestei TVA acumulate.

Beneficiari ai programului vor fi peste 10 mii de întreprinderi din diverse sectoare, în special cele care au efectuat investiții și procurări de bunuri. Și înțelegeți de ce zic acest „în special”, pentru că anume aceste întreprinderi, care au investit, au TVA în cont în debit.

Această măsură presupune o injecție de lichidități în mediul de afaceri de aproximativ 1 întreg și... miliarde de lei. Și, dacă îmi permiteți, o să specific principalele sectoare... cum este repartizat acest miliard. Vorbim, de exemplu, de agricultură, silvicultură și pescuit – va fi în jur de 190 de milioane, industria prelucrătoare – 166–167, transport și depozitare – 96 de milioane, informații și comunicații – 48–49 de milioane și tot așa mai departe. Deci acest miliard este distribuit acestor sectoare, care... sunteți de acord cu mine, sunt foarte importante pentru economia națională. Deci aceste elemente țin de Programul de rambursare a TVA. *(Gălăgie în sală.)*

Am trecut în revistă principalele elemente ale suportului pentru agenții economici: subvenționarea dobânzii la credite și restituirea... rambursarea TVA.

Al doilea element este referitor la propunerile de modificare a unor acte normative, care are drept scop perfecționarea legislației în domeniul bugetar-fiscal. Proiectul include în principal următoarele. Și aici, la acest compartiment, avem toate elementele care se regăseau în acea lege pentru care Guvernul și-a asumat răspunderea și nu s-au mai regăsit... zicem, în legea care este în vigoare. De aceea noi venim și în proiectul respectiv cu acele elemente. Dați-mi voie să prezint principalele dintre aceste elemente. În primul rând: reducerea cotei TVA de la 20 la 15 pentru sectorul HoReCa de la 1 mai 2020; acordarea dreptului la deducerea oricăror donații efectuate pe parcursul anului 2020 pentru combaterea COVID-19 la conturile bancare deschise de Ministerul Finanțelor în acest scop sau instituțiilor medico-sanitare publice; creșterea accesibilității agricultorilor de a beneficia de facilitatea la achitarea contribuțiilor obligatorii de asigurare socială prin care statul subvenționează 6% din 18%.

Actualmente, cunoașteți că de această facilitate pot beneficia exclusiv agenții economici din agricultură, care au ca gen de activitate 100% activitate agrară. Noi propunem să modificăm această abordare, astfel ca să extindem numărul de întreprinderi agricole, care ar putea beneficia de această facilitate de 6%, specificând în lege că plafonul respectiv aferent activității agricole este 95%. Ce se are în vedere? Sunt mulți agricultori care, de exemplu, au ceva de prelucrare minusculă sau dau ceva în arendă, ei până acum nu puteau și nu pot beneficia de această facilitate de 6 puncte procentuale. Noi, stabilind plafonul respectiv de 95%, o să deschidem posibilități pentru foarte mulți agricultori să beneficieze de această facilitate. Încă o dată remarc, este vorba de 6% din cele 18%, este o treime, este un suport foarte esențial.

De asemenea, este inclusă scutirea de TVA... pentru producția de carte, asigurând în acest sens condiții egale pentru producția de carte autohtonă față de cea importată, că și aici avem discriminare.

Facilitarea accesului producătorilor autohtoni în magazinele „Duty Free” prin asigurarea acelorași condiții cu produsele importate. Nu este nicăieri acolo scris Transnistria sau altceva, este... după cum s-a menționat de multe ori, eliminarea discriminării în raport cu producătorii autohtoni care actualmente plătesc de 2 ori acciza. Noi nu vrem ca producătorii autohtoni să achite de 2 ori acciza. Trebuie să achite, ca și acei din import, doar o dată.

De asemenea, un element foarte important este prelungirea cu 4 ani a garanției aplicării impozitului unic în mărime de 7% pentru rezidenții parcurilor IT, adică până la 31 decembrie 2025. Probabil că cunoașteți și ne bucurăm cu toții de rezultatele acestui parc IT, care a fost lansat cu ceva timp în urmă. Iată regimul fiscal respectiv se finalizează la 31 decembrie 2021. Noi vrem să oferim acestui business predictibilitate și chiar de astăzi vrem să extindem acest termen încă pe 4 ani, până la sfârșitul anului 2025.

Nu vreau să ratez ocazia de a remarca că în acest parc avem peste 10 mii deja de angajați. Salariul mediu lunar este 30 mii de lei, iar vânzările, cifra de vânzări crește fulminant și încă o dată este o dovadă a faptului că Republica Moldova, poporul nostru poate dezvolta sectoare cu valoare adăugată, sectoare IT, și haideți să ne mândrim cu toții pentru aceasta, stimate domnule deputat.

Pe termen mediu se propun măsuri de simplificare a procesului de declarare și achitare a impozitelor, taxelor și contribuțiilor. Astfel, se propune, începând cu 1 ianuarie 2021, comasarea contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajator în mărime de 18% în cazul sectorului privat, cât și cele datorate de angajați, 6% la nivel de angajator, concomitent cu comasarea primelor de asistență medicală 4,5% și 4,5% la nivel de salariat.

Stimați deputați,

Cu toți cunoaștem, că actualmente există 4 plăți – contribuții sociale și medicale la buget. Deci orice agent economic trebuie să efectueze 4 plăți. 2 aferente bugetului asigurărilor sociale de stat – 18+6% și 2 aferente fondurilor de asigurare obligatorie de asistență în medicină – 4,5+4,5%. Noi propunem comasarea acestor contribuții, astfel încât 24% aferente bugetului asigurărilor sociale de stat să fie achitate de angajator pentru o singură plată și a doua să fie – 9% achitate de angajat pentru medicină.

Este lesne de înțeles că prin această măsură, prin această propunere, pe de o parte, simplificăm procedura, or să efectuezi 2 plăți și 2 calcule este cu mult mai ușor decât 4. Și al 2-lea element este faptul că povara fiscală pe salariul angajaților scade de la 10,5% la 9%. Este important de menționat, de asemenea, că suma contribuțiilor sociale datorate va constitui 24%, după cum am spus, pentru angajat și 9% pentru salariat.

Cunoașteți că actualmente avem sistemul când 18% la BASS achită angajatorul, iar 6% angajatul. Și anume din acestea 6% se calculează mai departe zicem pensiile și contribuțiile. Prin această măsură noi aducem și mai multă claritate și mai mult... zicem... mai mult beneficiu pentru angajați.

Remarc doar că această nouă abordare are drept scop simplificarea procedurii și suntem siguri că va contribui și la ridicarea indicatorilor „Doing Business” în Republica Moldova, care cu toți cunoaștem că este un indicator, de care se conduc investitorii atunci când decid să vină într-o țară sau nu, pentru a investi.

De asemenea, s-a propus direcționarea soldurilor în conturile asigurării obligatorii de asistență medicală către achitarea serviciilor medicale, ceea ce permite ca mai multe mijloace acumulate în acest fond să fie utilizate pe parcursul anului pentru medicină.

Ținând cont de importanța proiectului de lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative, rog aprobarea acestuia.

Mulțumesc pentru atenție.

Sunt gata să răspund la întrebările dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule Prim-ministru.

Conform Regulamentului pe care l-am aprobat, acum este 14.23.

Stimați colegi,

Prima întrebare – domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Eu vreau să atragem atenție la Capitolul III, ceea ce ține de taxa pentru extragerea mineralelor utile. În mass-media s-a discutat foarte mult, s-au dat cu părerea fel de fel de experți și de aici din sală „широкопрофильного узкого захвата”, ce urmează să aibă loc după aplicarea acestei metodologii.

Eu vreau să facem o claritate ca să înțeleagă toată lumea, pentru că după studiul pe care l-am făcut, nimeni nu urmează să achite mai puțin după aplicarea sau după aprobarea acestei noi metodologii de calcul, decât achitau până la ziua de astăzi. Să facem o claritate. Care ar fi, în ce constă această modificare și, într-adevăr, agenții economici care fac aceste extrageri vor achita mai mult sau mai puțin?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Conceptul propunerilor care țin de taxarea, să zicem, industriei extractive, iarăși se bazează pe 2 elemente principale. Primul – simplificarea procedurilor prin diminuarea numărului de taxe de la 7 la 3. Le lăsăm doar pe acelea care, într-adevăr, aduc bani în buget, nu și celelalte 4, care erau doar rapoarte și nimic nu încasam.

Și al doilea element este revederea principiului de impozitare. Actualmente, principiul este să zic așa „ad valorem”, se aplică taxa în funcție de valoarea declarată a extracției, indiferent de ce material este. Ideea este de a schimba această abordare să nu fie „ad valorem”, dar să fie o taxă fixă pe volumul fizic. Este cu mult mai transparent, cu mult mai clar și nu trebuie să-i demonstrezi agentului economic care extrage din subsolul respectiv nisip sau altceva că costă 100 de lei sau costă 300 de lei. Nu trebuie să lăsăm

elementul ăsta de corupție. Un cub sau 1m³ de material respectiv e... și cum nu te-ai uita, el e 1m³. Achită unde 5, unde 7, indiferent de cât... deci în funcție de taxa stabilită.

Într-adevăr, această abordare, această propunere a provocat mai multe discuții. Sunt sigur că nu sunt cu rea-intenție. Sunt din cauza lipsei de... să zicem, de informație. Ne-am străduit la orice etapă să venim cu această informație. O fac și acum.

Încasările la buget din acele 7 taxe pe parcursul anului 2019 au fost în jur de 19 milioane de lei, ceva mai puțin de 19 milioane de lei. Prin abordarea pe care o propunem noi, pe lângă diminuarea numărului de taxe de la 7 la 3, se prognozează o creștere a veniturilor de cel puțin 2 ori, până la 38 milioane de lei. Bineînțeles, dacă volumul extracției va fi acel care a fost în 2019. În cazul când volumul extracției va fi mai mare și veniturile vor fi mai mari, în cazul când volumul extracțiilor va fi mai mic și veniturile vor fi mai mici. Aceasta este în linii generale abordarea sau esența proiectului propus.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Mudreac,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Radu Mudreac:

O precizare întâi.

Eu, în primul rând, vreau să mulțumesc de claritatea dată, pentru că a fost destul de clar, v-ați expus cred că și pentru experți, și pentru neexperți, ca să scoatem încordarea asta de dezbatere pe segmentul dat, pentru că atunci când se achită taxa din sinecostul produsului e o situație și diminuarea sinecostului și sunt diferite căi de a nu achita aceste taxe, iar atunci când se pune o taxă fixă, atunci e o altă situație. Asta este precizarea.

Acum a doua întrebare. Ceea ce ține de rambursarea iată la TVA (taxa pe valoarea adăugată) și utilizarea acesteia pentru achitarea unui șir de impozite... folosirea acesteia. Din câte am înțeles, agenții economici au astăzi în cont în jur de 7 miliarde de lei. Dacă puteți să ne explicați, poate mai explicit această procedură de utilizare a acestui TVA din cont pentru achitarea impozitelor și care ar fi metodologia de rambursare post-factum după achitarea acestui TVA, pentru ca cetățenii, agenții economici care sunt deja de acum să-și poată planifica activitatea economică a agenților economici?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc.

Aici vreau să fac o remarcă importantă. Deși când discutăm proiectul creditului FMI am spus că nu erau condiții, de fapt, aceasta era una din condiții pentru acordarea aceluși credit, ca să începem soluționarea problemei cu TVA acumulat în cont. Și acesta este un mecanism discutat, elaborat și agreat cu Fondul Monetar Internațional.

Deci în ce constă la modul practic acest mecanism? Este vorba de transformarea în bani, în lichidități a sumelor TVA acumulate pe cont, dar considerând plățile la buget aferente salariului achitat. De exemplu, întreprinderea X din agricultură, că foarte mulți avem din agricultură, care, cunoașteți, fac achiziții la cota 20 TVA, dar vânzările sunt la cota 8 și tot timpul se acumulează. Acești bani stau acolo, dar ei nu pot utiliza.

Deci dacă fondul de salariu al unei întreprinderi, de exemplu, lunar este un milion de lei, noi cunoaștem că mai mult sau mai puțin ponderea taxelor și impozitelor legate de fondul salarial este 42–43 în funcție și de impozitul pe venit ș.a.m.d. Deci asta ar însemna că agentul economic suplimentar la acel milion pe care îl achită ca fond de salariu trebuie să mai achite încă 420–430 de mii de lei, iată noi vrem acești 420–430 să-i subvenționăm din contul respectiv. Deci noi lăsăm acești bani agenților economici pentru a avea lichidități, altfel ar însemna că ei trebuie să disponibilizeze, să zicem, din bugetul lor sumele respective. Aceasta este esența în linii mari.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu mai are domnul... Precizare încă aveți? Haideti, precizare.

Domnul Radu Mudreac:

Domnule Prim-ministru,

Eu vreau oleacă să ne bucurăm că ați luat în calcul și proiectul fracțiunii noastre ceea ce ține de acele facilități, unde noi am înaintat un procent, dar la prima etapă suntem de acord cu acele 5% pentru acei agenți economici din domeniul agriculturii. Asta este una la mână.

Doi. Constatăm încă o dată că politica fiscală în perioada aceasta grea este o politică fiscală stimulatorie pentru agricultori. Eu cred că agricultorii au să aprecieze aceste fapte. Pentru că, într-adevăr, e o problemă și o perioadă grea, în pofida faptului acestei pandemii, dar și ceea ce avem noi cu situația climaterică, seceta care este, și ne bate și din altă parte. Și aceste măsuri, care sunt astăzi înaintate Parlamentului de către Guvern, anume vor facilita ca agenții economici din domeniul agriculturii să mă ia o gură de aer să poată trece de perioada aceasta grea.

Vă mulțumim.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Prim-ministru,

Dumneavoastră deja ați răspuns, cred că ...

Următoarea întrebare vine din partea doamnei Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule Prim-ministru,

Întrebarea mea este referitor la articolul 2 din proiectul de lege ce propune modificarea Codului fiscal în partea ce ține de taxele pentru folosirea subsolului, inclusiv extragerea substanțelor minerale utile. Deci dumneavoastră propuneți stabilirea taxei per unitate de măsură în loc de procent din costul extragerii, ceea ce este un lucru corect și îl susțin întocmai, însă cuantumul taxelor pentru extragerea substanțelor minerale utile consider că au fost stabilite neargumentat.

Conform notei informative, taxele au fost stabilite în cuantum dublu față de media taxelor încasate la moment, așa? Însă, în notă nu au fost identificate încasările în medie anuale pentru fiecare tip de substanțe minerale utile.

Am încercat să fac un simplu calcul, așa, și conform datelor pe care le dețin, deci costul mediu la extragere, spre exemplu, am luat rocile de nisip și prundiș, în 2017 au constituit circa 73 de lei m³, așa, respectiv taxa în mediu încasată în bugetul de stat a constituit 4,4 lei, adică 4 lei și 40 de bănuți. Autorul propune ca taxa pentru acest tip de substanță minerală utilă să fie 4, dar noi cunoaștem că acest tip este, practic, cel mai profitabil. Și aici aș vrea să atrag atenția la faptul că resursele minerale utile aparțin statului, ele sunt epuizabile și nu sunt recuperabile. Deci le-a extras și gata, statul nu le mai are.

Nu considerați dumneavoastră că ar trebui, astăzi, să excludem acest proiect, și am venit cu un amendament, deci această poziție, pentru a face o analiză mai profundă, având ca bază: profitabilitatea, necesitatea economiei naționale, gradul de acoperire a necesităților pentru termen scurt, mediu, lung, exporturi, importuri ș.a.m.d.

Fiindcă ce se primește? Se primește că deci beneficiarul plătește 4 lei la stat, profitul este... undeva se primește 200 de lei, așa? Și eu îmi pun simpla întrebare: oare este corectă această atitudine? Eu cred că deja s-a făcut un pas că este intenția de a stabili taxa per unitate de măsură și nu în procent cum era, dar consider că e prematur să ne grăbim, cu atât mai mult că acest proiect de lege nu ține de situația excepțională.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Sau Ministerul Finanțelor este, dacă... domnii secretari.

Domnul Ion Chicu:

Eu vreau să mulțumesc pentru această întrebare.

În primul rând, vă sunt recunoscător că susțineți schimbarea abordării, deci să fie pentru volumul fizic și nu ca „ad valorem”.

În ceea ce privește analiza minuțioasă pe toate pozițiile, să zicem, de diferite materiale de extracție, vă asigur că noi am făcut această analiză, e adevărat, am făcut-o în baza, să zicem, anului 2019, considerând datele din 2019, avem pe fiecare din acest gen de extracție acest calcul, deci nu există nici o poziție pe care am analizat-o în raport cu 2019 unde să avem mai mici taxe. Oricum, calculele respective le-au făcut colegii mei de la Ministerul Finanțelor. Eu cred că deja domnul secretar de stat Dorel Noroc a identificat acea poziție la care dumneavoastră ați făcut referință. Și în cazul când este această diminuare, noi putem veni, probabil, cu propunerea să ajustăm această taxă. Dar aș vrea să ne susțineți, totuși, principial în votarea acestui amendament, acestei propuneri, pentru că și acestea aduc o mai multă predictibilitate pentru economie, pentru agenții economici. N-am vrea să lăsăm acest element pentru altă dată, că cine știe ce va fi altă dată.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Dacă vine domnul Noroc cu o precizare.

Vă rog, tribuna guvernamentală.

Domnul Dorel Noroc – *secretar de stat al Ministerului Finanțelor*:

Bună ziua.

Stimată doamnă deputat,

Stimată doamnă Președinte.

Conform informațiilor din declarațiile Serviciului Fiscal de Stat pe categoria roci de nisip și prundiș, au depus declarația 36 de agenți economici. Dacă împărțim încasările care au fost realizate în anul 2019 la volumul de extracție a acestui tip de mineral util și la cota care a fost procentuală, se primește că acest indicator este de 1,92 per total pe 36 de agenți economici, 1,92. Conform propunerii din proiectul de lege, cota este de 4 lei. Încasările actuale pe această categorie de roci de nisip și prundiș este de 5 milioane și 43 mii de lei, pe când încasările, conform propunerilor, urmează să fie 10,5 milioane aproximativ.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Domnule Prim-ministru,

Vreți să completați ceva?

Domnul Ion Chicu:

Doar, într-adevăr, când stabilim cuantumul sau cotele respective, noi trebuie să ne îngrijim și de faptul ca să nu distrugem businessul în general. Pentru că dacă o să triplăm, o să înzecim aceste taxe, avem altă extremitate. Dar eu aș veni cu o propunere, dacă considerați, deci reieșind din ceea ce a anunțat Ministerul Finanțelor, că această taxă este minimă, noi, probabil, din câte înțeleg eu, se poate de venit cu propunerea de a majora această taxă specifică. Și dacă o susțineți, să mergem cu tot proiectul.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Ivanov,

Aveți a doua întrebare?

Doamna Violeta Ivanov:

Doar o precizare aici.

Stimate domnule Prim-ministru,

Cu tot respectul, deci domnul secretar de stat în principiu a confirmat ceea ce am spus. Beneficiarul de subsol, având cheltuieli de 73 de lei, plătește statului 4 lei și îl vinde cu 200 de lei. Așa.

Eu consider că în general ar trebui să avem o altă abordare și nu este suficient cuantumul dublu față de valoarea medie per unitate de măsură. Faptul că ne ducem de la procente este o chestiune bună, dar cred că ar trebui să luăm în calcul profitabilitatea, fiindcă fiecare tip de resursă, de substanță minerală utilă are profitabilitatea sa, așa?

Deci necesitatea economiei naționale, după cum am spus, pe termen mediu, scurt ș.a.m.d. și multe alte importuri, exporturi ș.a.m.d. Propunerea mea este să nu ne grăbim pe acest subiect, că nu ține de criză. Și să-l examinăm mai minuțios. Să vină ministerul, ca să ne așezăm și să lucrăm, pentru a-l propune pentru următoarea ședință în plen.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Prim-ministru,

Dumneavoastră ați venit astăzi în plenul Parlamentului cu un set de măsuri, pe care încercați să le prezentați ca fiind pro business. Noi avem anumite suspiciuni și vrem anumite clarificări, pentru ca să înțelegem, dacă nu cumva aceste măsuri sunt, de fapt, măsuri în susținerea anumitor companii apropiate sau afiliate majorității parlamentare.

Și vă întreb de unde au apărut aceste suspiciuni. În discuția, pe care am avut-o ieri de clarificare cu secretarul de stat, am înțeles că atât în cazul subvenției, cât și în cazul trecerii în cont a TVA-ului, nu există criterii foarte clare cu privire la stabilirea beneficiarilor.

În sensul în care dacă o să existe mai multe solicitări de subvenționare decât capacitatea de plată, decât acel buget de 90 de milioane de lei sau să existe mai mulți, bunăoară, agricultori, care vor solicita să le fie permisă achitarea impozitelor salariale din contul trecerii TVA-ului în cont, nu există un mecanism foarte clar pentru a alege între aceste solicitări. Și aceasta, bineînțeles, creează anumite premise pentru corupție și o abordare selectivă, și favorizarea anumitor antreprenori.

Totodată, ne îngrijorează faptul că în cazul subvenției este evident că de ea vor beneficia acele companii care deja o duc bine. Pentru că doar companiile care deja o duc bine pot accesa credite. Din data de 1 mai băncile sunt precaute și vor credita pe cei care au rulaje, au venituri, n-au suferit de pe urma pandemiei. Respectiv, pe de o parte, nu este clar mecanismul de selectare a companiilor beneficiare.

Iar, în al doilea rând, se pare că favorizați vor fi cei care și așa în fond au... fac față crizei, pot contracta credite. Și atunci apare întrebarea, dacă aceste măsuri, într-adevăr, pot fi calificate ca fiind pro business?

Vreau să îmi explicați, care o să fie criteriile de selectare a companiilor beneficiare? Și de ce în cazul subvenției, de exemplu, n-ați prevăzut ca să beneficieze doar companiile care au venituri reduse în această perioadă, dar nu, bunăoară, nu știu, lanțurile de supermarketuri, de exemplu, care au încasări suplimentare?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Probabil că și aici este un deficit de comunicare și nu se înțeleg mecanismele. În primul rând, care este procedura? Este în linii mari aceeași cum se face restituirea TVA la export.

Nimeni nu-l alege după criterii, este al PAS-ului, este al altui partid. Nu există asemenea criterii. Este procedura foarte clară: se adresează la Inspectoratul Fiscal de Stat, i se restituie TVA-ul dat. Mecanismul este instituit. Nimeni nu se uită nici la sector, nici cu ce se ocupă, nici dacă are venituri mai mari sau mai mici. Pentru că dacă intrăm acolo unde recomandați dumneavoastră, cine o să determine are el venituri mai mari sau mai mici?

Eu cred că criteriile sunt foarte, foarte transparente. Funcționează la mecanismul de restituire TVA pentru export, exact acesta va fi aplicat. Și vă rog, nu-i numiți pe agricultori, care în linii mari sunt principalii beneficiari, cel puțin 20% din această sumă, că ei sunt cu venituri mari și nu au nevoie de acești bani.

Dacă puneți întrebarea, că eu vreau așa s-o formulez ca să o înțeleagă, o să ajungă sau nu acest miliard pentru toți? Că aceasta înțeleg că este întrebarea. Vreau să vă spun că este aceeași abordare iarăși ca și la restituirea TVA din exporturi.

Colegii de la Ministerul Finanțelor pot să vă spună că noi ajungem la situația, de exemplu, în luna octombrie, în luna noiembrie că suma prevăzută în buget pentru restituiri nu este suficientă, se vine cu rectificare. Și încă n-a fost caz, ca la 31 decembrie să nu obțină toți restituirea TVA aferentă exporturilor. Exact așa va fi și în acest caz.

Nu este nici un criteriu decât acele care deja există. Trebuie să ai TVA în cont în debit și să achiți salariile respective. Și atunci ți se restituie aceste 43–45% din fondul de salariu utilizat. Sper că am fost explicit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule Prim-ministru.

Domnule Perciun,

A doua întrebare?

Domnul Dan Perciun:

Precizare, în primul rând.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizare.

Domnul Dan Perciun:

Deci eu m-am referit nu la agricultori, că ar avea venituri mari în această perioadă, dar în special la retailerii, unii dintre care bineînțeles că au creștere în această perioadă, din cauză că vând mai mult.

Dar pentru mine oricum, eu nu aș fi adresat întrebarea, dacă nu ar fi fost anumite plafoane. Dumneavoastră ați instituit un plafon de 90 de milioane de lei cu privire la potențialul de a beneficia de subvenționarea dobânzii și 1 miliard de lei la trecerea în cont. Deci există o limită. Și atunci

când există o limită, dar există o cerere mai mare decât acea limită, bineînțeles că statul trebuie să aleagă cui îi dă, da?

La 1 mai, eu sunt sigur că deja companiile, știind despre aceasta, au pregătite cererile de acordare a creditelor și au pregătite formularele pentru Fisc, pentru cei care vor să-și facă trecerea în cont.

Cum veți selecta, în momentul în care cererea totală va fi de 2 miliarde, cine va primi în prima tranșă și cine trebuie să aștepte ulterioara rectificare? Și nu se știe pe bune, dacă noi o să avem bani, să facem atunci rectificarea și să mai alocăm încă 1 miliard pentru același scop.

Și aici apar și intervin aceste întrebări cu privire la coruptibilitatea care, în lipsa unui mecanism foarte clar, persistă.

Și aș vrea să definiți niște criterii clare, ca să ne asigurăm că acești bani ajung tuturor care au nevoie în primul rând, dar nu la acei care au anumite pile undeva.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Eu consider că am răspuns la întrebare. Este mecanismul care funcționează de ani buni deja în privința restituirii TVA la exporturi: primul venit, primul servit. A depus actele la Fisc, i se achită acești bani. Deci se oferă această subvenție. Nu este nici un criteriu altul decât aceste două elemente: ai TVA în debit și ai achitat salariul, aceasta-i.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Domnule Perciun,

A doua întrebare.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Prim-ministru,

Din nou, subiectul pe care l-am discutat și la comisie și nu a fost foarte clar, de ce în plină recesiune economică, cu consecințe foarte neclare, inclusiv pentru anul 2021, noi majorăm povara fiscală pentru angajator?

O să se majoreze, și dumneavoastră ați confirmat astăzi, cu 1,5 puncte procentuale plățile pe care angajatorii vor trebui să le facă în bugetul de asigurări sociale.

Acum, în această situație atât de dificilă și atât de complicată, noi impunem oamenii, în primul rând, să se ajusteze la acele softuri care există de raportare către Fisc. Deci acestea se numesc cheltuieli suplimentare, niște eforturi administrative.

Și în al doilea rând, de la 1 ianuarie 2021, ei vor achita mai mult în bugetul de asigurări sociale.

Îmi pare că aceasta cu siguranță nu este o măsură pro business, dar este o măsură care vine să faciliteze administrarea fiscală.

Dar anume acum, în această situație atât de dificilă, de ce optăm pentru majorarea taxelor pentru angajator? Dacă puteți, clarificați, vă rog.

Mersi.

Domnul Ion Chicu:

... deputat,

Probabil, trebuia să facă o remarcă importantă că toate elementele, pe care le-am inclus în acest proiect, au fost preventiv discutate cu asociațiile de business, mediul de afaceri.

Dacă dumneavoastră doriți, putem să mai organizăm o discuție după aceasta cu reprezentanții businessului, cu participarea dumneavoastră. Și o să vedeți că inclusiv pe acest punct ei sunt de acord, salută această abordare. Pentru că, pe de o parte, simplifică, pe de altă parte, în termeni mari povara fiscală consolidată nu se schimbă, da, ea nu se schimbă. Pur și simplu, este mai mică cu 1,5 puncte procentuale pentru angajat. Și este, respectiv, cu 1,5 puncte procentuale pentru angajator. Dar banii aceștia oricum îi achită întreprinderea, dacă să vorbim așa la general.

Dar remarc încă o dată, dacă doriți, eu vă propun să avem o discuție împreună cu asociațiile de business. Poate în cadrul acestei discuții mai gândim și alte măsuri, că ele vor fi necesare și pe viitor, ca să avem atunci cu toții convingerea că tot ce se propune la discuție în Parlament este generat sau sugerat de agenții economici.

Bineînțeles că toți și-ar dori, cu excepția Ministerului Finanțelor, ca cota impozitelor să fie zero, dar noi reieșim din niște realități, și cred că le înțelegeți cu toții. De aceea, per total, povara fiscală pe întreprindere nu crește, este o redistribuire, dar ea este salută de agenții economici. Și într-adevăr, această măsură va intra în vigoare de la 1 ianuarie 2021. Este necesar de... zicem, resetat acele softuri, pentru că este clar, aici e mult de lucru, dar chiar și cu acest efort, agenții economici au susținut propunerea. Ba mai mult, ne întrebă: când ajungem la o singură plată? Și noi o să facem acest lucru, dar nu reușim în perioada care a rămas până la 1 ianuarie 2021. Orice contribuție a dumneavoastră la această propunere va fi salută.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Precizare.

Domnul Dan Perciun:

Eu vreau să fac o precizare. Noi, bineînțeles, acceptăm. Și ar fi o practică bună dacă dumneavoastră ați invita și opoziția la consultările pe care le faceți, asta, probabil, ar evita multe discuții ulterioare. Și, respectiv, dacă ați alege să amânați... introducerea acestei prevederi... să organizăm cât de curând o discuție, ca să avem și noi ocazia să auzim suplimentar și să agreăm o poziție, asta ar fi binevenit. Și, în același timp, vreau să precizez că așa-numitul... company n-o să crească, dacă ei o să renegocieze salariile brute pe care le au la moment.

Acum câți dintre ei până în 2021 sau atunci, pentru că ieri secretarul de stat zicea că ei o să planifice oricum majorări de salarii în 2021, dă Doamne să fie așa, dar mă tem că în condițiile economice actuale asta n-o să fie, dar ei trebuie să renegocieze acum salariile cu angajații și dacă acelea-s pe perioadă nedefinită, asta creează anumite probleme pentru ca să treacă de la salariul brut la salariul net, în așa fel încât povara fiscală să rămână aceeași? Câți o să facă asta, nu știu. Și de ce noi să-i obligăm acum când ei caută cum să vândă, cum să supraviețuiască? Să treacă prin acest proces administrativ suplimentar, nu văd necesitate sau urgența...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Prim-ministru...

Domnul Ion Chicu:

Eu am înțeles. Dacă îmi permiteți, totuși, credem că este necesară aprobarea acestui element al proiectului acum, ca companiile respective să schimbe softurile, să-și revadă și politicile. Pentru că, iarăși, nu este clar când vom putea veni iarăși în fața dumneavoastră cu proiecte și mă tem că o să le lăsăm o perioadă foarte restrânsă pentru aceste modificări.

Repet încă o dată și vă rog să mă credeți că este o măsură salutată de business și aveți orice posibilitate să consultați acest lucru... *(Gălăgie în sală.)*

Eu vreau să vă rog să menținem în proiect această simplificare... zicem, a abordării vizavi de contribuțiile sociale și medicale.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Prim-ministru.

Următoarea întrebare – domnul Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:

Mulțumesc frumos.

Stimate domnule Prim-ministru,

Eu am două întrebări și o precizare. Vreau să mă refer la faptul că ați decis să luați o măsură de a subvenționa dobânzile. Și este o măsură bună, dar orice măsură, mai ales în regim de criză, trebuie să întrunească două principii: unul de accesibilitate și al doilea de echitate. În ce măsură considerați dumneavoastră că această subvenționare a dobânzilor ar trebui să fie acordată tuturor actorilor? Pentru că nu toate companiile din Republica Moldova au fost afectate în egală măsură în pandemie. Și atunci puținii bani pe care dumneavoastră îi aveți la Guvern, pentru ca să interveniți de urgență ca să ajutați situația unor companii, ar putea să fie transmiși unor companii care nu au nici un fel de probleme. De exemplu, importatorii n-au nici un fel de probleme sau cea mai mare parte din ei.

Și atunci vreau să vă întreb: în ce măsură ați estimat impactul așteptat de pe urma acestei măsuri? Nu credeți că ar putea să existe și anumiți factori de corupție în această dimensiune? (*Gălăgie în sală.*)

A doua întrebare este legată de taxa pentru extragerea minereurilor. Eu am... evident, au fost deja anumite clarificări, dar vreau să vă întreb direct. Dumneavoastră ați întrebat care este și opinia autorităților locale pe acest subiect? Știți că întotdeauna au existat anumite controverse atunci când nu luăm în considerare opinia autorităților locale care sunt cele mai aproape de populație și, în același timp, au o problemă foarte mare – descentralizarea în Republica Moldova merge extrem de lent și datorită pandemiei în acest an se va bloca cu totul în 2020. Deci care este răspunsul dumneavoastră?

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc, domnule deputat.

În ceea ce privește subvenționarea dobânzilor pentru credite. Este clar ce spuneți dumneavoastră. Dar atunci când vom încerca iarăși să introducem niște criterii foarte subiective cine a suferit mai mult, cine mai puțin, exact acolo o să apară corupția. Pentru că noi o să lăsăm un funcționar în mod practic care trebuie să primească dosarele și să zică: „X, tu ai avut pierderi mai mari. Y, tu ești importator, chipurile, n-ai avut. Eu o să decid ești tu eligibil sau nu”. Eu cred că aceasta nu este bună abordare. Ai venit, în primul rând, te-ai dus la banca comercială, ai luat creditul respectiv, dacă ai nevoie și dacă ți-l dă, după ce-ai luat, ai aplicat și ți se subvenționează această dobândă, indiferent din ce sector ești, indiferent ce s-a întâmplat în perioada respectivă. (*Gălăgie în sală.*)

Noi vrem ca agenții economici care vor funcționa după finalizarea stării de urgență să aibă acest instrument la îndemână. Or, pe perioada stării de urgență, știți că pentru acei care și-au sistat activitatea oferim 100% și aici mă refer la subvenționarea plăților salariale, da, și 60. După starea de urgență nu va posibil de estimat cine a suferit mai mult. Poate fi situație când întreprinderi HoReCa, de exemplu, care au fost acum sistate, se vor simți mai

bine decât unele de producere, care nu au fost sistate de stat. De aceea eu nu vreau ca noi să introducem niște criterii subiective, să lăsăm la discreția unui funcționar să zică... să decidă el cine a suferit mai mult sau mai puțin.

Da, la această etapă, noi vom prevedea 90 de milioane de lei pentru a subvenționa această dobândă. În cazul când va fi necesar, vom veni în fața dumneavoastră să mai rectificăm o dată, să adăugăm la această sumă.

Și încă un moment, dacă îmi permiteți, domnule deputat. Este clar că agenții economici, mai ales întreprinderile mici și mijlocii, au nevoie de mijloace circulante, de lichidități enorm mai mult decât aceste credite bancare. Și aici o să fac o remarcă importantă. Probabil că o să-l completez pe domnul Grosu aici. Uniunea Europeană n-a oferit doar 87 de milioane sau promite că va oferi 87 de milioane, dar oferă cu mult mai mult, inclusiv pentru acele... (*rumoare în sală*) inclusiv pentru acele 6 state din Parteneriatul Estic.

Cunoașteți, 140 de milioane – prima tranșă și 700 – a doua tranșă. Marea majoritate din aceste tranșe merg pentru susținerea agenților economici, inclusiv prin instrumentul de recreditare prin buget. Funcționează în felul următor: banii sunt angajați de buget, dar sunt recreditați agenților economici la dobânzi chiar simbolice. Doar băncile comerciale își pun acea marjă – 2 puncte procentuale.

Eu chiar consider că acest suport este cu mult mai mare decât aceste 90 de milioane sau această subvenționare a dobânzii.

În linii mari, concluzionez, nu trebuie să includem niște criterii subiective că aceasta exact va genera ceea de ce vă temeți dumneavoastră cel mai mult și eu – că va fi corupție.

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Munteanu,

A doua întrebare sau precizare.

Domnul Ion Chicu:

Asta-i la prima întrebare. Dacă îmi permiteți să trec la a doua, vă rog.

Într-adevăr, am venit deja cu explicații în ce constă schimbarea de abordare în cazul industriei extractive. Eu și dumneavoastră suntem convinși că autoritățile publice locale tot vor mai mulți bani la buget. Și calculele pe care le-am făcut noi, care denotă o dublare a acestor venituri, n-au cum să nu satisfacă autoritățile publice locale. De aceea... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Munteanu,

Vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

V-ați consultat sau nu? Pentru că este o procedură definită de lege.

Dar întrebarea legată de dobânzi. Dumneavoastră abordați doar dobânzile bancare. Dar de ce nu ați luat în vedere și dobânzile din sectorul OCN-urilor, din organizațiile necreditare? Pentru că exact acolo, în acest moment, sunt cele mai mari probleme pentru populație – 25% din toate creditele se dau acolo, iar dobânzile cresc ca plămădeala, ca pe apă.

Și, în sfârșit, ca să închei întrebarea mea. Care sunt motivele care v-au împiedicat, domnule Prim-ministru, să nu urmați exemplul altor țări de asistență, în condiții de criză, a businessului? Și mă refer, în primul rând, la ajutoare de urgență pentru sectoarele cele mai vulnerabile în perioada de criză.

Și doi. De ce nu ați mers, de exemplu, pe modelul în care statul, Guvernul, prin fondurile pe care le contractează, să ajute efectiv și direct companiilor, prin o subvenționare a salariilor angajaților când au fost disponibilizați, cei din șomajul tehnic și alte metode prin care banii să ajungă direct la companii.

Să nu inventăm lucruri, pe care iată doamna Ivanov spunea aici, că s-ar putea ca acestea să nu fie măsuri de urgență. Și, într-adevăr, oamenii au nevoie în acest moment în companiile private de subvenționarea salariilor, pentru că ele nu sunt primite, pentru că activitățile economice au fost sistate, ca urmare a indicațiilor Comisiei pentru Situații Excepționale.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

În ceea ce privește consultarea proiectului respectiv, într-adevăr, n-am avut posibilitatea să consultăm pe larg așa cum ne place și nouă toate aceste proiecte, dar ele au fost plasate preventiv pe pagina internet. Noi am obținut inclusiv de la Asociația de Business, cu care am elaborat aceste proiecte, propuneri și consider că în aceste condiții vitrege noi am asigurat procesul de consultare. Încă o dată remarc, sunt absolut sigur că APL-urile vor saluta o dublare a veniturilor.

În ceea ce privește subvenționarea dobânzii sunt parțial de acord cu dumneavoastră că ar fi bine și OCN-urile să se regăsească aici. Totuși, noi vrem să aducem acest sector la un nivel de reglementare ca și acel al sectorului bancar, să vedem cum a fost posibil ca aceste instituții de microfinanțare să-l... scuzați, înece în datorii pe o persoană care trebuie să achite acum 400 sau 1000%. Noi nu trebuie să admitem acest lucru și în cazul respectiv.

Eu vă mulțumesc că ați acceptat și acel proiect cu OCN-urile și eu consider că este un prim pas pentru a spori gradul de reglementare în acest domeniu financiar, or nu putem să mai admitem situațiile pe care le avem la acest moment. Întreprinderi de astea cu colectori, care efectiv șantajează

oamenii, ca să nu zic altă... să nu folosesc altă expresie, trebuie să rămână în trecut. De aceea întâi reglementăm, pe urmă le oferim toate instrumentele respective.

Partea a doua, în ceea ce privește de ce nu am dat bani direct agenților economici, răspunsul este la suprafață, domnule deputat. Cunoașteți foarte bine ce bani are bugetul Republicii Moldova. Eu am adus calculul, v-am spus că: către 15 martie noi aveam un surplus de 1,5 miliarde de lei în casă, să-i zic așa. Acum avem minus 200 față de anul trecut. Noi avem probleme la... să zicem la onorarea plăților care țin direct de stat, adică salarii, pensii, ele apar, vor apărea în mai, dacă nu...

Eu sper că odată cu aprobarea acestor acorduri de credit vom avea mai multă flexibilitate și vom veni cu aceste propuneri. Pe de altă parte, și a mai fost aici expus în ședința de astăzi, noi nu suntem ca stat emitent de valută liber convertibilă. Cunoașteți mai bine ca mine că dacă o să invadăm piața cu lei, aceasta o să fie inflație care este iarăși impozit pentru păturile vulnerabile, nu pentru acești cu bani. De aceea suntem conștienți că ar trebui să dăm bani direct agenților economici, dar răspunsul Prim-ministrului este: „Nu-i de unde.”

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Următoarea întrebare – domnul Fotescu.

Domnul Vadim Fotescu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Господин Кику,

У меня вопрос исходит из ситуации, которая сложилась на сегодняшний день в так называемой области «HoReCa», то есть законопроект предусматривает снижение до 15% и отсюда у меня первый вопрос в данной области.

Скажите, пожалуйста, согласно «avizul» Министерства экономики и инфраструктуры от 20 марта к этому проекту закона была предложена, на мой взгляд, очень рациональная идея, которая действительно бы помогла данному сегменту, который, как мы все знаем, является одним из наиболее пострадавших в данной ситуации в Молдове, и она исходила из того, чтобы до конца года отменить вообще НДС по данному сегменту экономики, а с 2021 года установить ставку в размере 10%, поскольку хаотичное движение ставок в данном сегменте уже привело к отрицательному эффекту, многие инвесторы просто отказались от предполагаемых проектов в республике. Поэтому вопрос: почему не были учтены... aviz и предложения Министерства экономики и инфраструктуры? Это первый вопрос.

Domnul Ion Chicu:

Спасибо за вопрос.

Хаотичное движение ионов вредит налоговой политике и «predictibilitate» к сожалению... și, din păcate, noi anul trecut în vară sau în toamnă am majorat de la 10% la 20% această cotă TVA. Lucru foarte neinspirat în opinia mea. Acum avem situația pe care o avem, venim cu propunerea de la 1 mai să diminuăm la 15% și eu cred că voi avea suficiente argumente, dacă mai vin în fața dumneavoastră să vă conving ca de la 1 ianuarie 2021 să coborâm nu la 10%, dar chiar poate la 5% cum e în alte state.

Încă o dată remarc, acest proiect este coordonat cu Fondul Monetar Internațional, dar și cu asociațiile respective. Vreau să vă asigur că marea majoritate a întreprinderilor din sectorul HoReCa, care sunt plătitori de TVA, au suficient TVA în cont, deci ei practic anul acesta nu vor avea de achitat spre plată TVA, deci nu-i afectează. În cazul când vor fi altele noi care apar, această cotă de 15% va fi una acceptabilă.

La această etapă, salutând propunerea colegilor din Guvern, pe care am discutat-o, propunem să fie 15% la 1 mai. Agenții economici din sector au susținut. Iar de la 1 ianuarie 2021, când o să venim cu proiectul politicii fiscale deja complex, atunci o să propunem o diminuare a acestei cote pentru HoReCa, dar cred eu că o să venim și cu alte propuneri legate de această taxă pe valoarea adăugată.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Fotescu,

A doua întrebare?

Domnul Vadim Fotescu:

O precizare și a doua întrebare.

Я так понимаю, что все-таки у Правительства существует какой-то план по изменению законодательства в плане НДС по «HoReCa». Насколько правильно я вас понял, с 1 января следующего года. Я правильно понимаю, да?

И второй вопрос касается ограничения налоговых льготных НДС, предоставляемых дипломатическим представительствам. Скажите, пожалуйста, кто-то изучал правовую основу данного вопроса и не входит ли это в противоречие с международными договорами, которые подписала Республика Молдова, поскольку это все-таки, на мой взгляд, ущемляет права представительств, аккредитованных в стране?

Domnul Ion Chicu:

Este plan, într-adevăr, în ceea ce privește TVA HoReCa. Am spus că în pachetul complex politic bugetar-fiscal pentru 2021, vom veni cu propunerea de ajustare a acestei cote de diminuare în continuare.

În ceea ce prevede că „кто-то изучал” хочу вас уверить и заверить, că noi nu venim cu proiecte până ce nu analizăm și legislația, și efectele, impactul acestor propuneri. Inițiativa de revedere a mecanismului este la Ministerul Finanțelor încă din 2018, a fost grup de lucru împreună cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Credeți-mă că am analizat practica tuturor statelor. Am văzut care este tratamentul față de diplomații noștri peste hotare și vă rog să mă credeți că abordarea pe care o propunem este una echitabilă, nu discriminează diplomații străini și oferă restituirea TVA, exact așa cum este abordarea în alte țări.

Nu pot spune că este principiul simetric sau reciprocitate, pentru că în diferite țări sunt diferite abordări, dar pentru Republica Moldova aceasta este o formulă acceptabilă, sunt absolut sigur că nu vor fi să zicem careva probleme din acest punct de vedere.

Mai mult decât atât, eu am discutat cu mai mulți ambasadori și chiar mi-au sugerat să facem acest lucru, pentru că nu-i clar cum uneori noi restituim zeci de mii de lei la o persoană pentru niște procurări care ar depăși unele... eu nu fac aluzii nici la un reprezentant al corpului diplomatic, dar avem situații de acest gen. Republica Moldova ajustează mecanismul respectiv la practicile internaționale.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Stimate domnule Prim-ministru,

O întrebare cu privire la programul de subvenționare a dobânzilor. Ideea e bună, dar dacă e să o punem puțin în elementul practic și să încercăm să facem o simulare. Închipuiți-vă că la ora actuală sunt întreprinderi, sunt companii care nu neapărat stau foarte prost din punct de vedere al pandemiei. Da, poate pe undeva pe alocuri nu au vânzările respective, dar au o foarte bună istorie de credit, au relații bune cu banca, poate chiar și au și niște împrumuturi deja luate. Aceste companii care au și gaj, și posibilitatea de a lăsa gaj sau au deja o anumită relație bună cu banca se duc la bancă,

fiindcă, articolul 2, beneficiarul programului le dă voie, nu intră în dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale, se duc la bancă, obțin creditele, statul acoperă dobânzile.

În comparație cu această companie care face bani în continuare, fiindcă noi îi ajutăm de la banii pe care îi are să mai facă încă bani suplimentari, el nu-i în criză, el n-are nevoie, dar noi îl ajutăm să-și facă bani, să-și facă o afacere mai bună.

Pe de altă parte, este o altă companie care suferă la ora actuală, n-are vânzări, și-a oprit activitatea, s-a închis, a trimis angajații... pe unii i-a dat afară, pe alții i-a trimis în șomaj, n-are relații cu banca, nu are, fiindcă până acum nu și-a luat credite, nu are ce să lase gaj, poate și numai închiriază, vinde și atât, n-are cu ce să se ducă la gaj, n-are cum să se înțeleagă cu banca și această companie nu va avea posibilitatea. Și chiar dacă se duce la bancă, banca o să-i spună: scuze, la revedere, eu am regulamentele mele, n-o să-ți dau credit că atunci el va deveni neperformant și multă altă bătaie de cap, cu tine nu vreau să am de afacere.

Acest program sună bine așa pe hârtie, dar dacă din punct de vedere practic noi luăm și facem așa simulare, companiile care stau bine pot să beneficieze în continuare de credite subvenționate de...

Cinci secunde. Eu sunt sigur că sunteți băieți foarte înțelepți, mai ales colegii socialiști, dar de domnul Prim-ministru nici nu mai zic.

Asta este ideea că noi, prin această subvenționare a dobânzii, riscăm să-i ajutăm pe acei care n-au nevoie de ajutorul nostru și să nu putem să-i ajutăm pe acei care au nevoie de ajutorul nostru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Știu răspunsul la întrebarea respectivă. Dă Doamne în Republica Moldova, după această epidemie, să fie companii care nu au nevoie de mijloace circulante, care nu au nevoie de credite ș.a.m.d. Vă asigur că nu va fi companie care este plină de lichidități să dorească să meargă la bancă să ia credite. Cu atât mai mult că acel plafon de trei fonduri salariale este aici, deci nu poți angaja mai mulți bani decât ai plătit salariile în decembrie, ianuarie și februarie. Dar, repet, aș fi foarte bucuros dacă ar fi multe companii cărora nu le va trebui acest instrument de finanțare.

Plus dacă avem companii care, că ați făcut referință, au istorie de credit, care au credite, fiți siguri că dacă au stat până acum pe credite, în perioada respectivă, cu siguranță, vor avea nevoie de suport. Celelalte companii, care spuneți, poate nu au istorii creditare, poate sunt în altă dificultate, clar că întâi se duc la bancă. Sunteți specialist în domeniul respectiv, când examinați dosarul, unul din riscul pe credite e legat de dobândă. Fiindcă statul va veni cu compensarea acestei dobânzi, riscul pentru credit se diminuează, deci sporesc șansele de a oferi acest credit.

Totuși, dacă va fi situația când banca nici la dobânda zero nu poate oferi acest credit, noi tuturor acestor întreprinderi mici și mijlocii care sunt în dificultate le vom oferi aceste credite prin intermediul mecanismului de recreditare, despre care am vorbit foarte mult, care este finanțat inclusiv de Uniunea Europeană și alți parteneri de dezvoltare ai Republicii Moldova.

Ultima. Dacă în bugetul Republicii Moldova vom avea exces de venituri, probabil că vom extinde aceste acțiuni de suport. Actualmente, reieșim nu din ceea ce dorim, dar din ceea ce avem. Și eu sunt sigur că dumneavoastră cunoașteți această realitate.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule Prim-ministru.

A doua întrebare, domnule Candu?

Domnul Andrian Candu:

O mică precizare, dacă îmi permiteți. Eu mă bucur că îmi apreciați calitățile mele în sistemul bancar, dar nu mai sunt eu chiar așa de bun. Dar eu mă bucur că noi am trecut de la faza precedentă la cea a complimentelor. Numai nu vă așteptați că neapărat o să-mi aduc recunoștința sau o să recunosc dragostea față de dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*) Dar aprecierea profesională poate fi recunoscută atunci când merită și dumneavoastră aveți meritul respectiv.

90 la sută sunt companiile, cu regret, cele care au nevoie de bani, iar 10 la sută sunt cele care, ați spus, că nu au nevoie de bani și poate n-au să se ducă la bancă sau ar putea să se ducă la bancă, dacă au credit cu dobândă, ca să obțină credit fără dobândă, trebuie să înțelegem și lucrul acesta. Vor fi și oameni de afaceri care să-și caute variante bune ca să-și facă un ban în plus.

Dar, în fine, a doua întrebare. Companiile care astăzi, în mod special, suferă în pandemie, întreprinderile mici, mijlocii sau micro, mici și mijlocii, au în principal două costuri: salariații. Și aici cât de cât statul a venit cu ideea de a subvenționa sau de a acoperi costurile de impozit, dar încă mai este de lucrat. Și a doua chestiune, al doilea cost – chiria. Dacă nu are producție, dacă nu are stocuri, nu are gaj, are aceste două costuri mari. Și-a oprit activitatea, și-a încetat activitatea sau și-a limitat activitatea, îi rămân în continuare aceste două costuri, vrem sau nu vrem. Dacă cu salariații cât de cât încă s-au mai pornit unele chestiuni, cu chiria nu este nici o recompensă și nu există nici o posibilitate.

Unele state, inclusiv statul vecin România, au mers pe ideea că pe relațiile contractuale civile legate de chirie pentru persoanele juridice să fie declarat din oficiu forță majoră sau în baza Codului civil, numit „impediment justificativ”.

Noi am făcut un astfel de amendament și întrebarea mea este: dacă nu credeți că ar trebui să fie luată în considerare o astfel de posibilitate ca pentru starea de urgență, aceste două luni sau două luni și, sau cât ar fi, pentru relațiile contractuale civile legate de chirie prin lege să fie considerată starea de forță majoră, ca să nu mai aplicăm prevederile Codului civil, să se ducă să ia nu știu ce certificat. Și acum în vederea certificatelor la fel e haos și nu se înțelege, ba trebuie să mergă la Camera de Comerț și Industrie că există un regulament vechi, ba nu trebuie să se ducă la Camera de Comerț și Industrie că noi am schimbat Codul civil și trebuie să se ducă la Ministerul Economiei, iar la Ministerul Economiei nu sunt gata. Am încheiat. Nu vă mai deranjez.

Mersi.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Iarăși constat cu mare satisfacție că dumneavoastră cunoașteți bine care sunt efectele instituirii regimului de forță majoră, care ar fi efectele, de aceea întrebarea o înțeleg, vă răspund. Actualmente, Republica Moldova n-o să instituie, n-o să mergem cu această propunere, pentru că, iarăși, probabil că cunoașteți mai bine ca mine, care ar fi efectele.

Haideți să vorbim de acei care, să zicem, dau în chirie. Știți foarte bine că 80–90% din ei și ei la rândul lor au credite, au de deservit. Deci dacă o să facem pe partea aceasta, o să trebuiască să acoperim mai departe și iarăși intrăm în cercul acesta care este vicios, din păcate. Și doriți sau nu doriți, iarăși ajungem la etapa când statul va trebui să acopere financiar acest, să zicem, impact.

Nu vreau să mai spun încă o dată că la etapa actuală noi trebuie să ne onorăm, în primul rând, obligațiunile pe care le avem față de salariați: medicină, pedagogi și pensionari etc. Deci noi nu avem resurse suplimentare pentru a achita plata de chirie, să zicem, în cazul acestor contracte. Or, efectele pe care noi le-am estimat vor fi cu mult mai dureroase decât cele ce le scoatem noi acum la suprafață.

Pe de altă parte, noi sperăm că, începând cu săptămâna viitoare, vom avea circumstanțe de a relaxa acest regim, mai mulți agenți economici, inclusiv din domeniul HoReCa, care marea majoritate, într-adevăr, arendează, stau în chirie, își vor relua afacerile și vor putea să-și onoreze aceste plăți.

Pe de altă parte, am discutat subiectul acesta și cu o parte, și cu alta și chiar acei care dau în chirie nu vor să piardă, arendașul, pentru că el știe că acesta este business. Nu este ușor în Republica Moldova să găsești acest contragent, acest partener, de aceea marea majoritate manifestă înțelegere. Sperăm că în timp scurt vom putea relaxa regimul economic ca să eliminăm și aceste deficiențe, dar statul, la momentul actual, nu poate acoperi aceste costuri.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

O precizare văd că.

Domnul Andrian Candu:

Dar cum fără, doamnă Președinte?

Ați votat un Regulament care nu-i regulamentar, măcar la precizări dați-ne voie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, dar dacă îl respectați, înseamnă că e regulamentar. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Prim-ministru,

Nu mai faceți aprecieri, că n-o să înțeleagă colegii din ce parte sunt, la opoziție sau la guvernare.

Statele vecine, în mod special România, a mers pe calea aceasta, calculând exact unde se oprește cercul vicios. Și noi la fel prin lege, dacă vreți subamendament la amendament, putem să decidem și acest lucru.

Ideea este că acei care au investit în spații și au dat în chirie, de obicei, e investiție pasivă. Și într-un fel pe economie aceasta are un impact. Haideti să fim de acord. Iar cel care are investiție activă și are afacere pe care trebuie să o facă și plătește această chirie, este în poziția, în cazul de față, mult mai păguboasă din punct de vedere al epidemiei.

Deci sunt două lucruri diferite, pierderile sunt diferite. Una este să pierzi 500, 1000 de euro chiria pe două, trei luni, dar alta-i să nu plătești aceasta, că n-ai făcut nici vânzări, nu ai nici angajați și multe altele. Deci din punctul de vedere practic lucrurile sunt diferite.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, eu cred că, domnule Prim-ministru, dumneavoastră deja ați răspuns, ați expus poziția.

Domnul Ion Chicu:

De acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Oleinic.

Domnul Alexandr Oleinic:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Am o întrebare. În primul rând, dumneavoastră prin răspunsurile dumneavoastră dați niște speranță sectoarelor, exemplu HoReCa, fiindcă 5% pentru sectorul dat este o noutate foarte bună. Și chiar, într-adevăr, e o situație benefică.

Dar eu vreau să mă refer la o problemă mai veche, care tot atât de mult așteaptă rezolvarea, ce ține de taxa pe valoarea adăugată pentru întreprinderile de procesare din agricultură. Noi în domeniul acesta avem exemple de aplicare la procesator a cotei de 8%.

Eu am venit cu un amendament concret, ca tot lanțul valoric în sectorul acesta să fie aplicat 8%. Noi cunoaștem foarte bine că în anul acesta sectorul a fost... este cel mai afectat, în primul rând, în situația climaterică. Într-al doilea rând, situația de urgență este o situație ieșită din comun.

De aceea pentru sectorul dat, chiar anul acesta, are nevoie de niște intervenții reale, concrete și necesare. Eu vreau ca dumneavoastră să vă expuneți totuși pe marginea problemei date, introducerea... revenirea, mai bine zis, introducerea cotei de 8% a taxelor adăugate pentru sectorul de procesare. Și care sunt perspectivele temei date?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Sunt de acord cu dumneavoastră că acest sector, procesarea, chiar și sectorul zootehnic, tot care procură la 8 și vând la 20, este puternic afectat de această discrepantă. Din păcate, și aici am avut o mișcare haotică în politici la cota TVA, ultimii 10 ani. Ba 8, ba 12, ba nu știu cât acolo.

Este necesar de mers pe mecanismul de unificare a cotelor. Care va fi acest mecanism, spre diminuare la 8 sau spre ajustare la o altă cotă pentru toți, dar cu subvenționarea la cei care au avut o cotă mai mică, rămâne să discutăm.

Cunoașteți foarte bine acest mecanism. Ca să vii cu modificări, eu nu aș vrea să fie iarăși mișcare haotică. Aș vrea să continuăm discuțiile și cu agricultorii, și cu procesatorii, care le-am lansat deja, să avem un numitor comun inclusiv cu reprezentanții, bineînțeles, ai Legislativului. Și când vom veni cu acel proiect, să avem siguranța că-l susțin în egală măsură atât agricultorii deci în producția primară, cât și procesatorii.

Dar este una cert, și pentru aceasta pot „pune mâna în foc”, este necesar de unificat cota. Care va fi, eu nu sunt gata acum să vă spun. Colegii efectuează aceste calcule și numaidecât trebuie să facem ca cel târziu de la 1 ianuarie 2021, noi să nu mai avem această discrepantă. Pentru că aceasta,

în primul rând, afectează sectorul care aduce valoare adăugată suplimentară. Deci procesarea și iarăși zootehnia afectează exporturile ș.a.m.d.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

A doua întrebare.

Domnul Alexandr Oleinic:

Nu, nu, numai o precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

O precizare.

Domnul Alexandr Oleinic:

Domnule Prim-ministru,

Este foarte greu de lămurit că în unele ramuri de procesare există cota de 8%, dar alții sunt lipsiți de așa privilegiu.

De aceea aici ar trebui de făcut o corectitudine. Și atunci prin echitatea dată o să avem regulă în domeniul dat.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnule Prim-ministru,

Vă rog să luați loc.

Ora întrebărilor-răspunsurilor a expirat.

Mulțumim.

Stimați colegi,

Lista era încă foarte mare. Următorul era domnul Burduja și trebuia s-o pornesc de la început. De aceea noi ne-am înțeles, eu am anunțat 14.22–15.22 – Ora întrebărilor–răspunsurilor.

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnul Vlad Batrîncea:

Chiar puțin vorbiți? ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Haideți calmați spiritele.

Acum invit la tribună Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

În contextul declarării stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, ca rezultat al situației epidemiologice și efectul restricțiilor impuse asupra activității economice, marea majoritate a agenților economici și-au limitat sau chiar au sistat activitatea economică în această perioadă, fapt ce a contribuit la scăderea esențială a veniturilor agenților economici, salariiștilor și bugetului public național, din care considerente este necesară adoptarea de măsuri legislative urgente privind redresarea situației.

Prezentul proiect de lege conține propuneri care prevăd implementarea unor măsuri de susținere a întreprinderilor din Republica Moldova, precum și implementarea unor instrumente de suport al populației și redistribuirea veniturilor populației pe perioada constrângerilor financiare, suportate de cetățeni.

Scopul proiectului de lege constă în promovarea unor elemente de stimulare și regulatorii întru dezvoltarea țării și crearea unui mediu investițional atractiv, prin impulsionearea proceselor economice cu ajutorul instrumentelor fiscale simplificate și facilitate, programelor de subvenționare/rambursare și asigurarea echității fiscale, optimizarea impozitelor sociale și taxelor pentru resursele naturale, extinderea bazei impozabile pe alte domenii nevalorificate etc.

Totodată, propunerile din proiectul de lege au ca obiectiv principal consolidarea capacităților întreprinderilor în vederea impulsioneării activității economice și ca rezultat obținerea producerii de mărfuri și comercializarea lor, prestarea serviciilor, achitarea plăților salariale angajaților, precum și colectarea veniturilor bugetare pentru efectuarea cheltuielilor, prevăzute în Legea bugetului de stat pentru anul curent.

Astfel, principalele măsuri de politici ale proiectului de lege de susținere a sectorului real sunt următoarele:

- introducerea măsurilor de susținere a întreprinderilor prin implementarea Programului de subvenționare a dobânzilor și Programului de rambursare a taxei pe valoarea adăugată, ceea ce va costa bugetul de stat pentru anul curent circa 1 miliard 90 milioane de lei;

- diminuarea cotei TVA de la 20% la 15% pentru sectorul HoReCa va costa bugetul de stat circa 20 milioane de lei;

- optimizarea taxelor pentru resursele naturale;

- eficientizarea administrării procesului de calculare și raportare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală prin comasarea acestora;

- consolidarea veniturilor Fondului de susținere socială a populației – 71 de milioane de lei la buget din „taxa de portabilitate” și „taxa aeroportuară”;

- susținerea producătorilor autohtoni în scopul evitării dublei impuneri;

- prelungirea garanției privind aplicarea impozitului unic pentru rezidenții parcului IT cu 4 ani etc.

Pachetul de măsuri, promovat de către Guvernul Republicii Moldova, este documentul principal pe care se bazează rectificarea Legii bugetului de stat pe anul 2020 și presupune atingerea obiectivelor legate de obținerea veniturilor necesare finanțării cheltuielilor publice, redistribuirea veniturilor populației, echilibrarea asigurării viabilității agenților economici, precum și asigurarea unui suport pentru creșterea economică și sustenabilității bugetului.

Având în vedere faptul că prezentul proiect de lege este examinat de către Parlament în mod prioritar, în contextul declarării stării de urgență, amendamentele înaintate de către deputați care ating veniturile și/sau cheltuielile bugetare sunt propuse spre a nu fi susținute, pe motivul lipsei avizului Guvernului Republicii Moldova pe acestea, fiind respectate astfel prevederile articolului 131 alineatele (4) și (6) din Constituție.

Amendamentele și propunerile înaintate sunt expuse în anexa la prezentul raport, în sinteză.

Pornind de la cele menționate, comisia susține proiectul de lege și îl propune Parlamentului spre adoptare în prima și a doua lectură, ca fiind finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule președinte,

Aveți și întrebări.

Vă rog, stimați colegi, cât e de posibil, să vă țineți de modalitatea acordării întrebărilor pe raportul comisiei, dacă sunt careva propuneri.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc.

Două întrebări.

Prima întrebare, domnule Golovatiuc.

Noi, pe de o parte, ne plângem că nu avem bani și aici de două ori a spus domnul Prim-ministru despre această problemă, pe de altă parte, în perioada stării de urgență, a fost instituit acest mecanism de rambursare a impozitelor și contribuțiilor sociale celor care au suferit și a fost stabilit mecanismul. Din câte eu am înțeles, există acest mecanism, nu știu cum se respectă el, dar el există. Și pe de a treia parte, vedem că un miliard 100 de milioane de lei, în condițiile deficitului bugetar, vor fi alocate tuturor. *(Gălăgie în sală.)* Nu considerați că acest lucru, când noi alocăm bani pentru cei care au avut supravenituri în această perioadă, este o risipă de bani?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă rog, domnule Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Уважаемый господин Слусарь,

Вы отметили только что, что этот миллиард всем.

Но я знаю, что далеко не всем. Поэтому это не совсем как бы справедливо. У нас плательщики TVA порядка 25–26 до 30 тысяч экономических агентов из... ну, минимум 120 тысяч, поэтому это не всем.

И вы прекрасно знаете, что при применении какой-либо меры все равно будут и довольные, и недовольные, если, конечно, это слово здесь применимо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Taman a doua întrebare derivă din răspunsul domnului Golovatiuc. Foarte bine că ați constatat faptul că așa reiese că mulți care au avut

supravenituri și au capacitatea de a accesa credite, și au pe cont TVA spre deducere, vor beneficia de acest suport. Dar întrebarea mea: ce facem noi cu neplătitorii TVA, ce facem noi cu acei care au TVA spre plată? Industria alimentară întreagă care din această diferență de cote de TVA, practic, nu are TVA spre deducere. Și întrebarea mea este: ce facem noi cu celelalte categorii și de ce nu este prevăzută că cei care nu au TVA spre deducere și achită TVA, tot să beneficieze de rambursarea înapoi a acestor sume?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Спасибо. (*Gălăgie în sală.*)

Вы прекрасно знаете, что рассматриваемый проект содержит целый ряд инструментов, которые объединены опять же в целый ряд программ, которые направлены на обозначенные цели. Здесь не один инструмент и не только в части налога на добавленную стоимость, есть и другие инструменты, о которых говорили уважаемый господин Премьер-министр и на комиссии министр финансов.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

După cum cunoașteți, am înaintat amendament. Amendamentul meu nu ține de situația excepțională și de aceea, în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, articolul 29, insist ca să fie supus votului.

Este nevoie să vociferez amendamentul?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc.

În temeiul articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, înaintez următorul amendament la proiectul de Lege nr. 155 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative. (*Gălăgie în sală.*)

La articolul 2, punctele 21–26, adică de la 21 până la 26, se exclud. Argumentele. Prin punctele 21–26 ale articolului 2 din proiectul de lege, autorul propune modificarea Titlului VIII „Taxele pentru resursele naturale”

din Codul fiscal, și anume excluderea taxelor, în baza cărora se încasează sume ne semnificative în buget, precum și modificarea taxelor pentru folosirea subsolului, în special, pentru extragerea substanțelor minerale utile. Stabilirea taxelor pentru substanțele minerale utile per unitate de măsură, propusă prin proiect, în loc de procent din costul extragerii este una corectă, judicioasă, însă cuantumul taxelor pentru extragerea substanțelor minerale utile, în viziunea mea... au fost stabilite neargumentat.

Conform notei informative, taxele au fost stabilite în cuantum dublu față de mărimea taxelor încasate la moment. Însă, în notă nu au fost indicate încasările medii anuale pentru fiecare tip de substanță minerală utilă.

Conform datelor deținute, după cum am mai spus, costul mediu al extragerii, spre exemplu, pentru rocile de nisip, prundiș, în anul 2017, a constituit circa 73 lei pentru metru cub...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mie mi se pare că dumneavoastră ați prezentat argumentarea.

Da, vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Încă un minut. Deci consider că ar trebui ca Guvernul să vină cu o argumentare mai minuțioasă, având în calcul profitabilitatea, necesitatea economiei naționale, gradul de acoperire a necesităților. Trebuie să avem o viziune strategică ce construim, unde construim, de câte resurse naturale avem nevoie, luând în considerare faptul că resursele naturale sunt epuizabile și nerecuperabile. De aceea propun ca să venim puțin mai târziu, să le excludem astăzi și ca să avem posibilitatea să lucrăm mai mult, ca să venim cu o completare mai logică.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Prim-ministru,

Dacă puteți să completați aici ceva.

Vă rog să luați loc, că mai bine se aude microfonul.

Domnul Ion Chicu:

... mă văd așa.

Mulțumesc.

Vreau, într-adevăr, să reconfirm că noi am făcut o analiză minuțioasă a acestor taxe. Puteți să vedeți ce-i aici. (*Gălăgie în sală.*)

Eu cred că este important să aprobăm acest mecanism nou acum, pentru că suferim aceeași predictibilitate pentru agenții economici. Cu atât mai mult că această taxă, această schimbare de abordare nu afectează

nicicum impozitul pe venit, adică profitabilitatea, ea, cum era taxată, așa și va fi, deci asta-i altă taxă, nu are nimic cu profitabilitatea.

De aceea eu vreau să vă rog, dacă e posibil, să facem un pas în întâmpinare industriei – să le oferim predictibilitate.

Într-adevăr, norma intră în vigoare la 1 ianuarie 2021, dar deoarece am declarat că noi vom fi predictibili cu mediul de afaceri, opinia noastră este că ar fi bine de susținut, dar, bineînțeles, rămâne la discreția Parlamentului, noi ne-am exprimat opinia.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Ivanov,

Vreau să vă întreb pe dumneavoastră, insistați să-l pun la vot ori totuși noi putem să venim dacă ajungem la altă...

Doamnă Ivanov,

Dacă ajungem la altă decizie, când vine Guvernul cu politica bugetar-fiscală, anume pe segmentul acesta, atunci o să venim și cu careva modificări. Acum să le dăm o siguranță agenților economici la ce ei pot să conteze.

Doamna Violeta Ivanov:

Doamnă Președinte,

Am făcut acest amendament anume luând în calcul faptul că intră în vigoare în 2021. Anume din aceste considerente am venit cu acest amendament.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Păi... dar sunt foarte plauzibile și argumentele expuse de către domnul Prim-ministru. Vă întreb, insistați să îl pun la vot?

Doamna Violeta Ivanov:

Eu, pur și simplu, vreau să votez proiectul în întregime.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Votați-l.

(Voci nedeslășite din sală.)

Stimați...

Doamnă Ivanov,

Supun votului?

Stați oleacă, nu pe toți îi cheamă doamna Ivanov.

Vă rog. *(Râsete în sală.)*

Doamna Violeta Ivanov:

Este articolul 59, conform căruia amendamentele se pun la vot, dumneavoastră – cum considerați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

E la insistența autorului.

Stimați colegi,

A fost...

Domnule Diacov,

Vreți să spuneți ceva?

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Doamna Ivanov a ridicat această întrebare și la întâlnirile noastre cu domnul Pușcuța. A fost un schimb de păreri, dar din lipsă de timp, n-am avut posibilitatea să analizăm mai profund.

De aceea eu aș propune ca... eu nu știu cum...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vedeți cum e...

Domnul Dumitru Diacov:

Să recomandăm doamnei Ivanov să nu insiste, fiindcă văd că se bucură tare băieții din dreapta. Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Dumitru Diacov:

Și să revenim asupra acestei chestiuni. Noi, fracțiunea, împreună cu doamna Ivanov să inițiem un dialog cu societatea civilă, cu experții și așa mai departe, în așa fel ca împreună cu Guvernul să găsim o formulă care să reflecte situația reală și problemele reale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Domnule Golovatiuc,

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Stimați...

Acuș o să ajungem la lectura a doua.

Stimați colegi,

Avem luări de cuvânt la chestiunea în cauză.

(Voce nedeslușită din sală.)

Stați puțin, e prima lectură.

Eu înțeleg că vă grăbiți, că ați obosit.

Stimați colegi,

Prima luare de cuvânt – domnul Slusari.

Domnul Vlad Batrîncea:

Încă mai vorbim... mai...

Domnul Alexandru Slusari:

Onorat Plen,

Eu vreau să înțeleg esența noțiunii „stat social” în Republica Moldova. Avem un Guvern pretins socialist în frunte cu un președinte capitalist, care strigă la fiecare colț că este pentru echitatea socială. Bine, dar atunci în mod normal, în plină criză economică extrem de gravă se impune acordarea sprijinului prioritar acelor pături sociale, care suferă cel mai mult, precum și acelor agenți economici care sunt în pragul falimentului. Însă, soluțiile propuse de Guvern sunt un fel de șoc fără terapie pentru foarte multe sectoare ale economiei, care suferă dramatic în urma crizei pandemice, a sistărilor activităților și a răcirii economiei mondiale.

Este vorba, în primul rând, de segmentul businessului mic și mijlociu. Mă refer aici la sectorul HoReCa, comerțul nealimentar, producerea conexă, companiile de transport, fabricile de textile, întreprinderile din zonele economice libere, agricultori etc.

Vreau să vă spun, stimați colegi, că eu mă mândresc cu businessul nostru, mai bine zis, cu felul în care antreprenorii și-au arătat responsabilitatea față de salariați, chiar dacă autoritățile deja la mijlocul lunii martie au lăsat agenții economici fără nici un gram de sprijin, sistând activitatea unei părți considerabile de întreprinderi.

Discuțiile noastre cu oamenii de afaceri și angajații denotă că aproape toți patronii au achitat salariile pentru martie și din răsuputeri încearcă să găsească bani pentru a remunera în continuare măcar cumva zeci de mii de angajați, care stau forțat acasă.

Businessul autohton a așteptat un răspuns pe potrivă din partea statului condus de un Guvern pretins „social”. Angajatorii și angajații din ramurile afectate au sperat că statul solidar cu businessul va contribui financiar pentru activitatea parțială... achitarea parțială măcar pentru 2–3 luni a salariaților aflați în șomaj tehnic sau staționare; că vor fi amânate plățile impozitelor, ale contribuțiilor sociale și ale celor medicale cu cel puțin 6 luni și că vor fi suspendate măcar pentru 3 luni plățile serviciilor comunale;

că statul va clarifica rapid procedura juridică privind confirmarea circumstanțelor de forță majoră în condițiile stării de urgență, ceea ce ar facilita negocierile cetățenilor și agenților economici în procesul reeșalonării creditelor și a contractelor de chirie a spațiilor comerciale sau de producție.

Ceea ce eu azi am auzit de la Prim-ministru, trebuie cu tristețe să constat, domnule Prim-ministru, dumneavoastră, cu părere de rău, habar nu aveți cum funcționează aceste mecanisme și statul nu are nimic aici să poarte cheltuielile financiare.

Aceste măsuri ar fi fost un prim pachet anticriză pentru economie, care ar fi permis o ușoară relaxare pentru antreprenori, necesare sub aspectul revitalizării sau reprofilării businessului. Cu asemenea propuneri punctuale și argumentate a venit Platforma DA, precum și alte partide din opoziție. Dar în schimb ce a adus azi guvernarea, ce a ticluit?

Nu voi vorbi mult despre acea încercare reprobabilă de a ascunde niște interese cleptocrate ale unor escroci politici sub paravanul legii de susținere a populației, pentru care Guvernul Chicu și-a asumat tone de rușine aici în Parlament și la Curtea Constituțională. „Corona-scheme” cu „Duty Free” și țigări la vedere nu au trecut și azi vedem că Executivul a venit cu altă formulă.

Din păcate, și acum dacă e să vorbim despre măsuri propuse de Guvern pentru salvarea economiei, putem constata câteva lucruri regretabile. Se propune tratarea „Coronavirusului economiei” în stare gravă cu „paracetamolul” amânării plăților impozitului pe venit pe o lună, chiar dacă este clar că marea majoritate a întreprinderilor afectate nu vor avea acest venit.

S-a mers pe calea stimulării șomajului masiv în loc de menținerea temporară de 2–3 luni a salariaților prin intermediul indemnizațiilor, așa cum procedează toată Europa. Iar cele 2 programe de subvenționare a ratelor de creditare și de rambursare a TVA, propuse azi, nu sunt altceva decât o dovadă incontestabilă a formulei clasice a unei guvernări ineficiente. **Наказание невиновных и награждение непричастных.**

După 3 luni de inactivitate sau de activitate foarte redusă, credeți că mulți agenți economici, în special din cei mici și mijlocii, vor avea bani să beneficieze de credite sau să dispună de sume impunătoare de TVA spre deducerea... sau poate vor lua credite cei 12 mii de patentari lăsați după închiderea piețelor fără unica lor sursă de existență și fără o protecție socială minimă? Cum sprijinim noi întreprinderile care nu sunt plătitoare de TVA? Nu mai spun că întreaga industrie alimentară din cauza diferenței cotelor de TVA de intrare și de ieșire nu are TVA în cont și rămâne totalmente fără sprijin. Din cele spuse, este mai mult decât evident că guvernarea lasă practic fără susținere segmentul businessului mic și mijlociu.

Spuneți-mi și mie, pe cine ajută Guvernul alocând aproape 1,5 miliarde de lei în condițiile unui deficit bugetar de 16 miliarde? Cine sunt cei care vor avea vânzări de TVA și sunt așteptați cu ușile deschise la bănci?

Corect, dragii mei. Mulți acei care nu au avut de suferit deloc în urma pandemiei, ci din contra unii au avut chiar supravenituri. Altfel spus, Guvernul propune să se acorde ajutorul supermarketurilor, Metalferos, Moldtelecom, Moldovagaz, Trans-Oil, companiilor petroliere și altor baroni. Mă scuzați, dacă am uitat pe cineva. Mai pe scurt, celor mai săraci agenți economici. Din nou se vor îmbogăți nejustificat un grup îngust, clientelar, iar Igor Nicolaevici își va trage niște bani pentru campania electorală.

Vă atrag atenția că acești bani ar fi fost suficienți pentru a achita șomajul tehnic în mărime de 50 la sută din salariu pentru aproximativ 200 mii de salariați ai câtorva mii de întreprinderi sau pentru achitarea indemnizației unice de 2000 lei pentru fiecare pensionar cu pensia sub salariul mediu pe țară, nemaivorbind de majorarea fondurilor de subvenționare, dezvoltare regională sau a programului pentru diasporă.

Dragi socialiști,

Adam Smith a fost comunist în comparație cu Igor Nicolaevici, care nu are de gând să ajute businessul mic și mijlociu, pensionarii, agricultorii, patentarii, gastarbeiterii, oamenii din localitățile rurale. Toți aceștia sunt lăsați în această perioadă grea la voia sorții.

În încheiere, vreau să spun că deși pledează pentru un alt concept de ajutorare a populației și a oamenilor de afaceri total diferit, Platforma DA era gata să voteze pentru acest proiect de lege, cu condiția că vom identifica foarte clar cercul subiecților care vor beneficia de sprijinul propus, cu condiția să fie susținuți doar acei subiecți economici care au avut realmente de suferit în urma crizei pandemice, precum agricultorii, care vor trece anul curent prin cea mai severă secetă din istoria Moldovei independente, cu condiția că excludem din lista beneficiarilor companiile care și așa o duc bine, mersi, și să realocăm peste jumătate de miliard de lei disponibilizați pentru alte cheltuieli stringente în vederea susținerii populației și a mediului de afaceri. În caz contrar, fracțiunea noastră nu susține această risipă de bani publici într-o țară plină de datorii și în plină criză pandemică, și cu deficit bugetar de peste 16 miliarde de lei.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumesc.

Înainte de a oferi cuvântul următorului deputat, atenționez colegii din Frațiunea Partidului Socialiștilor că au dreptul la replică. Și referitor la Igor Nicolaevici pot răspunde despre Andrei Andreevici și relațiile lui amicale cu businessul. Asta așa că aveți așa drept.

Următorul deputat este domnul Vladimir Cebotari.

7 minute. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Cebotari:

Dragi colegi,

Pandemia COVID-19 reprezintă deja o criză globală și a acoperit tot ceea ce înseamnă viața și sănătatea oamenilor. În același timp, deja reprezintă și o criză economică fără de precedent, practic, în ultimii 100 de ani de zile, care nu a lăsat aproape nici un stat neafectat de către aceasta.

Liderii marilor puteri deja au comparat pandemia cu starea de război, unde noi cu toții avem un singur inamic și toate eforturile sunt îndreptate pentru a preveni extinderea acestuia și combaterea virusului ucigaș. Dar în egală măsură toată comunitatea internațională este preocupată de supraviețuirea propriilor lor economii. În această a doua linie de front nu se economisesc resurse. La un moment chiar am creat... am avut impresia că este o competiție a eforturilor de susținere a economiilor proprii și a populației, diferite țări făcând eforturi până la 10–15 și chiar 17% din produsul intern brut. Aceasta este valoarea monetizată a suportului care este injectat în economie. Așa înțelegeam noi și așa înțeleg și cetățenii că trebuie să fie și comportamentul Republicii Moldova.

Vedem că bani sunt. Pentru combaterea crizei COVID, partenerii de dezvoltare, dar și alți parteneri de cooperare ai Republicii Moldova ne-au oferit până la aproximativ 10 miliarde de lei. Aici putem trece în revistă acele trei contracte pe care astăzi le-am aprobat sau putem vorbi și despre acele 100 milioane de euro care urmează Uniunea Europeană să le pună la dispoziție.

Dar analizând proiectul de lege, propus de Guvern, mi se creează impresia că nu este un pachet de măsuri de susținere a cetățenilor și de stimulare a mediului de afaceri, dar este un pachet de măsuri care vine să conserveze banii publici. Parcă este un instrument bun pentru „polițistul” banului public și în acest sens el este, într-adevăr, un proiect bun și e normal așa să fie. Pentru că tot timpul am spus că domnul Pușcuța este un ministru bun al finanțelor și de aceea este un „polițist” bun al banului public, dar nu știu dacă de aceasta avem nevoie de această dată.

Acest proiect este elaborat de Ministerul Finanțelor și, respectiv, îi poartă amprenta în fiecare cuvânt. Cred că ministrul finanțelor s-ar fi descurcat mult mai bine decât lucrând asupra acestui proiect de lege se concentra pe negocierile Acordului cu Federația Rusă. Și cred că, astăzi, acel Acord de împrumut nu era discreditat.

Îmi pare rău, dar analizând proiectul de lege, se pare că Ministerul Economiei nu a avut nici un cuvânt de spus, pentru că noi nu vedem o abordare economică sau a celor care au grijă de economia țării. Ce vom semăna, aceea vom recolta. Dacă ar fi să fiu puțin mai explicit, poate nu este chiar potrivit să rostesc aceste cuvinte într-un înalt forum legislativ, dar în popor se mai spune: „Ca să mulgi o vacă, mai întâi trebuie s-o hrănești și s-o îngrijești bine”.

Din punctul nostru de vedere nu constituie o măsură de susținere a mediului de afaceri aprobarea unui fond pentru acordarea împrumuturilor bancare pentru cei care, probabil, în proporție de 95 la sută vor fi afectați de COVID, dar nu se vor încadra în criteriile instituțiilor bancare pentru a accesa astfel de împrumuturi.

M-a surprins, ieri, declarația din cadrul ședinței Comisiei economie, buget și finanțe, în care s-a spus clar: vor rezista cei mai puternici. A fost straniu să aud o astfel de declarație absolut capitalistă de la o guvernare care se consideră socialistă.

Dar vreau să vă mai aduc aminte că suntem, așa cum am fost numiți de către unii lideri internaționali, în stare de război, iar în stare de război toți sunt ai noștri. În stare de război cei mai slabi sunt protejați în primul rând și cel mai des ei sunt protejați de acei puternici.

Să ne punem întrebarea: care este scopul nostru? De ce noi trebuie să avem astfel de proiecte de lege? Care țintă noi trebuie să o atingem? În primul rând, este să asigurăm fonduri suficiente fiecărui om, ca acesta să poată rezista până la timpuri mai bune. Să ne asigurăm că nu va crește drastic numărul de șomeri, să păstrăm cât mai multe locuri de muncă. Să ne asigurăm că absolut toți din mediul de afaceri vor depăși această criză și nu se vor închide afacerile. Și vom avea puteri sau vor avea puteri să reînceapă, odată cu încheierea situației pandemice, activitățile lor economice. Să oferim soluții și pentru acele sute de mii de cetățeni care revin în țară de peste hotare, care atâția ani buni au contribuit la creșterea economiei noastre prin remitențele lor. Găsim noi aceste răspunsuri în acest proiect de lege? Eu, cel puțin, nu le-am găsit.

Grupul „PRO MOLDOVA” și-a propus să vină cu o poziție constructivă și proactivă pentru aceste subiecte și am propus mai multe măsuri, printre care revizuirea acestui program de asistență și oferirea unui instrument direct de către stat către toate persoanele juridice, toate persoanele care fac afaceri să contracteze împrumuturi pentru a-și susține activitățile lor.

Prin intermediul ODIMM am propus să examinăm și să aprobăm această clauză de forță majoră pentru un cerc de subiecți restrânși și pentru un cerc de situații foarte înguste. Am propus diminuarea acestei taxe TVA pentru HoReCA la 10% pentru întregul lanț valoric și au venit și alte propuneri, dar, din păcate, observăm că nu au fost susținute.

În semn de solidaritate pentru cele 95% din mediul de afaceri care nu pot beneficia de această susținere prevăzută în acest proiect de lege, Grupul „PRO MOLDOVA” nu poate susține aprobarea acestui proiect de lege.

Domnul Vlad Batrîncea:

Finalizați, vă rog. 10 secunde.

Domnul Vladimir Cebotari:

... aceia au, înțelegem noi, susținerea grupului sau coaliției de guvernare.

Stimați deputați,

Haideți să fim cu toții pentru oamenii noștri și pentru Moldova. Haideți să încercăm să-i vedem și pe acele 95%. Dați-ne și nouă șansa să putem susține acest proiect de lege.

Vă mulțumim.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul deputat este domnul Radu Marian.

7 minute.

Domnul Radu Marian:

Stimați cetățeni,

Eu vă invit să admirăm împreună curajul enorm, arătat de deputații coaliției democrat-socialiste, care au venit azi în Parlament. La ultima ședință anunțată, cea în care Guvernul își asumase răspunderea pentru prima versiune a acestui proiect de lege, precauția, grija pentru propria sănătate și frica de amenzi usturătoare nu a permis deputaților socialiști și democrați să vină la lucru. De aceea întreg poporul aștepta și azi cu sufletul la gură, oare vor veni, oare se vor teme și azi?

Dragi deputați ai PD și PSRM,

Aș vrea să spun aici un adevăr simplu, care nu este spus oamenilor de la televiziunile lui Dodon, și anume dacă veneați la ședință, acum două săptămâni, acel pachet de măsuri, asumate de Guvern, ar fi fost astăzi lege. Vă asumați răspunderea pentru două săptămâni pierdute?

Dar e bine că nu ați venit. Pentru că acel pachet, la fel ca toate inițiativele lui Dodon, includea petarde ascunse. Includea scheme de contrabandă la magazinele Duty Free, includea facilități pentru tăieri masive, care au acum loc în păduri, includea facilități pentru cei care vând țigări. Cu alte cuvinte, putem numi acel pachet – pachetul de ajutor pe timp de criză al prietenilor Președintelui. De aceea repet, e bine că n-ați venit atunci, că v-ați temut.

Dar n-am să vorbesc despre aceasta azi, ci despre măsurile economice incluse în această inițiativă legislativă, care trădează o lipsă elementară a Guvernului de a înțelege problemele cu care se confruntă economia.

Să luăm rambursarea dobânzilor pentru creditele contractate de agenții economici. Ca să înțeleagă și cei de acasă, cât de lipsită de sens este această măsură.

Haideți să luăm un exemplu. Un restaurant cu 20 de angajați, care a fost obligat, prin decizia Comisiei pentru Situații Excepționale, să-și întrerupă activitatea în timpul stării de urgență. Restaurant care acum nu are venituri și nu are clienți. Și ca să obțină această rambursare a dobânzilor de la stat, evident că trebuie să acceseze un credit. Dar nici o bancă absolut, nici o bancă nu-i va oferi acest credit, atât timp cât nu are activitate economică. Deci nu este credit, nu este și nici subvenționarea dobânzii.

Și acum să luăm un exemplu la polul opus. Un mare lanț de supermarketuri, cu vânzări record în timpul crizei, pentru că toți trebuie să mănânce, decide și el că vrea să beneficieze de aceste subvenții. Acest mare supermarket cere un credit de la bancă. Îl primește, pentru că are îndeajuns capital și patrimoniu ca să garanteze creditul. Și, desigur, obține dobânda de la stat.

Și aceasta este posibil, pentru că în acest proiect de lege nu există nici un criteriu de eligibilitate sau un mecanism care să explice clar cine poate beneficia de aceste subvenții și cine nu.

Și dacă acest lanț de supermarketuri mai este și bine pus cu Dodon sau cu oamenii din majoritatea parlamentară, sigur că primește dobânzile.

Stimați cetățeni,

Vă imaginați ridicolul acestei situații? Micile afaceri, care abia supraviețuiesc, nu pot beneficia de această măsură. Iar cei mari, anume acei care pot obține credite de la bănci, mai primesc și dobânzile de la stat.

Stau și mă întreb, pentru cine s-a făcut aceasta? Poate unii deputați de aici, care curează mari businessuri, au pregătite deja cererile la stat și sărmanii vor primi dobânzile înapoi? Probabil.

Din păcate, istoria se repetă și cu altă măsură economică importantă, luată de Guvern, anterior. Și anume rambursarea contribuțiilor la buget pentru agenții economici, care au plătit salariile angajaților.

Din nou acest program nu este de mare ajutor pentru micii antreprenori, cei mai afectați de criză. Pentru că acești bani se pot întoarce la ei, doar dacă companiile plătesc salariul angajaților.

Dar întorcându-ne din nou la exemplul cu restaurantul cu 20 de angajați. Cum poate acesta să plătească salariul, dacă nu are activitatea economică, dacă nu are clienți? Deci nici nu poate primi înapoi impozitele plătite pentru acești salariați.

Iarăși vorbim de o măsură care îi ajută doar pe cei, care se descurcă mult mai ușor. Sunt doar două exemple de măsuri, care, din păcate, pentru majoritatea micilor antreprenori nu sunt de mare folos.

Nu-mi imaginez ce simt acești oameni de afaceri, care toată viața au fost „mulși” de stat prin taxe, prin impozite. Au contribuit cu milioane de lei, au fost torturați cu controale. Și acum, când apare o criză, care nu este

cauzată de ciclurile economice sau apare o criză, când li se ordonă să-și închidă afacerile, au sperat că acum, măcar acum, după tot ce au făcut, să primească un suport elementar de la stat. Însă, nu a fost să fie.

Noi, la fel ca și alte partide de opoziție, am venit cu mai multe măsuri. Am să menționez două măsuri rezonabile, pe care le-am propus ca și amendamente.

În primul rând, era vorba despre subvenționarea șomajului tehnic în proporție de 75 la sută din salariul de bază, dar nu mai mult decât 75 la sută din salariul mediu pe economie, pentru salariații firmelor care și-au întrerupt activitatea.

Și a doua măsură, era vorba de crearea unui fond de garantare în valoare de 2 miliarde de lei, adică un procent din PIB, a creditelor contractate de întreprinderile mici și mijlocii cu criterii clare, de care ar beneficia cei mai afectați.

Și această măsură nu este foarte costisitoare. Din calculele noastre, ar fi costat aproximativ 200 milioane de lei acest fond de garantare. De trei ori mai puțin practic decât drumul din jurul Aeroportului Mărculești, pe care nu știu cine îl folosește.

Astfel de măsuri au fost adoptate de marea majoritate a țărilor din Europa, inclusiv cele cu dezvoltare similară cu a noastră, ca Georgia sau Ucraina, pentru a evita falimentele și disponibilizările în masă ale angajaților. Nu și la noi.

Republica Moldova pare să-i lase pe acei mici antreprenori să moară. De ce? Guvernul a zis că nu sunt bani, nu-s de unde, așa a zis domnul Chicu mai devreme.

Însă, bani pentru construcția de penitenciare aveți, iar pentru subvenționarea salariilor nu. De ce sunt bani pentru construcția de ambasade, iar pentru acces la credit pentru micul business nu aveți? De ce sunt bani pentru memoriale, havuzuri, mașini de 30 de mii de euro, dar pentru salvarea locurilor de muncă nu aveți bani?

Noi am vrea să susținem Guvernul, am vrea să susținem autoritățile, pentru că noi știm cât de important este consensul politic în această perioadă de criză și cât de dăunător este partizanatul în astfel de momente, în care oamenii nu au nimic altceva în minte decât sănătatea lor și a celor dragi.

Dar nu putem să tăcem, atât timp cât faceți totul pe dos, și suntem martori la dezastrul pe care îl creați în domeniul economic, medical și alte domenii.

Noi am zis de multe ori, în ultima lună am spus-o, că vrem să ne așezăm la masă, să găsim soluții comode, compromis, să corectăm anumite lucruri. Însă, mă tem că este prea târziu, voi nu vă învățați lecțiile și oamenii nu o să vă ierte pentru aceasta. Din păcate, timpurile dumneavoastră au expirat. (Aplauze.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea luare de cuvânt – domnul Petru Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim frumos, stimată doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Aș vrea să fac referire în special la antevorbitorul meu, că atunci când vi se scriu discursurile, să-i rugați pe aceea să mai asculte ședințele Parlamentului, pentru că se vede că sunt scrise în afară de perete.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Pe dumneavoastră nu va întrerupt nimeni.

Domnul Petru Burduja:

Eu chiar vreau să vă rog mult să vă abțineți, pentru că am și eu a vă spune ceva. Și v-am ascultat cu mare atenție, mi-am făcut notițe.

De aceea, stimați colegi, într-adevăr, mă gândeam foarte... încrezut chiar eram că această pandemie, această urgie care a venit și peste țara noastră și peste toată lumea, ne va face mai unitari, mai solidari în tot ceea ce se întâmplă în țară.

În cadrul dezbaterilor din cadrul comisiei de ieri și în cadrul dezbaterilor de astăzi la politica bugetar-fiscală, chiar sincer n-am auzit de la nimeni din colegi un argument forte, care ar putea servi temei ca să anuleze aceasta de la Curtea Constituțională. Și până la urmă, adică lucrurile trebuiau să fie în derulare, dar nu să treacă și la această etapă.

Dar bine, aceasta este situația. Pentru că îmi dau seama, pentru că nu toți colegii deputați au conștientizat sau conștientizează unde este punctul critic al acestei pandemii, și mai rău, ce ne așteaptă după această pandemie. Pentru că ne așteaptă o criză, într-adevăr, pentru că toată lumea stagnează. Nimeni nu s-a gândit că avioanele pot să se oprească vreodată în toată lumea.

De aceea cred că unii politicieni și atunci vor pune mâna pe hârleț și vor săpa și mai profund. Pentru că, pe de o parte, sau ei nu înțeleg ce fac, sau, pe de altă parte, pentru ei principiul „cu cât mai rău, cu atât mai bine” este principul, cum se spune, cel mai bun.

Însă, nu uitați că și noi, și dumneavoastră am fost delegați aici de cetățenii Republicii Moldova. Pentru că nu mai este chiar așa cum credeți voi și cum spuneți voi că tot ceea ce propune Guvernul este rău. Chiar nu este de loc așa.

Măsurile propuse de Guvern desigur că nu vor salva situația. Și noi aceasta conștientizăm cu toții și cred că înțeleg și cei din opoziție. Deloc nu vor salva, însă ele vor amortiza acea cădere în gol. Și desigur că, până la

anumite perioade, se va veni și cu alte măsuri mult mai profunde, mult mai argumentate, mult mai corecte, din punct de vedere al situației în care ne vom crea la acel moment.

De aceea socotim că acele măsuri, care astăzi sunt propuse, ele sunt sub o abordare destul de profesionistă, bazate logic și logic, de fapt, ceea ce ne așteaptă. Și până la urmă, impactul lor este de 1 miliard de lei pentru economia care, de fapt, a participat la suplinirea bugetului. Este o măsură care trebuie să fim onorabili față de acei agenți economici, care au fost onești cu bugetul și l-au suplinit. De aceea nu cred că este chiar necesar atât de tare să criticați acest lucru.

Nu vreau să dau lecție și iertată să-mi fie încercarea, dar fiecare din noi, asemeni unui vas, de fapt, suntem umpluți cu ceea ce suntem umpluți și tot aceea dăm afară. De aceea rog să primiți niște lecții de la viață, pentru că oamenii, de fapt, ne așteaptă cu decizii și, într-adevăr, ne așteaptă și același agent economic, și același cetățean simplu, și aceleași familii cu mulți copii, ei toți așteaptă anumite decizii de la noi, și noi trebuie să fim solidari cu ei, și să le arătăm un sprijin. Exemplul pe care-l dăm aici în sala Parlamentului este exemplul cum trebuie să se comporte societatea în asemenea situații. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Sau eu pot să spun și alte lucruri. Ați uitat de grindina și vântul de primăvara trecută, când nici cu o măsură nu s-a venit de către Guvernul Sandu sau voi ați uitat? *(Rumoare în sală.)* Sau ruinarea casei de la Otaci? Noi doar ținem minte toate lucrurile acestea. Ne străduim să ne abținem, dar vă spun, deja este strigător, când voi încercați să criticați niște lucruri, care, de fapt, sunt omenești și ele sunt așteptate. De aceea o să vă rog mult să vă abțineți, pentru că noi totul ținem minte.

Și, la urma urmei, da, suntem toți diferiți, ca și cum frunzele unui copac suntem diferiți, dar asemenea situații ar trebui să ne unească, să ne facă mai unitari, mai coechipieri în primirea și abordarea unei decizii și mai înțeleghători față de necesitățile și așteptările oamenilor.

De aceea, stimați colegi, Frațiunea PSRM va susține aprobarea măsurilor de susținere a activității de întreprinzător, precum și modificarea actelor normative, deoarece ele sunt pentru oameni, sunt pentru țară.

În asemenea situație, o să spun: Doamne ajută! Și într-un ceas bun, stimați colegi!

Mulțumesc. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi...

Stimați colegi din dreapta mea...

Stimați colegi din dreapta mea,

Ați auzit cândva de la mine ca eu să țip când cineva este la tribună? Tot timpul am avut o atitudine respectuoasă. (*Voce nedeslușită din sală.*)
(*Gălăgie în sală.*)

Stați puțin, stați puțin.

Mie tot nu-mi place multe ce vorbiți dumneavoastră aici la tribună. Eu vă zic ceva? Haideți să ne calmăm.

N-o să mă cobor la nivelul respectiv.

Stimați colegi,

Următoarea luare de cuvânt – doamna Ludmila Guzun, Frațiunea Partidului Democrat.

Doamna Ludmila Guzun:

Onorată asistență,

Stimați colegi,

Dragi cetățeni,

Deja mai mult de două luni de zile Republica Moldova, împreună cu întreaga planetă, luptă cu acest virus ucigător, care a afectat, de fapt, toate domeniile vieții noastre. Este o tragedie, o năpastă mare. În Republica Moldova, sunt persoane... peste 2770 de persoane deja îmbolnăvite și, respectiv, avem persoane decedate.

Chiar dacă prognozele nu sunt destul de optimiste și îmbucurătoare, vreau să zic că, inclusiv noi, care suntem în această sală, ar trebui, și eu cred că noi avem capacitatea, să gestionăm corect această situație, ca impactul asupra sănătății oamenilor, asupra vieții oamenilor, dar și asupra domeniului economic, pe care subiect îl discutăm astăzi, să fie minimalizat.

Situația financiară, să recunoaștem, și capacitatea noastră de a ne unifica eforturile și a gândi statul la nivel de țară, să spunem foarte sincer, ne-a găsit nepregătiți. Virusul a lovit în cetățeni, în sănătatea oamenilor, a lovit economia și, respectiv, efectele care urmează depinde și de noi astăzi, dacă noi, cu adevărat, putem să gândim, să lăsăm populismele, să lăsăm acele interese, poate, politice și să gândim statul.

Situația excepțională a remodelat modul de adoptare a deciziilor la nivel de stat în această perioadă.

Comisia pentru Situații Excepționale a fost aceea care și-a asumat decizii, altă dată, deloc ușoare, decizii, în mare parte, poate și nepopulare, neînțelese de cetățeni, nemaivorbind că și noi, cred că, unele nu le înțelegeam.

Dar ședința de astăzi denotă faptul că rolul Parlamentului în gestionarea acestei situații este imperios necesar, doar că, încă o dată, vreau

să vă chem să lăsăm declarațiile politice și să gândim real ce putem face noi astăzi pentru a îmbunătăți situația în domeniul sănătății, pentru a proteja medicii, pentru a dota spitalele, pentru a sprijini mediul de afaceri de colapsul economic. De aceea vă chem, într-adevăr, să ne unim voința în a consolida aceste domenii, inclusiv prin sprijinirea acestui proiect de lege.

Corect a fost menționat, nu este suficient. Probabil că fiecare din noi își dorește mult mai mult pentru mediul de afaceri și credeți-mă că și noi, cu colegii din Partidul Democrat, avem foarte multe propuneri care ar fi, într-adevăr, să sprijine mediul de afaceri să se dezvolte. Dar trebuie să înțelegem că avem anumite capacități financiare și acestea trebuie să fie îndreptate către mediul de afaceri.

De fapt, responsabilitatea de redresare a situației trebuie să ne-o asumăm cu toții, atât statul, în măsura capacităților și realităților actuale, desigur, mediul de afaceri, în măsura, iarăși, a capacităților și a posibilităților, dar și fiecare membru al societății. Eforturile trebuie să fie conjugate, trebuie să fie consultate, trebuie să fie, într-adevăr, aduse la cunoștință așa cum ele au fost propuse real, nu cum vrea cineva să le aducă societății. Dacă doriți, noi la moment trebuie să asigurăm impulsivitatea dezvoltării economice, reinventarea paradigmei economice a Republicii Moldova, reieșind din capacitățile financiare și materiale de care dispunem. În acest scop a fost propus și actualul proiect de lege.

Am spus, desigur, ne-am dori mai mult, nu e suficient ceea ce s-a propus, mai mult suport pentru întreprinderi, pentru afaceri, pentru economia națională. Mi-aș fi dorit să fi avut rezerve comparabile cu statele europene, cu statele moderne, care și-au permis miliarde de euro. S-a vorbit astăzi aici, în sală, pentru sprijinirea businessului, sute de milioane pentru sistemul medical. Spre regret, Republica Moldova trăiește o altă realitate.

Sunt mult mai multe propuneri pe care Partidul Democrat și le-ar dori să fie incluse, inclusiv deja în acest proiect. Din câte cunosc, Ministerul Economiei și Infrastructurii depune efort pentru susținerea IMM-urilor, dezvoltarea comerțului electronic, dar și lucrează la elaborarea unui eventual pachet suplimentar de susținere a economiei. Sunt convinsă că ne dorim cu toții ca agenții economici să reziste acestei crize, să-și revină cât mai repede și să se dezvolte în noile condiții. *(Gălăgie în sală.)*

Vreau să-i îndemn pe oamenii de afaceri să fie vizionari și să regândească instrumentele și mecanismele de activitate. Lumea s-a schimbat, iar COVID-19 deja ne impune să regândim procesele economice și modul de dezvoltare a afacerilor.

Împreună cu colegii din PDM, am înaintat un șir de propuneri menite să redreseze situația economică în țară și pentru viitor, și după COVID, și să contribuie la viitoarele dezvoltări. Noi nu suntem adepții propunerilor și ideilor populiste, înțelegem, însă, foarte bine care sunt posibilitățile

financiare, anume de asta ne-am axat pe o abordare pragmatică și nu una politică.

Nu voi deschide parantezele unor decizii din trecut care au lovit domeniul HoReCa și astăzi noi suntem acei care suntem avocații acestui domeniu, stimați colegi, sau alte sectoare ale economiei, impozitarea tichetelor de masă și noi vorbim astăzi de protecția cetățenilor. Iar astăzi sunt speculate prin abordări cel puțin semiipocrite.

Stimați colegi,

Vă îndemn să facem acest prim pas de susținere a mediului de afaceri. Am zis că este prim pas, fiind convinsă că votul nostru unit va contribui la reabilitarea situației economice și va oferi posibilitatea salvării a cât mai multor domenii de afaceri.

Vreau să menționez... situații sectoriale trebuie să continue. Viața și sănătatea oamenilor, precum și salvarea economiei sunt principalele priorități ale zilei de astăzi. La asta vă îndemn, stimați colegi.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă mulțumim, doamnă Guzun.

Stimați colegi,

Acestea au fost luările de cuvânt.

Acum, stimați deputați, vă rog să reveniți în sală să văd prezența deputaților în sală, fiecare la locul său...

Domnul Novac insistă la dreptul la replică. Am înțeles că din luările de cuvânt a fost menționată fracțiunea.

Vă rog, domnule Novac, dreptul la replică. Aveți dreptul.

Domnul Grigore Novac:

Of, doamnă Președinte, tare nu vreau eu să mă implic în polemicile astea.

Da, Dimitrie Gheorghievici, nu trebuie, dar...

Mă uit, tot urmăresc ultimele vre0 3 ședințe, comportamentul la colegii noștri din „правый сектор”. Mă uit la dâșii, tot eu am impresia că nu s-au deprins că aici e Parlamentul Republicii Moldova și strigă, urlă. Unii, dacă și-au pus mască, cred că nu-i cunoaștem pe voce cine țipă cel mai tare. Faceți o analiză la ceea ce vociferează ei și spun ei, și uneori poate că mai scapă câte un cuvânt așa logic și sănătos, dar adesea asta e o chestie care bagă ură, discriminare, bagă tot ceea ce... și se uită toată lumea la noi.

Întrebările lor în principiu se repetă, discursurile lor se repetă și asta ne duce la un singur gând, stimați colegi, că discursurile și întrebările voastre sunt scrise în una și aceeași ambasadă. De atâta și vă repetați.

Clar lucru că vouă nu o să vă placă ceea ce am să vă spun eu acum și știu că o să bateți acuș iar cu capul de mese, cum v-ați obișnuit voi, dar totuși eu am o întrebare față de voi poate undeva retorică. Voi prostiile astea le spuneți conștient ori inconștient? Pentru că dacă e conștient, asta e grav, dacă inconștient, putem să vă credem.

Despre cine și ce face. Voi într-atâta de zgârciți sunteți că nu doriți măcar un salariu să donați pentru lupta cu COVID, dar dincoace vă bateți tare cu pumnul în piept. Și vă spun de ce. Dacă voi ați dona un salariu în lupta cu COVID, nu „retrăiți” tare, voi rămâneți cu acel de la Soros și totuna o să aveți cu ce trăi. Nu „retrăiți”.

Până la urmă, eu mă uit că este un domn tare viteaz la noi în sectorul din dreapta și nu vreau să îl numesc pe nume ca să nu îi dau dreptul la replică. De fapt, replică la replică nici nu se permite, dar...

Domnule „одуванчик”,

Avem noi frică de Dumnezeu, avem susținerea poporului, dar nu ne temem nicidecum de un „божий одуванчик” și de bursierii lui Soros. Și vă rog frumos, pe viitor să nu vă faceți așa de mare și tare, aveți ceva de spus, spuneți la concret, nu atacați direct deputații.

Vă mulțumesc și scuzați pentru intervenție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Gata, ne-am calmat. Cu toții ne-am calmat.

Voce din sală:

Voi v-ați calmat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Calmați-vă, vă rog.

Deputații, au revenit în sală? Au revenit deputații în sală.

Stimați colegi,

Supun votului...

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 155 din 17 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Acum, stimați colegi, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul și pentru lectura a doua. Are o sinteză de amendamente pe care dumneavoastră o aveți cu toți de aseară repartizată și pe suport de hârtie, și în mod electronic. De aceea vă rog să o puneți în fața dumneavoastră, fiindcă noi o să fim nevoiți să mergem pentru lectura a doua pe amendamente.

Se propune următoarea modalitate și eu am s-o supun votului pentru Parlament. Eu dau citire amendamentelor de la care deputat au parvenit, la care lege și la care articol. Aici este numărul de rând, de ordine în sinteză și supun votului doar acelea care nu au fost acceptate de către comisie. Și comisia a venit cu argumente.

Cine este... Fără intervenția deputaților. Toate argumentele...

Stimați colegi,

Eu supun votului un Regulament special, fiindcă toate argumentele dumneavoastră le-ați expus și prin întrebări, și prin luări de cuvânt.

Cine este pentru această propunere a Președintelui Parlamentului, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Fiți foarte atenți, stimați deputați.

Sinteza la proiectul nr. 155, vă rog să găsiți, că este sinteza de bază și este și un supliment la această sinteză. Puneți-o în fața dumneavoastră și mergem pe această sinteză. Eu o să anunț doar acele propuneri care nu au fost acceptate în cadrul Comisiei economie, buget și finanțe.

Punctul 2 din această sinteză la articolul I, amendamentele expuse de către domnul deputat Candu. Ele durează de la pagina 1 până la pagina 7. Toate aceste...

Eu așa și am propus. Amendamentele deputatului. Aveți sinteza în fața dumneavoastră. Uitați-vă, aceste amendamente în această sinteză sunt de la pagina 1 până la pagina 7.

Cine este pentru a fi aprobate aceste amendamente, rog să votați.

(Rumoare în sală.)

Noi am aprobat Regulamentul.

Cine este pentru, rog să votați.

(Rumoare în sală.)

Regulamentul îl stabilește Parlamentul.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu așa. Regulamentul îi legea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Stimați colegi,

Mai departe. Punctul 3...

Voce din sală:

De procedură, vă rog.

Voce din sală:

Întâi procedura de vot.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Noi suntem în procedura de vot. Trecem de procedura de vot și pe urmă vă ascult pe toți de procedură.

Punctul 3 la același subiect, amendamentul domnului Slusari.

Cine este pentru, rog să votați. La Capitolul I.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a trecut amendamentul.

Punctul 4, amendamentul domnului Slusari, la Capitolul I, articolul 4.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Punctul 5...

Voce din sală:

Bătaie de joc.

Dar noi poate ne ducem?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cum doriți, e voia boierului.

Voce din sală:

La kilogram votați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La kilogram.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Oricum colegii nu au de gând să voteze. Haideți vă rog să ne axăm și să mergem așa cum v-am spus. Mergem pe sinteză.

Punctul 5, amendamentul domnului Slusari, care a părăsit sala și nu are interesul.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Punctul 6, stimați colegi, punctul 6, la articolul 2, se propune introducerea după articolul I, articolul II – amendamentul domnului Candu.

Cine este pentru a susține acest amendament, rog să...

(Voce nedeslușită din sală.)

Noi...

Stimați colegi,

Noi am votat, dumneavoastră nu ați fost prezent în sală.

Domnul Serghei Sîrbu:

Ați schimbat Regulamentul?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu am schimbat, am adoptat pentru această lege un Regulament special. Suntem în situație...

Domnul Serghei Sîrbu:

Dar nu-i posibil așa ceva. Puneți în pericol toată legea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a fost acceptat.

Fiindcă... *(Rumoare în sală.)*

Amendamentele la Codul fiscal, punctul 7 din această sinteză, la articolul 96 – propunerile domnului deputat Candu.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Punctul 8.

Stimați colegi,

Punctul 8 la Codul fiscal – este amendamentul domnului Oleinic.

Comisia nu a susținut amendamentul.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

La articolul 103 din Codul fiscal – amendamentul domnului Munteanu.

Comisia n-a susținut amendamentul.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a trecut.

Punctul 10 la articolul 180 – amendamentul, de asemenea, al domnului Munteanu.

Cine este pentru, rog să votați.

Nimeni, practic.

La articolul 265 din Codul fiscal – amendamentul domnului Munteanu.

Cine este pentru, rog să votați.

Comisia n-a susținut.

Nu este. Nu a întrunit.

Punctul 12. Sunt un șir de amendamente ale domnului Reniță la punctul 12.

Comisia nu a susținut.

Cine susține din deputați, vă rog să votați.

Da, 1.

Punctul 13. Punctul 13 este susținut.

Care nu este susținut?

Punctul 18. La articolul 16 este propunerea... La articolul XVI – este propunerea domnului Igor Munteanu.

Comisia n-a susținut.

Cine susține amendamentul?

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următoarea propunere. Punctul 19, la Codul muncii – se propun modificări de către domnul Munteanu.

Comisia nu a susținut aceste amendamente.

Cine este pentru a fi susținute aceste amendamente, rog să votați.

Nu, domnul Munteanu a părăsit sala. Este? (*Rumoare în sală.*) Ați susținut? (*Rumoare în sală.*)

Următorul punctul 20. (*Rumoare în sală.*) Punctul 20 – este propunerea domnului Igor Munteanu la Legea salarizării.

De asemenea, comisia nu a susținut.

Cine este pentru a susține aceste amendamente, rog să votați.

Nu este întrunit numărul necesar de voturi.

Punctul 21 – amendamente la Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Înaintate de domnul Igor Munteanu. Un șir de amendamente.

Cine este pentru a fi susținute, rog să votați.

Comisia nu le-a susținut.

Nu are numărul necesar de voturi.

De asemenea, este...

Stimați colegi,

De asemenea, este suplimentul la sinteza examinării, care este, de asemenea, parte integrantă a raportului comisiei pentru lectura a doua, și aici la articolul I din legea pe care noi am examinat-o, am dezbătut-o astăzi, sunt propunerile domnului Radu Marian, care au fost într-o singură... adică, mai multe propuneri în una singură, aceste propuneri comisia le-a examinat și n-au fost susținute.

Cine din deputați susține aceste propuneri? (*Rumoare în sală.*)

Nu, ei boicotează într-un fel.

Și la articolul 21... de asemenea, este punctul 3, este propunerea domnului Radu Marian.

Comisia n-a susținut.

La articolul XXI. Comisia n-a susținut.

Cine din deputați susține aceste amendamente?

Nu au fost susținute.

Stimați colegi,

Repet încă o dată, această sinteză v-a fost oferită dumneavoastră tuturor de ieri-seara, după ședința Comisiei economie, buget și finanțe. (*Rumoare în sală.*) O secundă. Toată lumea a primit. Uitați-vă prin lădițele poștale. Mai uitați-vă prin lădițele poștale. (*Rumoare în sală.*) La toți au fost distribuite și în varianta electronică, și în lădițele poștale. (*Rumoare în sală.*) La toată lumea a fost distribuită.

Stimați colegi,

Cine a vrut să le aibă... Și de aceea am propus modalitatea respectivă. Modalitatea de votare a amendamentelor noi am votat-o în Parlament. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Când o să avem 68 de voturi, domnule Sîrbu, împreună cu dumneavoastră o să votăm și modificarea Constituției.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

În așa modalitate toate amendamentele le-am supus votului procedural în ședința în plen a Parlamentului. Acum...

De procedură aveți?

Domnul Furculiță – de procedură.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Suplimentar la cele anunțuri pe care dumneavoastră le-ați făcut referitor la trimiterea amendamentelor în cutiile poștale, ieri, la Biroul permanent fiecare reprezentant a cunoscut despre asta și li s-a atras atenția că vor primi și va fi această procedură aplicată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

De procedură – domnul Carp.

Dacă-i de procedură?

Domnul Lilian Carp:

De procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Doamnă Președinte,

Regulamentul Parlamentului spune foarte clar: se dă citire amendamentului, are loc discuția dintre autor și comisie și după care se supune votului. Deci mai țineți minte în legislatura trecută când se încerca cumva a se încălca Regulamentul Parlamentului de foarte multe ori ați plecat din Parlament sau ați blocat tribuna Parlamentului ca protest. Păi, de ce încercați acum, prin asemenea comportament, să repetați exact ceea ce făcea Plahotniuc?

Fiindcă pentru noi este important să respectăm Regulamentul Parlamentului, dacă doriți altfel să se petreacă, puteți face aceste modificări la Regulament, faceți-le și mai departe scoateți-ne cu totul din sală și mergeți înainte. Dar nu este corect. Eu vă spun, nu este corect. Fiindcă într-o bună zi ești într-o majoritate, în altă zi sunt alții într-o majoritate. Și nu este corect colegial față de noi între noi să ne batem joc în asemenea hal.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Dar noi trebuie să ținem cont, și eu am spus ieri și la ședința Biroului permanent, și am spus la începutul ședinței, noi suntem într-o ședință mai specială legată de această pandemie. De aceea haideți să fim... Noi și așa stăm de la ora 10.00, practic, fără întrerupere.

Domnul Candu – de procedură.

Domnul Andrian Candu:

De procedură.

Vă mulțumesc frumos.

Doamnă Președinte,

Starea de urgență și sesiunea mai specială nu înseamnă încălcarea Constituției și dreptului la inițiativă legislativă. Eu, în calitate de autor de amendamente, am posibilitatea prin argumentele pe care le aduc aici, în Sala plenului, dacă n-am reușit să conving comisia ieri, că am văzut cum a fost și în comisie, aici, în plenul Parlamentului, poate, prin argumente reușesc să conving colegii, dar nu mi-ați dat posibilitatea să-mi exercit dreptul la deplina inițiativă legislativă, prevăzută de Constituție, ca să-mi conving colegii din plenul Parlamentului și, de ce nu, să știe și societatea ce amendamente am făcut și poate aceste amendamente ar fi fost votate.

Regulamentul Parlamentului este lege și atâta timp cât n-ați făcut modificări la ea, fiți buni și respectați legea ca atare. Ceea ce fac eu acum că vorbesc cu dumneavoastră și vă spun aceste chestiuni de procedură e tot un drept prevăzut de Regulament, de ce pe acesta mi-l dați, dar pe acela nu mi-l-ați dat? Ce-i cu discriminarea asta?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

În legislatura trecută noi deseori n-am avut posibilitatea nici să înregistrăm amendamente, că se vota în șase minute, așa că erau diferite situații. Și este, într-adevăr, una când ești la guvernare, alta când ești în opoziție.

Dar, totuși, stimați colegi, dacă îmi permiteți. Într-adevăr, ieri, la Biroul permanent s-a discutat că fiecare deputat va primi seara. Doamna Președinte a procedat democratic și mai mult, am oferit posibilitatea, încă o ședință a comisiei a avut loc, ca deputații să aibă loc... să vină cu amendamente.

Însă, mă scuzați, stimați colegi, dar știind că este situație excepțională, știind că aici este doamna Dumbrăveanu, care trebuie să aibă grijă acum de spitale, de medici, și așteaptă ca noi să rectificăm bugetul de asigurări în medicină.

Este Guvernul care trebuie să lucreze. Știind acest lucru, eu sunt sigur, stimați colegi, că ați știut, ați înregistrat fiecare deputat câte zeci de amendamente. Și noi dacă, în logica dumneavoastră, examinăm aceste amendamente în regim absolut democratic, dar nu excepțional, în logica dumneavoastră, era să finalizăm la 6 dimineața. Așa era logica dumneavoastră și noi avem această logică.

Dar oricum, stimați colegi, există principiul democratic, există procedura. Oricum se decide prin votul majorității. Însă, dumneavoastră știind că nu ați convins majoritatea deputaților...

Știți, nu trebuie să fii prea deștept, ca să vii cu amendamente: propun încă 1 miliard la medicină la salarii la medici, propun încă 1 miliard de indemnizații. Eu așa amendamente singur pot să scriu 70 de amendamente în jumătate de oră.

Dar, stimați colegi, înțeleg că și dumneavoastră, și noi toți avem aceleași drepturi. Înțeleg foarte bine argumentele. Dar, încă o dată, suntem în situație excepțională. Noi toți am primit aceste amendamente, pe care doamna Președinte, pur și simplu, le-a supus votului.

Noi am avut toți posibilitatea să facem cunoștință, vreau – susțin, vreau – nu susțin. Convingeți-mă, convingeți-mă nu prin etichetări, și nu prin diferite, mă scuzați, situații emotive. Dar convingeți-mă că există și sursă financiară pentru asemenea miliarde, că, mă rog, noi suntem legiuitori. Un miliard încolo, un miliard încoace și dăm la medici. A, iată socialiștii ce de răi sunt că nu vor să dea încă miliarde la medici.

Dumneavoastră tot ați fost la guvernare și spuneți că, da, noi, socialiștii, propunem inițiative bune, dar bani nu-s. Când o să fie, o să realizăm.

De aceea, stimați colegi, din respect comun aici este Guvernul care trebuie să lucreze. Amendamentele cine a dorit, le-a susținut. Dar chiar este situație excepțională și chiar trebuie să dăm voie Guvernului să plece să lucreze. Dar pentru aceasta au nevoie de Fondul la CNAM, Fondul la CNAS și au nevoie de buget.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Candu,

Ați avut dreptul la... ați avut o... Îi ofer domnului Candu un minut.

Domnul Andrian Candu:

În primul rând, îmi cer scuze, domnule Batrîncea, n-am înțeles intervenția dumneavoastră cum se încadrează în Regulament. Numai puțin.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aceasta-i...

Domnul Andrian Candu:

Un minut dați-mi voie, un minut potrivit Regulamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Potrivit Regulamentului, eu nici pe dumneavoastră nu...

Domnul Andrian Candu:

Amendamentele mele puteau fi mult mai scurte ca argumente decât toată pledoaria dumneavoastră, domnule Batrîncea, în primul rând.

În al doilea rând, amendamentele noastre sunt făcute în baza unor consultări, inclusiv cu mediul de afaceri. Și nu sunt, pur și simplu, aberații de un miliard în plus și un miliard în minus.

Și în al treilea rând, dacă vreți repejor, în 5 minute se putea organiza această ședință. Dacă Guvernul își asuma răspunderea, veneați toți frumușel în plenul Parlamentului, dar nu vă ascundeți ca data trecută. Și în 5 minute Prim-ministrul citea, prezenta acele legi și intra asumarea de răspundere deja.

Și terminați cu acest spectacol atunci. Fiindcă ne-ați invitat la un spectacol, în primul rând. Și în ultimul rând, noi nu suntem parte în Biroul permanent, cu încălcarea Regulamentului iarăși. Și eu n-am de unde să visez noaptea ceea ce decideți voi la Biroul permanent.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, stimați colegi...

Stimați colegi,

Fiți, vă rog, foarte atenți.

Stimați colegi,

Se supune votului adoptarea pentru lectura a doua a proiectului nr. 155 din 17 aprilie 2020, conform cu completarea acestei sinteze, care este parte integrantă a raportului Comisiei economie, buget și finanțe.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, sectorul nr. 2.

N u m ă r ă t o r i i:

– 30.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 30.

Sectorul nr. 3?

– 1.

Cu 59 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect este proiectul nr. 156 din 17 aprilie 2020.

Domnule Prim-ministru,

Rectificarea Legii bugetului de stat, vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Vă mulțumesc pentru susținerea proiectului precedent. Or, tot ce este inclus, toate acțiunile care sunt prevăzute în acel proiect, bineînțeles, au reflectare și în proiectul de rectificare a bugetului. Aici sunt prevăzute acele mijloace financiare, menite să acopere financiar acțiunile pe care le-ați susținut.

Prezint proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2020 nr. 172 din 19 decembrie 2019. Acest proiect a fost elaborat în temeiul prevederilor articolului 61 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014.

În primele două luni ale anului bugetar 2020, executarea tuturor componentelor bugetului public național a fost una ritmică, corespunzător, și chiar cu depășirea parametrilor planificați, conform legilor bugetare anuale.

Am menționat anterior că la data de 15 martie, aveam o depășire de 1,5 miliarde de lei, acumulări venituri la toate componentele bugetului public național față de anul 2019.

Însă, începând cu luna martie a anului 2020, economia Republicii Moldova este tot mai puternic afectată de consecințele răspândirii la nivel mondial a acestei pandemii. Treptat veniturile zilnice ale bugetului de stat s-au redus cu circa 40%, față de încasările înregistrate în perioada anului precedent. Iar scăderea veniturilor în total pe bugetul public național, în perioada 17 martie – 17 aprilie 2020, după cum spuneam, se estimează la 1,6 miliarde de lei.

În aceste condiții, Ministerul Economiei și Infrastructurii a revizuit prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anul 2020, având în vedere

și evoluțiile economiei mondiale, în special ale țărilor care sunt principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova.

Conform scenariului actualizat pentru anul 2020, a fost prognozată o comprimare, o descreștere în termeni reali a produsului intern brut față de 2019 cu 3%, a exporturilor cu 3,8%, a importurilor cu 7,6 față de creșterea produsului intern brut cu 3,8%, a exporturilor cu 9,4%, și a importurilor cu 7,1%, indicatori stabiliți actualmente în Legea bugetului de stat.

De rând cu actualizarea prognozei indicatorilor macroeconomici, rectificarea legilor bugetare pentru anul 2020 este dictată și de necesitatea întreprinderii unui șir de măsuri, axate prioritar pe majorarea cheltuielilor destinate sistemului de sănătate publică, majorarea alocațiilor bugetare pentru sporirea protecției sociale a populației, susținerea financiară a sectorului real al economiei naționale, compensarea veniturilor ratate bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat și determinarea sursei de finanțare a reducerii veniturilor pentru fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală.

De asemenea, impunerea unui regim de austeritate în finanțarea cheltuielilor bugetare pentru întreținerea autorităților publice, precum și ajustarea unor programe curente de cheltuieli, fără a prejudicia cheltuielile prioritare și diminuarea semnificativă a cheltuielilor capitale.

Astfel, conform scenariului precizat pentru anul 2020, principalii parametri ai bugetului public național sunt următorii: veniturile bugetului public național vor fi în sumă de 61,7 miliarde de lei, adică cu 7,53 miliarde de lei sau cu 11% mai mici față de nivelul aprobat în legea actuală, iar ca pondere în produsul intern brut vor constitui 29,1%.

Este necesar de menționat că diminuarea veniturilor vizează toate componentele bugetului public național. Respectiv, bugetul de stat se va diminua cu 6,34 miliarde de lei, bugetele locale cu 280 milioane de lei, bugetul asigurărilor sociale de stat se va diminua cu 682 milioane de lei, iar fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală cu 232 milioane de lei. Și bineînțeles că aceste venituri trebuie compensate după cum urmează.

Doi, cheltuielile bugetului public național în sumă de 77,9 miliarde de lei, cu o majorare de 1,26 miliarde de lei sau cu 1,6% față de nivelul aprobat pentru anul 2020, raportate la produsul intern brut, acestea vor constitui 36,7%.

Soldul, deficitul bugetului public național, pentru anul 2020, se estimează în sumă de 16,21 miliarde de lei sau 7,63% din produsul intern brut față de 7,4 miliarde de lei sau 3,25% cât era sau cât este actualmente prevăzut în lege. *(Gălăgie în sală.)*

Trebuie de menționat că regula fiscală generală, stabilită la articolul 15 alineatul (1) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale... cunoașteți că nivelul limită este 2,5%, nu este respectată, însă, în baza

prevederilor alineatului (3) al aceluiași articol, se admite derogarea, în caz de situații excepționale care pun în pericol securitatea națională și declinul activității economice, or exact asemenea circumstanță avem actualmente.

La capitolul bugetul de stat, comparativ cu bugetul aprobat pentru anul 2020, se estimează o reducere a veniturilor bugetului de stat cu 6 miliarde 338 milioane de lei sau cu 14,3%. Astfel, veniturile vor constitui doar 37 de miliarde 798,6 milioane de lei. Cheltuielile, în schimb, ale bugetului de stat se propun spre majorare cu 2 miliarde 221,9 milioane de lei sau cu circa 1,6% față de nivelul aprobat și vor constitui 53 de miliarde 773,8 milioane de lei.

Propunerile de modificare a cheltuielilor bugetului de stat includ atât majorări, cât și diminuări de alocații, în rezultatul revizuirii acestora, cu scopul identificării resurselor disponibile pentru combaterea pandemiei COVID-19, protecția socială a populației și susținerea economiei naționale.

Având în vedere prioritățile de cheltuieli în această perioadă, cele mai semnificative creșteri se propun a fi la grupele:

- ocrotirea sănătății – cu 1 miliard 100 milioane de lei;
- protecția socială – cu 1 miliard 127 milioane de lei;
- servicii de stat cu destinație generală – 1 miliard 84,6 milioane de lei.

Aceste majorări de alocații reflectă următoarele măsuri:

- finanțarea măsurilor de combatere a epidemiei, inclusiv achiziționarea echipamentelor de protecție, dotarea cu echipament și dispozitive medicale a spitalelor, reutilizarea spațiilor medicale și alte cheltuieli, deci toate acestea constituie 1 miliard 82 milioane de lei;

- suplimentarea Fondului de intervenție a Guvernului pentru gestionarea situației epidemiologice – 452 milioane de lei;

- majorarea volumului Fondului de șomaj – cu 168 de milioane de lei de la 32, cât este prevăzut acum, adică cu circa... de circa 6 ori;

- majorarea cu 10 milioane de lei a bugetului Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, astfel încât această Agenție să ofere mai multe posibilități pentru angajare pentru persoanele care au rămas temporar fără serviciu;

- majorarea cu 200 milioane de lei a alocațiilor pentru ajutorul social, condiționată de majorarea cuantumului ajutorului social de la 1107 la 1300 lei și creșterea de la 50% la 75% a ajutorului social calculat pentru fiecare copil. Cunoașteți, se majorează acest ajutor de la 535 de lei la 970.

- majorarea transferurilor pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat cu 682 de milioane de lei, în urma decăderii veniturilor acestui buget;

– creșterea cu 71 milioane de lei a Fondului de susținere socială a populației; instituirea sursei de cheltuieli de 300 milioane de lei pentru acordarea subvențiilor agenților economici, care, în perioada stării de urgență, achită plățile salariale în mărime de 100% din obligațiile fiscale aferente plăților salariale și de 60% pentru acei agenți economici care nu... care și-au sistat activitatea nu ca rezultat al deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale, dar din cauza crizei economice;

– instituirea Programului de subvenționare din bugetul de stat a dobânzilor la creditele contractate de agenți economici în perioada 1 mai – 31 decembrie, după cum am spus, în aceste scopuri se alocă 90 de milioane de lei;

– finanțarea Programului de rambursare a TVA, destinat perioadei ulterioare pentru angajatorii plătitori de TVA, care continuă să achite salarii în perioada 1 mai – 31 decembrie 2020 și aici vorbim de o sumă aproape 1 miliard de lei;

– susținerea micilor întreprinzători prin compensarea din bugetul de stat a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă fixă pentru titularii de patente, subiecți ai activității independente și întreprinzători individuali – 20 de milioane de lei;

– instituirea unui mecanism de acordare a creditelor în condiții avantajoase pentru întreprinderile mici și mijlocii din contul împrumutului Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei și aici vorbim de 624 milioane de lei;

– majorarea Fondului de rezervă a Guvernului cu 36 milioane de lei;

– crearea unui fond centralizat pentru a gestiona riscurile de insuficiență a alocațiilor pentru cheltuieli de personal pentru autoritățile publice centrale și locale. Volumul fondului se propune a fi 200 milioane de lei.

– compensarea veniturilor ratate de către autoritățile publice locale cu 192 milioane de lei. (*Gălăgie în sală.*)

Acestea și alte măsuri majorează cheltuielile curente ale bugetului de stat cu 3 miliarde 671,3 milioane de lei sau cu 8,3% față de volumul inițial aprobat în buget.

Totodată, pentru „Cheltuieli capitale”, din bugetul de stat, se vor direcționa 5 miliarde 558,9 milioane de lei sau cu 1 miliard 449,4 lei mai puțin față de cel aprobat inițial de buget. Aceste cheltuieli au fost revizuite de către majoritatea autorităților publice centrale, amânând efectuarea lucrărilor de reparații capitale, achiziționarea mijloacelor fixe, precum și estimând capacitățile de valorificare a acestor investiții sau mijloace.

De asemenea, urmare a reducerii veniturilor bugetului de stat și aplicării formulei prevăzute în Legea privind partidele politice nr. 294/2017,

vor fi reduse cu 6 milioane de lei alocațiile pentru finanțarea partidelor politice, suma rectificată va constitui 32,1 milioane de lei. *(Gălăgie în sală.)*

La capitolul „Cheltuieli capitale”, vreau să vin cu o remarcă, pentru că am auzit niște propuneri firești... zicem, în opinia mea, de a reorienta mijloacele financiare destinate investițiilor capitale pentru alte cheltuieli. Dar este un moment important pe care trebuie să-l înțelegem. Mijloacele de finanțare a acestor investiții capitale... în marea majoritate a lor, sunt proiecte investiționale finanțate de pe extern. Ele au destinația clară și nici într-un caz nu pot fi orientate pentru alte cheltuieli. Deci noi nu avem acești bani undeva depozitați ca să-i tăiem de la investiții capitale și să-i dăm la alte cheltuieli, nu poți face acest lucru. *(Gălăgie în sală.)* De aceea noi am menținut 8 miliarde de lei per total la investiții capitale, fiind conștienți de faptul că marea majoritate din acești bani nu poate fi redirecționată pentru alte articole de cheltuieli. Sper că am fost explicit la acest capitol.

Totodată, vreau să remarc că a fost păstrat Programul de reparație a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor în sumă de 1 miliard 375 milioane de lei, deoarece această investiție înseamnă locuri de muncă, înseamnă salarii pentru cetățenii noștri, care au rămas temporar fără loc de muncă. Or, cetățenii noștri cu demnitate acceptă salarii, nu ajutor de șomaj. Noi avem datoria să creăm aceste posibilități.

Balanța bugetului de stat și finanțarea deficitului bugetar.

Modificările operate la partea de venituri și cheltuieli a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului inițial aprobat de 8 miliarde 559, în sumă nominală a constituit 15 miliarde 975.

Proiectul de rectificare a bugetului propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a revizuirii intrărilor de împrumuturi externe, în special celor de urgență, destinate atenuării impactului pandemiei provocate de virusul COVID-19. *(Gălăgie în sală.)*

Principalele modificări la sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se referă la volumele intrărilor de împrumuturi externe și volumul emisiunii valorilor mobiliare de stat pe piața primară.

Intrările de împrumuturi externe pentru suport bugetar se propun a fi majorate cu... 9 miliarde 352 milioane de lei, adică echivalentul a 491,4 milioane de dolari SUA, dintre care:

– împrumutul din partea Fondului Monetar Internațional în sumă de 233,9 milioane de dolari SUA;

– împrumutul acordat din partea Guvernului Federației Ruse în sumă de 4 miliarde 160 milioane de lei;

– împrumutul de urgență din partea Băncii Mondiale (componenta pentru asistența socială) în sumă de 454,1 milioane de lei;

– împrumutul Băncii Mondiale (suport de urgență pentru sănătate) în sumă de 624,4 milioane de lei;

– restructurarea unui împrumut existent (Proiectul Băncii Mondiale TAMP), în scopul susținerii agenților economici, care și-au sistat activitatea, în sumă de 283 milioane de lei. Aici o să remarc că există un proiect, finanțat de Banca Mondială, pentru dezvoltarea unui sistem informațional la Serviciul Fiscal de Stat, iată anume această sumă, Banca Mondială a fost de acord să o reorientăm de la acest sistem informațional pentru finanțarea cheltuielilor necesare de alocat în contextul combaterii acestui virus.

La componenta proiectelor finanțate din sursele externe, a fost inclus proiectul din partea Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, suport de urgență pentru diminuarea consecințelor pandemiei prin acordarea creditelor preferențiale prin bănci comerciale întreprinderilor micro de 624 milioane de lei.

Deci este exact ceea ce vorbeam despre recreditarea prin intermediul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor către agenții sau către întreprinderile mici și mijlocii a sumei de 624 milioane de lei. Statul împrumută acești bani, dar totodată îi redirecționează pentru susținerea întreprinderilor mici și mijlocii.

În final, soldul datoriei de stat, urmare a exercițiului bugetar rectificat la situația din 31 decembrie 2020, soldul datoriei de stat în valori nominale va constitui 73641,1 milioane de lei, majorându-se cu 6116,9 milioane de lei sau cu 9,1% față de valoarea aprobată în legea existentă.

Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în produsul intern brut se va majora cu 5,1% față de valoarea aprobată și la situația din 31 decembrie 2020 va constitui 34,7%. Chiar și cu această creștere, Republica Moldova este la cea mai mică pondere a datoriei de stat raportată la produsul intern brut în țările din regiune, fapt care este de apreciat.

Totodată, în structura datoriei de stat, la finele anului 2020, ponderea datoriei de stat externe va constitui – 63,6%, iar a datoriei de stat interne – 36,4%.

În concluzie, parametrii revizuiți ai bugetului de stat pentru anul 2020 se prezintă după cum urmează. La venituri suma de 37798,6 milioane de lei; la cheltuieli – 53773,8 milioane de lei; deficitul în sumă de 15975,2 milioane de lei.

În cazul realizării scenariului bugetar propus la 31 decembrie 2020, soldul de lichidități în contul bugetului de stat la componenta de bază va constitui 2,8 miliarde de lei. Acest sold este unul ce ar permite începerea fără riscuri a finanțării, angajamentelor statului în ianuarie 2021.

Vreau să remarc în mod special că absolut orice cifră, orice leu inclus în această rectificare a fost coordonat cu Fondul Monetar Internațional, asta fiind un argument în plus pentru a vă ruga să susțineți acest proiect.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim, domnule Prim-ministru.

Este ora 16.58. 17.00 – o oră.

Stimați colegi,

Mergem după ordinea pe care am stabilit-o.

Prima întrebare – domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Спасибо.

Господин Премьер-министр,

Я знаю, что все программы по поддержке населения и бизнеса, которые разработаны, применяются и будут применяться. Они делались на основе достаточно – серьезного анализа текущей ситуации и тех изменений, которые, к сожалению, происходят в нашей жизни, в жизни нашего общества.

Понятно, что ни одно государство в мире не в состоянии покрыть все потери граждан, потерю доходов, заработные платы.

Скажите, на что были, на кого... на какие слои населения были направлены первоочередные меры по поддержке?

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Bineînțeles că un răspuns exhaustiv la întrebarea dumneavoastră va dura foarte mult timp. Prioritățile, după cum am anunțat la momentul prezentării proiectului, sunt: protecția socială, medicina și, bineînțeles, susținerea economiei.

Am venit cu acele acțiuni care sunt incluse în proiectul precedent, pe care dumneavoastră l-ați susținut: ajutor de șomaj, subvenționarea agenților economici, ați văzut majorarea alocației pentru copil de la 535 de lei, aproape dublarea acestei sume, creșterea și a ajutorului social, majorarea acestui ajutor de șomaj la nivel de 2775 de lei. Deci toate aceste acțiuni într-un mod sau altul sunt destinate cetățenilor Republicii Moldova, fie la direct, fie prin intermediul agenților economici.

Am remarcat de mai multe ori că obiectivul nostru general are 3 piloni pentru situația de criză. Primul – să ne asigurăm că nu există în Republica Moldova cetățean care nu va avea acel minimul de existență în perioada asta

de criză. Acesta este primul, asta înseamnă protecție socială. Al doilea obiectiv – să alocăm acel ajutor economiei ca să nu rămânem fără baza fiscală pe care o avem. Și al treilea – cu toate aceste cheltuieli, să păstrăm sustenabilitatea sistemului bugetar și bancar.

Deci toate aceste 3 obiective sau piloni sunt echivalente ca importanță. Deci dacă măcar unul din aceste obiective va fi ratat, atunci noi o să pierdem mult, dacă nu totul. De aceea încercăm să ne redistribuim resursele disponibile, astfel încât să atingem toate cele 3 obiective. Dar protecția socială, medicina, bineînțeles, ies în evidență în acest context.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Golovatiuc,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Да. В связи с этим и вполне логичный вопрос: а в денежном эквиваленте сколько это составляет?

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Eu am venit, să zicem, cu repartizarea sumelor, deci cheltuielilor majorate pentru diferite domenii. În special am vorbit pentru medicină – creșterea cu 1,1 miliarde. Deci dacă adunăm toate mijloacele destinate pentru susținerea economiei, depășesc 2 miliarde. Am vorbit doar de 1 miliard, acel de restituire TVA, 300 milioane sunt pentru subvenționarea în perioada stării de urgență. Am vorbit de creditul de la Banca Consiliului Europei de cred că 624 milioane de lei, pentru a fi recreditat agenților economici, deci avem peste 2 miliarde. Ați văzut că am prevăzut în buget și compensările veniturilor ratate ale bugetului asigurării sociale de stat cu 600 și ceva de milioane. Nu un ultim moment am inclus și compensări pentru bugetele locale, că și ei vor avea venituri ratate.

De asemenea, după cum s-a menționat, efectele Legii nr. 270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, de asemenea, vedem că va fi deficit și prevedem și aici încă plus 200 milioane care vor fi orientate în special autorităților publice locale. Deci toată această creștere are o destinație, în opinia noastră, strict conform priorităților zilei de astăzi.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Precizare?

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

То есть это тоже вот, по нашим подсчетам, где-то порядка 5 миллиардов леев.

Domnul Ion Chicu:

Într-adevăr, când am adus cifrele cu cât se diminuează veniturile și cresc cheltuielile, dacă am spus că cheltuielile vor crește cu 3 miliarde de lei, nu înseamnă că noi nu alocăm mai mult în acele 5 miliarde, pentru că din altă parte noi tăiem, da. Într-adevăr, în jur de 5 miliarde, dacă adunăm toate aceste sume, vor fi alocate suplimentar la acele cheltuieli care deja sunt prevăzute în Legea bugetului pentru anul 2020.

Mai mult decât atât, eu sunt sigur că pe parcursul următoarelor luni vom mai identifica posibile surse de finanțare și, de ce nu, vom mai veni în fața dumneavoastră cu propuneri de rectificare a bugetului și de majorare a acestui suport.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc Nicolae.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc.

Domnule Prim-ministru,

Împărtășim îngrijorările și circumstanțele în care se fac rectificările la Legea bugetului, le conștientizăm și pe deplin le susținem. Ideea rezultă din ceea ce-ați menționat dumneavoastră ca priorități: protecția socială, medicină și susținerea mediului de afaceri.

Sectorul agricol. Dacă nu greșesc, nu demult în cadrul unei ședințe de Guvern a fost enunțată necesitatea în continuare de a susține mediul de afaceri, mai cu seamă agricultura și mai cu seamă cei care vin din afara țării în perioada respectivă, prin dezvoltarea unor programe de susținere a diasporei, inclusiv prin intermediul fondului de subvenționare. Mă așteptam în acest sens ca în această rectificare să avem și o majorare la fondul de subvenționare.

Pe de altă parte, înțelegem că în acest an fondul este unul destul de semnificativ în comparație cu anii precedenți, a crescut până la un miliard de lei, dar acesta nu este suficient. Și îmi pare foarte rău să constat că mai

ales prin prisma greutăților cu care se confruntă în acest an producătorii agricoli din cauza lipsei precipitațiilor, înghețurilor din primăvara acestui an, dar și întârzierile care vin din partea statului a subvențiilor, la acest capitol vreau să întreb: în ce măsură viziunea Guvernului vizavi de majorarea fondului, dacă nu astăzi, în perioada imediat următoare, dacă va fi posibilă?

Și doi. Ceea ce ține de achitarea datoriilor. Fiindcă și domnul Perju, ministrul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului, într-un interviu la o emisiune a menționat că datoriile deja au fost stinse, pe când noi avem informația că mai sunt aproximativ 170 de milioane neachitate. Pe de altă parte, procesul de subvenționare în acest an, mă refer la recepționarea cererilor, a început la 1 februarie și de la 1 februarie până în prezent au fost depuse peste 500 de dosare în sumă de aproximativ 100 milioane de lei și n-a fost achitat absolut nici un leu.

Eu înțeleg că situație de criză...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă dau minutul din precizare.

Domnul Nicolae Ciubuc:

... perioada în care și bugetarii au fost cumva... a fost perioada asta a zilelor de repaos, de odihnă, dar cumva poate de luat întrebarea respectivă la control și de stabilit ca prioritate pentru următoarea perioadă, în primul rând, stingerea datoriilor, bani care trebuie să ajungă cât mai repede agricultorilor, pentru a combate aceste riscuri și aceste consecințe ale timpului nefast.

Mulțumesc.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Într-adevăr, fondul de subvenționare a fost majorat în acest an, dar chiar dacă ar fi fost dublat, n-ar fi suficient pentru necesitățile agriculturii și dumneavoastră cunoașteți foarte bine acest lucru, cu atât mai mult că mai sunt datorii și din perioadele precedente care se finanțează în măsura posibilităților. Trebuie să remarc că, într-adevăr, la data de 1 aprilie nu erau restanțe, din câte am informație, dar ele se acumulează pe măsura depunerii acestor cereri.

Eu sunt convins că acum, în următoarea săptămână, având deja și mijloacele financiare care au intrat în conturile Băncii Naționale de la Fondul Monetar Internațional, noi vom achita acelea... să zicem, sumele aferente acelor dosare care deja sunt examinate de către AIPA, astfel încât acel principiu, pe care toți îl înțelegem, că o zi de primăvară hrănește tot anul, să-l respectăm prin acțiuni concrete, deci vor fi finanțate aceste dosare, aceste adresări.

Pe de altă parte, ceea ce ați remarcat dumneavoastră că este necesar de majorat, de prevăzut și programe pentru cetățenii care vin din diasporă, cunoașteți că a fost modificat Regulamentul respectiv și este, să zicem așa, o linie specială pentru tineri, a crescut și vârsta. Și cred că o să mai mergem pe perfecționarea acestui Regulament.

Pe de altă parte, cunoașteți foarte bine specificul acestui domeniu, și acele 200 și ceva milioane de lei, pe care noi o să-i convertim din TVA acumulat în cont în bani reali, tot o să fie un suport pentru agricultură. Dar, în general, dacă vor fi posibilități financiare, acest fond de subvenționare trebuie majorat, pentru că toți, probabil, acum înțelegem că sectorul agrar redevine un sector unde avem rezerve mari pentru creștere și unde trebuie de efectuat investiții masive.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Nicolae Ciubuc:

Precizare. Folosindu-mă de ocazia că sunt colegii de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, vreau încă o dată să-i rog să verifice, totuși, suma restanțelor. Fiindcă din datele pe care le am, sunt peste 160–170 de milioane datorii ale anului 2019. Că adică informația legată de datoriile... stingerea datoriilor din 2019 nu este informație veridică, de aceea rog să operăm cu date corecte.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Ion Chicu:

Dacă îmi permiteți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Că este o claritate. Pentru că e rară ocazie când ambii au dreptate. Eu mă refeream la datorii pe dispozițiile de plată, să zicem, trimise în trezorerie, deci acestea sunt stinse. Că sunt încă în prelucrare la AIPA, deci pentru asta, înțelegem cu toții, e altă... Dar tot ce era trimis în trezorerie s-a finanțat la etapa actuală.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

Nu aveți a doua întrebare?

Următoarea întrebare – domnul Marian Radu.

Domnul Marian Radu:

Vă mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

După ce ați venit, la sfârșitului anului trecut, cu un deficit bugetar de 7,5 miliarde de lei, iată acum el, practic, se dublează la 16,2, o sumă enormă, și e clar că trebuie să ne împrumutăm mai mult ca să acoperim, dar întrebarea principală este: cu ce scop noi acoperim sau cu ce scop noi creștem acest deficit? Alte țări au crescut deficitele cu scopuri foarte clare: să mențină locuri de muncă și să injecteze bani anume în întreprinderile mici și mijlocii. Dumneavoastră, pe de-o parte, mențineți foarte multe cheltuieli care nu sunt prioritare în această perioadă, de exemplu, cota de participare la Banca Eurasiatică de Dezvoltare, cheltuieli pentru drumuri în jurul unor aeroporturi. Și, pe de altă parte, creșteți ajutoarele pentru multe companii mari care, poate, nici nu ar avea nevoie atât de mult de aceste fonduri, da, care nu sunt într-o situație complicată. Acum întrebarea este: pentru ce noi ne împrumutăm atât de mult?

Cum acest buget ajută la gestionarea crizei și ajută anume întreprinzătorii mici și mijlocii, cei care s-au trezit fără activitate economică și care sunt cei mai afectați?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc, domnule deputat.

Probabil că din proiectele anterioare prezentate, în special proiectul în care prevedeam măsuri de susținere a economiei, ați desprins care este destinația acestor mijloace, am trecut cu lux de amănunte și detalii peste toate aceste măsuri. Am remarcat că mai mult de 2 miliarde de lei vor merge pentru susținerea economică prin diferite instrumente, mai mult de un miliard de lei va merge pentru sistemul medical, pentru că înțelegem, în sfârșit, că aceasta este prioritate națională, mai mult de un miliard de lei pentru sistemul protecției sociale ș.a.m.d. Eu nu cred că acolo este vreun articol de cheltuieli pe care noi am putea să-l eliminăm, deci este necesar să creștem acele cheltuieli.

Deficitul bugetar de 16,2 miliarde de lei sau 7,63 ca pondere din produsul brut este o cifră înspăimântătoare și îngrijorătoare. Și acum

amintesc cum vorbeam noi de 7,4 miliarde de lei atunci când prezentam proiectul acestui buget. Important, însă, este ca noi să avem sursele necesare pentru a finanța acest deficit bugetar.

Eu cred că aplicând o tactică și strategie precaută, prudentă, cu susținerea Parlamentului, Guvernul va gestiona această situație complicată. Or, chiar cu aceste sume importante împrumutate de pe extern, repet, ponderea datoriei de stat va fi în jur de 35%, care rămâne a fi cea mai mică în regiune și, cum ați spus dumneavoastră, în alte țări. Noi ne îngrijim de țara noastră, trebuie să depunem cu toții eforturi ca să gestionăm această situație. Repet, în opinia mea, noi direcționăm resursele financiare limitate anume acolo unde este prioritar. Dacă dumneavoastră identificați vreun articol de cheltuieli pe care îl considerați neprioritar, vă rog să-l specificați.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Marian,

A doua întrebare?

Precizare și a doua întrebare.

Domnul Radu Marian:

Domnule Prim-ministru,

Deci, uitați-vă, așa și n-am înțeles cum măsurile pe care le-ați înaintat, țarghetează întreprinderile mici și mijlocii, subvenționarea dobânzilor este accesibilă doar companiilor mai mari, într-o situație mai bună, care pot accesa credite. Întoarcerea contribuției la buget pentru plata salariilor, din nou, nu ajută mult întreprinzătorii mici și mijlocii, care nu pot plăti salariile, nu au activitate economică.

Dumneavoastră spuneți și mai mulți reprezentanți ai Guvernului spun că să-i lăsăm să moară într-un fel, ca pe urmă să-i angajăm la construcția drumurilor. Da, lăsăm să moară companiile, că pe urmă o să-i angajăm la construcția drumurilor. Așa-i abordarea dumneavoastră. Eu astfel de abordare nu am văzut în alte țări.

În Moldova, de exemplu, acele 2 miliarde reprezintă un procent din PIB, pe care dumneavoastră spuneți că le alocați pentru susținerea economică. Georgia, de exemplu, a alocat 4% din PIB pentru susținerea economică, Letonia – 6% din PIB. Prioritatea acestor țări este, în primul rând, evitarea falimentelor și menținerea locurilor de muncă. Astfel că după ce criza trece, recuperarea economică este mai ușoară.

Abordarea dumneavoastră cumva de a lăsa aceste companii să falimenteze îngreunați foarte mult această recuperare economică și lungiți, de fapt, criza. Și asta este îngrijorarea.

Eu nu văd cum dumneavoastră o să angajați acești oameni apoi pe toți oamenii o să-i angajați la construcția de drumuri. Și aici este o altă problemă, pe care am s-o abordez în a doua întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Prim-ministru,

Dacă mai aveți ceva suplimentar la ceea ce ați menționat. De fapt, aceasta a fost o precizare.

Domnul Ion Chicu:

Precizez și eu, nu am cum să nu fiu de acord cu domnul deputat, dar remarc încă o dată, toate propunerile, pe care le vedeți aici sau în proiectul precedent, au fost consultate cu mediul de afaceri, care, spre deosebire de mulți dintre noi, înțeleg bine acele trei obiective pe care le-am spus eu.

Agenții economici doresc ca să păstrăm sustenabilitatea bugetară și bancară a țării. Că dacă o distrugem, agenții economici se duc și ei, înțelegeți?

Și nu vă supărați, niciodată n-am spus să-i lăsăm să moară. La moarte, am vorbit despre altceva și din păcate este. Dar nu m-am referit la acest lucru.

Ceea ce propunem noi, inclusiv prin instrumentele de finanțare și recreditare, ceea ce am remarcat, 624 de milioane de lei numai creditul de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei merge spre economie, nemaivorbind și de celelalte sume, care au fost promise de Uniunea Europeană.

Deci cu un complex de măsuri, inclusiv subvenționarea dobânzii, cred că în situația actuală vom susține businessul mic și mijlociu. În cazul disponibilității mijloacelor suplimentare, reiterez propunerea: să venim, să ne așezăm, invităm asociațiile de business și haideți să generăm și alte idei, atunci când avem cu ce le acoperi. În situația dată propunem exact atât cât avem acoperire financiară.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

A doua întrebare.

Domnul Radu Marian:

Domnule Prim-ministru,

Eu nu știu cu cine v-ați consultat dumneavoastră. Eu, de exemplu, pot să vă dau un caz, cu un agent economic, un atelier care face produse din lemn cu 15 angajați, cu care am discutat. Și mi-a spus că astfel de măsuri nu-i ajută

deloc, pentru că nu pot contracta nici credite, nici să plătească salariile. Și astfel de situații se întâmplă în foarte multe alte companii.

Dar a doua întrebare se referă, de fapt, la construcția drumurilor. Să-mi spuneți, vă rog, câți bani am avut noi anul trecut sau în 2018 alocați în buget pentru construcția drumurilor și cât a fost executat?

Acum, în comparație cu anii precedenți, cât avem? Avem noi capacitatea necesară de administrare a contractelor, de asigurare a materiei prime, de a asigura suficienți oameni, care să lucreze la aceste proiecte? Și aceasta este întrebarea.

Domnul Ion Chicu:

Am să aduc o claritate aici. Investițiile capitale, inclusiv în drumuri, după cum știți bine, au în linii mari două surse de finanțare, fie proiectele investiționale de pe extern, fie mijloacele disponibile ale noastre din buget.

Și nivelul de valorificare a acestor proiecte, acestor mijloace diferă de la una la alta. Nivelul de valorificare la proiectele investiționale, finanțate din surse externe este cu mult mai mic decât acelea pe care le avem din sursele proprii.

Sunt varii motive, inclusiv achiziția, deci procedurile de achiziții publice anevoioase ș.a.m.d. Remarca și întrebarea, eu înțeleg ce aveți în vedere. Eu am explicat, banii din investiții capitale nu pot, pur și simplu, fi luați de aici și orientați, de exemplu, la salarii. Acei bani nu sunt pe contul nostru. Banii ceea vin, numai dacă ai făcut lucrările. Deci dacă nu permiți valorificarea, nu permiți lucrul fizic, nu vin banii pe cont. Nu ai ce împărți, că ei nu sunt ai noștri.

De aceea banii orientați spre investiții capitale, în acest an, din sursele proprii, sunt sigur că vor fi valorificate, dacă scăpăm de urgia de afară, dacă va fi posibil de lucrat. Dacă nu va fi posibil de lucrat, în luna iulie, din acele 2,4 sau 5 miliarde pe care le avem din surse proprii, vom veni în Parlament și vom propune să le realocăm pentru altceva, pentru că va fi clar că nu le putem valorifica.

Dar încă o dată, raționamentul de ce le păstrăm în buget, este pentru a crea locuri de muncă, exact cum ați spus dumneavoastră. Or, cetățenii e de dorit să primească salarii, nu ajutor de șomaj. Aceasta este abordarea noastră.

Dacă ajungem în iulie și, Doamne ferește, nu putem lucra la șantier, atunci vom direcționa acești bani. Aceasta este explicația.

Dar încă o dată, nu poți fizic lua banii pe care nu-i ai în cont. Deci îi alta procedura de finanțare și eu știu că dumneavoastră o cunoașteți.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Precizare.

Domnul Radu Marian:

Domnule Prim-ministru,

Sunt de acord că investițiile în infrastructură creează locuri de muncă, dar nu sacrificând locurile de muncă deja existente și care-s viabile.

Acum referitor la drumuri. În 2018... în 2019 nu sunt datele, dar în 2018, rata de executare a fost mai puțin de 40 la sută.

Și frica noastră este că rămân miliarde și miliarde de lei neexecutați, care ar fi putut în mod normal să meargă pentru creșterea salariilor la medici, pentru a crea acel fond de garantare a creditelor, despre care vorbeam, și multe alte lucruri care sunt mult mai stringente și mai necesare. Deci aceasta este îngrijorarea noastră.

Pentru că noi alocăm bani pentru... Avem, de exemplu, 8 miliarde de lei investiții capitale, 8 miliarde de lei, foarte mulți bani. Și dumneavoastră știți bine că pe timp de stare de urgență, Guvernul poate realoca acești bani. Aceasta este marea noastră îngrijorare, că o să rămână bani, miliarde de lei care urmau să fie cheltuiți nu știu unde și care să nu poată fi folosiți pentru lucruri mult mai urgente.

Domnul Ion Chicu:

Mulțumesc.

Eu cred că puțină lume poate să mă acuze că eu nu mă exprim explicit, când este vorba de bani. Eu cred că am explicat foarte clar: din aceste miliarde mai mult de 4 sunt proiecte investiționale, finanțate de pe extern. Nu le poți redirecționa, nu este această posibilitate. Cred că este simplu de înțeles.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare, ca să nu pierd rândul, domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Îmi pare rău, domnule Prim-ministru, că dumneavoastră, cum să spun mai așa, mai delicat, manipulați cu cifrele. Și eu acuși vă aduc pentru prima întrebare un exemplu concret.

Când noi am votat, adică când a fost aprobat bugetul, acolo erau, într-adevăr, 200 de milioane de dolari erau... 200 de milioane de lei erau prevăzuți din banii de la Guvernul bielorus, mai multe sume de la Guvernul Rusiei. Și atunci cumva acest lucru era condiționat.

Acum dumneavoastră ați introdus Programul național privind reabilitarea drumurilor naționale, locale și comunale în valoare de 1 miliard 375 milioane.

În nota informativă este scris că acest program va fi realizat din banii creditului din Federația Rusă, pe când în cadrul creditului, ne întoarcem la ceea ce noi am făcut azi, nu noi, dar voi ați făcut azi, și acolo este scris că nu există nici o condiționare. Și atunci apare la mine întrebarea firească, dar unde există această condiționare pentru 1 miliard 375 de milioane, care dumneavoastră ați introdus acum.

Suntem aproape la începutul lunii mai, nici o licitație n-a fost finalizată, lucrările nu s-au început. Nici o condiționare noi la acest 1 miliard 375 nu vedem legal, cel puțin, în afară de nota informativă. În acord acest lucru nu există.

Și apare întrebarea firească, dacă au rămas 3 luni până în toamnă, nu era mai logic să tăiem măcar în jumătate această cifră? Și 700 de milioane de lei... Iată acesta este răspunsul meu la acei care spun că nu-i aici: un miliard încolo, un miliard înapoi. Iată exemplu concret. 700 milioane de lei să realocăm măcar pentru agricultori, de care Dimitrii Gheorgheviți atâta grijă are...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Domnule vicepreședinte,

Sursele, împrumuturile externe tot se clasifică diferit. Acelea care sunt pentru finanțarea proiectelor investiționale, la care m-am referit, 4 miliarde au destinație clară, da. Nu poți să le cheltui în alte parte, aceasta-i prima categorie.

A doua categorie, și ați făcut trimitere la creditul din partea Rusiei, sunt pentru suportul bugetar. Și, respectiv, acestea nu sunt condiționate. Le orientezi acolo unde consideri că sunt prioritățile.

De aceea eu nu cred că aveți chiar multă dreptate când mă învinuiți că manipulez.

Încă o dată vreau să remarc că dacă dumneavoastră identificați în aceste articole de cheltuieli, pe care la etapa respectivă le considerăm prioritare, vă rog, să le specificați.

Dar necesitatea păstrării, deși cu diminuarea de 1,8 miliarde de lei, necesitatea păstrării unor investiții capitale derivă din viziunea noastră că trebuie să menținem locul de muncă, altfel o să fim 95% la ajutor social toată țara.

Nu cred că această viziune, noi o să scăpăm odată de epidemia respectivă. Dar nu trebuie să distrugem și industria construcției drumurilor la urma urmei, dacă vorbim despre acest subiect.

Încă o dată remarc, vă dau dreptate că este riscul că nu vor putea fi valorificate aceste sume. Dar haideți să vedem ce o să se întâmple în următoarele 3 luni și atunci o rectificare în Parlament a bugetului, cu reorientarea acestor bani la alte cheltuieli, este mai mult decât posibilă, dar actualmente, bineînțeles, o să decideți dumneavoastră, dar nu cred că este rațional să tăiem toate investițiile capitale, rămânem fără economie, fără motorul ăsta, care dă suflu la alte sectoare, așa îi viziunea mea și se învață la anul I la facultate.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Precizare.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu știu, noi parcă vorbim în aceeași limbă, dar nu ne înțelegem deloc.

Eu n-am vorbit să renunțăm la acest program totalmente. Am indicat foarte clar că, în 3 luni... cu toată infrastructura, cu toate companiile, eu nu știu care companii o să facă aceste lucrări... o să efectueze. Noi deja efectiv, mai ales cu cifrele, cu statistica care a fost adusă, nu reușim să finalizăm aceste lucrări. De ce nu era cazul, din start, să realocăm măcar jumătate din această sumă pentru alte scopuri mult mai importante, mai ales când noi avem acest deficit acut?

A doua întrebare. Noi am venit cu alt concept, despre care va vorbi Igor Munteanu, de rectificare a bugetului și am indicat și sursele de peste 2 miliarde, care pot fi optimizate chiar și în aceste condiții. M-am referit și la infrastructura drumurilor, și acel program, care, din păcate, voi ați votat pentru toți care ar economisi 545 de milioane de lei pentru alte scopuri, și încă un lucru de care eu vreau să vă întreb. Totuși, în această situație, nu vorbesc de filosofii de timp de 20 de ani despre moratoriu, dar nu era cazul că măcar pentru anul 2020 să nu achităm 865 de milioane pe tranșa aceasta, care derivă din furtul miliardului, și să economisim măcar pentru anul curent 865 de milioane? Este sumă impunătoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Reiterez. Consider că păstrarea acestei sume sau acestor sume pentru investiții capitale este interesul economiei Republicii Moldova.

Ori dumneavoastră propuneți acești bani să-i mâncăm azi?

Domnul Alexandru Slusari:

Să-i dăm la agricultori.

Domnul Ion Chicu:

O să-i dăm, ... vedeți că noi dăm.

Dar dumneavoastră propuneți să-i consumăm imediat. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari...

Domnul Ion Chicu:

Eu aș vrea să păstrăm undița, domnule vicepreședinte.

În ceea ce privește rata...

Domnul Alexandru Slusari:

Nu aveți timp pentru...

Domnul Ion Chicu:

Eu am timp.

Și dumneavoastră tot aveți. (*Gălăgie în sală.*)

Trebuie să fim gospodari și nu să cheltuim tot pe zile de naștere deodată. Scuzați de alegorie. Deci trebuie să ne gândim și la ziua de mâine, nu consumăm tot ce avem. Asta-i opinia Guvernului.

În ceea ce privește această sumă pe care o achită bugetul în fiecare an Băncii Naționale. Nu, n-a fost posibil. Și vă spun de ce. În primul rând, prin modificarea pe care am operat-o deja, bugetul a primit de la Banca Națională peste sau în jur de 200 de milioane de lei. Cealaltă sumă nu a fost posibilă, pentru că, remarc încă o dată, noi coordonăm acești pași cu Fondul Monetar Internațional. Cunoașteți mai bine ca mine, că ați participat la discuțiile cu ei, că ei nu acceptă acest lucru. Iar dacă noi ne aventuram la aceasta, nu aveam acum 4 întreg și ceva miliarde lei, venite ca credit și colac de salvare. Haideți să păstrăm... zicem, regulile pe care cred că trebuie să le respectăm în raport și cu această instituție financiară. Nu a fost posibil să eliminăm această plată.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Господин Премьер-министр,

За 30 лет независимости Молдова не смогла достигнуть ВВП, который у нее был в 1989 году. (*Gălăgie în sală.*) Сейчас мы еще дальше от этого. У нас объем коммерческих операций сократился, внутренний продукт, объемы все, упадок фактически, – полный.

Мы прекрасно знаем статистику, что у нас экспорт составляет порядка 2,8 миллиарда, импорт – 5,8. И вот этот дефицит торгового баланса покрывался за счет поступлений от наших мигрантов трудовых, диаспоры и частично за счет займов.

Сейчас поступления от диаспоры под большим вопросом, и мы докатились до того, что мы берем займы... открыто об этом говорим... для выплаты зарплат, пенсий.

Мы не видим эффективности работы Правительства с точки зрения каких-то кардинальных мер, мы говорим о чрезвычайной ситуации. Введите на время хотя бы монополию государства на торговлю алкоголем, табаком, наполните бюджет не перекидками из статьи в статью, наполните реальными действиями, которые способны что-то сделать. Для этого должна быть политическая воля, еще раз обращаюсь к большинству. (*Gălăgie în sală.*)

Смотря те изменения бюджета, которые вы ставите... Например, зачем нужно увеличивать расходы аппарата Президента на 500 тысяч леев – надбавки по истечении срока полномочий? Или 81 миллион леев – Национальному агентству по исследованиям и разработкам? Они будут исследовать последствия COVID-а для того, чтобы восстанавливать экономику? Или 18 миллионов леев на строительство Посольства Молдовы в Белоруссии – это так своевременно? Или 10 миллионов – на информационные системы в области госфинансов? Или 8 миллионов – на капитальный ремонт аудиторий в Академии «Штефан чел Маре»? Вот только эти 4 позиции – это больше 100 миллионов леев. Вы можете ответить на вопрос, зачем это нужно? Вы внимательно читали то, что вы предлагаете?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Я могу в течение... можно 10 секунд еще?

Я могу в течение 30 минут перечислять позиции, которые составляют вопрос, они явно не нужны для этого.

Скажите, пожалуйста, какие реальные эффективные меры пополнения госбюджета вы бы назвали? Те, которые вы предлагаете вот, самые эффективные из того списка, который вы предлагаете проголосовать?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Prim-ministru, vă rog.

Dacă nu, colegii poate ceva...

Domnul Ion Chicu:

Am notat niște propuneri foarte interesante.

Cum ați spus? Monopolul statului? Începem de la Aeroport, de la ce să începem noi? (*Gălăgie în sală.*)

Stimate domn,

Dumneavoastră încercați să impuneți o idee că statul Republica Moldova trebuie să anuleze economia de piață, pe de altă parte, spuneți că trebuie să susținem economia.

Cu mine n-o să fie instituirea monopolului de stat pe activități economice. Noi știm cu ce se finalizează diferite monopoluri. Nu va fi acest lucru.

Întrebarea dumneavoastră este mai mult retorică. Înțeleg. Eu, din tot respectul față de alegătorii care v-au adus în Parlament, o să vă răspund.

Într-adevăr, măsurile pe care le-am inclus în legea precedentă, pe care ați votat-o, nu sunt în măsura așteptărilor firești ale fiecăruia, pentru că cel mai simplu lucru este să aștepti să-ți vină bani pe cont, fie de la stat sau fie din altă parte. Nu este cazul Republicii Moldova. Și vreau să vă spun că se cam speculează când se spune că, în majoritatea țărilor sau în multe țări, primesc acești bani pe cont. Tot sunt instrumente de genul: uite, îți dau o mână de ajutor, dar nu-ți finanțez eu toate cheltuielile și pierderile. Deci nu este așa abordare. Eu nu pot să mă avânt în populism, pentru că reprezint Guvernul. De aceea vă rog să mă credeți, măsurile pe care le propune Guvernul sunt acelea pe care ni le putem permite actualmente. Iar ceea ce propuneți dumneavoastră – să revenim la anul '89, eu v-am spus de unde trebuie de început, dacă credeți că acelea sunt instrumente eficiente.

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

A doua întrebare, domnule Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizare.

Domnul Denis Ulanov:

Господин Премьер-министр,

Государство должно быть активным экономическим игроком, а не жить – за счет кредитов, в этом был смысл и цель, и те ожидания, которые есть от вас, как Премьер-министра, и от Правительства в целом. Поэтому мы бы хотели верить в то, что еще в какое-то оставшееся время работы вашего Правительства и в этот период пандемии вы сможете по-настоящему сделать что-то эффективное для экономики.

А стипендиату Фонда Сороса '98 года господину Цырде хотелось бы предложить примерить титул соросенка на себя, если он позволил себе своих коллег назвать таким вот образом, и не пить... и не плевать в колодец, из которого когда-то пил.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. (*Rumoare în sală.*)

Ce are asta cu proiectul discutat, nu prea înțeleg.

A doua întrebare. Da, domnule Ulanov, a doua întrebare. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Denis Ulanov:

Второй вопрос – госпожа Апостолова.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Apostolova,

Vă rog.

Doamna Reghina Apostolova:

Спасибо большое, госпожа Председатель Парламента Республики Молдова.

Уважаемый Премьер-министр,

Вы знаете, мы прекрасно понимаем, что бюджет – это сложный механизм, очень сложный всегда был и есть.

Сегодня мы прекрасно понимаем, что те кредиты, которые вы взяли и уже вложили, и поправки к бюджету дали... они сегодня просто, ну, вы вынуждены их взять, потому что внешняя пандемия, которая к нам, к сожалению, пришла, заставляет вас это сделать.

Но я хочу заострить вашего внимание на том, что до вашего Правительства на протяжении последних лет все правительства как будто соревновались, кто больше кредитов возьмет. Если сегодня, к

сожалению, нам с осени никто не дает точную цифру внешнего кредита нашей страны, то эти кредиты понятно, что ни дети наши, ни внуки не отдадут.

В связи с этим у меня вопрос. Скажите, пожалуйста, наверное, придет время, когда пандемия закончится, мы верим в это, но закончатся и кредиты. И эти кредиты, и проценты надо будет отдавать. Сегодня дефицит бюджета был, есть и он будет. И вы с ним не справитесь за это время, когда будете у власти.

Скажите, пожалуйста, на сегодня, за 9 месяцев работы нынешнего 10-го созыва Парламента, кто-то изучал предложения оппозиции (в данном случае и Партии „Шор”) по увеличению доходной части бюджета, по развитию экономики? Ведь неважно, кто предлагает. Мы понимаем, что оппозиция всегда была не совсем любима, но, когда речь идет о росте страны, бюджета, и когда речь идет о населении страны, которое загнано сегодня ниже прожиточного минимума, скажите, кто изучил за 9 месяцев предложения оппозиции по данному вопросу?

Спасибо.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Eu sunt sigur că propunerile tuturor, indiferent opoziție sau guvernare, merită să fie analizate, evaluate. Cine le-a analizat în ultimele 9 luni, mie mi-i greu să spun, dar eu, credeți-mă, când aud o idee bună, care nu este monopol de stat pe activități economice, o susțin. De aceea dacă aveți formulate careva propuneri, cu plăcere nu doar le analizăm, dar și le discutăm.

La capitolul datoria statului, lucru pe care este bine să-l remarcăm, cunoașteți anul 2019, un an foarte specific, cu 3 Guverne, alegeri parlamentare, locale și multe-multe altele. Vreau să vă spun că chiar și în aceste condiții Republica Moldova a reușit în 2019 să-și diminueze datoria de stat ca pondere în produsul intern brut de la 27,1% la 25,2%.

Republica Moldova are capacitatea să-și întoarcă datoriile, să-și onoreze angajamentele. Trebuie de crezut în asta, trebuie de muncit împreună pentru asta, și chiar și acele credite pe care le angajăm acum sunt sigur că noi le putem restitui. Dacă partenerii noștri, inclusiv FMI, Banca Mondială, Rusia și alții care ne oferă, n-ar avea această convingere, nu ne-ar aloca acești bani, pentru că sunt credite.

De aceea eu vă îndemn împreună să facem ca capacitatea țării de a restitui creditele... să muncim împreună și eu sunt sigur că noi vom asigura sustenabilitatea financiară a țării. Este necesar doar să muncim și să avem același obiectiv cu toții – țara.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Precizare?

Da, vă rog.

Doamna Reghina Apostolova:

Спасибо, но я не удовлетворена ответом.

Мы с осени просим сумму кредитов, где-то в прессе назовите ее, пожалуйста.

И еще один момент. Вы знаете, я думаю, что не составит труда оппозиции систематизировать все те предложения, которые были за эти 9 месяцев, – и нам, и остальным членам оппозиции сегодня и предоставить. Но при этом я очень прошу вас, дайте мне, пожалуйста, ответ на мой депутатский запрос, который я отправила вам на ваше имя 27-го января.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A fost o precizare.

Următoarea întrebare – doamna Graur.

Este? Da.

Vă rog.

Doamna Eleonora Graur:

Mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Noi am votat pentru acei 700 de lei care trebuiau să-i primească persoanele în etate pentru sărbătorile pascale. Aș vrea să cunosc de ce nu au fost achitați acei 700 de lei, unde sunt ei reflectați și când vor fi achitați?

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Eu vreau să concretizez și să vă reamintesc că dumneavoastră nu ați votat alocarea acelor bani, dumneavoastră ați votat... dacă ați votat, posibilitatea Guvernului în cazul disponibilității resurselor financiare de a aloca acești bani. Este mare diferență între ceea ce am spus eu și ceea ce ați spus dumneavoastră. Da?

Când a fost posibilitate, la începutul anului, de Crăciun, cunoașteți că au fost alocați 700 de lei. Mie îmi pare rău, dar de atunci nu s-a spus dacă va fi de Paști, de 1 mai sau de 1 iunie. Am spus: atunci când va fi posibil. Or,

cifrele pe care le-am prezentat, inclusiv în acest proiect, arată foarte clar că noi doar într-o lună am avut scădere de venituri de 1,6 miliarde de lei. Este clar că nu este această posibilitate acum de alocat suplimentar.

Cu toate acestea, statul își menține angajamentele, achită pensiile la timp, așa cum sunt ele. Deci noi nu am admis întârzieri la aceste plăți și cred că acest lucru trebuie să fie privit în complex, mai întâi achităm ceea ce îi stabilit ca obligațiune, iar dacă avem posibilități suplimentare vom aloca. Legea permite, trebuie să-ți mai permită și buzele, adică bugetul și, iarăși, știu, sigur că dumneavoastră cunoașteți acest lucru.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Doamna Eleonora Graur:

Da. Eu am o precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Eleonora Graur:

Deci eu nu în zadar am adresat această întrebare, dat fiind faptul că persoanele în etate sunt persoanele care sunt cele mai expuse în această situație privind pandemia COVID-19. Și eu cred că, în primul rând, trebuia găsită posibilitatea ca să susținem persoanele în etate în această perioadă. Așa cum mi-ați răspuns dumneavoastră, frumos, eu vreau să vă argumentez nu mai rău, că ați găsit posibilitatea să faceți un studiu de fezabilitate privind revitalizarea serviciilor aeroportuare în zonele de sud și nord ale Republicii Moldova.

Eu cred că în cazul de față... nu neg faptul că și acesta este important, dar în pandemie eu cred că este mai important ca să identificăm sursele financiare, să susținem persoanele în etate cu o sumă financiară, decât să alocăm bani pentru alte domenii care nu sunt atât de necesare la moment.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Eu am remarcat că noi, ca Guvern, suntem responsabili și pentru ziua de mâine a țării. Nu trebuie să consumăm tot acum, iar mâine să rămânem fără posibilitatea de dezvoltare economică, de bază fiscală. Aceasta este viziunea Guvernului actual. Nu consumăm tot ce avem astăzi, pentru că mâine e zi și poimâine e altă zi. Haideți să fim... să păstrăm tradițiile moldovenilor de gospodari, care nu mănâncă tot ce au azi, dar se gândesc ce vor face peste o săptămână.

Asta este strategia Guvernului. Vă rog s-o susțineți.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare?

Da, vă rog.

Doamna Eleonora Graur:

Sunt de acord cu dumneavoastră, dar nu vă dau dreptate că aceste întrebări pe care vi le adresez nu dau dovadă că nu am fi gospodari, fiindcă nu cred că... „gospodari” înseamnă să păstrezi, în primul rând, să ții la cetățenii acestei țări.

Asta, de fapt, este menirea Guvernului Republicii Moldova. Și atunci când ai grijă de sănătatea cetățenilor, atunci poți să construiești și o economie, și sistemul medical să fie la nivel. Și de aceea vreau să... deja să-mi răspundeți în continuare care a fost urgența alocării acestor 3 milioane pentru finanțarea acestui studiu de fezabilitate, dacă îl considerați atât de important în momentul pandemiei de astăzi?

Domnul Ion Chicu:

De rând cu acest articol, dumneavoastră o să identificați, unele chiar au fost specificate, cheltuieli care au menirea să asigure dezvoltarea economică mai departe.

Este urgență, pentru că dacă nu faci studiu de fezabilitate, înseamnă că dezvoltarea infrastructurii aeroportuare, care este monopol, apropo, acum în Republica Moldova, se va tergiversa până în anul 2035.

Iată de ce noi ne îngrijorăm ce va fi în țara noastră peste un an, peste doi, peste trei. Suma respectivă este necesar de alocat, altfel nu putem vorbi despre dezvoltarea economică a Republicii Moldova.

Nu vreau monopol la Aeroport, că noi știm cu ce s-a terminat aceasta. Dezvoltarea acestei infrastructuri înseamnă creșterea numărului de turiști, care fiecare știm că trebuie dezvoltat... și un imbold pentru dezvoltarea altor sectoare ale economiei.

Eu rămân convins că în Republica Moldova trebuie dezvoltată această infrastructură. Or, epidemia va trece, dar noi va trebui să revenim la acele priorități de dezvoltare economică a țării pe care le cunoașteți foarte bine.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Precizare.

Doamna Eleonora Graur:

Doar o precizare. Deci din două promisiuni foarte importante ale Președintelui Țării și ceea ce ține de revitalizarea serviciilor aeroportuare în zona de sud și nord și faptul că dumnealui a promis că vor fi alocați 700 de lei pentru cetățenii Republicii Moldova, dumneavoastră ați ales, totuși, să elaborați studiul de fezabilitate. Am înțeles poziția Guvernului.

Mulțumesc mult.

Domnul Ion Chicu:

În sfârșit ați înțeles poziția Guvernului, doar să remarcăm corectitudinea, deci 500 milioane alocate pentru acești 700 de lei și sub trei... sau trei milioane pentru dezvoltarea raportului, cred că sunt sume diferite și haideți să fim corecți în cifre.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule Prim-ministru,

Cred că este o practică bună și foarte bine că astăzi, pe parcursul zilei, am avut o discuție bună cu dumneavoastră, ca conducător al Guvernului. Cred că este o discuție utilă pentru toți colegii din acest Parlament, de aceea că am primit mai multe informații, dar dacă este vorba deja de mai multe discuții de ping-pong politic, vreau și eu să adaug câte ceva.

În primul rând, susținem poziția dumneavoastră în ceea ce ține de construcția drumurilor. Încă o dată precizăm pentru presă și cetățeni, că ei deseori sunt manipulați, sunt bani cu destinație specială. Traducem, banii cu destinație specială sunt acei bani care sunt destinați anumitor lucrări și nu pot fi îndreptați în alte scopuri. Asta ar presupune un abuz din partea Guvernului și asta ar duce la o răspundere.

Și de aceea, într-adevăr, ceea ce este destinat și sunt bani special destinați, ceea ce este destinat infrastructurii, trebuie să rămână acolo. Și, bineînțeles, de asta va depinde și ulterioara, după această pandemie, dezvoltare economică, că până la urmă, într-adevăr, trebuie să asigurăm.

Încă o remarcă importantă. Chiar și în condițiile dacă banii cu destinație specială rămân la drumuri, totodată, Guvernul va găsi posibilitate de a aloca suplimentar pentru medicină peste 1 miliard de lei, chiar și în condiții de criză, și chiar și în condițiile când veniturile la buget au scăzut dramatic, dar medicina a primit mai mulți bani.

La fel și în domeniul politicilor sociale, că știm foarte bine și despre indemnizațiile pentru șomeri, și despre altă asistență socială pentru care astăzi cetățenii pot aplica și pot beneficia.

Și încă una. Eu chiar sunt în poziție să susțin un coleg din această sală, care, cu părere de rău pentru noi toți, a plecat după ce a pus întrebarea. Я тоже хочу сказать, что государство действительно, – должно быть активным экономическим игроком, я это полностью поддерживаю. И поэтому государство должно сделать все возможное для того, чтобы вернуть государственный аэропорт, государственный банк и другие государственные предприятия, которые приносили прибыль. А после того, как десять лет мы наблюдали, как очень подготовленные ребята на салфетках рисовали двухходовые схемы и забирали у государства...

Eu din a doua întrebare care n-o s-o am. И рисовали на салфетках схемы, как у государства забрать прибыльные предприятия, сегодня здесь умничают и говорят, господин Премьер-министр, «а государство должно быть активным экономическим игроком».

De aceea noi vă dorim dumneavoastră și Guvernului, în primul rând, mult succes, pentru că acesta o să fie succesul la toți 101 deputați. În primul rând, va fi și succesul cetățenilor Republicii Moldova, că noi nu știm când o să trecem de această pandemie, dar cel puțin la ziua de astăzi, noi vedem că se încearcă și se lucrează ca situația să rămână sub control și să nu degradeze mai departe. Și, într-adevăr, după această pandemie dorim ca statul Republica Moldova și Guvernul să fie mai drastic în politicile sale, inclusiv să nu mai permită ca să apară cetățeni care deposează statul Republica Moldova de întreprinderi care aduc profit statului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Prim-ministru,

Eu sunt sigur că...

Doamna Zinaida Greceanîi:

După mărimea fracțiunii.

Domnul Lilian Carp:

Eu sunt sigur că... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnule Carp,

Vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Prim-ministru,

Eu sunt sigur că efectele o să fie mult mai drastice decât ne pare nouă, chiar și în contextul când noi privim optimist. Și eu am să iau în calcul și faptul că noi avem o întoarcere masivă a oamenilor de peste hotare, care, de fapt... remitențele de peste hotare eu cred că o să scadă cel puțin cu 40 la sută și nu are cum să nu se reflecte în economie.

Totodată, eu am văzut destul de optimist în proiectul de lege și am adresat acea întrebare și atunci când a fost aprobat bugetul referitor la veniturile din privatizări. Deci noi știm foarte clar că în plină pandemie o să scadă prețul la aceste bunuri, fiindcă multă lume se gândește ce va fi după pandemie, chiar și investitorii. Și în condițiile în care noi nu vom putea suplini bugetul din vânzarea unor bunuri de stat, da, deci ați calculat și efectul sau de unde noi vom putea acoperi acel...? Eu cred că noi nu vom aduce 1 miliard de lei în bugetul de stat în urma privatizărilor, fiindcă nimeni nu este cointerestat să aloce bani în privatizarea unor întreprinderi care și așa sunt falimentare, cu excepția, poate, la „Metalferos” sau „Moldtelecom”, eu știu, unde au oamenii interes, dar și la aceste întreprinderi poate să fie diminuat prețul.

Deci care este viziunea dumneavoastră referitor la acest subiect? Și cum noi putem acoperi acest deficit în cazul când nu vor fi vândute aceste bunuri?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Într-adevăr, surse de finanțare a deficitului bugetar, ceea ce am inclus noi – 700 de milioane în legea actuală din privatizări, este risc că nu le vom putea acumula, ceea ce înseamnă că capacitatea noastră de finanțare a deficitului poate suferi.

Sunt mai multe riscuri de acest gen, inclusiv în scenariul respectiv. Eu voi fi, într-o măsură oarecare, bucuros dacă vom avea doar 3% scăderea produsului intern brut. Doar 3% a produsului intern brut. Această prognoză o vom actualiza în fiecare lună, inclusiv cu Fondul Monetar Internațional. Deci nu doar acea sursă de finanțare a deficitului care la privatizare e sub semn de întrebare.

Pe de altă parte, după ce am făcut evaluarea acelei liste de întreprinderi care se propun la privatizare, unde am inclus, apropo, și „Metalferos”, sunt

întreprinderi care nu neapărat prețul lor va, să zicem, suferi sau va fi spre diminuare în cazul acestei crize, este important ca procesul de privatizare să fie unul transparent.

Și aici reiterez invitația pentru societatea civilă, parlamentari, să participați, să vegheați cum are loc acest proces. Cu atât mai mult că actualmente Agenția Proprietății Publice evaluează și unele, să zic așa, bucățele bune din Chișinău, terenuri care au 6 hectare, 7 hectare, care în fiecare an se cam ciopârțește câte oleacă de acolo. Iată, noi ne gândim, pregătim această listă, o să vă propunem dumneavoastră s-o vedeți și vom expune la vânzare. Acolo sunt bani enormi, va fi la ciocan la licitație, care dă cei mai mulți bani acela o să-l câștige.

Dar aici avem nevoie de suportul dumneavoastră, într-adevăr, să asigurăm transparență și convingerea, încrederea societății că aceste active care le pierdem se topesc în fiecare an câte un pic, în acest an de criză să fie vândute contra celui mai mare preț posibil. Și asta ar fi una din metodele de compensare a acelor decăderi, să zicem, mijloace financiare, la care v-ați referit.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

O precizare.

Domnul Lilian Carp:

Da, eu nu sunt împotriva privatizărilor, vă rog să mă credeți. Din contra, consider că acele întreprinderi care sunt falimentare de zeci de ani, iar unii copii ai demnitarilor sunt în diferite consilii de administrare și primesc zeci de mii de lei în întreprinderi falimentare, uite asta este cea mai gravă situație. Iar faptul că anumite bunuri pot fi scoase privatizării, este necesar noi să știm foarte clar ce este prioritar pentru privatizare, care întreprinderi. Dacă întreprinderea este cu profit, deci este întreprindere care aduce bani în bugetul de stat, noi cumva trebuie să ne gândim altfel, cum procedăm cu aceste întreprinderi, le modernizăm sau le privatizăm. În cazul când ele sunt... aduc bani în buget, după mine, cred că trebuie modernizate și nu trebuie vândute.

Și asta este deci că noi trebuie să avem o viziune foarte clară și mai multă transparență în aceste întreprinderi de stat care urmează a fi privatizate și să nu permitem ca în această perioadă de pandemie să vină anumiți „băieți șmecheri” și să încerce să le privatizeze pe bani de nimic.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, a doua întrebare.

Domnul Lilian Carp:

A doua întrebare se referă la mediul academic. Deci dumneavoastră cunoașteți despre acea reformă care a fost la Academia de Științe și, din păcate, anumite instituții de cercetare au rămas fără finanțare. Aceste instituții de cercetare, din păcate... sau angajații care sunt acolo și așa nu aveau venituri foarte mari. Deci știți că această tagmă a cercetătorilor... ei sunt cei mai vulnerabili în general, fiindcă lor le este foarte greu să se reprofileze, niciodată nu vor merge la reparații de drumuri sau în alte proiecte. Deci ei sunt oamenii care toată viața fac cercetare.

Din păcate, atât Institutul de Istorie, dar și alte instituții sunt într-o situație destul și destul de gravă. Și nu am văzut deci în proiectul de buget, la rectificare, anumite acțiuni care ar veni să îmbunătățească situația aceasta, acestor cercetători deci la propriu-zis.

Deci, vă rog, dacă aveți anumite viziuni cum noi putem să-i ajutăm pe acești oameni.

Domnul Ion Chicu:

Este deja bine cunoscut faptul că orice criză este și o oportunitate. Și în cazul nostru cred că această criză ne ajută să facem corect prioritățile. Și am spus prioritatea: medicina, educația, știința, iată aceste sectoare care trebuie să redevină prioritate, dacă vrem să fim popor care tinde spre dezvoltare și spre, să zicem, consolidarea capacității țării.

Dacă revenim la știință și cercetare, în primul rând, cunoașteți foarte bine că finanțarea în anul 2020 a crescut pentru sectorul respectiv cu 70 milioane de lei. Aceasta este prima.

Altceva că s-a modificat și mecanismul de finanțare. Or, acea abordare când societatea achită pentru orice prestație, dacă este rezultat, clar că nu trebuie folosită la 100%, dar este o abordare corectă.

Și în luna august anul trecut toate instituțiile de cercetare au participat la concursul așa-numit pe proiecte, pentru care se acordă această finanțare. O parte din această finanțare, cred că 60%, dacă nu greșesc.

Din păcate, nu toate instituțiile respective în luna august 2019 au câștigat proiecte. De aceea, în linii mari, au rămas fără această componentă de finanțare. Totodată, pe cealaltă parte, finanțarea instituțională... noi am păstrat finanțarea.

Dar per total pentru sistem s-au alocat surse cu mult mai mari, cu 17,2% mai mult ca anul trecut. Haideți împreună să vedem cum ne asigurăm ca acest mecanism, când, pe de o parte, se alocă 17% mai mulți bani, iar pe de altă parte, avem mai mulți care nu sunt satisfăcuți. Haideți să vedem unde se poate de perfecționat acest mecanism.

Dar efortul financiar al societății știți foarte bine că a crescut per total cu 70... cu 17,2 %. Aceasta este. Că sunt rezerve în modul cum distribuim

acești bani, nu încape îndoială, dar noi trebuie să tindem să perfecționăm acest mecanism. Și salutăm orice propunere la acest capitol.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Precizare.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Prim-ministru,

Eu sunt profesor de istorie și, totodată, sunt și arheolog. Deci sunt anumite domenii în care... după cum este cercetarea în domeniul fizicii, ciberneticii ș.a.m.d. ele, odată fiind finanțate, pot aduce și profit.

Însă, sunt anumite domenii care sunt prioritare, precum este istoria unui neam, limba unui neam. Și în condițiile când... că aceste proiecte clar că nu au plusvaloare în urma cercetării din punct de vedere economic, dar în schimb, au plusvaloare din punct de vedere spiritual. Și fiecare stat face o prioritate din acest lucru. Și în asemenea fel, noi trebuie cumva să prevedem un mecanism cum finanțăm acest domeniu. Aceasta este ceea ce am vrut să vă spun la domeniul dat.

Și acum în concluzie... 10 secunde. Ați făcut o declarație referitor... sau, cel puțin, a fost o declarație că ar fi bine să... ca pe anumite domenii economice statul să dețină monopol deci și ați făcut o replică referitor la Aeroport. Eu chiar vă îndemn ca Aeroportul să vină în controlul statului, cel puțin pe timpul pandemiei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Bineînțeles, când vorbeam de randament sau de rezultate nu m-am referit exclusiv la partea economică sau rezultate. Dar nu am fost eu în comisia respectivă în august, care nu a atribuit acestor instituții... Dacă eram, avea să atribui măcar un proiect.

Mulțumesc.

În ceea ce privește propunerea de monopolizare, eu sunt adeptul participăției minime a statului în economie. Aeroportul revine, vă asigur că revine la stat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Reniță,

Ultima întrebare, de un minut.

Aveți un minut la dispoziție. Am aprobat Regulamentul.

Domnul Iurie Reniță:

Da, mulțumesc.

Și apreciez generozitatea dumneavoastră, doamnă Președinte.

Domnule Chicu,

Trebuie să recunosc că uneori apreciez spiritul dumneavoastră sarcastic, umoristic, dar pe alocuri cu umor fin. Nu v-aș sugera ca aceeași abordare să o aveți în cazul decedaților noștri peste hotare.

Eu am făcut un amendament încă anul trecut și domnul Pușcuța, colegul dumneavoastră de Guvern, a promis că neapărat la rectificarea bugetului va ține cont și va fi alocat un milion și jumătate pentru repatrierea decedaților noștri de peste hotare.

E problemă mai mult decât serioasă și aș solicita o abordare pe potrivă. Sursa este, sunt taxele consulare de la externe... la poziția O206 Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, există posibilitatea de a aloca un milion jumătate, ca sărmanii părinți, rude ale decedaților, să-și poată aduce...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde.

Domnul Iurie Reniță:

V-am spus că sunteți generoasă.

Mulțumesc.

Vă rog frumos, a fost ignorat și de această dată acest amendament. Este o chestiune care afectează pe toți. Nu-i interesul meu personal. Vă rog frumos să identificați soluția, și chiar dincolo de pandemie și alte chestiuni tragice să ne aducem... repatriem cetățenii noștri. Vă rog mult.

N-am să mă supăr dacă o să faceți, în afară de aceasta, și alte glume. Le apreciez, dar nu și pe domeniul acesta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Nu pot să comentez nimic în ceea ce spuneți de glume, cred că aici chiar nu e vorba de glume și nici de sarcasm.

Dumneavoastră probabil ați văzut cifrele proiectului respectiv, ați văzut că se propune majorarea și Fondului de intervenție al Guvernului, și Fondului de rezervă. Or, anume din aceste fonduri vom finanța toate cheltuielile, necesitățile de acest ordin excepțional.

Deci nu este necesar să prevedem un articol separat în lege. Toate aceste necesități urgente, iar ceea ce ați spus dumneavoastră se încadrează, vor fi finanțate din Fondul fie de intervenție, fie de rezervă sau din fondurile ministerului respectiv, imediat, prin hotărâre de Guvern, acești bani se alocă.

De aceea chiar nu este loc aici... de glumă nici nu mai vorbesc, dar nici de, să zicem, interpretări. Este o tragedie pentru foarte mulți cetățeni, mai ales în condițiile respective când nu sunt zboruri, nu funcționează traficul aerian, clar că aceste sume vor fi oferite, dar nu de acolo de unde spuneți dumneavoastră, însă prin intermediul fondurilor pe care le avem, de intervenție, în primul rând.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizare. Dar v-am rugat să vă încadrați într-un minut.

Precizare.

Domnul Iurie Reniță:

Mă încadrez, mă încadrez.

Domnule Prim-ministru,

E vorba să nu faceți episodic, la aceasta mă refer, dar pe bază permanentă. Și lucrul acesta îl face Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene nu de... sugestia... nu din Fondul de rezervă al Guvernului sau al cuiva, dar pe bază permanentă, alocând la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, care are această capacitate.

Mulțumesc.

Sper că m-am încadrat în timp.

Mulțumesc mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Prim-ministru a făcut precizarea respectivă. Eu cred că Guvernul nu refuză nimănui la adresare.

Da, mulțumesc, stimați colegi.

Domnule Prim-ministru,

Vă mulțumim mult pentru răbdare.

Timpul a expirat, este 18.03.

Acum rog Comisia economie, buget și finanțe.

Cine?

Domnule Burduja,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim mult, stimată doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul de lege în cauză a fost elaborat pe... fondul condițiilor actuale, generate de evoluțiile evenimentelor din țară, care au modificat comparativ cu condițiile existente la momentul efectuării estimărilor care au stat la baza elaborării proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2020, și anume urmările impactului pandemiei asupra economiei naționale și ca urmare a revizuirii prognozei indicatorilor macroeconomici pentru anul 2020.

Proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 vine cu revizuirea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar, deficitul bugetar.

Astfel, comparativ cu bugetul aprobat inițial pentru anul 2020, se estimează o reducere a veniturilor bugetului de stat cu 6 miliarde 338 milioane de lei sau cu 14,3%, o majorare a cheltuielilor bugetului de stat cu 2 miliarde 221,9 milioane de lei sau cu 1,6%. Respectiv, modificările operate la partea de venituri, cheltuieli și sursele de finanțare a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului bugetar cu 8,559 miliarde de lei.

Modificarea veniturilor bugetului de stat se datorează în special din contul diminuării impozitelor și taxelor, diminuării intrărilor din granturi, majorării încasărilor din alte venituri.

Concomitent cu revizuirea programelor existente de cheltuieli, se propun un șir de programe noi întru susținerea sectorului ocrotirii sănătății. De asemenea, sunt prevăzute programe de cheltuieli care sunt menite să atenueze impactul negativ al pandemiei asupra agenților economici și asupra populației. Cele mai semnificative creșteri se propun a fi la grupele: ocrotirea sănătății, protecția socială și servicii de stat cu destinație generală.

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a revizuirii intrărilor de împrumuturi externe, în special celor de urgență, destinate atenuării impactului pandemiei. Modificările la sursele de finanțare a deficitului bugetar de stat se referă la

volumele intrărilor de împrumuturi externe și volumul emisiunii valorilor materiale pe piața primară pentru finanțarea deficitului.

Intrările de împrumuturi externe pentru suport bugetar se propun a fi majorate cu 9 miliarde 352 milioane, dintre care:

– împrumutul din partea Fondului Monetar Internațional pentru asistența financiară urgentă pentru atenuarea impactului economic al pandemiei în sumă de 4 miliarde 425 milioane de lei;

– împrumutul acordat de către Guvernul Federației Ruse în sumă de 4 miliarde 160 milioane de lei;

– împrumutul de urgență din partea Băncii Mondiale – componenta pentru asistența socială în sumă de 454 milioane de lei;

– restructurarea unui împrumut existent întru susținerea agenților economici care și-au sistat activitatea – în sumă de 283 milioane de lei.

Astfel, deficitul este acoperit în totalitate cu resurse financiare reale.

Ca urmare a modificărilor propuse în proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020, veniturile bugetului de stat pentru anul 2020 se propun a fi stabilite la nivel de 37 miliarde 798 milioane 600 mii de lei și cheltuielile bugetului de stat se propun a fi stabilite la nivel de 53 miliarde 773 milioane 800 mii de lei, cu un deficit bugetar în sumă de 15 miliarde 975 milioane lei... 200 mii. (*Gălăgie în sală.*)

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2020 au fost consultați cu Fondul Monetar Internațional în luna aprilie 2020.

Având în vedere condițiile care au impus înaintarea propunerilor de modificare a legii, prezentul proiect de lege este examinat de către Parlament în mod prioritar și amendamentele înaintate de către deputați, care atrag majorarea și reducerea veniturilor bugetare și/sau cheltuielilor bugetare, sunt propuse spre a nu fi susținute pe motivul lipsei avizului Guvernului Republicii Moldova la acestea, în contextul prevederilor articolului 131 alineatele (4) și (6) din Constituția Republicii Moldova. Amendamentele și propunerile înaintate sunt expuse în anexa la prezentul raport.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 spre examinare Parlamentului, aprobare în prima lectură și adoptare în a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Mulțumim mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Burduja.

Am să-l rog pe domnul Alaiba să aibă grijă să deconecteze microfonul domnului Vladimir Bolea. Alături de dumneavoastră, microfonul domnului Vladimir Bolea. (*Voci nedeslușite din sală.*)

La mine aici apare Vladimir Bolea... ceva, probabil că-i...

Eu îl văd pe Radu Marian...

Domnul Vlad Batrîncea:

*Da voi v-ați schimbat cu locurile sau ce? (Voce nedeslușită din sală.)
Voi v-ați schimbat cu locurile, de asta și...*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, un minut, că aveți întrebări.

Domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Mersi.

Domnule deputat,

O întrebare referitor la Fondul de intervenții. De fapt, vroiam să i-o adresez și domnului Prim-ministru, dar poate dumneavoastră puteți să mă ajutați. Deci el a fost mărit...

Domnul Petru Burduja:

Se poate la microfon, că nu se aude.

Domnul Radu Marian:

Da. Despre Fondul de intervenții. El a fost mărit la aproape jumătate de miliard de lei, în comparație cu 2019, când el a fost aproximativ 60 de milioane. Vreau să întreb dacă aceste sume sunt preconizate pentru combaterea pandemiei, cum ele vor fi alocate... banii din acest Fond de intervenții, pentru că e o sumă enorm de mare, care crește, practic, de 10 ori față de anul trecut. Cum vor fi luate deciziile? Ca să nu ne trezim iarăși cu problema asta că noi achiziționăm sau comandăm niște materiale și ele vin peste 3 săptămâni. Deci cum vor fi alocați acești bani și care va fi mecanismul de distribuție din Fondul de intervenții?

Domnul Petru Burduja:

Eu cred că această întrebare ține de...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Am să-l rog pe domnul Prim-ministru să răspundă la această întrebare a dumneavoastră.

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Toți acești bani sunt destinați pentru sănătate. 152 de milioane sunt pentru programe în sănătate, iar 300, care sunt de rezervă, în caz de deficit pentru CNAM. În cazul când apare acest deficit, Guvernul imediat îi va

directiona pentru sectorul sănătății. Deci este vorba de 452 de milioane care sunt exclusiv suplimentar pentru sistemul sănătății, doar acolo pot merge acești bani.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Prim-ministru.

Domnule Marian,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Radu Marian:

Da. Deci vreau să înțeleg cum concret se va decide alocarea acestor... 152 de milioane despre care dumneavoastră vorbiți, cine va decide asupra contractelor care vor fi semnate, companiile care vor câștiga contractele, cum va avea loc această decizie concret? *(Gălăgie în sală.)*

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Prim-ministru.

Mie mi se pare că noi în statul ăsta n-avem nimic, nici un fel de proceduri...

Domnul Ion Chicu:

Partea celor 300 de milioane care, eventual, vor merge la CNAM, bineînțeles, valorificarea merge pe procedurile CNAM.

În cazul când vorbim de aceste 152... de exemplu, este necesar de mai procurat teste, echipamente, se alocă Centrului de achiziții publice... sănătate publică... Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate... desfășoară licitațiile și, respectiv, valorifică acești bani. Deci nu se schimbă nimic absolut în procesul de valorificare, este doar instrument de alocare suplimentară a acestor bani prin intermediul Fondului de intervenție. În rest, achizițiile publice rămân așa cum sunt. *(Gălăgie în sală.)*

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Domnul vicepreședinte sau poate, eventual, domnul Prim-ministru, dacă ar putea foarte succint să spună și să confirme, pentru ce sunt cele 200 de milioane de lei prevăzute... la capitolul „Implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar”. Dacă asta-i ceea ce am înțeles noi.

Este vorba despre majorarea salariilor sau sporurile pentru medici sau...? Ca o precizare doar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Și în anul 2020 avem situația din 2019, când, în decembrie... trecut, s-au operat modificări în Legea nr. 270 după ce a fost aprobat bugetul. Respectiv, unele măsuri din Legea nr. 270 au rămas fără acoperire financiară necesară. Și exact ca și anul trecut prevedem acest fond ca să putem punctat aloca bani pentru acoperirea acestui deficit. Aceasta este destinația.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Și încă o cifră, dacă se poate. Dacă ați putea să ne dați informație cu privire la ultimele împrumuturi pe piața internă... haideți să zicem luna asta de pandemie, cam ce sume ați împrumutat pe hârtii, bonduri și acele de trezorerie, cum se numesc ele, certificatele de trezorerie?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Prim-ministru.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc.

Vreau să vă spun că licitațiile privind plasarea VMS-urilor și obligațiilor de stat se petrec conform graficului inițial. În ultima lună am desfășurat același număr de licitații, dar este adevărat că la ultima am avut o cerere mare de aceste VMS-uri din partea băncilor comerciale, care a fost consecință a diminuării de către regulator, de către Banca Națională, a normei de rezervare. Deci lichiditățile acestea, îmi pare că vreo 2 și ceva miliarde de lei, care au revenit la bănci, ei au decis să le plaseze în hârtii, deci valori mobiliare de stat.

Dacă nu greșesc, probabil, finanțarea netă la ultima licitație a constituit câteva sute de milioane de lei... chiar 700 de milioane de lei, iar acest lucru este prevăzut și în legea pe care o discutăm, că majorăm finanțarea netă din VMS-uri pentru acest an semnificativ de la cele 2 miliarde care sunt prevăzute actualmente, noi prevedem majorarea cu încă 2 miliarde. Deci acel deficit al bugetului va fi finanțat inclusiv din împrumuturi pe intern.

Numărul licitațiilor este același, dar cererea, solicitarea băncilor comerciale a crescut ca urmare a eliberării lichidităților din rezervele respective.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule vicepreședinte,

Luați loc, vă rog.

Avem luări de cuvânt. E o noutate pentru noi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Неожиданно.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Prima luare de cuvânt – domnul Igor Munteanu.

Voce din sală:

De ce nu luați după fracțiuni? Mai mare, mai mic...

Domnul Vlad Batrîncea:

Cum s-a înscris.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cum... așa nu vă place, altfel nu vă place.

Voce din sală:

Acceptăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Acceptați? Nu, bine că...

Domnul Vlad Batrîncea:

Mergem la Curtea Constituțională...

Domnul Igor Munteanu:

Dacă îmi permiteți.

Stimată doamnă Președinte,

Stimate domnule Prim-ministru,

Cu sarcasm sau fără, această epidemie testează statul Republica Moldova la toate „încheieturile”. Evident, politicienii sunt testați la bună credință și la profesionalism, iar societatea, populația este testată la solidaritate, la caritate și la empatie.

Cu tot controlul presei, nu putem ascunde că situația din Republica Moldova arată ca nu am fost pregătiți deloc la această situație de pandemie. În primul rând, asta se arată prin subfinanțarea spitalelor, prin abandonarea

businessului într-o situație fără ieșire și prin trimiterea în șomaj tehnic a unor categorii foarte largi de populație, fără ca să le oferim asistență financiară în timpul situației de criză.

Reducerea veniturilor și cererea tot mai mare de cheltuieli în contextul situației epidemiologice și economice rezultă într-un deficit bugetar foarte mare – 16,2 miliarde de lei sau 7,63% din PIB. Asta cere acțiuni radicale de reducere a cheltuielilor inutile, optimizarea bugetelor publice pentru a mobiliza toate resursele în campania de salvare a populației.

Noi, în aceste condiții, am cerut optimizarea bugetului de stat cu suma de 2,303 miliarde, adică 2 miliarde 303 milioane. Situația de pandemie schimbă esențial procesul decizional și prioritățile guvernării. Vă dau câteva exemple de bugetare proastă în actualul buget.

Iată, de exemplu, bugetul pentru administrarea veniturilor publice, gestionat de Ministerul Finanțelor, a rebugetat 1,26 de miliarde de lei, cu 30% mai mult față de anul 2017, 890 de milioane atunci. În condițiile declinului economic în care sunt mai puține activități economice, evident, noi am cerut o eficientizare cu 300 milioane de lei.

Doi. Ministerul Justiției, prin sistemul penitenciar, a bugetat 1 miliard de lei față de anul 2019 – 542 milioane atunci. S-a mărit, practic, cu 85 la sută. Deși este prioritar, astăzi trebuie să ne îngrijoreze viețile oamenilor inocenți. Respectiv, noi am cerut o reducere cu 300 milioane de lei.

Ministerul Economiei și Infrastructurii... pe drumuri, s-au bugetat 5,37 miliarde de lei, față de 3,2 miliarde de lei în 2019. La mijlocul anului și în toată epidemia aceste investiții, pe drumuri, sunt nerealiste și improprii. Noi am cerut o reducere cu 1 miliard de lei.

Cancelaria de Stat – bugetată cu 40 milioane pentru reforma administrației publice, deși în anul 2019 din 140 milioane bugetate s-au cheltuit doar 9.

Serviciul Protecție și Pază de Stat și-a triplat bugetul. În ultimii 3 ani de zile a ajuns la 149 milioane. Noi ne întrebăm: de cine oare se tem oficialii noștri de stat, de populație? Noi am cerut o reducere cu 40 milioane de lei.

Din păcate însă, toate amendamentele pe care le-am prezentat zilele astea nu au fost acceptate și constatăm că propunerile de corectare, de redactare a bugetului aduse de Guvern au câteva defecte serioase. Or, cum i-a spus ideologul Partidului Democrat, domnul Diacov, nu are... „au niște chițibușuri.”

În primul rând, propunerile Guvernului nu au viziune. Se bazează mai degrabă pe un calcul contabil, necreativ, nerealist. În al doilea rând, perpetuează în bugetul corectat deja niște inegalități legate de interesele unor grupuri economice legate de actuala guvernare.

Am să vă spun... de fapt, cetățenilor am să mă adresez și o să le spun ce au pierdut astăzi prin faptul că amendamentele opoziției nu au fost acceptate.

În primul rând, dacă ne referim la cele 17 amendamente pe care le-am prezentat chiar eu, care totalizează 2,3 miliarde de lei, cu acești bani noi am propus 650 milioane de lei să meargă la bugetul asigurărilor sociale în scopul alocării unei indemnizații unice pentru fiecare pensionar, exact ceea ce spunea doamna Graur, pentru că oamenii nevoiași trebuie să primească cecuri financiare, să simtă că statul îi protejează în condiții de criză.

De asemenea, noi am prevăzut 457 de milioane din acești bani pe care am fi putut să-i salvăm, să-i economisim, pentru suplinirea fondului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și angajaților din acest sector. 70 milioane de lei – suplinirea bugetului asigurării sociale pentru ajutoare de șomaj deținătorilor de patente timp de 2 luni de zile, timp în care poate trece criza. 500 milioane de lei – am propus pentru suplinirea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, subvenționare. 300 milioane de lei – pentru suplinirea Fondului Național pentru Dezvoltare Regională. 100 milioane – completarea Fondului susținerea businessului mic și mijlociu pentru relansarea „Programului... 1+1”, adică crearea de noi afaceri cu participarea moldovenilor din diasporă. În sfârșit, 86 milioane de lei – completarea bugetului Ministerului Educației pentru instituții culturale. N-am auzit astăzi decât, probabil, o singură dată când cineva s-a referit la instituțiile culturale. Dar noi avem muzee, noi avem teatre, noi avem librării care au rămas absolut fără nici un fel de sprijin în timpul acestei crize.

Guvernul trebuie să împrumute inteligent în condițiile în care nu avem resurse pentru acoperirea acestui mare deficit de 3% din PIB, pentru că economia națională se contractează cu 3% din produsul intern brut. Dar ce facem noi? Preferăm să ne împrumutăm cu resurse și credite care ar putea să închidă ușa la creditorii redotabili internaționali, pentru că creditul care a fost votat astăzi are foarte multe implicații pe care foarte curând le vom vedea.

Să fim realiști asupra costurilor. Ministerul Finanțelor a menționat, în timpul consultărilor din Comisia de control al finanțelor publice, că va emite valori mobiliare de stat în valoare de 4 miliarde de lei, dar aceste obligații vor crește, cu siguranță, riscurile pe piața valutară și pentru că banii atrași vor merge doar la consum, la salarii și pensii, iar consumul în Republica Moldova este, după cum bine știți, de import. Această creditare este posibilă, dar sugerăm aplicarea acestui instrument doar pe chestiuni stringente fără fanatism.

Trebuie să menționez că opoziția, și în primul rând Platforma DA, a manifestat maximă deschidere, a venit cu amendamente, a venit cu propuneri concrete de acoperire a nevoilor stringente din economie, dar, din

păcate, ne-am convins încă o dată că sloganele de deschidere și de creare de consens național sunt vorbe goale.

La sfârșit, în concluzie, pot să spun în felul următor.

Stimați colegi din Guvern,

Nu ne-ați convins că puteți gestiona un buget pe timp de criză.

Domnul Vlad Batrîncea:

Finalizați, vă rog.

10 secunde.

Domnul Igor Munteanu:

Nu ați devenit mai credibili în raport cu cetățenii acestei țări, înfometați și nealinați.

Trei. Nu puteți cere consens național câtă vreme nu respectați opinia opoziției, opinia businessului și simulați o stare de unitate atunci când ea nu există.

Sănătate! (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următoarea luare de cuvânt – domnul deputat Pavel Filip.

Domnul Pavel Filip:

Stimați colegi,

Trăim timpuri care cred că nimeni din noi nu s-a gândit că vom ajunge să le trăim. Întreaga lume trece printr-o criză fără precedent. În Statele Unite numărul șomerilor a atins cote record, peste 20 milioane de americani și-au pierdut locul de muncă. Pentru prima dată, din anii '90 înapoi, economia Chinei s-a contractat în primul trimestru, iar producția industrială chineză a înregistrat o scădere de 13,5%. În Germania una din cinci companii afirmă că riscă să intre în insolvență din cauza crizei pandemice. Două luni de stare de urgență au costat Franța 120 miliarde de euro venituri ratate.

Industrii întregi, ca turismul, transportul aerian, automotive, sunt la limita falimentului. Turismul în Europa ar putea scădea cu 70%, iar economia globală se va contracta cu cel puțin 3%. Trăim într-o lume globalizată și interconectată și, în mod evident, țara noastră nu putea fi ferită de efectele acestei crize. Nimeni nu a fost pregătit să gestioneze o asemenea criză. Situația este dificilă și zilnic medicii noștri luptă ca să salveze vieți.

Încasările la buget au scăzut și am ajuns în premieră să avem un deficit bugetar de peste 16 miliarde de lei, care va fi acoperit, am văzut astăzi cu toții într-un exemplu de solidaritate, din surse de finanțare atât din Est, cât și din Vest.

Pe durata acestei crize, Partidul Democrat a avut o abordare pragmatică și constructivă. Ne-am asumat câteva domenii concrete de responsabilitate în perioada de criză și vom răspunde pentru acestea. Au fost decizii deloc ușoare, având în vedere și diferențele de viziuni pe care le avem cu colegii pe alocuri. Da, au fost și greșeli în gestionarea acestei crize și am comunicat acest lucru autorităților, chiar și public, atunci când acest lucru a fost nevoie. Am venit cu propuneri concrete, care în mare parte, au fost acceptate. Am avut și avem întrebări pe diferite subiecte, am cerut și răspunsuri.

Probabil dacă astăzi în fruntea Guvernului aș fi fost eu sau oricine dintre dumneavoastră, rectificările la buget ar fi arătat altfel. Poate unii ar fi elaborat un buget orientat pro business, poate alții ar fi elaborat un buget orientat social, alții un buget orientat spre investiții, dar aceasta este viziunea actualului Guvern, care a încercat, din punctul meu de vedere, să găsească un echilibru în toate acestea.

Trebuie să spunem că avem cei mai buni specialiști care în aceste momente duc această luptă. Astăzi este cazul să vorbim despre zeci de oameni care, în ultima perioadă, și-au riscat viața ieșind la muncă: funcționari publici care au muncit în cadrul instituțiilor statului, medici și lucrători medicali care, în condiții de muncă dificile cu echipamente de protecție puține, au salvat și salvează în continuare vieți, militari și polițiști care zilnic au grijă de securitatea și liniștea noastră. Toți acești oameni au nevoie de ajutor din partea statului. Iată de ce astăzi, în urma acestor rectificări, vor fi alocate peste 1,4 miliarde de lei pentru echipamente de protecție, dotări și reutilizarea spitalelor.

Toți cei care au rămas fără locuri de muncă în urma acestei crize au nevoie de ajutor din partea statului. Iată de ce astăzi vor fi alocate aproape 200 milioane de lei pentru ajutoare de șomaj și alte 200 milioane de lei pentru ajutoare sociale.

Toți cei care au fost nevoiți să-și închidă afacerile pe perioada acestei pandemii au nevoie de ajutor din partea statului. Iată de ce astăzi vor fi alocate 2 miliarde de lei pentru programe de susținere a mediului de afaceri.

Toți cei care trăiesc în satele noastre vor drumuri mai bune pe care să meargă atunci când vor ieși din izolare după această pandemie. Iată de ce astăzi vor fi alocate peste 1,3 miliarde de lei pentru continuarea Programului „Drumuri Bune”. Toți acești oameni așteaptă de la noi, stimați colegi, decizii responsabile.

Am văzut în aceste zile zeci de exemple de curaj și generozitate. Am văzut aceste exemple în întreaga lume, dar și în țara noastră, mii de oameni care s-au mobilizat să ajute. Empatie, unitate și solidaritate – de acestea lucruri avem nevoie ca să trecem peste această criză în aceste momente.

Stimați colegi,

În aceste vremuri tulbure avem nevoie de unitate. Avem un singur dușman – acest virus care nu își alege victimele. COVID-19 nu alege între partide și popoare, nu face diferența între națiuni bogate și națiuni sărace, între țări mici și țări mari. Atunci când suntem separați suntem mai slabi și doar uniți împreună suntem mai puternici. Doar țările care vor da dovadă de unitate și solidaritate vor supraviețui sau vor ieși mai bine din această criză.

Stimați colegi,

Partidul Democrat va susține aceste ajutoare pentru oameni, pentru mediul de afaceri și pentru combaterea răspândirii acestui virus.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Patrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul este domnul deputat Dumitru Alaiba.

7 minute.

Domnul Dumitru Alaiba:

Dragi colegi și scumpi colegi,

La începutul fiecărei ședințe noi onorăm Drapelul de Stat, ne ridicăm în picioare, ne așezăm și aici se termină patriotismul în sala aceasta. Și acesta e momentul în care se încep a face prostii.

Dragi colegi,

Noi cu ce ne ocupăm aici? (*Rumoare în sală.*) Voi spuneți că acesta e un buget care vine să rezolve problemele cetățenilor, antreprenorilor, dar uitați să anexați lista acestor cetățeni și antreprenori, pentru că ea e foarte scurtă. Și voi știți asta, și noi știm asta, și voi știți că noi știm asta.

Mulți oameni se uită acum la noi nu de mare dragoste, ei se uită, pentru că, într-adevăr, își fac griji de viitorul lor, de timpurile acestea incerte, pentru că ei riscă... veniturile lor, ei riscă sau deja au pierdut locurile de muncă. Ei se uită la noi ca să vedem ce decidem pentru ei. Pentru marea majoritate din ei, în special cei mai vulnerabili, voi, dragi colegi din majoritatea parlamentară, nu aveți soluții. Voi ați decis să-i sacrificați.

Și, domnule Prim-ministru,

Vă lăudați cu cât? Un miliard jumătate surplus în primele două luni ale anului. Spuneți mulțumesc, asta din cauza schemelor distruse de noi. Scheme care acum revin și noi știm asta, distruse la sfârșitul anului trecut prin decizii deloc plăcute dumneavoastră, dragi colegi.

Acest buget nu poate fi susținut de noi și eu o să explic pe scurt de ce. Din mai multe motive. Acest buget... Da, noi suntem în stare de pandemie, pandemie care generează o criză economică, deja nimeni nu mai neagă asta,

e un pas înainte, cresc cheltuielile și scad veniturile, crește deficitul bugetar, deficitul bugetar se dublează. Până acum totul e clar și asta nu este... este explicabil pentru că suntem în criză.

Pentru a acoperi deficitul, Guvernul nostru se împrumută, nici asta nu este straniu. Multe țări se împrumută în această perioadă. Dacă sunt și diferențe. Alte țări se împrumută pentru a-i proteja pe cei mai vulnerabili, să protejeze locuri de muncă, întreprinderi mici și mijlocii. Guvernul Republicii Moldova îi sacrifică.

Acest buget... deci bugetul propune beneficii pentru companiile mari. Sunt companii care chiar vor profita de la această criză. Și noi am demonstrat asta și în comisie, și azi în plen. Sunt companii care au venituri bune, dar vor beneficia și de subvenții. Acesta-i profit, dragi colegi, pe timp de criză. Aceleași subvenții nu sunt disponibile și nu sunt atractive pentru micii antreprenori, pentru că dumneavoastră nu le-ați oferit soluții atractive. Voi aveți două soluții în acest buget pentru mediul de afaceri.

1. Ei se împrumută de la bancă, plătesc oamenilor salarii. Voi le compensați rata dobânzii, iar ei rămân cu datoria. Super!

2. Ei plătesc salariul oamenilor care nu produc, nu muncesc, chiar dacă afacerea antreprenorilor este moartă. Statul le întoarce cândva taxele. Super din nou! Pierdere din nou.

Vorbesc simplu, ca să înțeleagă oamenii, pentru că am impresia că măștile se țin pe orice, dar nu pe urechi, pentru că voi nu auziți, noi atâta azi am încercat să demonstrăm cât de cât, să convingem.

Domnule Prim-ministru,

Noi v-am acuzat de multe, v-am acuzat de minciună, v-am acuzat de aroganță, v-am acuzat că guvernați netransparent, v-am acuzat de decizii uneori pripite, noi niciodată nu v-am acuzat de incompetență.

Noi suspectăm și avem toate motivele să credem că aceste măsuri sunt luate cu bună știință. Dumneavoastră știți că nu aveți o ofertă bună pentru antreprenori. Dumneavoastră știți că aceste măsuri ajută antreprenorii să se bage în datorii. Dumneavoastră știți, pentru că noi trăim în aceeași țară. Și voi, și noi trăim în aceeași țară. Vor fi falimente și vor fi oameni care o să fie gata să cumpere afaceri la preț bun.

Pentru că, cum am spus, trăim în aceeași țară, știți că se întâmplă disponibilizări. Iarăși, nu-i vina antreprenorilor, este vina voastră, pentru că nu le-ați propus o soluție. Oamenii pierd locuri de muncă datorită acestor măsuri, datorită acestui buget. Măsurile voastre încurajează șomajul. Pentru că unica ofertă pe care le-o dați este să meargă la „forța de muncă” ... după ce pierd locul de muncă. Nu ați propus o soluție pentru a păstra și a proteja locurile de muncă. Și știți foarte bine că dacă acum locurile de muncă dispar, ele nu vor reveni în 2–3 luni, ele vor reveni poate în 2–3 ani. Știți aceasta, pentru că nu sunteți incompetent.

Pe timp de criză este responsabil și solidar, domnule Prim-ministru, să tăiați din poftele instituțiilor, să tăiați nu simbolic – cică „o să doară”. Într-adevăr, să simtă lipsa, să oprească achizițiile inutile și investițiile dubioase.

Nu ați tăiat cheltuielile autorităților ca pe timp de criză. Sunt cheltuieli pe de-a dreptul uneori neobrazate. Acesta este al treilea motiv din care nu putem să susținem acest buget. Dumneavoastră nu tăiați, dumneavoastră doar „gâdilați”.

Și al patrulea, „cireașa de pe tort”, este modul în care finanțați acest deficit. Existența... doar acest împrumut al Republicii Moldova din Federația Rusă este mare-mare problemă pentru noi. Și acesta este unul din principalele motive din care nu putem susține acest buget, pentru că el comportă riscuri grave de corupție. S-a discutat atâta timp, de dimineață.

Eu personal suspectez că este probabil cea mai proastă decizie de la furtul miliardului. Fix așa s-a început: să salvăm țara, să salvăm sistemul bancar, să salvăm economia.

Știind că măsurile acestea vor face mai mult rău decât bine și știind că nu sunt decât niște... contabilitate, cum s-a spus aici, noi nu putem să susținem acest buget.

Dumneavoastră ne spuneți că acest buget vine să rezolve, cum ați spus, nevoile cetățenilor și a antreprenorilor. Mai bine veneați cu lista acestor cetățeni și antreprenori, pentru că majoritatea nu vor beneficia. Și știți aceasta, și noi știm că știți, și voi știți că noi știm că voi știți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Alaiba,

Ați avut suficient timp, noi am înțeles poziția dumneavoastră.

Domnul Dumitru Alaiba:

Dați-mi voie să-mi termin gândul, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Terminați gândul. 10 secunde.

Domnul Dumitru Alaiba:

Este un buget preelectoral, aceasta ați uitat să spuneți. În țară este criză, într-adevăr. Este criză. În guvernarea voastră este ipocrizie. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea luare de cuvânt – doamna Graur.

Domnul Vlad Batrîncea:

Impecabil de patriotic.

Doamna Eleonora Graur:
Stimată doamnă Președinte,
Stimate domnule Prim-ministru,
Stimați colegi,
Dragi cetățeni,

Astăzi ne confruntăm cu o criză de sănătate globală fără precedent. Pandemia de COVID-19 a cuprins practic toate statele lumii, cu circa 2,5 milioane de oameni infectați și circa 170 mii de decese la nivel internațional.

Toate recomandările organizațiilor internaționale, formatorilor de opinie și companiilor de consultanță se concentrează asupra a două priorități de bază pentru autoritățile unui stat, și anume consolidarea sistemului de asistență medicală prin protecția personalului medical și auxiliar al instituțiilor medicale, accesul la echipamente și medicamente necesare și sporirea capacității de a trata bolnavii, și susținerea economiei naționale prin minimizarea șocurilor pentru mediul de afaceri, intervenția și implementarea imediată a măsurilor de susținere a agenților economici.

Cu alte cuvinte, într-o situație de criză socio-economică, prioritatea autorităților urmează să devină revizuirea direcțiilor strategice trasate la începutul anului.

Respectiv, prioritatea este identificarea de maximum economii din bugetul de stat, pentru a le direcționa spre măsuri de protecție ale cetățenilor, susținerea sistemului medical și al mediului de afaceri.

Toate cele menționate reprezintă o abordare constructivă a unui Guvern care se gândește la cetățeni. Însă ce vedem noi astăzi?

1. Neclaritatea absolută în planificarea achiziționării echipamentului și a accesoriilor pentru medici. Până astăzi nu avem răspuns la interpelarea făcută în adresa Prim-ministrului în acest sens: când, unde și câte echipamente și accesorii vor fi procurate și livrate?

2. Măsuri economice cu multe semne de întrebare, din punct de vedere al operaționalității și fezabilității acestora, prezentate spre aprobare de către Guvern deja către finalizarea stării de urgență, atât timp cât agenții economici efectiv au împânzit tot spațiul public cu soluții concrete de care au nevoie din prima zi a stării de urgență, urmând a fi doar aprobate de către Guvern.

3. Menținerea tuturor liniilor bugetare de la început de an, pentru care se puteau face economii considerabile, pe alocuri fiind chiar majorate. De exemplu, Guvernul a decis includerea de acțiuni și investiții capitale noi, precum alocarea a 3 milioane de lei pentru finanțarea unui studiu de fezabilitate pentru revitalizarea serviciilor aeroportuare în zonele de sud și de nord ale Republicii Moldova.

Oare acest studiu este mai important în acest an decât procurarea de echipament medical, indemnizații de șomaj, suport pentru agenții economici pentru menținerea în activitate, suport pentru cetățenii repatriați, rămași fără locuri de muncă, plata pensiilor și salariilor, plata celor 700 de lei promiși persoanelor în etate pentru sărbătorile pascale, care au rămas fără nici un mesaj în acest sens din partea autorităților.

Analizând proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat, se pare că guvernarea consideră că da, astfel de abordare este corectă. Iar dacă guvernarea considera altfel, urma ca titlul proiectului de lege propus de dumneavoastră să fie intitulat: buget anticetățeni, buget antisocial, buget antieconomic, buget antimedical și mai degrabă un buget pro criză.

Însă noi, cei din Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA”, nu susținem categoric această poziție. Și prin amendamentele depuse la acest proiect de lege în data de 21 aprilie, vă oferim o lecție de buget pro-Moldova, pro-cetățeni și pro-business, prin a crea un Fond anticriză, compus din economiile înregistrate, urmare a diminuării fondurilor: rutier, pentru eficiență în energetică, de dezvoltare regională și Fondului ecologic național. Având proiecte de finanțare, anume a domeniului de reparație a drumurilor, de peste 1 miliard de lei, cu siguranță, Fondul rutier ar fi putut fi ajustat, iar proiectele de eficiență în energetică pot fi contramandate pentru anul următor, la fel și urmare a diminuării, practic, totale a fondurilor pentru finanțarea partidelor politice, lăsând o sumă simbolică de 5 mii de lei.

Dar ne întrebăm dacă și acești 5 mii de lei sunt necesari pentru a fi păstrați, odată ce unii din colegii noștri, și anume poziționați în stânga mea, s-au declarat drept cei mai generoși și au avut capacitatea de a dona peste jumate de milion de lei pentru lupta cu COVID-19. La fel și urmare a contramandării achitării tuturor taxelor de membru a Republicii Moldova la organizațiile internaționale pentru anul 2021. Și suntem ferm convinși că mai multe state vor fi puse în situație similară, la fel și urmare a diminuării mai drastice a investițiilor capitale a autorităților publice centrale cu încă circa 128 milioane de lei.

Respectiv, în baza calculelor noastre, Fondul anticriză poate ajunge la o cifră de circa 3 miliarde de lei, direcționat pentru protecția cetățenilor, pentru sistemul medical, inclusiv pentru programul de susținere financiară a activității de întreprinzător, propus de către Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA,” de circa 2 miliarde de lei. Programul este menit să motiveze agenții economici ca să-și mențină sută la sută...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde.

Doamna Eleonora Graur:

... din angajații și versus oportunității utilizării fondurilor, conform propriei decizii, și acoperirii acelor lacune din activitatea operațională pe care le consideră relevante. (*Gălăgie în sală.*)

Odată ce Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA” și-a propus să vină în plen cu o abordare constructivă, lucrativă și rațională, ținem să menționăm că noi doar salutăm revizuirea bugetului de stat, însă doar prin abordarea menționată, în ultimele minute, Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA” va susține proiectul de lege doar în cazul acceptării amendamentelor declarate, care sunt pentru cetățeni.

Stimați deputați,

Țin să vă aduc aminte datorită cui ați ajuns în Parlamentul Republicii Moldova – datorită cetățenilor acestei țări. Vă îndemn să fiți pro cetățenii Republicii Moldova, pro Moldova.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. *(Gălăgie în sală.)*

Și ultima luare de cuvânt, din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor – domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Спасибо, госпожа Председатель.

Вроде недавно мы утверждали государственный бюджет на 20-й год. Нет, мы тогда не только понимали, мы знали, что к весне Правительство придет с изменением бюджета, потому что после подписания Соглашения о предоставлении Российской Федерацией кредита необходимо было внести изменения в государственный бюджет, соответственно, увеличить расходы бюджета, дефицит, но мы не могли себе тогда предположить, и мало кто мог тогда предположить, в каких условиях будет проводиться и конкретно какие параметры будут у изменения бюджета. Но вместе с тем произошло то, что произошло. *(Gălăgie în sală.)*

По мнению авторитетных источников, авторитетных экспертов мировая экономика столкнется с невероятными тенденциями, сопоставимо более глубокими эти последствия будут, чем Великая депрессия 29–31 годов. По странам мира ожидается падение экономики от 5... по некоторым прогнозам до 15%. Крупнейшие, сильные экономики мира подвержены этим процессам. Соответственно страдает и социальная сфера, люди. Не могло это не коснуться, к сожалению, и Молдовы. Поэтому логичным является изменение государственного бюджета, параметров государственного бюджета. Но в связи с чем? Потому что изменилась база, прогноз макроэкономики, который... на чем базировался тот бюджет в декабре? Практически все позиции изменились в минусе: экспорт, импорт, инвестиции, промышленное производство, сельскохозяйственное производство... неизвестно, что будет, возможно, засуха с соответствующими последствиями. Естественно, в этих условиях

сократятся доходы бизнеса, населения и, естественно, сократятся поступления в бюджет.

Предложенный вариант минус 6 миллиардов с чем-то, 6200 по налоговым... по поступлениям в государственный бюджет. И Премьер-министр приводил эти данные сегодня, и на телевидении позавчера. За 2,5 месяца был накоплен определенный такой вот surplus где-то более 1 миллиарда на 15 марта. За этот месяц эти более 1 миллиарда были израсходованы, превышения уже нету. Более того, с начала года, за 3,5 месяца, мы уже порядка там на 200... менее, чем соответствующий период прошлого года. Каждый день минус 40%... минус 40. Поэтому неизбежны изменения бюджета.

Но что хотелось бы подчеркнуть? Правительству удалось... удастся... не только сокращение доходов на 6 миллиардов, расходы не только не снижены, не сокращены, но они увеличены на 2 миллиарда 200 миллионов. Естественно, вот этот разрыв 6200 и 2200, а – это, соответственно, где-то 8,5 миллиарда, – это увеличение дефицита. И что очень важно, что полностью увеличение дефицита государственного бюджета будет покрыто за счет двух кредитов: кредита от Международного валютного фонда и кредита от Российской Федерации.

Здесь много говорилось о плюсах, минусах, ну, обычно говорилось о минусах одного кредитного соглашения, о плюсах другого кредитного соглашения. Но я приведу только несколько цифр. Да, кредиты Международного валютного фонда всегда достаточно привлекательные, но мы же видели условия, которые господин Премьер привел нам. По кредиту в 156 миллионов долларов, он на 5 лет, причем возврат этого кредита будет за 1 год и 9 месяцев. Вы представляете, какая нагрузка на бюджет? 156 миллионов делим на 19 месяцев... на 21 месяц получается по 7,5 миллиона долларов в месяц. Это серьезная нагрузка, это за счет каникул, которые предоставляются. Возврат будет только 21 месяц. Для сравнения, нагрузка на бюджет по российскому кредиту – миллион 666 тысяч в месяц. Значит, у одного нагрузка на бюджет 7,5 миллиона, у другого – миллион 700, так, для сравнения.

Значит, мы не задавали вопросы, потому что и в комиссиях они были заданы. Все эти источники, они реалистичны, они реальны.

Правительство достаточно серьезно изучило весь портфель, который был... портфель я имею ввиду кредитов, соглашений, займов, грантов, и почистило, – если есть сомнения, лучше убрать. Вот так и были некоторые гранты удалены из бюджетного... из бюджетных параметров, кредиты некоторые. На них не рассчитываем, то есть эти источники – они реальные.

Мы подсчитали и соответственно задали вопрос Премьер-министру, он ответил. Только меры, прямые меры поддержки, это порядка 5 миллиардов. Вот много это или мало? Ну, конечно, желательно, чтобы было 10, а еще лучше – 20. Но, источник... мы категорически против того, чтобы был дефицит, и источником был печатный станок. Это ни к чему не приведет.

Вы понимаете, вот люди говорят – сразу так много специалистов появилось. Лей обвалится в два раза и будет порядка 30, 35, до 40 лей за доллар. Невозможно? Но надо включить печатный станок где-то на 20 миллиардов. 20 миллиардов Молдову спасет.

Так вот, уважаемые, если сделать эмиссию 20 миллиардов, тогда лей и упадет в два раза. Вот и все. Поэтому Правительство достаточно трезво оценило ситуацию и пришло с реалистичным изменением параметров бюджета. И я думаю, что... мы знаем, что тяжелое время мы переживаем. Очень тяжелое и интересное, если это слово здесь применимо. И мы должны быть все очень ответственные.

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

И не могу не вспомнить здесь слова Маркса из «Предисловия к критике политической экономии» 1859-го года. Они полностью применимы к нашей ситуации, для всех, и прежде всего для Правительства. Здесь нужно, чтобы душа была тверда, здесь страх не должен подавать совета.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Acestea au fost luările de cuvânt din partea fracțiunilor.

Acum vreau să-l întreb pe domnul Prim-ministru, fiindcă au fost mai multe în adresa Guvernului expuse, dacă vrea să spună un ultim cuvânt la acest proiect și să-i spunem mulțumesc pentru că a avut răbdare să stea cu noi azi toată ziua.

Da, domnule Prim-ministru,

Vă rog.

Domnul Ion Chicu:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

De fapt, probabil că deputații au avut răbdarea să mă țină astăzi toată ziua aici. Eu vreau, în primul rând, să mulțumesc tuturor pentru susținerea

proiectelor pe care le-am prezentat. Este cert și este clar că suntem într-o situație absolut excepțională.

Vreau să afirm și să recunosc că este imposibil de prognozat ce va fi peste o perioadă sau alta. Această rectificare vine ca urmare a unui pronostic, reieșind din niște supoziții. Or, nimeni încă nu a făcut în ultimii 100 de ani prognozări economico-bugetare, neavând nici o claritate ce va fi mâine sau poimâine.

Eu admit că ceea ce am inclus noi acum în bugetul rectificării poate să fie departe de realitatea care va fi peste o săptămână, peste o lună sau peste 3 luni. Dacă aș afirma contrariul, aș fi iresponsabil.

Cu toate acestea, ne-am străduit să includem acest proiect, ceea ce credem noi că este cel mai recomandat pentru Republica Moldova în condițiile actuale și reieșind din posibilitățile noastre. Vreau încă o dată se remarcă că toate cifrele pe care le-am inclus aici, toate acțiunile pe care le-am inclus, le-am coordonat cu Fondul Monetar Internațional, or și aceasta a fost explicația de ce ne-au oferit acest credit practic în două săptămâni.

De aceea eu vreau să vă mulțumesc foarte mult pentru susținere.

Vă rog foarte mult să susțineți acest proiect de rectificare, care pe departe nu este ceea ce... probabil fiecare cetățean al Republicii Moldova l-ar aștepta acum, dar vreau să vă asigur că este întruchiparea viziunii noastre, a Guvernului pentru soluțiile de acest moment. Încă o dată mergem acum... trebuie să recunosc, prin „întuneric”, dar vă asigur că avem toată determinarea și cred că și capacitatea să gestionăm această situație.

Eu vă îndemn să fim uniți, or, situația respectivă anume această abordare o necesită. Vă rog să ne susțineți în această perioadă complicată.

Vă mulțumesc anticipat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Prim-ministru.

Stimați colegi...

(Aplauze.)

Stimați colegi,

Acum, la propunerea Comisiei economie buget și finanțe, a fost propunerea pentru vot în lectura a doua. Pentru a vota în lectura a doua, noi, de asemenea, și am discutat ieri la ședința Biroului permanent, avem sinteza amendamentelor parvenite în comisie pentru lectura a doua. Comisia pe unele le-a acceptat, pe altele nu le-a acceptat – aceste sinteze.

Acuș de procedură vă ofer că și domnul Burduja are... și văd că și domnul Candu a apăsat.

Stimați colegi,

Eu vă propun următoarea modalitate de votare. Eu citesc amendamentul, citesc deputatul care a anunțat amendamentul la care articol, acel care nu s-a votat în comisie. Noi sau îl votăm, sau nu-l votăm.

Cine este pentru această modalitate, rog să votați.

Majoritatea.

Da. Mulțumesc.

(Voci nedeslușite din sală.)

De procedură, câte unul, nu toți odată.

De procedură – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Doar o chestiune de procedură. Vreau să mă adresez comisiei, deoarece amendamentele au fost respinse ieri, în comisie, bănuiesc că vor fi respinse și acum de majoritatea parlamentară, dar motivația este că lipsește avizul Guvernului, potrivit articolului 131 din Constituție. Și întrebarea mea este: dacă amendamentele au fost trimise Guvernului să fie examinate și să se expună prin aviz?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Candu,

Noi, de la bun început, am spus că suntem în situația de urgență. Amendamentele dumneavoastră toate o să ajungă... toate amendamentele de la toți deputații... în Guvern. Guvernul v-a examina și la următoarea rectificare am să rog Guvernul unde este posibil să țină cont de aceste amendamente. Noi nu avem altă situație. Asta este poziția, dacă vreți, a majorității parlamentare.

Mulțumesc.

Următorul – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc.

Uitați-vă, eu m-am uitat de 3 ori în documentele pe care le-am primit în lădiță, deci nu există sinteza amendamentelor nici la proiectul rectificării bugetului și nici la proiectul de Lege nr. 155, și nici în e-mail meu care îl am. Deci cum eu pot să aflu ce amendament a fost acceptat și ce nu? Eu nu am acces la această informație. Este o problemă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Toți ceilalți deputați, eu știu că au primit.

Domnul Radu Marian nu are lădiță?

Vă rog, Secretariatul, să veniți cu o precizare.

(Voci nedeslușite din sală.)

Domnul Vlad Batrîncea:

Are consilieri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Toată lumea a primit, înseamnă că consilierii dumneavoastră nu v-au adus informația. Aici de acum nu-i vina...

Domnule Slusari,

Vă rog, de procedură.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Eu înțeleg că noi azi mergem așa „беспредел в квадрате”. Noi am încălcat toate procedurile în Regulament. Unica rugămintă... de acum aspectul juridic, ce facem noi cu această procedură o să ne gândim, dar unca rugămintă, nu spuneți că noi așa am decis la Biroul permanent. Haideți să fim... dacă trebuie, ridicăm stenograma.

Dumneavoastră ați citit procedura cum propuneți și noi am fost de acord că momentele acestea 30 de minute, o oră – asta la discreția Parlamentului. Dar ce ține de amendamente, noi am insistat să fie respectată buchia legii. Dacă cineva cu cineva s-a înțeles, opoziția a fost împotriva.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, îi clar, dar majoritatea parlamentară a votat la ședința Biroului permanent.

(Voce nedeslușită din sală.)

Și aici în ședința plenară să avem o abordare foarte clară și pragmatică. Nu poate să vină un deputat sau o fracțiune și tot ce a propus... tot proiectul de rectificare a Legii bugetului să-l întoarcă invers. Nu poate fi a priori lucrul acesta. Specialiștii sunt la Ministerul Finanțelor și în Guvern.

Mulțumesc.

Domnule Alaiba,

De procedură.

Trebuie să le dau voie de procedură.

Domnul Dumitru Alaiba:

Doamnă Președinte,

Starea de urgență nu este licență să încalcăm legi, regulamente. Eu, în semn de protest, îmi retrag amendamentul, pentru că se încalcă procedura și dreptul meu la inițiativă legislativă. Amendamentul meu ținea de reducerea în două a bugetului Președinției și reducerea cu 5 milioane de lei a bugetului Consiliului Concurenței, lucru care și dumneavoastră ați propus în decembrie, că o să revină. Eu îmi retrag oficial.

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Perciun – de procedură.

Domnul Dan Perciun:

Da, doamnă Greceanîi,

De procedură.

Același lucru. Eu îmi retrag amendamentul, în semn de protest. Amendamentul viza reducerea cheltuielilor alocate pentru drumuri și alocarea acestora pentru ocrotirea sănătății, în valoare de 1 miliard de lei. Cu regret, ținând cont de poziția dumneavoastră și refuzul de a-l examina regulamentar, îl retrag și eu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Este... Și aceasta este o abordare și cred că-i... *(Rumoare în sală.)*

De procedură, domnule Candu, ați avut deja.

Da, vă rog.

Voia boierului, cum s-ar zice.

Domnul Andrian Candu:

De procedură, vă rugăm frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Luând în considerare că majoritatea parlamentară încalcă inclusiv Constituția, invocând starea de urgență, noi ne retragem amendamentele și ne retragem și din Sala plenului, în semn de protest. Și vă lăsăm aici să rămâneți și să încalcați Constituția în continuare.

Vă mulțumim foarte mult.

(Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA,” în semn de protest, părăsește Sala de ședințe.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Succese vă dorim. Asta e grija dumneavoastră față de poporul Republicii Moldova.

Mulțumesc. *(Rumoare în sală.)*

Domnule Burduja,

Vă rog.

Tot de procedură sau...

Domnul Petru Burduja:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La urmă. La urmă.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Am anunțat care este procedura.

Nr. 1 din sinteză – modificări la articolul 2 din proiectul Legii de rectificare a bugetului – este inițiativa domnului deputat Moțpan.

Comisia n-a susținut.

Cine este pentru, rog să votați.

N-a întrunit numărul necesar de voturi.

Nr. 2...

Gata, suntem în proces de votare.

Nr. 2 de ordine. La Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, este inițiativa doamnei deputat Grigoriu – majorarea fondului.

Comisia n-a susținut.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Domnul Candu și-a retras. Nu le supunem votului.

Următorul. Nr. 4 din ordinea de zi, la articolul 2 este amendamentul domnului deputat Slusari.

Comisia, de asemenea, n-a susținut.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Punctul 5. Pentru Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural – amendamentul propus de domnul Oleinic.

Comisia n-a susținut, din lipsa de resurse.

Insistați să-l pun la vot?

Nu trebuie.

Domnul Candu și-a retras. (*Rumoare în sală.*)

Da. Bine.

Următorul amendament. Punctul 7... numărul de ordine – amendamentul domnului deputat Plîngău.

Comisia, de asemenea, n-a susținut.

Cine este pentru a susține acest amendament, rog să votați.

Nu votează nici domnul Plîngău.

Următorul amendament sub nr. 8, la articolul 3 – inițiativa domnului deputat Slusari.

Comisia, de asemenea, n-a susținut, conform sintezei.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Nu are numărul necesar de voturi.

Următorul, nr. 9, la articolul 4 – amendamentul domnului Vovc.

De asemenea, comisia nu a susținut.

Cine este pentru a susține acest amendament, rog să votați.

Nu este susținut.

Nr. 10, la același articolul 4 – domnul Slusari.

Comisia nu a susținut amendamentul domnului Slusari.

Cine este pentru a-l susține, rog să votați.

Nu este votat.

Domnule Slusari...

A, nu participați? Foarte bine. Principalul să...

Nr. 11, de asemenea, amendamentul domnului Slusari.

Comisia nu l-a susținut.

Cine este pentru, rog... La anexa nr. 3.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul de voturi.

Amendamentul nr. 12 – inițiativa domnului Slusari, de asemenea.

Comisia nu a susținut.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu are voturi. Și nici autorii nu participă.

Amendamentul nr. 13 – domnul deputat Munteanu. Igor Munteanu.

Comisia nu a susținut acest amendament.

Cine este pentru...

Da, aici sunt mai multe.

La ce mă refeream? De a întoarce... (*Rumoare în sală.*)

Contestați-o unde vreți. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Păi, v-am dat judecători, dar voi nu apreciați.

Spuneți-mi mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine este pentru a susține amendamentele...

Domnul Vlad Batrîncea:

V-am dat. Anul trecut v-am dat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vlad,

Nu vorbi odată cu mine.

Cine este pentru a susține amendamentele domnului Munteanu, care întorc absolut invers toată rectificarea bugetului, rog să votați.

Nu este.

Următorul, amendamentul nr. 14, al domnului deputat Reniță.

Mie mi se pare că domnul Prim-ministru... ce ține de repatriere, a adus... (*Rumoare în sală.*) Dar nu... (*Rumoare în sală.*)

Îl scoatem? Îl scoatem.

La anexa nr. 3 e amendamentul nr. 15, al doamnei Macari.

Comisia nu a susținut.

Cine este pentru a susține amendamentul doamnei Macari, la anexa nr. 3, rog să votați.

Nu are voturi.

La anexa nr. 6, amendamentul nr. 16, al domnului Slusari.

Cine este pentru, rog să votați.

Comisia nu a acceptat.

Nu are voturi.

Amendamentul nr. 17, al doamnei Grigoriu.

Cine este pentru a susține acest amendament, rog să votați.

La anexa nr. 6, de asemenea.

Nu sunt voturi. (*Rumoare în sală.*)

Nu votează nimeni? Voia deputaților. Nu votează, nu votează. Eu ce o să vă pun cu de-a sila să votați?

Și este suplimentul.

Domnul Perciun și-a retras amendamentul.

A fost în acest supliment.

Stimați colegi,

În așa modalitate, noi am trecut și amendamentele care au fost pentru lectura a doua. Acuș.

Stimați colegi,

Dar noi am scăpat, îmi spune Secretariatul, în toată învâlmășeala asta...

Stimați deputați,

Vă rog să reveniți la locurile dumneavoastră. Trecem la procedura de vot.

Acuș. Noi votăm prima lectură. Noi n-am votat în prima lectură.

Stimați colegi,

Se supune votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 156 din 17 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților prezenți.

Acum... noi am trecut, de fapt, înainte de prima lectură și pentru lectura a doua, dar aceasta a fost și propunerea comisiei.

Domnule vicepreședinte, domnule Burduja,

Ați vrut să menționați ceva.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim foarte frumos, doamnă Președinte.

Deci pentru stenogramă, este propusă o modificare tehnică pe care rugăm s-o supuneți votului și ea sună în felul următor. Deci la articolul 1 punctul 3 litera f), după cuvântul „urgentă” se adaugă textul „și subvenționarea sumei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă”.

Această precizare este necesară, deoarece din alocațiile de 320 de milioane de lei vor fi achitate și contribuțiile sociale în mărime fixă patentarilor, persoanelor ce desfășoară activitate independentă și întreprinzătorilor individuali.

Rog să supuneți votului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi...

Guvernul? Guvernul e bine.

Stimați colegi,

Supun votului amendamentul propus... tehnic, propus de către domnul Burduja.

Cine este pentru, rog să votați.

Da, mulțumesc, stimați colegi.

Și acum este aprobat amendamentul cu majoritatea voturilor.

Și acum, stimați colegi, supun votului adoptarea în întregime a proiectului de Lege nr. 156 din 17 aprilie 2020, în condițiile amendamentului care numai ce l-am votat și cu celelalte care sunt parte integrantă a raportului comisiei și au fost spre respingere, și cu acele amendamente retrase.

Cine este pentru a fi adoptat proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 în lectura a doua, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 29.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 29.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

– 1.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 1.

Cu 58 de voturi, proiectul este adoptat în lectura a doua.

Mulțumesc, stimați colegi, pentru toți cei care au susținut toate proiectele pe care le-am discutat atât de anevoios până în prezent.

Domnule Prim-ministru,

Încă o dată vă mulțumesc și dumneavoastră.

Și pentru... vreau să vă spun mulțumesc.

Nu știu, probabil că doamna ministru... Rămâne doamna ministru.

Domnule Prim-ministru,

La discreția dumneavoastră, vă permitem să părăsiți pentru ziua de azi Parlamentul.

Mulțumim încă o dată pentru activitatea în această situație foarte și foarte complicată.

Stimați colegi,

Următorul proiect de lege de pe ordinea de zi este proiectul nr. 158 pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, care reiese din modificarea bugetului de stat.

Doamnă ministru Dumbrăveanu,

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Viorica Dumbrăveanu – *ministru al sănătății, muncii și protecției sociale*:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020.

Vreau să menționez, din start, că scopul acestei legi constă în precizarea veniturilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, în baza prognozei indicatorilor macroeconomici ai Ministerului Economiei și Infrastructurii.

Astfel, modificările propuse prevăd micșorarea veniturilor cu 232 milioane de lei din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu, precum și alte recompense, ca rezultat al diminuării Fondului de remunerare a muncii de la 57,8 miliarde de lei la 55,3 miliarde de lei și formarea deficitului corespunzător cu suma enunțată.

Deficitul în sumă de 232 milioane de lei va fi acoperit din contul soldului, care la...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Eu am enunțat nr. 158, dar dumneavoastră prezentați nr. 157. Dar cred că vă permitem deja să prezentați nr. 157 și pe urmă nr. 158.

De acord?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă ministru, continuați.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Și menționez că acest deficit va fi acoperit din contul soldului care la 1 ianuarie 2020 constituia 549 milioane 696, 5 mii de lei. Deci este o procedură de rectificare a fondului asigurării obligatorii de asistență medicală, ca rezultat, am menționat, al modificării indicatorilor macroeconomici care sunt calculați de către Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Aveți întrebări.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Gherman,

Prima întrebare.

Doamna Doina Gherman:

Da, vă mulțumesc.

Doamnă ministru,

Era încă luna februarie când aici în plenul Parlamentului noi ne arătam foarte îngrijorați și v-am adresat mai multe întrebări referitor la situația epidemiologică din țară și, în general, la capacitatea sistemului de a face față unei eventuale crize. Atunci ne-ați răspuns cu încredere că totul este bine și că sunteți perfect pregătiți.

Urmare a câteva luni, societatea întreagă, de fapt, a văzut în mod incontestabil că dumneavoastră nu ați fost deloc pregătiți și nu puteți face față acestei crize. Pentru că ce avem la moment? Avem peste 700 de lucrători medicali infectați la moment. Deci ultima cifră de astăzi înțeleg că este 708.

Respectiv, fiecare al treilea pacient este medic. Avem spitale întregi plasate în carantină, avem spitale raionale fără aparate medicale vitale în lupta cu pandemia. Avem lucrători medicali care își așteaptă rândul până acum ca să fie testați și acest lucru nu se mai întâmplă.

Noi am discutat cu mai mulți medici din țară, am fost în mai multe spitale și ei aceasta au spus: nu au fost echipați la momentul potrivit cu echipamentul necesar.

Deci dumneavoastră ați admis ca această cifră de infectare să depășească 30%. Este cea mai mare rată de îmbolnăvire printre medici din lume. Este incredibil și inadmisibil. Și la urmă, la sfârșitul lunii acești lucrători medicali își ridică un salariu absolut rușinos.

Eu vreau să vă întreb, în contextul acestei legi: dumneavoastră credeți că salariul pe care îl ridică un lucrător medical este unul decent, corect și proporțional cu eforturile pe care le depune zilnic și riscurilor la care se supune? Și aceasta nu este doar în contextul pandemiei.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult.

Știmată doamnă deputat,

Vreau să menționez că atunci când am venit în luna februarie, și eu răspund, într-adevăr, de cuvintele mele, am venit cu o prognoză. Și haideți să ne aducem aminte ce era în lume în luna februarie. Era vorba despre infecția COVID în Republica Populară Chineză.

La acea etapă nu era vorba nici pe de aproape despre infecția COVID pe întreg globul. Sigur că prognozele care au fost efectuate atunci... și când am venit, de fapt, cu aceste prognoze era vorba despre răspândirea infecției pe teritoriul Republicii Moldova și infectarea a 400 de persoane.

În momentul în care infecția a ajuns în Europa, și anume chiar în Italia, prognozele au fost modificate și atunci a fost elaborat acel plan de răspuns la infecția COVID-19, unde cea mai critică, de fapt, formulă care a fost determinată și cel mai critic scenariu pentru Republica Moldova – erau 2 mii de îmbolnăviri.

Și vreau să vă aduc la cunoștință că este vorba de începutul lunii martie. Nimeni... și noi nici pe aproape, nici pe departe la etapa respectivă nu am știut că infecția se va răspândi atât de rapid, precum s-a răspândit în toată lumea și care avea amploarea pe care o are actualmente în toată lumea. Nici o țară n-a putut face prognozele respective.

Deci noi ajustăm prognozele de fiecare dată. Și astăzi eu pot să vă spun că ultimele prognoze... și eu nu m-am ascuns niciodată după cifrele vizate, reprezintă o rată de infectare de 31 de mii 777 de persoane și cu o prognoză de 700 de decese pe teritoriul Republicii Moldova. *(Gălăgie în sală.)*

Da, eu în luna februarie, în plenul Parlamentului, am menționat vizavi de acele instituții medicale strategice care sunt desemnate, reieșind din scenariul existent, instituții care erau concentrate în municipiul Chișinău, instituții pe care noi le-am valorificat atâta timp cât am putut. Dar, în momentul în care infecția s-a răspândit deja și avem... nu ne mai temem deja de cazurile de import, noi avem transmitere comunitară la nivelul Republicii Moldova, deci din acel moment, vreau să menționez că am activat spitalele din Republica Moldova. Nici un spital nu a fost activat. Și asta n-o spun eu, în calitate de ministru, aceasta o spun specialiștii, care sunt epidemiologi. Și eu cred că aveți încredere în specialiștii epidemiologi, care sunt specialiști în domeniul infecțiilor. Nici un spital... eu îmi asum responsabilitatea pentru cuvintele date, nu a fost activat atâta timp cât nu a existat evaluarea și suportul din partea unui medic epidemiolog și dotarea cu acele echipamente de protecție. *(Gălăgie în sală.)*

E foarte simplu acuma să spui că suntem vinoveți, e foarte simplu să spui acuma vizavi de echiparea lucrătorilor medicali.

La momentul în care am venit în plenul Parlamentului, în luna februarie, pentru un scenariu de 400 de persoane infectate, noi aveam rezerva... apropo, eu atrag atenția încă o dată, nici un chit, eu vorbesc de chit de protecție, nici un chit de protecție nu a fost procurat, pe parcursul ultimilor ani. Când vorbesc de chit de protecție, eu vorbesc de ochelari, eu vorbesc de costume de protecție individuală, de mănuși, nu a fost procurat, și eu răspund de aceste cuvinte. Deci noi am avut marele noroc, atunci când am venit și în plen, și am atenționat că noi am avut o rezervă care era la IGSM și care noi am putut s-o valorificăm, și noi am valorificat-o. Peste 50 de mii de costume de protecție, la prima etapă, au fost valorificate din aceste rezerve și instituțiile medicale care nu aveau echipamente de protecție au fost dotate cu aceste echipamente. Asta este prima etapă. *(Gălăgie în sală.)*

A doua etapă este că, atunci când toate hotarele erau închise și când fiecare stat își proteja deci pentru sistemul său de sănătate, limitând și interzicând chiar exporturile, noi am încercat să ne reorientăm cu producătorii autohtoni. Și, apropo, țin să mulțumesc și deputaților, care au fost extrem de proactivi, în cazul respectiv, vizavi de viziere, vizavi de costume de protecție. Când trebuia să conving... și puteți să vă convingeți și singură, industria ușoară din Republica Moldova... că putem coase exact cum coase, de exemplu, Turcia sau altcineva. Deci noi am făcut tot ce a fost posibil și am asigurat sistemul medical cu măsurile de protecție.

Ceea ce-ați menționat dumneavoastră, de ventilatoare. Da, cu adevărat, nici în cazul respectiv noi nu am negat faptul că un șir de instituții

medicale raionale nu au fost echipate cu echipamentul de bază, haideți să spunem. Noi am făcut o evaluare, în general, a echipamentelor care există în Republica Moldova și am făcut acea estimare de 500 de ventilatoare care sunt. Noi am dotat Spitalul Clinic Republican, știam că are 80 de ventilatoare.

Să vă spun cum am dotat Institutul de Medicină Urgentă? Noi am scos ventilatoarele de pe ambulanțe, ca să avem încă 70 de ventilatoare pentru cazurile grave. *(Gălăgie în sală.)*

La momentul actual, pot să vă asigur, și eu de fiecare dată menționez, și eu răspund de cuvintele vizate, nici un caz grav, nici o femeie gravidă și nici un copil nu rămâne în spitalele raionale, dar este adus la Chișinău în acele instituții medicale specializate.

Ceea ce ține de motivarea personalului medical. Eu sunt de acord, într-adevăr, că nici pe de-aproape nu este motivant acest salariu, dar nu poate fi, în cazul respectiv, pus tot absolut ca o linie critică doar vizavi de ce s-a întreprins acum. Deci odată cu înregistrarea primului caz de COVID-19 pe teritoriul Republicii Moldova, exact în prima zi de lucru, pe data de 9 martie, pentru că eu n-am să uit niciodată cum stăteam cu colegii pe data de 7 spre 8 martie, sunam toți pasagerii acelei rute. A fost emis ordinul prin care s-a determinat un supliment de 100%, dar este un indicator de performanță, care se determină pentru lucrătorii din asistența medicală spitalicească, în cuantumul unui salariu de funcție. Dacă mă întrebați dacă este mult, nici pe de-aproape, că este puțin, sunt de acord, pentru intensitatea și pentru ceea ce fac. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Precizare, vă rog, doamnă Gherman.

Stimați colegi,

Dar am o chemare... absolut o adresare pentru toți, înainte de a vă oferi cuvântul, haideți să discutăm la subiectul care este pe ordinea de zi.

Doamna ministru v-a prezentat acum... am lăsat-o special să vă prezinte o informație în detalii ce ține de lupta medicilor cu această pandemie. De aceea, vă rog, următoarele întrebări... la toți deputații se referă, să le adresați strict la proiectul legii.

Vă rog, doamnă Gherman, precizare.

Doamna Doina Gherman:

Doamnă Președinte,

Medicii sunt resursele umane de bază în sistemul medical, de aia, chiar nu puteam să... vorbim despre ei. Și eu cred că chiar este contextul potrivit.

Referitor la ceea ce-ați menționat, doamnă ministru, la cele 500 de aparate ventilatoare în toată țara. Deci la modul cel mai serios, nouă nu ne

este clar unde sunt ele. Pentru că vă dau un exemplu: la spitalul din Bălți, de exemplu, sunt 3 aparate,...

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Exact.

Doamna Doina Gherman:

... dintre care unul este nefuncțional, unul din 1978 și al doilea din 1980, la Ungheni absolut la fel – două ventilatoare și nefuncționale.

Deci nu înțelegem. *(Gălăgie în sală.)*

Dumneavoastră puteți să ne prezentați această informație, să vadă și cetățenii, să vedem și noi, să înțelegem care este realitatea, pentru că în situații de criză este absolut important de comunicat onest. Înțelegeți?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Comunicăm onest și responsabil. Evaluarea dotării instituțiilor medico-sanitare publice cu ventilatoare a fost realizată în baza informației prezentate de către instituții. Și onest, și corect vă voi prezenta informația unde sunt și în care instituții aceste ventilatoare. *(Gălăgie în sală.)*

Și sunt de acord cu dumneavoastră, și pe bună dreptate apreciez ceea ce-ați menționat că nu există o repartizare uniformă a echipamentelor medicale în cadrul instituțiilor medicale. Aveți dreptate.

Și reiterez încă o dată, pentru că este inexplicabil și pentru noi de ce o instituție republicană a fost dotată cu 80 de ventilatoare, și altă, de exemplu, instituție medicală republicană, care este de tip urgență, la momentul cel... când era cel mai stringent și trebuia activat, dispunea, dacă nu greșesc, de vreo 20 sau 30 de ventilatoare, astfel încât v-am zis de unde le-am luat. Foarte franc și foarte onest v-am zis: le-am luat de pe ambulanțe, pentru că erau mai performante și pentru că trebuia să ne asigurăm că avem două instituții republicane. *(Gălăgie în sală.)*

Și dacă îmi permiteți, doar un moment, pentru că ați abordat în privința testelor. Deci total teste realizate în Republica Moldova sunt 14 mii 985 până la etapa dată. Acestea sunt și testele primare, pentru că acuș imediat o să se înceapă... care sunt testele primare, 12 mii 899 sunt testele primare, dar avem și 2086 teste repetate. Personalul medical care a fost supus testării, total – 2219, aici se includ atât testarea primară, precum și testările repetate care se aplică.

Și vreau să menționez, când ați vorbit despre carantină a unor spitale, la moment, într-adevăr, am sistat activitatea unui spital, este vorba de Ștefan Vodă. Și iată acum, când examinăm oportunitatea reluării activității, mergem pe testarea întregului personal medical, înainte de a începe activitatea această instituție medicală. Dar nu este refuzat nimeni, asta vreau să precizez. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Doina Gherman:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Ecaterina Litvinschi, asistenta medicală care a decedat și a lucrat până la ultima suflare în sistemul medical, primea un salariu net de 3900 de lei. În așa situație sunt aproape toți lucrătorii medicali, începând cu șoferii de ambulanță, cu personalul auxiliar și terminând cu medicii. Este extrem de trist și de grav că am ajuns în o astfel de situație în țara noastră.

Dar întrebarea este către dumneavoastră. Iată, astăzi ați venit în plenul Parlamentului cu rectificările la buget. Deci rectificările cu care veniți dumneavoastră astăzi prevăd sau nu majorări ale salariilor pentru personalul medical?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă deputat,

Eu am menționat că am venit cu o precizare... deci rectificarea condiționată de o precizare în contextul modificării indicatorului macroeconomic.

Dar în cadrul comisiilor parlamentare... și aceasta a fost menționată inclusiv și de către domnul Prim-ministru, una dintre prioritățile de bază, pentru că vreau să vă spun, ceea ce zic, că nu specialiștii din Republica Moldova doar, dar ceea ce zice OMS-ul. Noi n-o să ne învățăm să luptăm doar cu pandemia, ceea ce facem acum, pentru că toți se învață, deoarece este un război cu adevărat. Noi o să ne învățăm, stimați deputați, să trăim cu această infecție. Cu regret, asta-i realitatea cu care vin experții din cadrul OMS-ului. Și atunci această provocare rămâne, în primul rând, cu adevărat, și încărcătură pe umerii sistemului medical.

Și în situațiile respective, ceea ce s-a menționat la rectificarea bugetului, noi o să ne întoarcem la prioritatea, corect, care ați menționat-o, dotării tuturor spitalelor, astfel încât nu cu zecile de persoane să aducem de la Ștefan-Vodă și să ne gândim în care spital să plasăm aceste persoane, noi trebuie să prioritizăm ceea ce ține de salarizarea personalului medical.

Și eu vă promit că analizând ceea ce ține de cheltuieli la momentul actual, pentru că prioritar îl reprezintă inclusiv medicamentele și alte componente consumabile, și echipamentele de protecție, eu vă promit că, sigur, una din prioritățile de bază ulterioare, și asta nu a fost doar promisiunea mea, a fost promisiunea Premierului inclusiv, este

determinarea unor măsuri, dar substanțiale de motivare financiară a personalului medical.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Și o precizare.

O să consumați... noi avem la 19.50. Dumneavoastră consumați tot timpul.

Da, vă rog.

Doamna Doina Gherman:

O precizare.

Vă mulțumesc.

Da, într-adevăr, înțelegem că prioritățile și de data asta nu s-au stabilit corect și dacă noi nu am învățat o lecție nici din experiența pe care o avem de trăit acum, atunci mi se pare foarte trist și eu chiar nu știu cum vom ajunge, Doamne ferește, dacă vom avea valul al doilea de epidemie în toamnă. Eu nu știu dacă noi vom avea medici sau lucrători medicali pregătiți ca să meargă în acest „război”, cum l-ați numit dumneavoastră.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да. Спасибо, госпожа Председатель.

Уважаемые коллеги,

Я буду краток, я не буду использовать из 30-ти минут, которые предназначены для всех коллег, – 20 на себя, потому что как минимум есть другие фракции. Это раз.

Два. Второе. Изменения в бюджет, они очень короткие, меняются буквально 6 цифр. Там все предельно ясно и понятно. Поэтому, когда задают вопрос: «А предусмотрено ли там или нет?» Но вы меня извините, мы читать должны. Это, я говорю для всех. Здесь, пожалуйста, коллеги, без обид. Что касается первого вопроса моего.

Госпожа министр,

Много говорят о том, что у нас зарплаты маленькие у медиков, и так далее, и тому подобное. Мы это все прекрасно понимаем. Мы вошли в эту ситуацию так... с такой... вот зарплатой, с такими сетками, с такими критериями. Не вы это сделали, и не Кику сделал, не я и не другие депутаты. Мы вошли с такой системой. Это раз.

Скажите, пожалуйста, с учетом характера работы, с учетом того, что действительно врачи выполняют титанический, шахтерский труд. Значит, все это первопроходцы. Какие дополнительные меры, măsuri, делаются сейчас для поддержания тех, кто работает в непосредственном контакте с инфицированными заболеванием... с теми, кто инфицирован?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci eu am menționat când i-am răspuns și doamnei Gherman.

Mulțumesc foarte mult.

În primul rând, domnule deputat, am menționat despre faptul că, într-adevăr, deci din momentul în care situația pandemică s-a declanșat în Republica Moldova, prin ordinul care a fost emis, s-a acordat acel indicator de performanță în mărime de 100% pentru lucrătorii din sfera medicală care sunt antrenați în lupta cu COVID.

Totodată, vreau să menționez, Comisia pentru Situații Excepționale a primit o dispoziție prin care pentru asistența medicală urgentă prespitalicească, inclusiv pentru asistența medicală primară a fost prevăzută pe această perioadă de urgență posibilitatea acordării... nu posibilitatea, dar acordarea unui supliment la salariu în cuantum de 50% din salariul de funcție. Eu sunt de acord că nici pe aproape măsurile respective nu sunt suficiente.

Cu ce am mai venit noi la nivel central, dar eu salut și acele inițiative care au venit din partea autorităților publice locale. Este vorba despre posibilitatea cazării personalului medical atunci când, cu adevărat, ei nu vor să se întoarcă acasă ca să-și expună familia unui risc, atunci când este nevoie asigurarea transportării tur-retur și sigur că alimentarea personalului medical. Asta este puțin din semnul de recunoștință care poate fi adus, într-adevăr, pentru cei care sunt în prima linie, dar sper foarte mult ca, într-adevăr, politicile noastre să fie revizuite și, cum am menționat, să se vină cu o majorare substanțială a salariilor tuturor celor care sunt implicați în sistemul de sănătate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Așa... stați...

Noi avem până la 19.50 întrebări și răspunsuri, așa am votat.

Domnule Gațcan,

Următoarea întrebare.

O precizare.

Da, vă rog.

Domnule Odnostalco,

O precizare.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да, госпожа Председатель.

Второй вопрос – многоуважаемому коллеге доктору Гацкану. Вот... у меня маленькое уточнение.

Госпожа министр,

Разрешите сказать, видит Бог, я не хотел это говорить, но раз задела я буду говорить. Что касается закупок, поднимают много вопросов: почему этого нету? Почему нету ЭВЛ? Почему нет перчаток, масок, респираторов, защитных экранов, и так далее, и тому подобное?

Уважаемые коллеги,

Не министерство этим занимается. Этим занимается Центр по закупкам в системе здравоохранения, CAPCS. Точка. Кто был руководителем этого центра, и кто назначил руководителя этого центра? Вам напомнить? Вам напомнить о тех непрофессионалах, кто там работал и завалил в стопроцентном объеме абсолютно все годовые закупки медицинских изделий, оборудования и медикаментов, которые проходят через этот центр, и сделали это с «достоинством»? Я прошу прощения.

А сегодня те, кто взяли и назначили этих людей, понимаешь, в Фейсбуке сидят в карантине, называют себя врачами и при этом пишут плохо о врачах. Это неправда. Не надо так делать, коллеги, это крайне нехорошо. Что касается больниц...

10 секунд, госпожа Председатель, пожалуйста.

Что касается...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde, vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Я в выступлении следующем о бюджете доскажу.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Gațcan,

A doua întrebare din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor.

Da, vă rog.

Domnul Ștefan Gațcan:

Mulțumesc, doamnă ministru, pentru precizările legate de bugetul... rectificării bugetului în fondurile de sănătate.

Vreau să spun pentru colegii noștri din Parlament, dacă este posibil, că la capitolul managementul situației de epidemie COVID-19, Republica Moldova a gestionat destul de bine acest management. Eu vă spun ca expert în managementul sănătății publice. Din ce cauză? Pentru că indicatorul de bază al Organizației Mondiale a Sănătății, și care este dat acum pe data de 21 aprilie, indică foarte clar, Republica Moldova are doar 17 decese la 1 milion de populație, pe când țările care, cu părere de rău, colegii noștri din Europa: Belgia – 503, Spania – 480, Italia – 369, Franța – 310 și Statele Unite – 128.

Deci la capitolul management în condițiile în care dumneavoastră ați primit sistemul de sănătate, ați făcut tot ceea ce trebuia de făcut corect. Mai mult, ați făcut și elementul de tratament la domiciliu care va aduce beneficiu și aduce beneficiu. Nimeni nu trebuie să ne sperie cu al doilea val, cu al treilea val și așa mai departe. Vom gestiona așa cum trebuie de gestionat. La capitolul acesta eu pot să spun că s-a făcut ceea ce practic este imposibil.

Da, noi regretăm foarte mult că colegii noștri... avem un procent destul de mare, mai mult de 25 de infectări, dar asta este legat nu doar de aspectul de echipament. Noi să nu uităm ce instituții medicale am preluat, care nu au un sistem de ventilare, care nu au un sistem adecvat de îngrijire a pacientului și multe-multe elemente. De aceea întrebarea mea este, dacă deja Ministerul Sănătății lucrează la aspectul de reorganizare, de modificare a sistemului spitalicesc?

Și încă un singur exemplu. Deci protocoalele de tratament se schimbă de la zi la zi, de la oră la oră. Nu avem nevoie de aparate suplimentare de respirație artificială. Sunt...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Doamnă ministru,

Dacă a fost o întrebare, vă rog, răspunsul.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da. Mulțumesc foarte mult.

De fapt, vreau să vin pentru că și în comisie au fost aceste întrebări, care este viziunea. Și dacă în alte contexte se mai discută oportunitatea proiectului care a fost aprobat anterior, eu vreau să vă zic că noi punem o miză extraordinar de mare pe acel proiect care vine, al Băncii Mondiale, inclusiv acel credit care vine din partea CEB. De ce? Pentru că, indiferent, nu este vorba ca să ne pregătim de un val sau de alt val, este vorba de pregătirea sistemului medical.

Vreau să menționez că proiectul Băncii Mondiale va fi direcționat și noi avem deja în contextul respectiv și o viziune, și deja suntem în proces de determinare și a unor priorități cu privire la dotarea cu echipamente medicale a instituțiilor medicale.

Dar sunt trei componente, și dacă îmi permiteți, eu vă spun care sunt acestea. În primul rând, este vorba despre consolidarea sistemului de testare. Pentru ca să nu ne trezim în situația în care aveam un laborator concentrat în municipiul Chișinău, deși le aveam și în țară, acel din Bălți și din Cahul, și trebuia... și acum încă suntem în proces de dotare, echipare corespunzătoare, pentru ca ele să fie funcționale și ca să nu aducem deci probele colectate din punctele îndepărtate ale Republicii Moldova.

Totodată, este vorba în cazul respectiv și de consolidarea unităților de terapie intensivă, dar vorbim de terapia intensivă absolut în toate instituțiile medicale republicane, municipale, raionale, deci pentru că noi înțelegem că sunt situații nu doar generate de infecție, viața este viața și sănătatea este compromisă deseori de anumiți factori.

Și, totodată, vreau să menționez că, în sfârșit, ne gândim și revenim la aspectul de consolidare și a secțiilor de boli infecțioase de care am uitat. Pentru că noi acum toți am vorbit de specialiști în domeniul sistemului de sănătate, dar dacă e să vă spun care-i cifra în cazul dat a medicilor epidemiologi, care este cifra medicilor infecționiști care acum se valorifică la maxim, cu regret, ea nu este deloc îmbucurătoare. De aceea sunt doar câteva momente care vorbim de consolidarea sistemului spitalicesc.

Și inclusiv ceea ce ține de Serviciul AVIASAN, care la momentul actual știm foarte bine cu ce este dotat și cu ce tipuri de ambulanțe lucrează, dar noi avem cazuri grave și avem nevoie și de servicii corespunzătoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare – domnul Leucă.

Domnul Ion Leucă:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimată doamnă ministru,

Nu am întrebare, am doar o singură rugămintă, folosindu-mă de ocazia că sunteți în ședința în plen a Parlamentului: știți situația din raionul Glodeni?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da.

Domnul Ion Leucă:

Eu sunt deputat de pe circumscripția nr. 5 și aș dori respectuos să atrageți o atenție mai sporită la dotarea în regim de urgență a spitalului

raional și a tot ce trebuie pentru a gestiona cât de poate de efectiv situația care-i creată în raionul Glodeni.

Vreau să vă spun că sunt în contact permanent cu administrația publică locală de nivelul al doilea și nivelul întâi, vorbesc de comuna Iabloana și orașul Glodeni, și Spitalul raional Glodeni și știu că consiliul raional a făcut eforturi deosebite, din punct de vedere financiar, pentru a face față provocării care a venit, mă rog, așa cum a venit, în situația respectivă.

Dar mi-aș dori foarte mult ca și Comisia pentru Situații Excepționale, republicană, și dumneavoastră cu ministerul pe care aveți onoarea să-l gestionați, să ajutați colectivul de la spital și pe toți acei care au nevoie acum de ajutor la moment.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamna ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult, domnule deputat.

Vreau să vă zic că avem deja mai bine de două luni... la 07.30, cum ați menționat, ședința punctului focal și sunt câteva spitale, cu regret, dar care sunt prioritare, reieșind din situația existentă, pentru că sunt înregistrate focare, este vorba și de Soroca, este vorba și de Glodeni, este vorba și de Dondușeni, și de alte instituții medicale. Și în contextul respectiv, vreau să vă spun că suntem în legătură permanentă și cu președintele raionului, care ne abordează.

În plus, să știți, atunci când s-a abordat problema testării personalului medical, eu vreau să vă asigur că noi am realizat o testare masivă, inclusiv în spitalul din Glodeni. Masivă, atunci când vorbesc de zeci de probe de la personalul medical care s-au prelevat, pentru a vedea care este situația și pentru a consolida acest spital.

Și vreau să vă asigur că atenția va fi sporită nu doar către spitalul din Glodeni, îmi dau seama că sunteți responsabil, dar față de toate spitalele din republică.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Domnule Leucă,

Nu mai aveți alte...?

Domnul Vovc.

Vă rog să țineți cont că avem la dispoziție 3 minute.

Domnul Liviu Vovc:

Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Am vrut doar o precizare referitor la acest proiect. Din câte eu înțeleg, venit... bugetul fondului de asigurări se va micșora cu 232 milioane lei. Da?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci este vorba de o precizare a veniturilor ca rezultat al reducerii fondului de salarizare, deci și în condițiile date precizarea se face prin diminuarea cu 232 milioane, dar care se compensează din acel sold pe care l-am menționat că la 1 ianuarie era de 549 milioane 696 mii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Doamnă Președinte,

Dacă îmi permiteți, încă un moment. Eu vreau să menționez că acest sold este cumulativ, deci el nu este un sold care s-a creat la începutul anului 2020, el e cumulativ pe mulți, mulți ani, de fapt, ca rezultat al neexecutării de către instituțiile medicale a unor contracte pe care le aveau.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Și următoarea, și ultima...

Domnule Vovc,

Aveți...?

Precizare, vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Doamnă ministru,

Regret că reprezentanții Ministerului Finanțelor, Prim-ministrul, au plecat deja de aici, pentru că, după cum s-a văzut, în ultima perioadă cum își jertfesc medicii viața, credeam că Guvernul, într-adevăr, va fi mult mai atent și va căuta soluții pentru a-i încuraja pe ei.

Și în acest context, cred că nu era cel mai corect ca să scoatem din acest sold, dar poate Guvernul putea să găsească banii aceștia și să-i transfere de la bugetul de stat și să crească în general acest fond, ca să găsim soluții pentru încurajarea medicilor, ca ei să lupte și să vadă că, într-adevăr, sunt apreciați pentru munca lor.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule deputat,

Dacă ați fost atent, atunci când domnul Prim-ministru a făcut prezentarea proiectului bugetului de stat, foarte concret s-a referit la cele peste 300 milioane de lei care în caz de necesitate, de deficit, vor fi transferate anume la fondul asigurării obligatorii de asistență medicală. Există și această rezervă în cazul în care vor exista anumite elemente, haideți să spunem, nu critice, dar deficiente la buget.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Și ultima întrebare – doamna Tauber.

Ultima, fiindcă noi deja suntem la 19.50.

Vă rog, doamnă Tauber, succint.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult, stimată doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Mă refer la ultima noastră întrevvedere cu dumneavoastră, atunci când noi am vorbit despre situația în țară și când totul era la început. Vreau doar să vă aduc aminte că așa și nu ne-ați prezentat planul de acțiuni. Vreau să vă felicit că, probabil, țara noastră sper că, dă Doamne și slavă Domnului, trecem deja de problema aceasta. Probabil, cel puțin, o să fiți cointereseată și nu atât de arogantă ca și șeful dumneavoastră Chicu în prezentarea și elaborarea Planului de acțiuni în luptă cu consecințele de coronavirus.

Eu, din ceea ce am observat și ca concluzie de activitate a dumneavoastră, pot să vă spun că, în mare parte, ați ieșit la briefinguri. Ce probleme au avut spitalele, medicii, primarii, președinți de raioane, noi foarte bine cunoaștem și cu unii din ei am fost alături.

În continuare dumneavoastră menționați OMS, deși organizația aceasta este în plin scandal și știți foarte bine că era stopată finanțarea din Statele Unite ale Americii și mai multe țări deja n-au încredere, dar dumneavoastră în continuare mergeți pe planul OMS-ului. Și vrem să vă spunem că, probabil, o să aveți obraz când totul se va termina să demisionați din funcție.

Dar acum vrem să vă întrebăm dacă v-ați gândit, cel puțin, la așa o idee ca toți cetățenii noștri care sunt acum în criză, care mai mulți din ei și-au pierdut locurile de muncă ori încă o să piardă aceste locuri de muncă, revenind inclusiv din străinătate, dacă v-ați gândit ca plata sau achitarea, sau procurarea poliței de...

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă deputat,

Vă mulțumesc mult pentru întrebare.

Știți, îmi puteți invoca orice, dar sunt sigură că nu-mi puteți invoca aroganță. În contextul OMS-ului, vreau să vă spun că este organizația care începând cu data de... deci din februarie, deja nici nu mai țin minte data, dar, v-am zis, peste două luni, cu maximă responsabilitate vă spun, și nu e vorba de delegarea unui reprezentant, e vorba de prezența directorului OMS-ului în Republica Moldova, care peste două luni de zile... spre deosebire de mulți alți experți, savanți și nu știu ce nu au fost alături de echipa ministerului și, în general, alături de sistemul medical. Deci directorul OMS-ului, de comun cu echipa OMS-ului, au fost cu noi peste două luni de zile la fiecare ședință a punctului focal.

Și în contextul la aceea ce m-ați întrebat, eu vreau să menționez că este o organizație internațională. Mai puțin analizez acum scandalurile, analizez cu adevărat plusvaloarea și ponderea acestei organizații. Acesta este un prim pas și suportul care a fost oferit de către OMS Republicii Moldova.

Iar ceea ce ați menționat de planul de acțiuni, vreau să vă spun că, probabil, și voi verifica, cu adevărat, poate n-a fost expediat, dar există planul de răspuns al Republicii Moldova la prevenirea și controlul infecției COVID-19, care a fost aprobat pe platforma Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică imediat, apropo, după ședințele plenare și de care ne conducem.

Și dacă vă uitați, el este publicat, este public, este pe site-ul ministerului. Și dacă vă uitați atent, pentru că toți au abordat scenariile, situația din Republica Moldova, acolo sunt toate trei scenariile care erau critice, pe care le-am depășit la momentul actual. Dar este și ca măsuri.

Dacă mă întrebați cum vom ieși din situația pandemică astăzi pe platforma punctului focal și nu doar, colegii au lucrat, de comun cu colegii de la Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Agriculturii, nu-i mai zic toată denumirea, deci de la Ministerul Educației au lucrat la... deci haideți, că nu știu cum să găsesc un cuvânt mai potrivit, dar la procedura de... la acele măsuri de restricții care se vor menține sau care se vor elimina, pentru că de luni bugetarii iese la serviciu... Dar noi vom avea alte măsuri pe care le vom menține în continuare. Deci inclusiv vom veni la următoarea etapă, că aveți dreptate, care sunt măsurile post-pandemice.

Iar ceea ce ține de demisia mea, vreau să vă spun că eu nu doresc nimănui să aibă un mandat în perioada pandemică. Și chiar nu mă determină funcția, dar mă determină în cazul respectiv responsabilitatea, și anume față de aceea ce ați menționat, de sistemul medical, pentru că ar fi fost laș acum ca să mă retrag. Dar dacă va fi nevoie, să știți că nu este o problemă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, doamnă ministru,

Eu vă recomand să nu prea atrageți atenție la recomandările de demisie din partea unor deputați. Chiar nu se merită să le luați aproape de inimă. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Da, mulțumesc.

Doamna Tauber,

Aveți dreptul la a doua întrebare, cu toate că deja ați depășit.

Da, vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Întrebarea mea a fost la dumneavoastră, doamnă ministru, dacă v-ați gândit, cu echipa dumneavoastră de guvernare, despre scutirea achitării poliției de asigurare medicală pentru toți concetățenii noștri în perioada aceasta de criză?

Dacă dumneavoastră aveți anumite calcule și dacă aceasta ar fi o parte din planul dumneavoastră concret?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Din câte înțeleg, noi astăzi am examinat rectificarea bugetului condiționată de modificarea anume a indicatorilor macroeconomici, ceea ce ține de diminuarea Fondului de retribuire a muncii.

În momentul în care noi vom examina oportunitatea de scutire a achitării poliției de asigurare medicală, aceasta ar însemna, în cazul dat, că noi o să mai venim cu niște diminuări de venituri la fondul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Și vreau să vă asigur că, pentru că alături sunt colegii de la Compania Națională de Asigurări în Medicină, din 100% și, apropo, acesta-i un semn de întrebare pentru toți noi, din transferurile care merg către instituțiile medicale spitalicești 80% reprezintă fondul de salarizare. 80%... din 100% cât se duce la un spital, 80% sunt cheltuielile care merg pentru salarizarea personalului medical.

La etapa respectivă, vreau să vă spun, precăutăm aspectul de motivare a personalului medical, dar nu precăutăm ceea ce ține de scutiri. Dar vreau să vă zic că toți cei care sunt într-o situație de dificultate condiționată de faptul că și-a pierdut un loc de muncă, deci, în special, este condiționat de statutul ocupațional. Având statut fie de șomer, deci având un statut, fie că este o persoană care... deci mamă care îngrijește de un copil, ea este asigurată de către stat.

Deci toți acei care fie că au revenit în țară, fie, ca rezultat al pandemiei, și-au pierdut un loc de muncă, înregistrându-și acest statut, au dreptul la

asigurare medicală. Dar se ia în calcul istoricul contribuțiilor de asigurări pe care le-au avut.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, doamnă ministru.

Aveți dreptul la o precizare, dar noi deja am depășit limita stabilită pentru întrebări și răspunsuri.

Succint, o precizare, vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Stimată doamnă Președinte,

Cred că noi am depășit limita timpului, pentru că doamna ministru vorbește foarte mult, foarte frumos, dar nici un răspuns eu n-am primit.

Nu vă supărați.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Nu mă supăr.

Doamna Marina Tauber:

Eu înțeleg părerile dumneavoastră, dar ceea ce ține de OMS și alte subiecte, tot aceasta trebuie să fie decis de deputați și de conducerea țării.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Trebuie să fie decis de către stat.

Doamna Marina Tauber:

Dumneavoastră sunteți reprezentantul... da, reprezentantul Guvernului. Așa că dumneavoastră aici raportați, iar deputații decid dacă este o organizație credibilă ori nu și etc.

Noi nu discutăm acest subiect. Eu doar voiam să știu dacă dumneavoastră sunteți la curent despre faptele în care este suspectată această organizație. Și cum comentați?

Acum întrebare despre cetățenii noștri care au revenit din străinătate. Oare atât de importantă a fost plata poliței de asigurare? Și nu era mai bine să reduceți cheltuielile administrative de la Președinție, de exemplu, ori alte cheltuieli administrative, ca să...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Doamnă ministru,

Ați înțeles întrebarea.

Vă rog, răspunsul.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci eu vreau să vin totuși cu o precizare, pentru că foarte mult s-a menționat despre asigurarea medicală. Deci indiferent că este vorba despre acei reveniți sau despre acei care locuiau în țară și nu aveau, cum am menționat, un istoric de contribuții de asigurări sociale care le dădeau drept la anumite garanții... sau medicale, deci polița de asigurare medicală, ea a fost și este o normă care este prevăzută de către legislație ca și un... o asigurare mai bine, nu poliță, dar asigurarea medicală reprezintă obligativitate a oricărui cetățean.

Ceea ce vreau să vă spun că s-a gândit Guvernul, aceasta este acea dispoziție a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică prin care s-a stabilit foarte clar că în situația pandemică din Republica Moldova, indiferent de faptul ești tu asigurat, neasigurat, în cazul în care tu ești infectat cu COVID-19, tu ești tratat în mod gratuit de către sistemul medical.

Dacă este vorba de o altă problemă, deci în cazul respectiv este vorba clar și de o obligativitate față de acest stat, și în cazul respectiv este și acea asigurare medicală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc, doamnă ministru.

A expirat ora întrebărilor și răspunsurilor.

Rog să luați loc și vă mulțumim pentru o bună gestionare a sistemului medical în această situație de criză de sănătate, de criză pandemică.

Mulțumim, doamnă ministru.

Cred că toată lumea apreciază acest lucru. *(Aplauze.)*

Stimați colegi,

Rog Comisia protecție socială, sănătate și familie, doamna Bacalu, raportul comisiei la proiectul nr. 157.

Doamna Elena Bacalu:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia protecție socială, sănătate și familie, în conformitate cu prevederile articolului 41 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, a examinat în ședință proiectul de Lege pentru modificarea Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 nr. 174/2019, inițiativă legislativă a Guvernului.

În urma dezbaterilor pe marginea proiectului de lege, membrii Comisiei comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul precizării veniturilor fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală pe anul 2020, în rezultatul

actualizării prognozei indicatorilor macroeconomici ai Republicii Moldova pentru trimestrul I al anului în gestiune.

Astfel, veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală se micșorează cu 232 milioane lei, formând un deficit în aceeași sumă de 232 milioane de lei. Această sumă exprimă neachitarea primelor de asigurare medicală în cotă procentuală, raportată la Fondul republican de remunerare a muncii, care, potrivit prognozelor, s-a micșorat de la 57,8 miliarde la 55,3 miliarde de lei.

Acest deficit urmează a fi acoperit din soldurile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, care la 1 ianuarie 2020 a constituit aproximativ 550 milioane de lei.

În cadrul dezbaterilor, membrii comisiei au menționat mai multe momente la care ministerul de ramură ar trebui să reacționeze, cum ar fi formarea nejustificată a soldurilor, în timp ce instituțiile medico-sanitare sunt subfinanțate și duc lipsă de echipament medical, dar și salarizare inadecvată a lucrătorilor medicali.

Comisia a recomandat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale... și familiei... să vină cu calcule concrete pe marginea problemelor enunțate, dar și cu posibile rectificări ale bugetului fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul curent. *(Gălăgie în sală.)*

Ținând cont de situația de criză instaurată în Republica Moldova, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu 5 voturi „pro” și 3 „abțineri”, propune plenului Parlamentului aprobarea și adoptarea proiectului de lege dezbătut în două lecturi.

Proiectul de lege redactat se anexează prezentului raport.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă președinte.

Aveți o întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă președinte,

Eu am următoarea întrebare, în contextul declarațiilor pe care le-a făcut domnul Chicu, domnul Odnostalco și domnul Gațcan cu privire la faptul că responsabilitatea pentru ceea ce se întâmplă astăzi în sistemul medical și pentru dezastrul care există nu este responsabilitatea acestui Guvern, ci este responsabilitatea guvernărilor care au fost până acum.

Și eu vreau opinia dumneavoastră, în calitate de președinte al comisiei. Este asta responsabilitatea PD-ului, care a fost la guvernare din 2009, este asta responsabilitatea PSRM-ului, prin exponenții care au fost la guvernare din 2001 până în 2009? La cine s-au referit acești stimați colegi când au spus că ei sunt... că altcineva este vinovat de ceea ce se întâmplă? *(Rumoare în*

sală.) Noi vă aducem aminte că am fost la guvernare 5 luni de zile în ultimii 30 de ani. Și responsabilitatea îmi pare că este a dumneavoastră.

Dar pentru doamna Bacalu. Dacă vreți, comentați, dacă nu, o altă întrebare ține de majorarea salariilor. Și dacă credeți că ar trebui, totuși, Guvernul să vină cu un proiect de majorare a salariilor pentru medici, pentru că merită și pentru că se sacrifică în aceste zile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

De fapt, nu sunt întrebările la proiectul raportului pe care l-ați prezentat dumneavoastră, e decizia dumneavoastră să răspundeți sau nu.

Doamna Elena Bacalu:

Nu, eu o să răspund. Eu vreau să vă spun, stimate domnule deputat, că, de fapt, fiecare minister... fiecare Guvern care se află la guvernare, pe acea perioadă când se află, este responsabil de ceea ce se întâmplă în țară, adică de tot ceea ce este în Republica Moldova în acea perioadă. *(Gălăgie în sală.)*

Dacă e să vorbim despre majorarea salariilor, dumneavoastră, la acest subiect, v-a răspuns și doamna ministru, și dumneavoastră știți că noi am avut discuții în cadrul comisiei, noi am discutat și cu ministrul finanțelor, domnul Pușcuța, de aceea consider, și toți cred, la fel ca și mine, ca și dumneavoastră, că medicii din Republica Moldova merită să aibă un salariu mai mare, fiindcă, cu adevărat, astăzi salarizarea, care este în sistemul medical, este una sub orice nivel. Și dacă să ținem cont de situația critică în care se află zilnic lucrătorii medicali, înseamnă că noi trebuie să avem grijă de această categorie de specialiști.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Și a doua întrebare, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă Bacalu,

Eu propun s-o ajutăm pe doamna ministru, pentru că eu sunt sigur că dumneaei îi este foarte complicat în cadrul Guvernului să lobeze pentru cheltuieli mai mari în medicină și să insistăm ca o parte din acele resurse care au fost alocate, de exemplu, pentru construcția drumurilor, și noi toți știm că au fost majorate cheltuielile cu 550 de milioane de lei, să fie, totuși, redirecționate în medicină, și să insistăm aici, în Parlament, să existe o poziție consolidată din partea tuturor că trebuie realocate resursele pentru majorarea salariilor medicilor, și ca și doamna ministru să aibă, poate, mai mare greutate în Guvern, și să reușească să-l convingă pe domnul Chicu. Că dacă n-o să se întâmple acest lucru, când o să vină al doilea val, și o să vină, domnule Gațcan, al doilea val, n-o să aibă cine să ne trateze. Medicii și așa

sunt epuizați fizic, psihologic. Și au existat un șir întreg de declarații din partea acestei guvernări care i-a mai și ofensat, ei nu sunt protejați. Și dacă noi n-o să prioritizăm acest sector acum, dar o să ne axăm pe drumuri, n-o să aibă cine să ne trateze în decurs de câteva luni. Și trebuie să ne gândim foarte serios la lucrul ăsta.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamna Bacalu.

Nu știu dacă se merită un răspuns.

Da. Mulțumesc.

Doamna Elena Bacalu:

Noi am confirmat nu o dată sprijinul nostru, de aceea el va fi și în continuare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă președinte...

Domnule Odnostalco,

La doamna președinte ați avut întrebare? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Replica, vă rog. (*Gălăgie în sală.*)

Da, vă rog, domnule Odnostalco, replica.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемые коллеги,

Я никого не называл, когда я обозначал проблему, я не называл ни фамилию, ни имя. Но если у кого-то что-то отрезонировало, это хорошо, что вы признаетесь, это уже первый этап, знаете, самоизлечения, вот, как говорится. Это раз.

Два. Если кто-то на что-то обиделся, я бумаги предоставлю, я факты предоставлю, как отменялись тендеры, как пенсионеры инвалиды... Общество инвалидов осталось без очков, потому что директор, которого назначили не мы, а назначила предыдущая исполнительная власть... надо разделять здесь – мы законодательная власть, а не исполнительная, они выполняют наши решения в том числе... отменяли эти тендеры, люди оставались без очков. Я еще много могу рассказать. Я предоставлю эти документы, чтобы все было честно, и чтобы люди видели, и чтобы вы попусту не обвиняли министра Думбрэвяну. (*Gălăgie în sală.*)

Позор.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Doamnă Președinte,

Mulțumesc.

Iarăși suntem nevoiți să dăm o mică replică colegului nostru din Blocul ACUM. Văd că dumnealui se pricepe foarte bine să-i învinuiască pe toți cei din jur, dar nu se vede pe dânsul și... parcă nu știu cum așa trece peste etape, a început-o din anii 2000 și..., dar vreo 5 luni de zile a evitat așa nu știu cum să le observe.

Deci eu vă spun, domnule deputat, că toate acele reportaje care se fac, că iată, cum îi starea în sistemul de sănătate, el este un rezultat de lungă durată. *(Gălăgie în sală.)* Și să-l învinuiți, la ziua de azi, pe actualul ministru de toate relele, este nu că cinic și ipocrit, dar este lipsă de bun simț.

Iar dacă doriți, eu am să vă amintesc că vloggerița dumneavoastră Ala Nemerenco, care astăzi s-a mai dat încă o dată cu părerea care-i sistemul, de vreo două ori în urmă, s-a mai dat încă o dată, ministrul vostru de Facebook, așa să numim, s-a mai dat o dată cu părerea care-i starea de lucruri în sistemul medical. Păi, iată, în luna septembrie, dumneaei a stopat achizițiile. Republica Moldova a rămas fără ambulanțe noi, mulțumită Alei Nemerenco. Iată despre asta trebuie să vorbiți. Trebuie să vorbiți despre achizițiile cu mânuși din vinil care se rup, despre asta trebuie să vorbiți, domnule Perciun, și multe alte lucruri și măgării pe care le-a făcut. Dar dumneavoastră vedeți...

Și slavă Domnului că a păzit Republica Moldova... într-o așa o situație de criză, de o... Ala Nemerenco.

Iar dumneavoastră, doamnă ministru Dumbrăveanu, aveți toată admirația, stima și respectul.

Vă mulțumim. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim. *(Rumoare în sală.)*

Replică la replică nu există. Gata.

Nu există replică la replică. S-a finalizat.

Stimați colegi,

Rog fracțiunile... rog deputații să vă ocupați locurile în sală. *(Gălăgie în sală.)*

Voce din sală:

Luări de cuvânt acum.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, știu, știu, știu.

La subiectul respectiv, cu luare de cuvânt – domnul Perciun.

Domnule Perciun,

V-ați răzgândit?

Din partea fracțiunii sau a deputatului? Fraecțiunii.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

În timp ce noi am discutat acest proiect de lege, cel puțin, doi medici s-au infectat de COVID-19. S-au infectat, pentru că nu au avut echipamentul de protecție necesar, s-au infectat și nu vor ști despre asta, pentru că nu vor fi testați corespunzător. *(Gălăgie în sală.)*

Măine, după gărzi extenuante, vor merge acasă la familiile lor și se vor întreba: cum statul Republica Moldova apreciază și remunerează sacrificiul lor? Unii mai tineri, ca Eugeniu Cebotari, asistentul medical care a avut curajul să vorbească despre calitatea proastă a echipamentului medical, probabil, încă speră că acestui stat îi va păsa vreo dată, cu adevărat, de medici și de medicină. Însă cei din generația părinților mei, care sunt medici și ei, își vor pune această întrebare doar retoric, pentru că anii de experiență în sistem i-au învățat un adevăr crunt – pentru statul Republica Moldova personalul medical nu a fost niciodată și nu este o prioritate, nici când voi erați la guvernare, nici când voi ați fost anterior la guvernare.

Și voi ați fost împreună la guvernare în ultimi 30 de ani de zile, și responsabilitatea pentru dezastru vă aparține cumulativ.

Astăzi suntem țara cu cea mai mare pondere a infectării personalului medical din lume. Din cele 2778 de cazuri confirmate, aproape 700, adică 25 la sută sunt lucrători din sistemul medical.

Nici în Spania, nici în Italia, țări unde situația epidemiologică este mult mai gravă, această cifră este mai mică, este în jumătate – 14, 12 la sută.

Și speranța mea era că pe fundalul acestor cifre și sub presiunea publică, în ceasul al 12-lea, guvernarea va ajunge să pună sistemul medical pe primul loc, că nu va alege în plină epidemie să micșoreze fondul asigurării obligatorii de asistență medicală cu 232 milioane. Că nu majora cu 500 milioane cheltuielile pentru drumuri în timp ce nu au loc... nici un ban în plus pentru salarizarea medicilor și asta a confirmat-o azi și doamna ministru, nici un ban în plus astăzi în FAOAM nu este pentru salarizarea medicilor.

Datorită ajutorului alocat din partea Băncii Mondiale și a Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei – 1 miliard de lei va fi alocat pentru echipamente, dar Guvernul a decis să nu aloce nici un leu în plus pentru

salarii. S-ar putea să fie colegi care nu cunosc că salariul de bază al unui medic care lucrează în Serviciul de Urgență și are 10 ani de experiență este de doar 4500 lei. Un anesteziolog-reanimatolog dintr-un spital raional cu 20 de ani în spate are 4800 de lei. Doamna Litvinschi, cum a menționat și colega mea Doina Gherman, la 79 de ani după o viață lucrată ca asistentă în sistemul de urgență, avea în jur de 4000 de lei salariul net. Se pare că atât, în opinia Guvernului, merită oamenii care salvează vieți, mai ales astăzi când, cu regret, ne salvează, inclusiv cu prețul vieților proprii.

Câți dintre dumneavoastră, stimați colegi, sunt gata să meargă zilnic să-și riște viața pentru un asemenea salariu? Probabil nimeni. Statul trebuie să înceteze să înjosească și să subestimeze acești oameni. Vă aduc aminte, 500 milioane de lei în plus pentru drumuri și nu pentru salariile personalului medical este încă o palmă dată sistemului. Și, cu regret, nu este prima din ultimele două luni.

Opoziția și societatea civilă a trebuit să scoată cu cârligul din această guvernare majorările salariale pentru toți cei din prima linie. Oare nu era clar încă din luna martie că de majorări trebuie să beneficieze și cei care lucrează la Serviciul de Urgență, și medicii de familie, nu doar cei care lucrează în spitalele strategice? Oare nu era clar că cei 16 mii de lei trebuie alocați tuturor medicilor infectați, fără a insulta, insinuând că o parte dintre ei nu s-a infectat la locul de muncă? Era clar... oare nu era clar că nu-i cazul să insultăm medicii, insinuând că ei se infectează din cauza faptului că nu știu să folosească echipamentul de protecție? Oare nu era clar că nu-i cazul să trecem sub tăcere numele medicilor decedați? Eroii aceștia trebuie decorați, nu înmormântați la un capăt de cimitir în anonimitate de parcă nici nu ar fi existat. Astea-s lucruri elementare, stimați colegi, pe care oricine cu bun simț și respect le înțelege. Și „palmele” se tot țin lanț.

Ieri am aflat de echipamentele de protecție procurate din China, acele achiziții de pe data de 23 martie, care de abia 3 zile în urmă au intrat în țară, stau de 4 zile și se prăfuiesc în depozit în loc să fi ajuns în spitale, deoarece compania care a făcut achiziția nu are din ce achita TVA-ul pentru ca să le devameze.

Vă dați seama? Deci noi am cumpărat echipamente de protecție, de abia după 3 săptămâni de zile le-am adus în țară, atât a durat, foarte complicat și acum ele stau de 4 zile în depozit, și nu sunt devamate, și nu ajung în spitale, pentru că compania nu are din ce plăti TVA-ul. Într-un stat normal pentru așa o absurditate „zburau capete”, dar nu la noi.

Nu „foaie verde”, colegi. Directoarea companiei asta a declarat. Informați-vă.

Astăzi ne propuneți să continuăm șirul de umilințe al sistemului medical și să aprobăm acest buget care nu prevede majorări salariale. Dacă nu ați fi majorat cheltuielile pentru drumuri, poate v-am fi crezut că nu sunt bani. Însă bani sunt, dar respect și bun simț nu-i.

Noi nu vom vota acest buget și vom insista în continuare pe majorarea permanentă a salariilor cadrelor medicale.

Și vreau să închei prin a le mulțumi din numele Frațiunii „PAS” tuturor medicilor, medicilor de familie, asistentelor medicale, laboranților, infirmierilor, brancardierilor și șoferilor care-și riscă zilnic viața pentru ca noi să fim protejați. Ei sunt eroii zilelor noastre și un exemplu de curaj și dăruire pentru noi toți. Sacrificiul lor trebuie recunoscut și onorat la cel mai înalt nivel. Vreau să-i aplaud în special pe cei care au găsit curajul să vorbească și să spună public despre problemele care există. Adevărul, stimați colegi, este cel mai bun dezinfectant.

Și pe final, vreau să mă adresez în special tinerilor din sistem. Nu încetați să credeți că schimbarea e posibilă. Sistemul e putred și bolnav, capturat de grupări cu acoperire politică din partea celor prea preocupați de scheme și dividende electorale ca să investească serios în medicină și să promoveze resursele necesare, dar asta se va schimba. Neapărat se va schimba, dar doar cu ajutorul și participarea dumneavoastră. Să știți că tot la zi ajunge și cea mai lungă noapte.

Dragi medici,

Aveți grijă de voi! (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Următoarea luare de cuvânt, din partea fracțiunii – domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Cred că este un subiect... iată, după domnul Perciun aici „bate cu electricitatea”.

Eu tot vreau să vorbesc despre dragostea noastră imensă față de medici. Și știți, ca și toți colegii, am făcut multe lucruri, am încercat, cel puțin, împreună cu colegii, dar dacă deschideți pagina mea de Facebook n-o să găsiți aceste vizite, fotografiile, chestii. Încercăm să facem ceea ce este posibil, ceea ce ne stă în puteri, inclusiv să fim undeva mediatori între ei – Guvern, municipalitate, fonduri.

Da, am donat câte un salariu, este, apropo, destul de simțitor pentru noi toți, dar am încercat să fim foarte activi și eu, cel puțin, mă mândresc că am mulți prieteni medici și adevărați prieteni, și nu doar pe timp de ciumă. Și mie îmi este... și la prietenii mei din domeniul medicinei, și este o onoare pentru mine că am asemenea prieteni.

Ne este silă uneori să vedem... și ne-au arătat mesaje medicii noștri, profesorii, medici mai simpli, cum le scriu cei din mass-media, așa dramatic: „Nu tăceți. Răspundeți. Veniți.” Doamna spune: „Eu, mă scuzați, dar nu-i a meu să comunic cu presa. Eu chiar nu am ce comenta.” „Nu, dumneavoastră, trebuie.” Și sunete, și apeluri.

După aceasta am mai fost încă în niște instituții municipale. Am fost la Soroca și am văzut cum medicii sunt abordați: „Hai, dați comentarii, nu tăceți.” Și după aceasta văd... Știți care sunt primii bani care vin de la partenerii noștri dragi de la Occident? Primii bani, granturi de milioane de euro, bani groși vin pentru instituții media, pentru mai multă lumină în problema COVID-ului. Vin milioane de euro pentru ONG-uri.

Colegi,

Dumneavoastră aveți legături foarte bune cu aceste fundații. Și dacă sunteți așa de îndrăgostiți în medici, sugerați-le, spuneți-le: „Stimați gestionari de fonduri și fundații, dați medicilor. Nu mai dați acum în timp de ciumă la ONG-uri”, care există pe hârtie, cu 2 oameni în cruce. Și cei din ONG-uri, care nouă deputaților ne dau lecții de bun simț, au salarii și venituri mult mai mari decât deputații din acest Parlament.

Nu dați la jurnaliști milioane de euro, că cred că dacă este un jurnalist cu bun simț, cum vă place dumneavoastră, eu cred că de ce el nu poate activa cu 5, 6, 7 mii de lei – salariul mediu pe economie. Pentru ce un jurnalist trebuie să primească mii de euro onorarii în plic, fără impozite, fără taxă obligatorie de medicină.

Nu, dragii mei. Eu chiar totuși nu mă voi coborî la acest nivel să spun pe nume cine și cum trăiește, cine și ce a procurat în ultimii doi ani. Am informația aceasta și dacă începem această luptă, ok, ea o să fie reciprocă. Dar câți din noi și cât a donat? Să scoatem tot la suprafață? Și eu știu că unii colegi au venituri, cel puțin, nu mai mici decât alți colegi din acest Parlament, dar poate și...

Așa că haideți să nu citim atâtea lecții. Și vă rog să nu folosiți medicii, că eu am prieteni în lumea medicinei. Și m-am documentat. Un student de la anul II se prezintă ca medic în toată mass-media din țară. Student la anul II și el este tirajat de zeci de mass-media, probabil ca cei care primesc milioane. Nu medicii primesc milioane de euro, dar aceștia care scriu despre media și trimit mesaje la miez de noapte: „Ieșiți la presă. Nu ascundeți adevărul.” Voi vreți să spuneți că doriți binele medicilor? Da, puțin.

În perioada doamnei care conduce astăzi Parlamentul, doamnei Greceanii, salariul medicilor, da, într-o perioadă de stabilitate, dar s-a majorat, ca și a pedagogilor, între 6 și 8 ori, atunci când a fost ordine în țară. Astăzi s-a majorat la 1 aprilie cu 10%, fiecare medic care lucrează cu COVID – plus 100% de la salariu și plus acel care s-a îmbolnăvit primește un suport de 16 mii de lei. Puțin, dar este ceva. Și astăzi am lucrat cu toții în perioadă de ciumă ca să primească mai repede niște utilaje, medicamente, ceea ce este necesar.

Da, într-adevăr, este Legea achizițiilor. Da, într-adevăr, ceea ce vorbim noi aici e una, dar mai există diferiți funcționari care poate și sunt cointeresați politic să scoată la suprafață acele probleme care sunt create de

ei și care au participat la acele proceduri. Să reproșați la toți absolut, nu, să judecați pe fiecare după fapte și cetățenii să ne judece.

Să vă zic când a apărut mafia medicală? În 2010, împreună cu domnul Vlad Filat, liderul spiritual al dreptei noastre, care a adus scheme în medicină și care a procurat, la sfârșit de an, utilaje care erau depozitate, numai de aceea că trebuia de spălat bani. Să vă spun când au venit acei „boși” în medicină? Și nu trebuie de dat unii la alții. Aici jumătate au ieșit din PLDM, PL ș.a.m.d.

Așa că haideți, voi puteți să mințiți cetățenii, dar o să scoatem una după alta tot la suprafață. Dar, vă rog, criticați deputații, „bateți” Guvernul, aveți tot dreptul, sunteți opoziție, opoziția trebuie să facă acest lucru, dar nu faceți PR în timpul ciumei pe seama medicilor. Un student la anul II să dea concluzia, am văzut cât a primit el adaos la salariu. Păi, mă scuzați, el încă nici nu-i medic, dar, în schimb, este activistul Platformei DA. Sau o doamnă de la Soroca care a ieșit și a fost tirajată, milioane de vizualizări. Doamna îmbrăcată bine din Soroca care a spus cât de rele condiții sunt la Soroca în medicină. Simplu, lucrează într-un ONG, primesc sute de mii de euro de la fundații europene, iar directorul ONG-ului întâmplător a fost candidatul la funcția de primar a partidului PAS. Iată noi scoatem medicii și pacienții să ne povestească adevărul. Păi, nu căutați prin partid.

Înțeleg că mulți medici înțeleg asta foarte bine. Medicii sunt oamenii care au făcut studii bune, calitative și ei știu a analiza și evident că mulți din ei care au fost solicitați de mass-media, ONG-uri, de voi, deputații, n-au dorit să iasă la presă, că ei înțeleg că acestea sunt jocuri politice.

Da, noi avem datoria morală față de medici. Și lovitura care am primit-o, criza care o trecem trebuie să fie o învățătură pentru noi toți. Trebuie împreună cu dumneavoastră, toți care suntem aici, de obligația noastră morală să găsim, de unde este, de unde nu, pentru medicină, dar nu din drumuri.

Dacă sunteți deputați, știți că aceștia sunt bani cu destinație specială, nu poți lua din banii cu destinație specială. Și fără drumuri ambulanța n-o să ajungă în sat. Și fără a atinge drumurile s-au găsit bani destul de buni pentru a da medicinii suplimentar și vom găsi. Și dacă o să ajutați sincer, cu cea mai mare plăcere, că noi cu toții suntem foarte și foarte temporari în aceste fotolii și de dorit ca noi să plecăm de aici oameni.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Acum vă rog să reveniți toți deputații la locurile dumneavoastră, să vă văd unde sunteți.

Vă rog să reveniți la locurile de muncă.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 157 din 17 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Prima lectură.

Comisia de profil a propus votarea în lectura a doua. Amendamente n-au fost. N-au fost amendamente.

De aceea supun votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 157 din 17 aprilie 2020. Lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

Da, vă rog.

Da, domnule Odnostalco.

N u m ă r ă t o r i i:

– 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 3?

– 1.

56 de voturi. Proiectul a fost votat în lectura a doua.

Opoziția a luat decizia să nu voteze pentru bugetul asigurărilor medicale.

Mulțumim.

Următorul proiect este proiectul nr. 158, rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Doamnă ministru Dumbrăveanu,

Vă rog, la tribună.

Dar înainte de a prezenta raportul, vă rog să veniți cu o claritate: ce-i cu TVA acela? Am văzut că ați ridicat mâna, dar am zis că oricum reveniți la tribună.

Vă rog să veniți cu o claritate.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Vreau să vin doar cu un aspect. În toată această perioadă nu am făcut nici un atac și nu am adus nici un fel de învinuiri atunci când, de exemplu, a fost modificat un indicator... Intenționat n-am să fac referire la perioadă, dar când a fost micșorat indicatorul de performanță pentru asistența medicală primară de la 15 la 10. Este un moment.

Ceea ce ține de doamna care a venit cu declarații. Deja s-a vehiculat în privința formării mele profesionale, sunt jurist, nu sunt medic, deși acum sunt în postură de manager, indiferent care este formarea profesională. Doamna a avut un contract și a avut niște obligații contractuale. În momentul în care se venea cu o cedare, pentru că au fost abordări la diferite nivele, care aveau să fie, domnule Perciun, efectele acestei cedări? Aveți să-mi spuneți în situația respectivă că s-a încălcat legea, așa? Pentru că sunt niște momente care țin de legislație și este vorba despre executarea obligațiilor contractuale. Și în momentul în care mergeam pe aceste cedări, eu vă asigur că era să primesc palma doar că din altă parte vizavi de faptul că am încălcat prevederile legislației și am mers pe aceste scutiri. Este doar un moment. Pentru că vreau să vă spun că nu este donație, comparativ cu donațiile unde Guvernul, și anume Comisia pentru Situații Excepționale și-a asumat dreptul de a asigura scutiri de taxe și proceduri vamale. Asta este o precizare.

Și, dacă îmi permiteți, vreau să vă spun alt moment. Într-adevăr, aceste bunuri și anume este vorba de 196 mii de viziere și de 100 mii de măști de protecție deci cu ventilator... cu respirator sunt la depozit până vor fi determinate legal procedurile. Dar în acel lot de ajutor umanitar care vine din China, și, iarăși, pentru că în Parlament s-a făcut apel la corectitudine și onestitate, se conțineau chituri de echipamente de protecție. Și când am vorbit, într-adevăr, în plenul Parlamentului vizavi de acțiunile care au fost întreprinse, vreau să vă asigur că, de exemplu, Fundația „Orange Moldova” a fost prima care în a doua zi de Paști, cu intervențiile de rigoare care s-au făcut, deja repartiza chituri de protecție care conțin tot echipamentul de protecție. Și restul loturilor de ajutoare, pentru că, iată, cu regret, nu am telefonul ca să vă spun, astăzi au fost distribuite, inclusiv pe parcursul zilei de astăzi.

Ceea ce ține de acel contract când vor fi respectate normele legale, se va determina, nu Dumbrăveanu o să decidă în cazul respectiv pe linie. Dar eu vreau să vă asigur că s-a acționat în conformitate cu buchia legii. Și atunci

când dumneavoastră sau eu închei un contract, eu, în primul rând, mă gândesc dacă eu am să pot onora acest contract.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog să prezentați proiectul.

Nu există replici. Doamna ministru v-a prezentat un răspuns, gata.
(*Rumoare în sală.*)

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Domnule Perciun...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Replici o să dați deputaților.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

... eu vă asigur că după asta vin cu toate comentariile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul nr. 158, proiectul de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020. În cazul proiectului vizat, într-adevăr, scopul constă în precizarea atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor și aceste precizări se efectuează pentru a nu perturba procesul de achitare a prestațiilor de asigurări sociale, precum și acelea de asistență socială. Astfel, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 se precizează prin majorare cu 378 milioane 799,3 mii de lei sau până la 23 miliarde 869 milioane 815,4 mii de lei.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost precizate în sumă de 14 miliarde 97 milioane 37,1 mii de lei. Și vreau să menționez că aceste contribuții de asigurări sociale se precizează, reieșind din diminuarea plății contribuțiilor atât de către angajatori, angajați, precum și acele taxe fixe care sunt achitate de către persoanele care se asigură.

Transferurile primite între bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat se precizează în sumă de 9 miliarde 621 milioane 578,3 mii de lei sau cu o majorare de 1 miliard 61 milioane 99,3 mii de lei față de transferurile care au fost aprobate pentru anul 2020.

Din start, menționez că precizarea este condiționată, în primul rând, de transferurile curente, primite cu destinație specială pentru achitarea

prestațiilor sociale care sunt finanțate din sursele bugetului de stat, dar și pentru majorarea sumei transferurilor curente, primite cu destinație generală.

Astfel, cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat, corespunzător, cum am menționat, cu veniturile se determină pentru anul 2020, se precizează prin majorarea cu 378 milioane 799,3 mii de lei sau până la 23 miliarde 869 milioane 815,4 mii de lei.

N-am să atrag foarte mult atenția dumneavoastră asupra subiectelor care țin de subprogramul „Administrarea sistemului public de asigurări sociale”.

Vreau să vă atrag atenția doar la trei componente de bază, subprograme mai bine zise de bază, subprogramul „Protecție a șomerilor”, care presupune majorarea cheltuielilor condiționată de garantarea ajutorului de șomaj în cuantum de 2775 de lei.

Și este vorba de acel plafon minim care este garantat pentru șomerii care sunt actualmente beneficiari de această prestație, precum și acordarea ajutorului de șomaj în cuantum de 2775 lei pentru persoanele care s-au înregistrat ca șomeri, dar nu întrunesc condițiile deci pentru a beneficia de acest ajutor de șomaj. De fapt, este vorba despre extinderea grupului de beneficiari.

Subprogramul „Protecție socială în cazuri excepționale”, pentru că, într-adevăr, se menționează că această pandemie a lovit drastic în special pe familiile social defavorizate, presupune majorarea venitului lunar minim garantat până la 1300 de lei, inclusiv majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat achitat pentru familiile cu copii de la 50% la 75%, scuze.

Și subprogramul „Protecția socială a unor categorii de cetățeni” se precizează cu 404 milioane de lei, deci până la 406 milioane de lei.

Și ceea ce vreau să menționez, că este vorba despre acea majorare de alocație socială care s-a realizat pentru soți/soții ai veteranilor, participanților la război, deci indiferent de care război vorbim în cazul respectiv, de la 250 la 500 de lei.

Și această măsură deci necesită ca să aibă acoperire financiară, prin acea precizare care se face la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Rog susținerea proiectului respectiv.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim, doamnă ministru, pentru prezentarea dumneavoastră.

Aveți întrebări 20.35.

Stimați colegi,

Prima întrebare, doamna Radvan.

Doamna Marina Radvan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimată doamnă ministru,

Мой вопрос будет касаться пособия по безработице. Относительно условий предоставления пособий объясните, пожалуйста, кто будет платить страховые взносы в фиксированной форме, в фиксированной ставке.

На сегодняшний день существует, к сожалению, множество интерпретаций и спекуляций на эту тему, и поэтому хотелось бы прояснить ситуацию.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult.

Deci ceea ce ține de ajutorul de șomaj, am menționat că acest proiect de lege garantează acel ajutor minim care va fi achitat pentru actualii beneficiari de ajutor de șomaj cu statut de șomeri.

Dar prevederea nouă, de fapt, din acest proiect este o garanție suplimentară care vine pentru acei, de exemplu, care nu au nici un istoric de contribuții de asigurări sociale. Ce este, de fapt, șomajul? Șomajul este un risc asigurat pentru care noi, prin contribuțiile pe care le achităm, ne asigurăm.

Deci în condițiile acestui proiect, noi venim, chiar dacă acesta nu este un risc asigurat, adică persoana nu s-a asigurat pentru el, de exemplu, a revenit de peste hotare și nu are nici un fel de istoric de contribuții de asigurări sociale pe teritoriul Republicii Moldova.

Sau pentru a beneficia de ajutor de șomaj persoane trebuie să confirme cel puțin 12 luni de contribuții de asigurări sociale. Presupunem că este vorba despre o persoană care recent s-a angajat și ca rezultat, de exemplu, a pandemiei, stării de urgență, a rămas fără un loc de muncă.

Deci în cazurile date nu există abordare discriminatorie, el, la fel, va beneficia de acest ajutor de șomaj, indiferent de acea plată a contribuțiilor pe care a făcut-o. Și cum am menționat, chiar indiferent de faptul are sau nu are, este sau nu este asigurat pentru acest risc, aceasta este ca o garanție pentru situația de urgență existentă.

Pentru că ne dăm bine seama că persoanele nu au posibilitatea acum să se angajeze în câmpul muncii, nu există oportunități de locuri de muncă și de aceea s-a mers pe această măsură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc. Aveți a doua întrebare?

Doamna Marina Radvan:

Mulțumesc mult pentru răspuns.

Если можно от партии нашей фракции выступит госпожа Дарованная?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, a doua întrebare, vă rog, doamna Darovannia.

Doamna Alla Darovannaia:

Da, mulțumesc, stimată doamnă ministru.

Conform proiectului propus, se modifică sursa de finanțare a Fondului de susținere a populației. Drept rezultat, vor fi mai multe acumulări suplimentare în acest fond pentru a doilea semestru al anului curent cu circa 71 milioane de lei.

Vă rog să ne spuneți pentru ce vor fi utilizați banii din acest fond.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult, stimată doamnă deputat.

Apropo, este o întrebare foarte bună și vreau să atrag atenția la această măsură. Cunoaștem cu toții că este Fondul de susținere socială a populației, din care se finanțează pachetul minim de servicii sociale și printre acele servicii sociale care se finanțează este sprijinul familial care se acordă, suportul umanitar. Dar este și un serviciu foarte stringent precum este asistența personală. Asistența personală care se acordă persoanelor cu dizabilități.

Și mă uit la toți deputații, pentru că sunteți în teritoriu, este o necesitate stringentă de la an la an, pentru că aceste persoane necesită îngrijire 24 din 24 de ore.

Eu vin cu o cifră, deci la moment avem 3591 de asistenți personali. Necesitatea de asistenți personali ar mai fi încă de 4 mii. Deci acești bani... această sumă va fi direcționată pentru angajarea a circa 2600 de asistenți personali.

Iată pentru aceasta vor fi utilizate aceste surse financiare. Și acesta va fi nu altceva decât un transfer cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale, pentru angajarea asistenților personali.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Aveți o precizare? Nu.

Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministru,

Noi am discutat și la comisie, dar vreau totuși să clarificăm acest aspect, pentru că trebuie să înțelegem dacă 168 de milioane pentru indemnizația de șomaj este mult sau puțin.

Ca să înțelegem cifra asta, trebuie să contextualizăm și să ne întrebăm care este așteptarea ministerului și a Guvernului cu privire la numărul oamenilor care o să-și piardă locurile de muncă în următoarea perioadă sau până la sfârșitul anului. Dacă aveți o cifră cu privire la evoluția ratei șomajului?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Ceea ce ține de rata șomajului, absolut toți experții... pentru că și în contextul întrebării care am avut-o... dar vreau să vă zic că ne pregăteam și pentru buget foarte bine. Există o prognoză, deci în momentul în care nu se merge foarte intens cu măsuri proactive, adică de ocupare a forței de muncă, în cazurile date sigur că rata șomajului se poate dubla. De aceea este foarte imperios necesar ca să se vină cu aceste...

Și, apropo, domnul ministru a menționat despre consolidarea bugetului pentru Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în contextul anume a măsurilor proactive de ocupare în câmpul muncii a șomerilor.

Acest ajustor de șomaj va fi direcționat sau este centrat așa pe 39 de mii de persoane, dar la necesitate, pentru că, într-adevăr, nimeni nu știe cum va evalua situația și economică, ceea ce ține de piața forței de muncă și alte momente, sigur că în situația dată putem veni cu anumite rectificări, pentru ca să extindem acest drept de șomaj.

În plus, vreau să atrag atenția la ceea ce ține de ajutorul de șomaj, care este determinat pentru perioada de urgență. Nu excludem, la necesitate, deci în dependență cum va fi situația în domeniul și al sănătății publice, și sănătate, și situația economică, nu se exclude ca această măsură poate avea și un caracter deci mai extins.

Deci aceasta este o măsură determinată pe perioada de urgență, dar sigur că ea poate fi analizată în dependență de evoluție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Aveți a doua întrebare, domnule Perciun?

Domnul Dan Perciun:

O precizare și a doua întrebare.

Deci precizarea. Sursa întrebării vine din analiza cumva regională. În România, rata șomajului se estimează să crească de la 3,9 la 10 la sută. Și aceasta se întâmplă într-o țară care alocă mult mai mulți bani decât noi pentru măsuri economice de susținere, inclusiv se subvenționează de la stat șomajul tehnic. Cu alte cuvinte, plătește companiile să nu dea oamenii afară. Și chiar în aceste condiții la dâșii creșterea este dublată, deci e dublă.

Și, în acest context, îngrijorarea noastră este că banii nu o să ajungă. Și vreau să vă întreb. Dumneavoastră ați menționat 39 de mii potențiali beneficiari. Clar că dacă Doamne să fie mai puțini, dar pentruăștia 39 de mii de beneficiari pentru cât timp se planifică acordarea indemnizației de șomaj?

Noi vorbim de 39 de mii de beneficiari pe o lună, pe două, pe trei, pe patru sau pe cinci?

Care este durata temporală cât ei vor beneficia de această indemnizație de șomaj, ca să înțelegem, totuși, cifrele... cum ați calculat cifrele? Ați înmulțit 39 de mii la o indemnizație medie, la un anumit număr de luni, care a fost bucatăria calculelor?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci s-a luat numărul de șomeri care erau înregistrați și care nu se calificau, de fapt, la ajutorul de șomaj în condițiile existente. Iată aceasta a fost logica de unde s-au pornit calculele respective și plus care ar fi rata de creștere a șomajului în rezultatul acestei situații. Aceștia au fost doi indicatori de bază care s-au luat în calcul.

Ceea ce m-ați întrebat, care este perioada de aplicare a acestui ajutor de șomaj. Eu am răspuns deja... la răspunsul precedent... că pe perioada de urgență, dar nu excludem, deși eu v-am mai spus că nu sunt adeptul ajutoarelor, în cazul în care vorbim de persoane... și, apropo, tot în plenul Parlamentului noi i-am criticat pe cei care beneficiază de un alt ajutor, cum este ajutorul social, și vorbeam de faptul că ei trebuie să fie activați, implicați în câmpul muncii și să reducem dependența, eu sunt adeptul măsurilor proactive de ocupare în câmpul muncii.

Dumneavoastră operați cu o altă noțiune, ceea ce ține de șomajul tehnic. Șomajul tehnic nu are absolut nimic cu riscul asigurat precum este șomajul propriu-zis. Șomajul tehnic este determinat la o întreprindere de

faptul că nu este materie primă sau altceva, acolo-i cu totul altă „bucătărie” și, de fapt, alte surse de finanțare, care nicidecum nu sunt sursele bugetului de asigurări sociale sau... în cazul respectiv, am mers cu ajutorul de șomaj care se compensează pentru cei fără istoric de achitare a contribuției de asigurări sociale unde se achită din bugetul de stat. Este cu totul altceva.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministru,

Eu am spus despre șomajul tehnic, pentru că în Republica Moldova șomajul tehnic la moment este achitat de către angajator.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Corect.

Domnul Dan Perciun:

Acum, într-o bună parte din țările europene, inclusiv în România, statul a decis să subvenționeze în așa fel încât angajatorul să nu aibă aceste costuri salariale. Asta înseamnă că acele companii nu-i vor da pe acești oameni afară.

Noi asemenea măsuri n-am adoptat. Asta înseamnă că aceste companii, cel mai probabil, îi vor da pe oameni afară și ei vor apela la dreptul lor de indemnizații de șomaj, ca risc asigurat.

Și anume în acest context, într-o țară care are așa măsuri ample de susținere se preconizează un număr foarte mare de șomeri. Noi, în Republica Moldova, neavând asemenea măsuri ample de susținere, preconizăm un număr mai mic de șomeri. Și de asta este îngrijorarea noastră... cu privire la finanțarea suficientă pentru asigurarea acestui risc.

Dar am înțeles răspunsul dumneavoastră...

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Eu am zis și în cadrul comisiei, și vreau să reiterez și în plenul Parlamentului că, din momentul în care această măsură de protecție precum este ajutorul de șomaj a început să fie implementată, s-au înregistrat cu drept la ajutor de șomaj 5 mii de persoane. Respectiv, dacă facem un calcul elementar, sigur că sumele ar fi necesare. Și asta ar da posibilitatea, cum ați menționat, ca să examinăm oportunități de extindere.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare – doamna Stela Macari.

Doamna Stela Macari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Subprogramul din acest proiect de lege, care presupune protecția șomerilor, nu cuprinde întocmai toate categoriile de persoane care au nevoie de această susținere. Și aici aș vrea să vă atrag atenția că noi deputații... Platforma DA, am încercat de nenumărate ori să vă atragem atenția asupra problemelor cu care se confruntă cei aproape 13 mii de comercianți mici și prestatori ai unor servicii care își desfășoară activitatea în baza patentelor de întreprinzător. *(Gălăgie în sală.)*

Dumneavoastră cunoașteți că, după sistarea activității tuturor piețelor și a unităților de prestare a serviciilor, la mijlocul lunii martie, această categorie de populație acum este ajunsă la limita disperării, dar unii dintre ei chiar și la limita existenței. În aceste momente, ceea ce le-a oferit Guvernul este egal cu zero, fiindcă nici Legea privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător, și nici deciziile Comisiei pentru Situații Excepționale nu cuprinde categoria patentarilor, în contextul acordării indemnizației de șomaj.

Vreau să-mi răspundeți clar la următoarea întrebare: cum pot acești oameni să se facă auziți și ce modalități trebuie să caute? Deoarece vreau să cred că sau mă faceți să cred că șirul de petiții care vin în adresa noastră, nu știu de ce, nu ajung la urechile guvernării. Mă scuzați de expresie. Și vreau să înțeleg de ce dumneavoastră vă opuneți cu vehemență să acordați ajutor de șomaj persoanelor care nu întrunesc criteriile reglementate tot de către voi? Drept dovadă, vreau să vă spun că amendamentul colegului meu Liviu Vovc, care vizează această categorie de populație, a fost respins. Și de ce, în mod conștient, aducem acești cetățeni la pierzanie?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamna ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Stimată doamnă deputat,

Ați abordat un subiect...

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Dar vreau să menționez un singur lucru. Statutul de șomer este condiționat de faptul că este o persoană care a rămas fără un loc de muncă și este în căutarea unui loc de muncă, în condițiile legislației. Deținătorul de patentă și, de fapt, patenta are drept efect activitatea pe care o realizează persoana în baza acestei patente. *(Gălăgie în sală.)*

Pierderea sau imposibilitatea de a realiza această activitate nu este determinată direct de statutul de persoană fizică în căutarea unui loc de muncă. Este în imposibilitate de a presta această activitate din cauza unor impedimente.

La comisie inclusiv ați menționat, domnul Vovc a abordat acest subiect. Și eu am zis că trebuie să venim cu o abordare, dar foarte corectă și trebuie să fim atenți vizavi de alte elemente.

Deci proiectul de lege ține de rectificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat. Noi vorbim, în cazul dat, că am putea extinde dreptul la acest ajutor și patentarilor, doar că am zis care ar fi condiția pentru ca el să se califice la ajutor de șomaj – este renunțarea lui, pentru că el nu trebuie să aibă această activitate, la patentă.

Dacă vorbim de comerțul cu amănuntul, dumneavoastră cunoașteți foarte bine care sunt efectele renunțării și imposibilitatea ulterioară a persoanei ca să dobândească această patentă. (*Gălăgie în sală.*) În cazul dat, este nevoie ca să fie operate modificări la mai multe acte normative și nu doar la acest proiect la care am făcut referire, pentru ca să garantăm și efectele ulterioare, după pandemie, de activitate, în condiții corespunzătoare, în baza acelei patente, patentarilor respectivi.

Nu am negat cu vehemență, doar că am menționat și colegului dumneavoastră oportunitatea, poate, abordării unor altor măsuri de protecție, ca oamenii, ulterior, să nu-și piardă genul de activitate, iarăși fac referire, anume comerțul cu amănuntul, care noi știm foarte bine că ulterior nu va obține această patentă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Aveți a doua întrebare, doamnă Macari?

Doamna Stela Macari:

Mai întâi o precizare.

Deci dumneavoastră ne-ați explicat cât este de complicat, practic, pentru ei să dobândească această susținere de șomaj, dar este de competența dumneavoastră să facilitați...

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Am zis că examinăm. Exact.

Doamna Stela Macari:

... acest lucru și de competența Comisiei pentru Situații Excepționale. (*Voce nedeslușită din sală.*) Deci de ce nu interveniți în această situație?

Sau, dacă îmi permiteți, am în fața mea o petiție, semnată de reprezentanți ai deținătorilor de patente din 10 raioane ale țării și pot să dau citire câtorva fraze. Poate, cumva, o să vă sensibilizeze. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Doamnă deputat,

Eu vă asigur că sunt sensibilizată și chiar și domnului Vovc ieri, și în cadrul comisiei, am menționat că vom veni cu anumite măsuri... cum a menționat și domnul vicepreședinte, temporare de protecție pentru cei care sunt în imposibilitate de a realiza activitatea.

Dar... deschiderea pieței, ulterior, o să avem alt efect, din punct de vedere a sănătății publice.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare, doamnă Macari.

Doamna Stela Macari:

Doamnă ministru,

Vreau doar să vă întreb succint. Dacă dumneavoastră cunoașteți că multe birouri teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, cumva, îngreunează procedura de dobândire a acestui ajutor de șomaj și cu ce este legată această problemă? Dacă puteți să ne explicați, că, sigur, foarte multă lume își pune această întrebare.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc, doamnă deputat, în primul rând. *(Gălăgie în sală.)*

Discutam și cu domnul Munteanu în cadrul comisiei, când am apărut acest proiect de lege, vizavi de faptul că sunt anumite semnale despre anumite probleme... în careva raioane. Apropo, am transmis spre examinare colegilor subiectele date ca să clarifice situația. Dar vreau să menționez, reieșind din situația epidemiologică existentă, vă aduceți aminte când numai s-a început implementarea acestor prevederi, cum lumea, sigur că reieșind din necesitățile pe care le are stringente, a început foarte intens așa ca să se adreseze la subdiviziunile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Noi am sistat atunci necesitatea și de a depune fizic documentele pentru a-și determina dreptul la ajutorul de șomaj și acum există două posibilități: este online și este cererea pe care o poți expedia prin poștă și nicidecum prezența fizică a persoanelor. Dar dacă sunt anumite semnale vizavi de activitatea necorespunzătoare a unor subdiviziuni, eu vreau să vă asigur, așa cum am menționat, că vom examina fiecare caz în parte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare și ultima – doamna Apostolova.

Doamna Reghina Apostolova:

Спасибо большое, госпожа Председатель Парламента.

Gospoжа Думбрэвяну,

Сегодня уже прозвучала цифра 25%, но мне кажется, уже 26%, это цифра заразившихся медицинских работников в Республике Молдова. И не столь обидно было бы и печально, если бы это не была самая большая цифра из всех стран, в которых сегодня, к сожалению, пандемия. К примеру...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Apostolova,

Noi, bugetul asigurărilor sociale de stat discutăm. Vă rog.

Întrebarea, vă rog. Noi...

Da, vă rog.

Doamna Reghina Apostolova:

По этому количеству заболевших вопрос. Груз, который пришел в помощь четвертый день. Растаможен или нет?

И второе. Каков будет принцип распределения этой гуманитарной помощи?

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Întrebarea nu ține de subiectul pe care îl discutăm acum. Noi subiectul acela l-am discutat anterior, de aceea...

Stimați colegi...

Doamnă ministru,

E la discreția dumneavoastră. Aveți 2 minute la dispoziție să...

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Eu foarte rapid.

Stimată doamnă deputat,

La prima parte a întrebării eu deja am răspuns. Eu nu am să încalc legea. Și ceea ce ține de a doua întrebare, distribuirea ajutoarelor umanitare se efectuează conform necesităților. Adică, nu există un principiu de... în cazul respectiv de distribuire egală, dar în dependență de capacitățile instituțiilor medicale, în dependență de câte paturi de COVID au. Deci iată, reieșind din anumite criterii strict determinate se face distribuirea acestor ajutoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Ați răspuns.

Precizare la subiectul respectiv, nu vă supărați, dar nu vă ofer. Nu este la temă. Haideți să ne ținem de Regulament.

Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Vă mulțumesc pentru prezentarea dumneavoastră.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia protecție socială, sănătate și familie să prezinte raportul comisiei.

Doamna Elena Bacalu:

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2019, nr. 158 din 17 aprilie 2020, lectura întâi, prezentat de către Guvern.

Modificările propuse sunt condiționate, în special, de introducerea stării de urgență, declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 55/2020, precum și necesitatea armonizării cu modificările propuse în Legea bugetului de stat pentru anul 2020, ce au scopul de a diminua impactul pandemiei de coronavirus asupra economiei naționale.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat se vor majora cu 378,8 milioane de lei, inclusiv:

- din contul micșorării contribuțiilor de asigurări sociale cu 682,3 milioane de lei;

- majorării transferurilor de la bugetul de stat către BASS cu 1,06 miliarde de lei.

Transferurile menționate sunt la rândul lor constituite din:

- transferuri curente primite cu destinație specială pentru prestații și alte plăți finanțate de la bugetul de stat cu 371,4 milioane de lei;

- transferuri curente primite cu destinație generală cu 689,7 milioane de lei.

Printre cele mai relevante modificări ale cheltuielilor BASS pot fi menționate următoarele:

- majorarea cheltuielilor subprogramului 90.08 „Protecția șomerilor” cu 168 milioane de lei. La baza acestei majorări se află introducerea ajutorului de șomaj garantat în sumă de 2775 de lei, preponderent acordarea acestui ajutor unui număr suplimentar de beneficiari – 39045 de persoane, care nu corespund criteriilor actuale de acordare a acestui ajutor;

– majorarea cheltuielilor subprogramului 90.12 „Protecție socială în cazuri excepționale” cu 201,9 milioane de lei. Aceste cheltuieli se referă la realizarea programului de ajutor din majorarea venitului minim garantat pentru solicitanți până la 1300 de lei și a celui pentru fiecare copil de la 50% până la 75% din cuantumul sus-menționat.

Se preconizează că această acțiune va avea impact asupra celor 47700 de familii actuale și a 25000 de familii noi în perioada de urgență și, de asemenea, asupra a circa 58900 de familii în perioada iunie–decembrie curent, atunci când se va reveni la cuantumul venitului minim garantat de 1107 de lei. Mărimea ajutorului social în perioada de urgență va constitui 1520 de lei și 1024 de lei în perioada de după expirarea perioadei de urgență.

Totodată, se vor preciza prin majorare cu 1,5 milioane de lei transferurile de stat de la bugetul de stat, condiționate de majorarea cuantumului alocației lunare de stat de la 250 de lei până la 500 de lei soților/soțiilor participanților la cel de-al Doilea Război Mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace, căzuți la datorie sau ai participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl decedați sau ai persoanelor cu dezabilități de pe urma războiului decedate, stabilite conform Legii nr. 12/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație.

Urmare a votării, cu votul majorității membrilor săi prezenți în ședință (5 voturi „pentru” și 3 abțineri de la vot), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2019, proiectul nr. 158 din 17 aprilie 2020, în ședința de plen a Parlamentului în prima și a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, doamnă președinte.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Avem 3 luări de cuvânt. Prima luare de cuvânt – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Of!

Stimați colegi,

Doamna Zinaida Greceanîi:

E greu, vi-i greu. Vă înțeleg.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

A venit momentul să spunem lucrurilor pe nume, chiar dacă adevărul este dur. Responsabilitatea noastră ca parlamentari e să informăm societatea despre ce urmează și să adoptăm toate măsurile necesare pentru a reduce impactul acestei crize. Vin vremuri grele, recesiunea economică care ne așteaptă va fi profundă.

Economia se va contracta cu cel puțin 3% în acest an. Asta înseamnă că pentru a recupera PIB-ul pierdut în timpul crizei, vom avea nevoie chiar și cu o guvernare bună de până la 10 ani de creștere economică accelerată pentru a recupera această pierdere. 10 ani – asta este enorm, trebuie să fim conștienți că această criză va schimba țara și lumea în care trăim.

Iar în spatele acestor cifre seci stau destinele a sute de mii de oameni. Oameni care în următoarele luni, inclusiv datorită măsurilor economice insuficiente pe care le promovează acest Guvern, își vor pierde locurile de muncă. Oameni care din cauza impactului global al acestei crize își vor pierde veniturile din remitențe. Pensionari care supraviețuiau cu pensiile noastre mizere, doar datorită ajutorului din partea copiilor și pe care s-ar putea să nu mai poată conta.

M-aș fi așteptat astăzi să văd un Guvern care recunoaște gravitatea problemei și magnitudinea provocărilor pe care le avem de înfruntat și vine cu o politică economică și socială comprehensivă pentru a ajuta acești oameni.

Cu regret, măsurile economice adoptate astăzi sunt insuficiente. Cumulativ, pachetul de stimulare economică și suport social propus de Guvern este echivalent cu doar 0,87 din PIB. România a adoptat măsuri de suport în valoare de 2% din PIB, Rusia – 1,4%, Cehia – 2%, Letonia – 6%. Măsurile propuse astăzi nu vor fi suficiente pentru a evita o criză socială de proporții comparabilă cu cea ce a văzut această țară în anii '90.

M-aș fi așteptat astăzi să văd un Guvern care are prognoze clare și, cel puțin, calcule aproximative prin numărul persoanelor care își vor pierde locurile de muncă și vor avea nevoie de ajutor de șomaj.

Cele 168 milioane alocate sunt suficiente pentru a achita indemnizațiile în valoare medie de 2700 de lei pentru doar 20 mii de oameni pe parcursul a 3 luni de zile. 20 mii de șomeri în plus față de anul 2019 înseamnă estimarea creșterii ratei șomajului cu doar 2% pe 3 luni de zile, în condițiile când pachetul nostru de măsuri economice este atât de modest.

Prin comparație, FMI estimează că în România rata șomajului va crește de la 3,9 la 10,1 în 2020. Asta în condițiile în care ei adoptă măsuri de stimulare economică de 2 ori mai mari ca pondere în PIB decât noi și subvenționează șomajul tehnic pe 3 luni de zile. Cu alte cuvinte, România

acoperă din bugetul de stat costurile de salarizare ale companiilor afectate de criză, pentru ca ele să nu concedieze oamenii. Noi asta nu facem.

Și comparația evidențiază fără echivoc că măsurile Guvernului de susținere a populației și modificarea propusă la bugetul asigurărilor sociale sunt insuficiente și nu răspund necesităților reale care vor apărea. Cu asemenea măsuri colapsul social este iminent.

Considerăm că Guvernul trebuie să aloce mai mulți bani pentru protecția populației. Există spațiu pentru reduceri de cheltuieli despre care s-a discutat azi mult. Așa și nu ați blocat toate achizițiile neprioritare. În continuare, propuneți să alocăm 18 milioane pentru ambasada din Belarus, 3 milioane pentru studii de fezabilitate, 37 de milioane pentru Centrul de instruire pentru MAI.

Este clar pentru toți că fiind în luna mai, fizic nu va fi posibil de absorbit toți banii alocați pentru drumuri. Deci bani sunt pentru o politică mai amplă de susținere a oamenilor, fie că-i prin ajutoare de șomaj, fie că-i prin subvenționarea șomajului tehnic, dorință și voință politică să fie.

Totodată, regretăm că guvernarea privește politica de protecție socială doar prin prisma bugetului de asigurări sociale.

Stimați colegi,

Noi așa și nu avem o decizie privind acordarea dreptului de a amâna plata la creditele pe care le-au contractat cetățenii noștri de la... în special de la companiile de microfinanțare.

Vă aduc aminte că Guvernul s-a rezumat la o recomandare adresată acestor companii de a permite acest lucru, iar din discuțiile pe care le avem cu cetățenii, puține din acele 166 de companii s-au conformat.

Vă aduc aminte că avem aproape 650 mii de cetățeni care s-au împrumutat de la companiile de microfinanțare cu procente foarte mari și care odată ce își vor pierde veniturile nu vor putea să ramburseze aceste credite, și vor fi nevoiți să aleagă între a-și vinde casele, a fi obligați să recurgă la alte măsuri sau să le ramburseze... pentru ca să le ramburseze.

Nu este târziu Guvernul să adopte o hotărâre din nou. Există practică bună în țările din regiune, prin care să le permită oamenilor să amâne plata acestor dobânzi. Și asta tot trebuie privită ca o măsură de protecție socială în aceste condiții atât de complicate, pentru că odată cu reducerea veniturilor oamenii vor intra... vor ajunge la sărăcie lipie. Și este foarte grav.

Eu foarte mult sper că astăzi eu greșesc în... sau noi greșim în estimările pe care le avem și o să se adeverească că banii care au fost alocați sunt insuficienți. Și sper să greșesc. Noi vom susține acest buget, deși considerăm că nu sunt alocate resurse suficiente.

Și pe final, vreau să comentez... să utilizez dreptul la replică, astea 30 de secunde, pentru că astăzi un coleg a decis să ne țină o lecție, alt coleg a decis să țină o lecție medicilor, îndemnându-i să nu vorbească.

Eu înțeleg că poate educația sovietică, tradiția, asta a lăsat o anumită amprentă în subconștientul dumneavoastră și există o tradiție de a nu vorbi, de a nu avea o poziție în fața autorității, noi cumva, generația născută după '91, ne-am eliberat de această frică...

Domnul Vlad Batrîncea:

10 secunde, vă rog. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Domnul Dan Perciun:

... da, care, cu regret, nu este. Este că «раба нужно выдавливать из себя по капле», domnule Novac.

Aveți curajul să vorbiți atunci când cineva spune un neadevăr și să luptați pentru lucrurile în care credeți.

Mersi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

După declarații, domnul Novac o să aibă dreptul la replică 3 minute.

Dar pentru colegi, ca să vorbiți despre perioada sovietică, trebuie să știți măcar despre ce vorbiți.

Următorul deputat este domnul Liviu Vovc – Platforma DA.

Vă rog, 7 minute.

Domnul Liviu Vovc:

Deja e nouă seara. O să încerc să mă încadrez în mai puțin de 7 minute, dar nu pot să nu vorbesc despre ceea ce se întâmplă.

Domnul Igor Munteanu a venit cu amendament la Legea bugetului, astfel ca să putem aloca o indemnizație unică pentru pensionari de 1000 de lei. De unde bani? S-au găsit bani, doar că amendamente la Legea bugetului s-au votat, contra, la pachet, la kilogram, fără măcar ca cineva să intre în esența amendamentelor sau fără măcar ca să dea voie deputatului să-și argumenteze amendamentul.

Dar nu despre asta era discursul. Toți astăzi au recunoscut că angajatorii sunt îngenunchiați, că nu au cu ce să achite salariile, că va fi o criză economică. Alte state au găsit soluții să ajute. Spre exemplu, România achită 75% din salariile angajaților, ajută angajatorii să supraviețuiască.

Platforma DA a venit cu o inițiativă legislativă. Angajatorii să achite o treime din salariu, iar statul să ajute cu alte 50%. Desigur, majoritatea ar spune – populism. Da, ceea ce voi spuneți că în Moldova este populism, uite

că alte țări europene... România poate să facă astfel de decizii și să ajute angajatorii.

Guvernul a venit cu soluțiile lor, ajutor de șomaj. Pe scurt, ca să fie clar pentru toți. Încurajează angajatorii să rezilieze contractele, oamenii să rămână fără locuri de muncă ca să poată primi acest ajutor de șomaj. Dar și aici cu jumătăți de măsură. Noi avem peste 12 mii de patentari care nu pot beneficia de acest ajutor de șomaj. Guvernul a venit cu o soluție pentru acești oameni, doar pentru a le „unge ochii”, care nu îi ajută cu nimic. Am discutat și în comisie, s-a spus și aici, s-au găsit argumente că nu este posibil.

Doamnă ministru,

Adresarea către Guvern. Dacă se vrea, se poate. Avem 12 mii de persoane care lucrau în piețe. Piețele s-au închis, iar ei nu au cu ce să-și susțină familiile. Noi am venit și cu inițiativă legislativă în acest context, ca să modificăm Legea nr. 105, astfel ca ei să poată beneficia. Dar nu este nevoie să mai convocăm Parlamentul încă o dată. E suficient de o decizie a Comisiei pentru Situații Excepționale ca aceste persoane să poată beneficia de ajutorul de șomaj. Doar s-a putut găsi soluția pentru persoanele care au revenit din diasporă acasă, acum. De ce nu putem găsi soluția și pentru aceste persoane?

Noi am venit... este și doamna Greceanîi, asta e bine...

Doamnă Greceanîi,

Vreau să vă aduc la cunoștință că la modificarea bugetului social eu personal am venit cu un amendament ca să fie alocate încă 70 milioane de lei, astfel ca să poată fi achitată această indemnizație de șomaj pentru patentari. Eu vă rog mult, atunci când veți citi la pachet amendamentele, să atrageți atenția la acest amendament, pentru că el este unul important și noi nu insistăm să fie atribuit Platformei DA, lasă să-l facă Guvernul, Comisia pentru Situații Excepționale să vină cu soluții cum să aloce... cum să dea acești bani patentarilor. Dar haideți azi să-i alocăm în bugetul asigurărilor sociale ca ei să-i poată pe urmă... Guvernul să achite acești bani. Aceste modificări care astăzi se fac nu sunt suficiente.

Cu toate astea, Platforma DA va susține, chiar dacă aceasta este o picătură într-o mare.

Mersi. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемые коллеги, добрый вечер!

У меня заключительное выступление, я просто хотел все-таки дожидаться и услышать что-то хорошее от оппозиции нашей, но зря

ждал, как говорится. Сегодня вообще особенный день, у нас изменение бюджетов медицинского страхования, социального страхования. Вопросы одни обсуждаем, а депутаты задают вопросы совершенно не по теме.

И я понимаю министра, очень сложно отвечать, когда тебе задают вопрос не из субъекта. Ну ладно, надо высказаться, надо сказать, я понимаю, говорить.

Сегодня наша страна столкнулась с мировой проблемой. Вся планета в этой проблеме. И наша Молдова тоже в коронавирусе. Не мы ее создали, не мы в этом виноваты. Но нам с этим разбираться, и мы должны с этим разбираться.

Сегодня многие европейские страны столкнулись с этой проблемой. И сегодня в мире все говорят, что социальный миф о благополучности европейских стран – он разрушен. Это о чем говорит? Это говорит о том, что наше Правительство хорошо справляется с ситуацией. У нас, может, некрасиво сказать, что меньше смертей, но – меньше смертей. У нас ситуация не такая плохая, как могла бы быть, потому что были вовремя предприняты меры.

И это еще раз говорит о том, что тогда, в ноябре месяце, когда мы в этом зале голосовали за Правительство Кику, тогда, когда была назначена министром здравоохранения, труда и социальной защиты Думбрэвяну, это было правильное решение.

Поэтому на сегодняшний день, когда идет ратификация, весь мир затягивает пояса, будем говорить так, как оно есть. Сегодня Правительство пришло и увеличивает расходы, дополнительные меры поддержки. И это очень важно, уважаемые коллеги.

Не стоит забывать, что, когда мы голосовали с вами, в том числе и оппозиция голосовала, за бюджет соц и мед страхования на 2020 год, там были новые меры заложены: это вторая индексация осеаня, это выплата пособия по умершему супругу или супруге, это более быстрый перерасчет, сокращение периода перерасчета пенсии для работающих пенсионеров. Эти все меры остались. Кризис нас не подкосил.

Правительство все будет выполнять, и это факт. Более того, Правительство сегодня пришло с дополнительными мерами: тоже пособие по безработице. Да, некоторые говорят, что маленькое. А некоторые говорят, что большое, 2700. Потому что у некоторых пенсии не 2700. Давайте честно говорить. И с этим тоже Правительство разбирается на сегодняшний день.

Дополнительная поддержка семьям. Вот никто не говорит, что 72 700 семей попадают в повышенные выплаты. Все молчат, не выгодно вам об этом говорить, я понимаю.

А я скажу, потому что люди хотят знать правду, и это есть. У нас на сегодняшний день Правительство решило вопрос продления групп по инвалидности. Ведь к вам, наверное, обращаются люди, что «ой, что я буду делать? У меня в следующем месяце заканчивается группа. Мне перестанут выплачивать»?

Есть же сегодня решение комиссии соответствующей, что это все продлевается, что это все работает. Ничего не останавливается, и это очень важно.

Уважаемые депутаты,

Ситуация с Ковид-19, в прямом смысле слова сняла маски с очень многих людей, с лиц очень многих людей.

Сегодня Республика Молдова, слава Богу, получает помощь гуманитарную от многих наших друзей: Китай, Турция, Россия, неправительственные организации заграничные многие присылают, наши граждане неравнодушные, бизнесмены из-за границы тоже присылают. Большое всем спасибо. Это говорит об открытости, это говорит о том, что эти люди, что эти организации, что эти страны уважают нас, уважают нынешнюю власть.

Но эта ситуация сняла маски и со многих депутатов в этом зале. И это тоже факт. И я думаю, вы не будете насчет этого спорить.

Сегодня в выступлениях наших коллег я пытался искать что-то хорошее. Вы понимаете, создается впечатление, что задача некоторых депутатов от оппозиции – это разводить и плодить панику, слухи и иные мифы среди населения. Это основная задача.

Откуда это оплачивается? Не знаю. Я смотрел декларации о доходах некоторых коллег, там указаны общественные организации, ONG всякие. Наверное, оттуда. Но я буду надеяться, что это по глупости. Будем... спишем на это. А если это сознательно, то это стыдно должно быть. Избиратели вам это припомнят, когда будут выборы. Люди все помнят. Людей уже не обмануть.

Вы приводите в пример страны Европы. Слово «Румыния» сегодня звучало... Наш сосед здесь много раз... – «в Европе делается то-то, то-то».

В Европе, уважаемые коллеги, перемирие между властью и оппозицией. В Румынии сегодня оппозиция заявила о том, что прекращает всяческие нападки, это уже давно было сделано, в адрес Правительства, потому что имеет общего врага, который не имеет ни национальности, ни вероисповедания, ничего – это коронавирус. Вот отсюда берите пример. Вот отсюда берите пример, и это очень важно.

Знаете, на сегодняшний день у нас есть много советчиков. Вот тут выступал один депутат, и он советует: Премьер-министр, сделайте то, господин Кику, сделайте это, да я бы это сделал на вашем месте...

Да, мы верим, вы уже насоветовали. Нет коллеги в зале. Он уже был советником у Филата. Насоветовал ему наворовать миллиарды. Потом отмазывал это все через группу «троллей». Не надо нам советовать. Мы воровать не собираемся и не будем, коллеги. И это очень важно.

Что касается... В заключение буквально, что касается вопросов обеспечения медицинских кадров. Я обещал вернуться к этому в предыдущем вопросе. Первое, что касается механизмов закупок. Сегодня у нас готовится новый закон, специально для закупок в медицине. Потому что то, что есть, – это провально.

Сегодня я уже говорил о том, что предыдущее руководство центра по закупкам тотально, сознательно, я считаю, я в этом уверен, провалило все государственные закупки. За счет этого мы оказались не готовы по части материально-технического обеспечения защитными средствами.

На сегодняшний день, когда мы говорим о том, что что-то долго привозиться, что-то долго завозиться. От вас, коллеги, ни слова я не слышал, чтобы вы предложили, откуда купить, пусть даже дешевле, ту же маску, тот же респиратор, тот же аппарат ИВЛ. Ничего не было на сегодняшний день. И это очень важно.

На сегодняшний день, коллеги, социальная политика – это не только пересказ того, что происходит в Европе, и что «давайте мы сделаем, добавим миллиард на здравоохранение... миллиард на здравоохранение». Но это каждый может написать.

Социальная политика сегодня – это взять опеку над конкретной бабушкой, над конкретной семьей, которая нуждается. Взять пакет и отнести им помощь. Спросить: «В чем вам нужно помочь?» Вот что такое социальная политика на сегодняшний день. Вас там не видно.

Спасибо большое. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule deputat.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu azi v-am ascultat pe toți. Dar am să ofer colegilor mei, fiindcă văd că... Ori dreptul la replică? Am înțeles, că ați fost menționați.

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

... Da, mulțumesc.

Noi, împreună cu domnul Novac, o să oferim o replică scurtă, ne încadrăm ambii în trei minute. Eu am să-i răspund colegului doar pentru perioada sovietică.

Cu titlu de remarcă. Da, noi suntem născuți în perioada sovietică, dar vreau să spun că în acea perioadă au fost construite majoritatea spitalelor. În acea perioadă s-a muncit. Și dacă nu erau acele spitale, care au fost construite în perioada sovietică, astăzi avea să fie, într-adevăr, un dezastru. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Novac.

Voce din sală:

Inclusiv și maternitatea unde s-a născut...

Domnul Grigore Novac:

Да, сегодня прямо бенефис одуванчиков.

Domnule Perciun,

Da, eu sunt robul acestei țări, eu sunt robul propriului popor, pentru că ei muncesc. Și n-am de gând să ies din această postură, pentru că aceasta le-am promis cetățenilor. „Robi”, în sensul direct al cuvântului. Uneori știm, de fapt, despre aceea că... să scape de „lanțuri”.

Dumneavoastră tot sunteți un fel de rob, înlănțuit în propria prostie, de care nu aveți șansa să scăpați.

Și eu, și dumneavoastră suntem robi, doar că eu sunt robul propriului popor, iar dumneavoastră sunteți un rob al lui Soros și aceasta este un fapt.

(Aplauze.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Stimați colegi... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Noi...

Domnul Țârdea. *(Rumoare în sală.)*

Da, vă rog, domnul Țârdea.

Domnul Bogdat Țârdea:

... domnule Marian,

Deci cu părul creț, da...

În primul rând, vreau să vă aduc aminte, puteți să mă acuzați, că am făcut studii în România, da, și acum nu sunt unionist, dar sunt pentru suveranitate. Puteți să mă acuzați că am făcut seminare la Centrul NATO în Bruxelles, iar acum sunt anti NATO. Puteți să mă acuzați, da, că am fost în Statele Unite prin programe, iar acum foarte des critic Statele Unite, puteți să mă acuzați că în '98, fiind student, am primit premii, ca fiind cel mai bun student, de la diverse fundații, premii pentru cel mai bun student și pentru rezultate în... rezultate la capitolul performanță academică. *(Gălăgie în sală.)*

Respectiv, vreau să vă spun că nu doar dintr-un singur loc am fost apreciat, dar în mai multe fundații, mai multe centre și din Moscova, și de unde vrei, spre deosebire de unii. Și, necătând la aceasta, iată, eu sunt acela care cel mai mult... cel mai mult lupt cu marionetele lui Soros, cum sunteți dumneavoastră, care luptă contra propriei țări, luptă contra propriului popor, primește milioane de dolari prin ONG-urile sponsorizate de Soros și Fundația „Konrad Adenauer” și se mai dă în spectacol aici pe contul acestui popor sărăcit, blocând bugete, blocând tratate și blocând credite.

Vă doresc să-i serviți mai departe și lui Soros.

Și eu cred că poporul vă va aprecia și va penaliza la alegeri.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Purcedem la procedura de vot.

Vă rog, deputații, să vă ocupați locurile în sală, că nu vă văd care pe unde sunteți.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru prima lectură proiectul de Lege nr. 158 din 17 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Acuma a fost propunerea Comisiei protecție socială, sănătate și familie...

Ați avut amendamente în cadrul comisiei?

Vă rog.

Doamna Elena Bacalu:

Doamnă Președinte,

Noi am avut amendament în cadrul comisiei, înregistrat după ce a avut loc ședința comisiei. Deci noi ieri am avut ședința comisiei, noi în cadrul comisiei am discutat, împreună cu doamna ministru, amendament... adică

nu amendamentul... amendamentul care trebuia să fie înaintat de către domnul Vovc, nu a fost înregistrat, a fost înregistrat la sfârșitul zilei... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Vovc,

Lăsați-l să-l...

Domnul Vlad Batrîncea:

Să-l formuleze...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Formulați, vă rog, amendamentul.

Domnul Liviu Vovc:

În conformitate cu prevederile articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, în urma examinării proiectului pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, propun următorul amendament.

La anexa nr. 2, subprogramele de cheltuieli ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, denumirea „Protecție a șomerilor”, codul 90.08, suma inițială de „200 de milioane 27 mii 300” se substituie cu suma de „270 milioane 270 mii” și va avea următoarea redacție. Argumentarea. Ca urmare a situației excepționale și a sistării activității piețelor, au rămas fără surse de supraviețuire 12 mii 341 patentari. Pentru achitarea, pe perioada stării de urgență – 2 luni, ajutorul de șomaj în valoare de 2775 lei acestor persoane, ar fi nevoie de 70 milioane de lei. În acest context, vin cu propunerea ca să alocăm acești 70 de milioane de lei la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Bugetul asigurărilor sociale de stat este în deplină dependență de bugetul de stat, pe care noi deja l-am votat în două lecturi.

Cine este pentru a fi aprobat amendamentul domnului Vovc, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Stimați colegi,

Acum supun votului în întregime pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul de Lege nr. 158 din 17 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele. (*Rumoare în sală.*)

Da, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

Domnul Vovc.

Vă rog să-l conectați pe domnul Vovc.

Domnul Liviu Vovc:

Sectorul nr. 3 – 11.

Și vă rog să-mi dați și pentru procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. După asta, vă dau de procedură.

Cu 66 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Mulțumesc.

De procedură, domnule Vovc.

Domnul Liviu Vovc:

Doamnă Greceanîi,

Eram conștient că fondul asigurărilor... bugetul asigurărilor sociale de stat este în dependență de bugetul de stat. Și am venit cu amendament și acolo, dar, cu regret, din faptul că nu s-a intrat în esența fiecărui amendament, dar s-au votat la „kilogram”, asta este situația.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și eu sunt conștientă de ceea ce v-am menționat. Noi nu putem să dăm peste cap bugetul de stat.

Stimați colegi,

Mai avem un subiect, **vă** rog... un subiect, lectura a doua. (*Voci nedeslușite din sală.*) Proiectul nr. 8, îi foarte important, inițiativa nr. 169 din 25 mai 2018.

Raportul Comisiei agricultură și industrie alimentară, lectura a doua. (*Rumoare în sală.*)

Doamnă ministru...

Domnule președinte,

Până...

Doamnă ministru,

Colegii de la minister,

Vă mulțumim foarte mult pentru buna gestionare care o aveți în minister în această perioadă de criză pandemică. (*Aplauze.*)

Mulțumim mult.

Da, domnule Mudreac,

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Onorat Parlament,

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat de Guvern, a fost aprobat în Parlament în prima lectură la ședința plenară din 15.06.2018. (*Gălăgie în sală.*)

Comisia agricultură și industria alimentară remarcă că modificările și completările propuse de Guvern sunt elaborate în scopul eliminării tuturor... unor impedimente pentru producătorii agricoli la irigarea terenurilor agricole cu ape de suprafață din râuri și bazine de ape.

Este de menționat că bazinele acvatice, în majoritatea cazurilor, sunt în proprietatea autorităților publice locale și sunt date în arendă agenților economici. Folosindu-se de faptul că legislația din domeniul reglementării folosirii apelor nu invocă concret multifuncționarea folosirii apei bazinelor acvatice, agenții economici, care arendează corpurile de apă, deseori nu permit producătorilor agricoli utilizarea apei în scopul irigațiilor.

Prin modificările propuse, se prevede concret dreptul de folosință a apelor de suprafață pentru irigare și sancționarea deținătorilor de bazine acvatice de împiedicările ilegale a accesului utilizatorilor de apă pentru irigarea terenurilor agricole. Totodată, pentru păstrarea apelor acumulate în

bazinele acvatice, proiectul prevede interzicerea evacuării apei în scop tehnologic piscicol.

În procesul implementării Legii nr. 171 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, a fost identificată necesitatea reglementării procesului de desecare a terenurilor agricole. În acest context, autorul proiectului a propus reglementările de rigoare prin proiectul supus examinării. *(Gălăgie în sală.)*

Comisia a examinat, în ședința sa, propunerile și obiecțiile prezentate de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, amendamentele deputaților și, urmare a dezbatelor, decizia asupra acestora este prezentată în sinteza anexată la prezentul raport.

În context, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune plenului Parlamentului proiectul de Lege nr. 169 din 25.05.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative spre examinare și adoptare în lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, domnule președinte.

Întrebări nu aveți la acest subiect.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi adoptat acest proiect de Lege nr. 169 din 25 mai 2018 în lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Vot, lectura a doua. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Cu două?

Nu putem două să le socotim. *(Gălăgie în sală.)*

Vă rog, rezultatele.

Da, măcar ceva. *(Râsete în sală.)*

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – 30.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 30.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 9.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 9. (*Gălăgie în sală.*)

Cu 67 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Stimați colegi deputați,

Vă mulțumesc la toți pentru participare la această ședință lungă, lungă, lungă.

Vă doresc multă sănătate!

Și încă o dată vă mulțumesc pentru curajul dumneavoastră și pentru votarea subiectelor foarte importante pentru toată țara.

Mulțumesc.

Despre următoarea ședință veți fi anunțați după pandemie.

Da. Mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 21.30.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.